

KALLELSE/FÖREDRAGNINGSLISTA

Instans: KOMMUNFULLMÄKTIGE

Tid: Tisdag den 7 april kl. 18.30

Plats: Kommunhusets sessionssal

Protokollsjustering: Administrations- och kommunikationsenheten,

Presidiums förslag: Direktjustering om möjligt, annars den onsdag 2020-04-08 kl 15.30.

För att minska smittspridning av coronaviruset.

Andreas Johansson
Ordförande

Fam Sundquist
Sekreterare

<i>Nr</i>	<i>Ärende</i>	<i>DNR</i>	<i>Kommentar</i>
	Sammanträdets öppnande		
	Upprop		
	Val av 2 justerare		
1	Årsredovisning 2019 för Herrljunga kommun	KS 22/2020 942	KS 200316
2	Revisionsberättelse för år 2019 – Ansvarsfrihet till styrelse och nämnder för år 2019	KS 81/2020 942	
3	Hantering av nämndernas över- respektive underskott från 2019	KS 23/2020 942	KS 200316
4	Ombudgetering av investeringar 2019 för Herrljunga kommun	KS 16/2020 942	KS 200316
5	Årsredovisning 2019 för Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler (org.nr. 864000-0892)	KS 51/2020 942	KS 200316
6	Överenskommelse om samverkansregler för offentlig hälso- och sjukvård och medicinindustrin	KS 59/2020 910	KS 200316
7	Kommunikationspolicy för Herrljunga kommun	KS 53/2020 910	KS 200316
8	Nationaldagsfirande 2020	KS 71/2020 679	KS 200316
9	Antagande av taxa för tillsyn av sprängämnesprekursorer	KS 67/2020 942	KS 200316
10	Tillsättande av fullmäktigeberedning för ordganisationsförändring	KS 94/2020 101	KS 200218
11	Rapportering av ej verkställda gynnande beslut enligt SoL och LSS 2019-12-31	KS 122/2019 730	

12	Avsägelse av uppdrag som ersättare i kommunfullmäktige	KS 5/2020 111
13	Avsägelse av uppdrag som ersättare i bildningsnämnden	KS 5/2020 111
14	Motion om fixartjänst	KS 83/2020 760

<i>Nr</i>	<i>Meddelanden</i>	<i>DNR</i>	<i>Kommentar</i>
1	Årsredovisning, revisionsberättelse och granskningsrapport 2019 Herrljunga Bostäder/Herbo, (org.nr 556508-0909)	KS 78/2020 942	
2	Månadsuppföljning per 2020-02-29 för Herrljunga kommun	KS 14/2020 942	
3	Beslut från länsstyrelsen, ny ledamot i kommunfullmäktige	KS 5/2020 111	

KS § 46

DNR KS 22/2020 942

Årsredovisning 2019 för Herrljunga kommun

Sammanfattning

Årets resultat uppgår till 10,8 mnkr vilket är 1,9 mnkr bättre än budgeterat. I förhållande till skatteintäkter och generella stadsbidrag uppgår årets resultat till 2 procent, vilket innebär att målsättningen om minst 2 procent har infriats. Under den senaste treårsperioden har kommunens resultat uppgått till 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag, vilket innebär att kommunen uppfyller det finansiella resultatmålet.

Soliditeten uppgår till 41,1 procent, vilket är en förbättring jämfört med 2018 då soliditeten uppgick till 40,1 procent. Det finansiella målet om en soliditet större än 35 procent har därmed infriats. Årets investeringar uppgår till 42,4 mnkr. Självfinansieringsgraden för 2019 uppgår till 72,2 procent. För åren 2015-2019 uppgick självfinansieringsgraden till 74,5 procent vilket innebär att målet om full självfinansiering av investeringar under en femårsperiod inte uppnås.

Nämndernas sammanlagda ekonomiska resultat är ett överskott om 2 833 tkr. Kommunstyrelsen, bildningsnämnden och teknisk nämnd redovisar överskott (1 214 tkr, 1 182 tkr respektive 3 634 tkr), medan socialnämnden gick med underskott (3 383 tkr). För 2018 uppgick nämndernas överskott till 4 747 tkr.

Årsredovisningen innehåller även en sammanställning över koncernen, måluppfyllelser, ekonomiska analyser samt nämndernas och styrelsens verksamhetsberättelser. Årsredovisningen innehåller också ett personalavsnitt som tar upp personalnyckeltal, sjukfrånvaro, arbetsmiljö och pensioner samt redovisning av kommunens folkhälso- och miljöarbete.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-02-26

Herrljunga kommuns årsredovisning 2019

Granskning av årsredovisning 2019-12-31

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunfullmäktige föreslås godkänna upprättad årsredovisning för 2019 för Herrljunga kommun.

Ordföranden föreslår följande tillägg till förvaltningens förslag:

- ”med förändringarna i bilaga 2, KS § 46/2020-03-16”.

Ronnie Rexwall (KV) föreslår följande tillägg till bilaga 2, KS § 46/2020-03-16:

- ”Herrljunga kommun har valt fullfonderingsmodellen för att det ger en mer rättvisande bild av kommunens pensionsåtagande och resultat.”

Fortsättning KS § 46

Ordföranden föreslår att ekonomichef ges i uppdrag att lämna ett svar på revisorenas synpunkter på förslag till årsredovisning.

Mats Palm (S) föreslår att kommunstyrelsen ber kommunfullmäktige ta ett förnyat ställningstagande kring pensionsförpliktelsen då kommunrevisionen hävdar det olagliga i nuvarande upplägg.

Ronnie Rexwall (KV) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Ordföranden frågar om ordförandens förslag att ge ekonomichef i uppdrag att lämna ett svar på revisorenas synpunkter på förslag till årsredovisning antas och finner att så sker.

Ordföranden frågar om Mats Palms (S) förslag antas och finner att så inte sker.

Omröstning begärs.

Ordföranden ställer följande propositionsordning:

Ja = i enlighet med Mats Palms (S) förslag

Nej = avslag till Mats Palms (S) förslag

Med 3 ja-röster och 7 nej-röster finner ordföranden att kommunstyrelsen avslår Mats Palms (S) förslag (omröstningsbilaga 1, KS § 46/2020-03-16).

Ordföranden frågar om ordförandens tilläggsförslag samt Ronnie Rexwalls (KV) tilläggsförslag antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Upprättad årsredovisning för 2019 för Herrljunga kommun godkänns (bilaga 1, KS § 46/2020-03-16) med förändringarna i bilaga 2, KS § 46/2020-03-16.

Fortsättning KS § 46

Kommunstyrelsens beslut

1. Ekonomichef ges i uppdrag att lämna ett svar på revisorernas synpunkter på förslag till årsredovisning (bilaga 3, KS § 46/2020-03-16).
2. "Herrljunga kommun har valt fullfonderingsmodellen för att det ger en mer rättvisande bild av kommunens pensionsåtagande och resultat" läggs till i bilaga 2, KS § 46/2020-03-16.

Reservation

Socialdemokraterna genom Mats Palm (S) lämnar följande skriftliga reservation:

"Socialdemokraterna lämnar reservation kring eget yrkande gällande att få ett förnyat ställningstagande från Fullmäktige rörande vår kommuns sätt att redovisa pensionsskulden. Revisionen har anmält till Kommunstyrelsen vid årets revision av bokslutet, att Herrljunga kommun redovisar pensionsskulden på ett sätt som revisionen hävdar är olagligt.

*För att få den saken prövad, och till ett förnyat ställningstagande efter revisionsanmälan, yrkade Socialdemokraterna att frågan skulle ställas till prövning av Kommunfullmäktige.
Efter en votering föll vårt yrkande.*

Socialdemokraterna anmäler reservation mot beslutet Ärende 14 vid KS den 2020-03-16 till förmån för eget yrkande.

*Mats Palm
Gruppledare (S)"*

Expedieras till: Kommunfullmäktige, kommunrevisorer

Årsredovisning Herrljunga kommun 2019

Sammanfattning

Årets resultat visar på bokslutsdagen ett överskott på 10,8 mnkr, vilket överstiger det budgeterat resultat med en avvikelse på drygt 1,9 mnkr. Under flertalet år har kommunen haft goda resultat (med undantag för 2018) och uppfyllt resultatkraven samt övriga finansiella mål. De historiska siffrorna har bättrat på det egna kapitalet och likaså höjt soliditeten.

För 2019 uppfyller Herrljunga kommun två av de tre finansiella målen. Resultatmålet om 2,0 procent i förhållande till skatteintäkterna och generella statsbidrag infrias då utfallet för året hamnar på 2,0 procent. För 2019 uppvisar nämnderna tillsammans med politisk verksamhet en positiv resultatavvikelse på 2,9 (5,9) mnkr. Socialnämnden redovisar ett underskott på 3,3 mnkr och Kommunfullmäktige har ett underskott på 0,2 mnkr men övriga nämnder redovisar positiva resultatavvikelser mot budget. Årets kostnader för pensioner inklusive särskild löneskatt har under året uppgått till 30,3 (39,8 föregående år) mnkr. Minskningen mot föregående år är enligt förväntan då 2018 års resultat drogs ner av ingångskostnader för förmånsbestämd ålderspension. Årets avskrivningskostnader uppgår till 19,8 (19,7) mnkr. Skatteintäkter och generella statsbidrag uppgår till totalt 546,7 (529,9) mnkr vilket överstiger budgeten med 2,1 mnkr.

Soliditeten har under senaste fem åren varierat mellan 30 och 41 procent inkl pensionsförpliktelsen. Under 2019 ökade tillgångarnas värde med 9,6 mnkr, det egna kapitalet minskade med 175,5 mnkr. Minskningen av det egna kapitalet beror på att Kommunfullmäktige tagit beslut att 2019 inför fullfonderingar av ansvarsförbindelsen, ett beslut som resulterade i en minskning av soliditeten. 2019 års soliditet uppgår till 41,1 procent, vilket är 1 procentenhet bättre än föregående år om man räknar föregående års soliditet inkl pensionsskulden. Det finansiella målet är infriat.

Det tredje finansiella målet anger att kommunen ska självfinansiera investeringar. Självfinansieringsgraden har uppgått till 74,5 procent vilket är något för lågt för att kunna infria målet för det enskilda året. Även över en längre period kan målet om full självfinansiering inte uppfyllas. Höga ambitioner i investeringsbudget tillsammans med för lågt resultat + avskrivningskostnader bidrar till att målet inte kan infrias på en längre period.

Utöver siffermaterialet i årsredovisningen, redogörs även en sammanställning över koncernen, måluppfyllelser, ekonomiska analyser samt nämndernas och styrelsens verksamhetsberättelser. Årsredovisningen innehåller också ett personalavsnitt som tar upp personalnyckeltal, sjukfrånvaron, arbetsmiljö och pensioner samt redovisning av kommunens folkhälso- och miljöarbete.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-02-26
Herrljunga kommuns årsredovisning 2019

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Upprättad årsredovisning för 2019 för Herrljunga kommun godkänns.

Linda Rudenwall
Ekonomichef

Expedieras till: Kommunfullmäktige, kommunrevisorer
För kännedom
till:

Årsredovisning 2019

Herrljunga kommun

Innehållsförteckning

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	1
INLEDNING	1
FÖRORD KOMMUNSTYRELSENS ORDFÖRANDE	1
FÖRORD FRÅN FÖRVALTNINGEN.....	3
POLITISK ORGANISATION	4
SAMMANFATTNING	6
VART GICK SKATTEPENGARNA	8
FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	9
ÖVERSIKT ÖVER VERKSAMHETENS UTVECKLING.....	9
DEN KOMMUNALA KONCERNEN	10
VIKTIGA FÖRHÅLLANDEN FÖR RESULTAT OCH EKONOMISK STÄLLNING	15
HÄNDELSER AV VÄSENTLIG BETYDELSE	24
STYRNING OCH UPPFÖLJNING AV DEN KOMMUNALA VERKSAMHETEN	25
GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING OCH EKONOMISK STÄLLNING	31
BALANSKRAVSRESULTAT	38
VÄSENTLIGA PERSONALFÖRHÅLLANDEN	39
FÖRVÄNTAD UTVECKLING	46
MILJÖREDOVISNING.....	54
FOLKHÄLSOREDOVISNING	55
EKONOMISK REDOVISNING	57
RESULTATRÄKNING.....	57
KASSAFLÖDEANALYS	58
BALANSRÄKNING.....	59
NOTER.....	61
NYCKELTAL	78
DRIFTREDOVISNING.....	79
INVESTERINGSREDOVISNING	84
VERKSAMHETSBERÄTTELSE	88
KOMMUNFULLMÄKTIGE	88
KOMMUNSTYRELSE	89
BILDNINGSNÄMNDEN	91
SOCIALNÄMNDEN	93
TEKNISKA NÄMNDEN	95
BYGG OCH MILJÖ	96
ÖVRIGT	98
BEGREPPSFÖRKLARINGAR	98
REVISIONSBERÄTTELSE.....	100

Inledning

Förord kommunstyrelsens ordförande

Vid en tillbakablick på 2019 och hur vårt arbete blev, inser jag att året har varit otroligt händelse-rikt. Mitt första år som kommunstyrelsens ordförande, ett ansvar som sträcker sig över ett stort område från vård, skola och omsorg till betydelsefulla fritidsaktiviteter och mycket mer.

Att kunna bo i Herrljunga kommun måste var det bästa oavsett om du väljer någon av våra tätorter eller landsbygden. Om vi ser tillbaks de senaste åren så har invånarantalet ökat så sakteliga, tyvärr så tvingas vi konstatera att den trenden brutits. Befolkningen i Herrljunga Kommun uppgick den 31 december 2019 till 9 464 personer, vilket jämfört med föregående år är en minskning med 30 personer. Förutsättningarna för att visionsmålen skall slå in är dels att Herrljunga kan förbli en alternativ ort att bosätta sig i och dels att efterfrågan på bostadsmarknaden kan tillgodoses. Det geografiska läget, en järnvägsknut mitt i Västra Götaland, ger Herrljunga kommun många möjligheter och fördelar. Kommunen är för sin framtida utveckling beroende av att det sker en tillväxt av befolkningen. För att stimulera till ökad inflyttning är det av stor vikt att kommunen fortsätter att skapa attraktiva boendemiljöer både i tätorterna och på landsbygden. Under 2019 har 16 stycken nya bostadshus fått startbesked. 20 stycken nya bostäder har byggts. Detaljplan Horsby 2 och Hagen ger möjlighet till ytterligare 90 bostäder. Under 2020 fortsätter arbetet med att ta fram detaljplaner. Även området kring Sämsjön är detaljarbetet pågående. Under 2019 har mindre område för industrimark införskafts vilket kommer att avslutas under 2020. Fortsatt arbete med att hitta mer mark för ändamålet kommer att fortsätta.

I kommunen finns Förvaltningsaktiebolag Nossan vars syfte är att äga och förvalta de kommunala bolagen. Nossan fick under 2019 en ny styrelse. Kommunen äger också Herrljunga industrilokaler som förvaltar 24 fastigheter. Mer om bolagen och stiftelsen finns att läsa i Årsredovisningen.

Kommunen har ett livaktigt samarbete med företagarna i kommunen via Fokus, och är representerad i styrelsen av kommundirektör och kommunstyrelsens ordförande. De stora näringsgrenarna som dominerar och står för de flesta arbetstillfällena är industrin som står för 38 % av sysselsättningen, transport, handel, jord och skog sysselsätter också ett stort antal personer. Jag tvingas konstatera att vi saknar en del branscher, en större bredd skulle gör oss mindre sårbara. Gäsene Mejeri har börjat leverera värme till Gäsenegården via kulvert, ett bra exempel på samarbete mellan kommun och industri. Det har dessutom visat sig ha goda miljöeffekter.

I den årliga enkät som svenskt näringsliv genomför hamnar Herrljunga kommun på en hedersam 27:e plats av 290 kommuner, en förbättring med 9 placeringar sedan föregående år. Arbetslösheten är fortfarande förhållandevis låg, en ökning med 4 personer från 2018 till 117 för 2019 som var öppet arbetslösa. Ett arbete och en meningsfull sysselsättning är av stor vikt för den enskildes välmående är sedan länge känt.

Åtgärdsvalsstudie för Älvsborgsbanan och projekt Västra stambanan, fyrspårsbehov Göteborg Alingsås pågår. Herrljunga kommun har också representation i Västra stambanegruppen och dess arbetsutskott, av samhällsplaneraren och kommunstyrelsens ordförande. Gruppen består av kommuner från Partille till Södertälje. Järnvägsfrågorna är av en sådana avgörande roll för kommunens utveckling att vi valt att lägga stor kraft i det arbetet. En snabbare pendlingstid kan ha en avgörande betydelse vid val av bostadsort eller möjligheterna att hitta den kompetens som företagen söker.

Ärende 1

Herrljunga kommun har dessutom arbetat med att ta fram en egenfinansierad åtgärdssvalstudie, vi vill se en säkrare trafikmiljö och en bättre standard för väg 181.

Fibernätet har under året byggts klart i Herrljunga tätort. Fibernätet har sedan tidigare varit väl utbyggt i vår kommun. De som så har önskat har fått en fiberförbindelse till sin fastighet, med några enstaka undantag. Kommunen ligger med detta väl framme med fiberutbyggnaden.

Under det gångna året har administration och kommunikationsavdelningen utöver sina ordinarie arbetsuppgifter tillsammans med valnämnden planerat och genomfört ett Europaparlamentsval.

Under 2019 har IT avdelningen jobbat med slutfasen av den nya IT-plattformen som skall genomföras med leverantören Advania. Genomförandet beräknas starta under första kvartalet 2020 och pågå under första halvåret. Jag är glad och tacksam för samarbetet vi har med Vårgårda kommun inom till exempel IT, Telefoni, Personal och Ekonomi.

En ny kommundirektör anställdes under 2019 som arbetat med att forma en ny ledningsgrupp, där en del nya rekryteringar gjorts.

Kommunens finansiella mål är att resultatet under en treårsperiod skall uppgå till minst 2% av kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag. Resultatet för 2019 uppgick till 10,8 mnkr. Jämfört med föregående år en förbättring med 13,1 mnkr. Vi uppnår därmed målet för året och även för treårsperioden har målet infriats. Det som bör påtalas är, att under 2019 har Herrljunga kommun tagit beslut att tillämpa fullfondering av sin pensionsskuld och lyfta in ansvarsförbindelsen i balansräkningen. Mer detaljer finns att läsa i årsredovisningen.

Herrljunga kommun står så klart som många andra kommuner inför en del utmaningar. Styrning från nationell nivå och EU påverkar möjligheten att styra lokalt. Medborgaren vill att välfärden skall vara likvärdig och rättvis oavsett var i landet du bor, men vill samtidigt påverka den lokalt. Riktade statsbidrag har en förmåga att öka, vilket är en svårighet att hantera. Många kommuner har svårt att rekrytera kompetent personal, svårigheterna är troligen större i de små och mindre kommunerna. Jag tycker ändå att vår kommun lyckats bra med att hitta kompetenta medarbetare, utbildning eller fortbildning kan var en väg att gå om behov skulle identifieras.

Till sist vill jag tacka mina politiska kollegor för gott samarbete och den tid ni lägger på att vi tillsammans kan föra vår kommun framåt. Ett tack också till alla föreningar och alla som hjälper till att få en så trivsamt kommun som vi har.

Och sist men inte minst vår personal som jobbar för att allt skall bli så bra som möjligt, den viktigaste delen av den kommunala verksamheten.

Gunnar Andersson (M)
Kommunstyrelsens ordförande

Förord från förvaltningen

2019 har varit ett år med goda prestationer i verksamheterna med fokus på kvalitet och förbättringar. För 2019 redovisar Herrljunga kommun ett resultat som uppgår till 10,8 mnkr, vilket är drygt 13 mnkr bättre än föregående års resultat. Resultatet är 1,9 mnkr bättre än budgeterad resultatnivå. Budgeten för 2019 hade en för hög beräkning av skatteintäkter och generella statsbidrag, vilket mynnade ut i ett sparbetning under pågående budgetår. Precis som övriga kommunsverige så ser vi utmaningar inför planåren och arbete pågår ständigt i att utveckla och förändra våra arbetssätt och ta tillvara på nya kunskaper och digitaliseringens möjlighet för att uppnå en god och hållbar ekonomi.

Årets investeringar har uppgått till 42,4 mnkr där om- och tillbyggnationen av Horsbyskolan står för den största delen. En hel del investeringsprojekt var vid årsskiftet pågående projekt och kommer att behöva ombudgeras inför det kommande året.

Befolkningsutvecklingen har inte visat den positiva utvecklingen som var önskat och budgeterat. Men försäljningen av tomter för bostadsändamål ökade under året märkbart och de tomter som släppts till försäljning på Horsby etapp1 är samtliga bokade eller sålda och det finns redan intresse i det nya område Horsby II. Detta tillsammans med att uthyrningsgraden för kommunens bostadsbolag fortsätter att vara hög, 99% för 2019, samt att ett antal privata hyresvärdar planerar byggnation av flerfamiljhus tror vi kommer ha en positiv betydelse för befolkningstillväxten under de närmaste åren.

Infrastruktur fortsätter att vara ett prioriterat och viktigt område där en egenfinansierad åtgärdsvalsstudie för väg 181 har genomförts. Herrljunga fortsätter att vara en engagerad och drivande medlem i Västra Stambanegruppen där i stort sett alla kommuner längs västra stambanan nu är representerade där fyrspårsbehovet Göteborg-Alingsås är ett fokusområde.

Herrljunga kommun har lägst sjukfrånvaro i Sjuhärad, 5,9 procent, vilket är oförändrat jämfört med föregående år. En bidragande orsak till kommunens relativt låga sjukfrånvaro är att vi aktivt arbetar med frågan i projektet ”Sänkt sjukfrånvaro”. Under året har även arbetet fortsatt avseende projektet ”Heltid som norm, deltid som möjlighet” vilket kommer att fortsätta under 2020. Förändrade arbetssätt är ett måste för att klara välfärdsuppdraget och ett antal chefer har under året utbildats inom schemaplanering för att skapa än bättre förutsättningar inför det fortsatta arbetet med projektet.

Under 2020 fortsätter arbetet med Vision och effektiv målstyrning med fokus på ett hållbart samhälle, med tillväxt och ett välmående näringsliv för att skapa de bästa förutsättningar för att tillsammans utveckla framtidens Herrljunga, där det är enkelt att leva ett gott liv.

Avslutningsvis önskar vi alla läsare, medborgare, anställda, förtroendevalda och brukare en god budgetperiod 2020-2022.

Kommundirektör: Ior Berglund
Ekonomichef: Linda Rudenwall

Politisk organisation

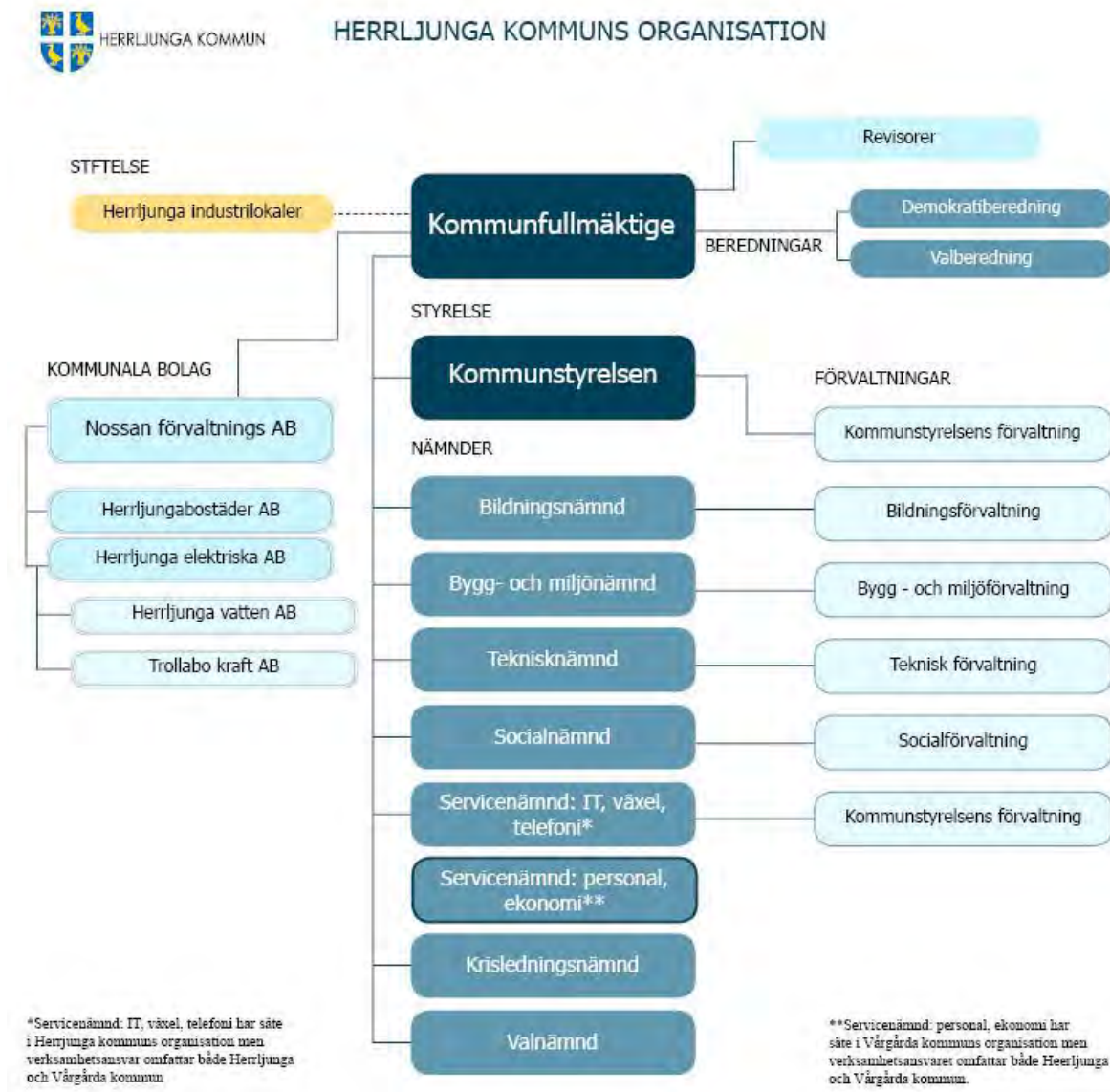

Bild 1 Herrljunga kommuns organisation.

Kommunens högsta beslutande organ är kommunfullmäktige med 31 ledamöter och under 2019 hade fullmäktige 9 sammanträden. Kommunens revisorer är tillsatta av och rapporterar direkt till fullmäktige. Fullmäktige utser kommunstyrelsen och dessutom fem facknämnder vilka alla utom val- och krisledningsnämnden har underställda förvaltningar till sitt förfogande. Nämnderna, inklusive kommunstyrelsen, sammanträder ca tio gånger per år. Förvaltningscheferna är tillsatta av kommunstyrelsen och är underställda kommunchefen. Bland nämnderna har kommunstyrelsen en särställning genom att styrelsen ska övervaka nämndernas utveckling samt ta nödvändiga initiativ om nämnderna inte bedriver verksamhet enligt fullmäktiges riktlinjer. Nossans Förvaltningsaktiebolag ska samordna och kontrollera att Herrljunga kommuns koncernbolag förvaltas enligt ägardirektiv och kommunala mål, samt att skapa möjligheter för koncernen att växa och utvecklas. I koncernen ingår dotterbolagen Herrljungabostäder AB, Herrljunga Elektriska AB, Herrljunga Vatten AB, samt vilande bolaget Herrljunga Elkraft AB.

Kommunfullmäktigevalet 2014	Antal röster	Procent	Mandat
Arbetarepartiet Socialdemokraterna	1 703	27	9
Centerpartiet	964	16	5
Moderaterna	878	14	4
Liberalerna	655	11	3
Sverigedemokraterna	628	10	3
Kommunens väl	577	9	3
Kristdemokraterna	353	6	2
Vänsterpartiet	252	4	1
Miljöpartiet de gröna	176	3	1
Feministiskt initiativ	8	0	0
Övriga partier	16	0	0

Tabell 1 Kommunfullmäktigevalet 2014 med antal röster och mandat.

Kommunfullmäktigevalet 2018	Antal röster	Procent	Mandat
Arbetarepartiet Socialdemokraterna	1 366	21	7
Centerpartiet	1 160	18	6
Moderaterna	880	14	4
Liberalerna	646	10	3
Sverigedemokraterna	749	12	4
Kommunens väl	596	9	3
Kristdemokraterna	476	7	2
Vänsterpartiet	331	5	2
Miljöpartiet de gröna	126	2	0
Feministiskt initiativ	32	1	0
Övriga partier	5	0	0

Tabell 2 Kommunfullmäktigevalet 2018 med antal röster och mandat.

Sammanfattning

Befolkning

Under den senaste tioårsperioden har kommunen haft en positiv befolkningstillväxt där antalet invånare har ökat med totalt 150 personer. Befolkningen i Herrljunga Kommun uppgick den 31 december 2019 till 9 464 personer, vilket jämfört med samma tidpunkt föregående år är en minskning med 30 personer.

Finansiella mål

Kommunfullmäktige har fastslagit tre långsiktiga finansiella mål och dessa handlar om ekonomiskt resultat, soliditet samt självfinansiering av investeringsutgifter.

Ekonomiskt resultat

Årets resultat uppgår till 10,8 mnkr vilket är 1,9 mnkr bättre än budgeterat. I förhållande till skatteintäkter och generella stadsbidrag uppgår årets resultat till 2,0 procent vilket innebär att målsättningen om minst 2 procent har infriats. Under den senaste treårsperioden har kommunens resultat uppgått till 2,0 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag, vilket innebär att kommunen uppfyller det finansiella resultatmålet.

Soliditet

Soliditeten uppgår till 41,1 procent vilket är en förbättring jämfört med 2018 då soliditeten uppgick till 40,1 procent. Det finansiella målet om en soliditet större än 35 procent har infriats.

Investeringar

Årets investeringar har uppgått till 42,4 mnkr. Självfinansieringsgraden för 2019 uppgår till 72,2 procent. För åren 2015-2019 uppgick självfinansieringsgraden till 74,5 procent vilket innebär att målet om full självfinansiering av investeringar under en femårsperiod inte uppnås.

Personalredovisning

Under 2019 har arbeten fortsatt med att minska sjukfrånvaron och att öka andelen heltidsanställda. Antalet månadsanställda har minskat med 42 personer jämfört mot föregående år. Totalt har den arbetade tiden minskat med 10,8 årsarbetare och det är inom månadsavlönade nettoårsarbetare som minskningen återfinns.

Kvinnor är den största gruppen som arbetar inom kommunens verksamheter. 80 procent av den månadsavlönade personalen är kvinnor. Sjukfrånvarotiden i procent av ordinarie arbetstid är 5,9 vilket är en oförändrad nivå jämfört med föregående år. Långtidssjukfrånvaron ökat med 3,7 procent mot tidigare år.

Nämndernas resultat

Nämndernas ekonomiska resultat redovisar ett överskott på 2 833 tkr och det är inom Kommunstyrelsen, Bildningsnämnden och Teknisk nämnd som de stora överskotten finns. För 2018 uppgick motsvarande överskott till 4 747 tkr.

Nämndernas resultat (tkr)	Bokslut 2018	Budget 2019	Bokslut 2019	Avvikelse
Kommunfullmäktige	1 577	1 811	2 016	-205
Kommunstyrelse	35 152	36 413	35 199	1 214
Bildningsnämnd	235 909	243 606	242 424	1 182
Socialnämnd	200 897	202 764	206 147	-3 383
Teknisk nämnd	35 102	36 428	32 794	3 634
Bygg och Miljönämnd	13 782	14 361	14 052	309
Totalt	520 419	535 465	532 632	2 833

Tabell 3 Resultat för nämnderna 2018 och 2019 med avvikelse mot budget. I tabellen redovisas inte lönepotten.

Koncernens resultat

Förutom Herrljunga kommun består koncernen av Nossan Förvaltningsaktiebolag, Herrljunga Bostäder AB, Herrljunga Elektriska AB med dotterbolag och Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler.

Kommunkoncernens samlade resultat 2019 uppgår till 18,8 mnkr vilket är en förbättring mot föregående år med 10,6 mnkr. Förbättringen beror till stora delar på kommunens förbättrade resultat mellan åren 2018 och 2019. Soliditeten uppgår till 20 procent inklusive kommunens ansvarsförbindelse för pensionsåtaganden före 1998.

Inledning/Vart gick skattepengarna

Vart gick skattepengarna

Fördelning av intäkter

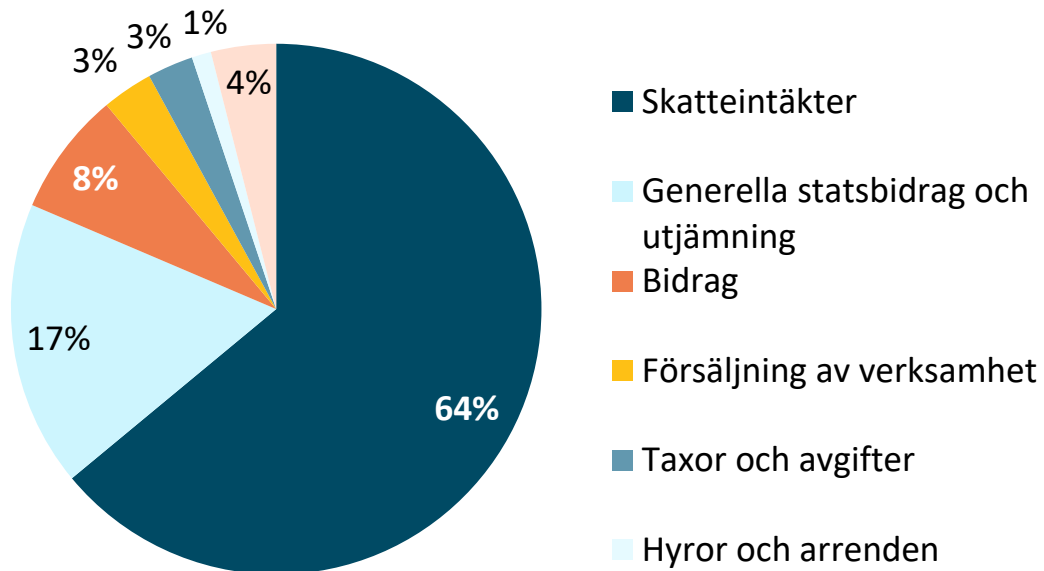

Bild 2 Fördelning mellan kommunens intäktslag 2019

Fördelning av kostnader

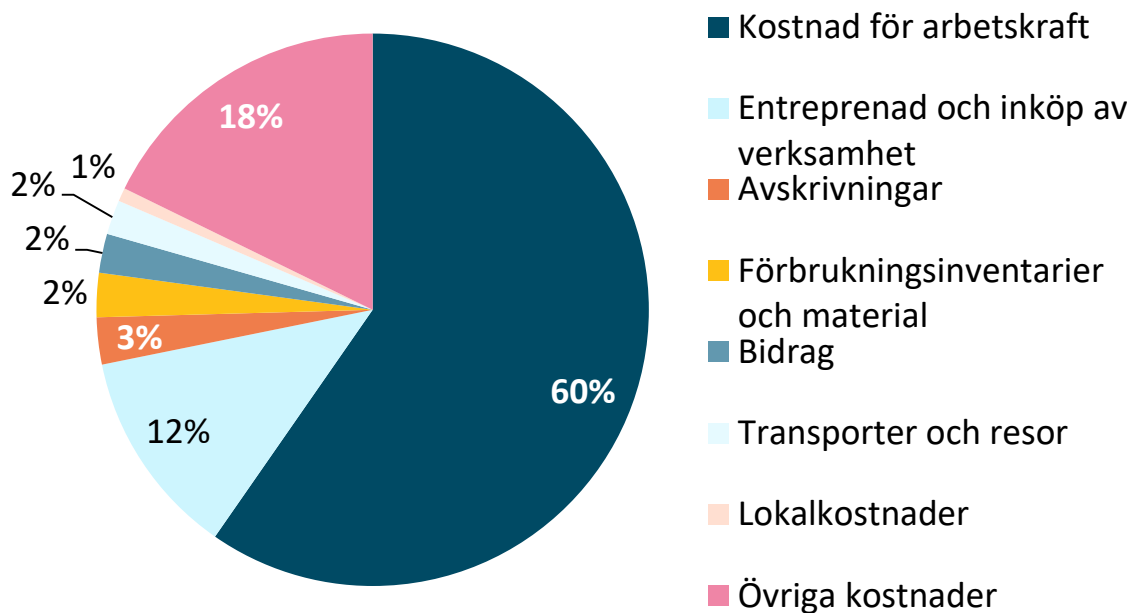

Bild 3 Fördelning mellan kommunens kostnadslag 2019

Förvaltningsberättelse

Översikt över verksamhetens utveckling

Konernen Herrljunga Kommun	2015	2016	2017	2018	2019
Verksamhetens intäkter, mnkr	221	262	275	260	259
Verksamhetens kostnader, mnkr	684	732	779	780	783
Skatteintäkter och stadsbidrag, mnkr	484	504	525	530	547
Årets resultat	15	30	22	8	18
Soliditet, procent	40	35	35	37	20
Långfristiga skulder, mnkr	334	387	429	407	405
Antal årsarbetare månadsavlönade	880	897	917	951	913
Herrljunga Kommun	2015	2016	2017	2018	2019
Antal invånare	9 349	9 486	9 485	9 494	9 464
- varav 0-6 år	721	770	771	736	707
- varav 7-17 år	1 139	1 157	1 135	1 166	1 172
- varav 18-64 år	5 348	5 359	5 333	5 301	5 157
- varav 65- år	2 141	2 200	2 246	2 291	2 428
Kommunalskatt, kr	21,94	21,94	21,94	21,94	21,94
Landstingsskatt, kr	11,48	11,48	11,48	11,48	11,48
Årets resultat efter finansiella poster, mnkr	11	19	24	-2	11
Skatteintäkter och stadsbidrag, mnkr	484	504	525	530	547
Verksamhetens nettokostn tkr/invånare	58	51	53	56	57
Soliditet, procent	35	37	40	40	41
Självfinansieringsgrad av invest, procent	109	106	91	29	72
Resultat/skatteintäkter + generella bidrag, procent	2,2	4	5	0	2
Antal månadsanställda, enl AB tillsvidare+visstid	828	843	863	897	855
Antal årsarbetare månadsavlönade	739	755	773	812	784
Antal årsarbetare timanställda	83	83	85	76	71

Tabell 4 Sammandrag av verksamhetens utveckling 2015-2019.

Den kommunala koncernen

Förutom Herrljunga Kommun består koncernen av Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler, Nossan Förvaltningsaktiebolag, Herrljungabostäder AB och koncernen Herrljunga Elektriska AB.

Kommunkoncernens samlade resultat 2019 uppgår till 18,8 mnkr vilket är en förbättring mot föregående år med 10,6 mnkr. Förbättringen beror till stora delar på kommunens förbättrade resultat mellan åren 2018 och 2019. Soliditeten uppgår till 20 procent inklusive kommunens ansvarsförbindelse för pensionsåtaganden före 1998.

Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler

Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler ägs till 100 procent av Herrljunga Kommun. Stiftelsen förvaltar 24 fastigheter till ett sammanlagt bokfört värde av 168 mnkr och dess syfte med verksamheten är att tillhandahålla ändamålsenliga lokaler till kommunens näringsliv. Fastigheter som ägs av stiftelsen hyrs ut, leasas eller säljs beroende på kundens intresse.

För 2019 redovisas ett resultat efter bokslutsdispositioner och skatt på 0,7 mnkr vilket kan jämföras med resultatet för 2018 som blev 1 mnkr. Stiftelsen har 2019 en soliditet på 6 procent och motsvarande för 2018 var 5 procent. Stiftelsen har inga anställda.

Ny- och ombyggnationer har under 2019 genomförts och färdigställts på fastigheterna Herrljunga Sågen 1 och Herrljunga Ljung 1:206. Tillbyggnation pågår på fastigheten Herrljunga Borren1. Fastigheten Herrljunga Filen 1 och ett markområde på fastigheten Herrljunga 13:1 förvärvades under 2019.

Nyckeltal Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Bokslut 2019
Nettoomsättning, mnkr	13	15	15
Rörelseresultat, mnkr	1	2	2
Årets resultat, mnkr	1	1	1
Nettoinvesteringar, mnkr	29	17	9
Antal lokaler	19	21	24
Uthyrningsgraden lokaler i procent	99	100	100
Soliditet i procent	5	5	6
Antal anställda	-	-	-

Tabell 5 Nyckeltal för Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler.

Nossan Förvaltningsaktiebolag

Nossan Förvaltningsaktiebolag är ett holdingbolag vars syfte är att äga och förvalta de kommunala bolagen Herrljungabostäder AB, och Herrljunga Elektriska AB med dotterbolag. Eftersom Nossan förvaltningsaktiebolag är ett holdingbolag finns inga anställda i bolaget utan bolaget köper via avtal resurser av Herrljunga Kommun. Under 2019 tillträdde ny styrelse.

Resultatet 2019 efter finansnetto 0,1 mnkr vilket är en försämring med 1,8 mnkr jämfört med föregående år. Resultatförsämringen beror på att Nossan Förvaltningsaktiebolag 2018 sålde dotterbolaget Herrljunga Hotellfastighets AB. För 2019 uppgår soliditeten till 10 procent vilket är samma som föregående år.

Nyckeltal Nossan Förvaltningsaktiebolag	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Bokslut 2019
Nettoomsättning, mnkr	-	-	-
Rörelseresultat, mnkr	-1	-1	-1
Årets resultat, mnkr	-	2	0
Nettoinvesteringar, mnkr	-	-	-
Soliditet i procent	9	10	10
Antal anställda	-	-	-

Tabell 6 Nyckeltal för Nossan Förvaltningsaktiebolag.

Herrljungabostäder AB

Herrljungabostäder AB ägs till 100 procent av Nossan Förvaltningsaktiebolag. Syftet med verksamheten är att erbjuda ett kundanpassat och varierat utbud av lägenheter. Lägenheterna ska passa alla och bolaget strävar efter att kunden ska känna trygghet och trivsel i bostaden och området. Totalt förvaltar Herrljungabostäder AB 645 lägenheter och under 2019 har uthyrningssituationen varit god.

Herrljungabostäder AB ska erbjuda hyresgäster i Herrljunga kommun ett brett urval av attraktiva bostäder med olika typer av upplåtelseform. Med en hög service, genomgripande miljöfokus och ett omsorgsfullt underhåll ska Herrljungabostäder AB vara förstahandsvalet för ett tryggt och långsiktigt boende.

Huvuddelen av alla fastigheter är anslutna till fjärrvärmenätet som inom Herrljunga tätort produceras till 98% av biobränsle. I de flesta bostadsområden finns miljöhus där källsorterade sopor lämnas. Allt matavfall som lämnas blir biogas eller biogödsel. I hyresavtalet förbinder sig hyresgästen att källsortera enligt erhållen information och föreskrifter. Alla produkter som används i fastighetsverksamheten är miljöcertifierade varav två av bilarna är elbilar.

Årets rörelseresultat för 2019 är 5,2 mnkr vilket är en försämring jämfört med 2018 (6,2 mnkr). Soliditeten uppgick till 15 procent vilket är en förbättring mot föregående år (14 procent). Soliditeten för 2019 uppfyller därmed ägarens mål med en soliditet på minst 15 procent. Herrljungabostä-

der AB ska enligt ägardirektiv ha ett marknadsmässig avkastningskrav. Avkastningen ska stärka bolaget för att dels klara framtida investeringar samt dels klara av oförutsedda utgifter. Bostadsbolaget ska över en rullande 4-årsperiod generera en avkastning på 3 procent på fastighetsinnehavets marknadsvärde. För 2016-2019 är Herrljungabostäder AB en avkastning på 3,2 procent, vilket innebär att de klara det finansiella målet.

Att möta efterfrågan på nya bostäder är en viktig och stor utmaning. I Herrljunga kommun är andelen äldre invånare förhållandevis stor vilket påverkar vilken typ av boende som efterfrågas. Med utgångspunkt i det behöver fokus de kommande åren ligga på bostäder för denna grupp.

Nyckeltal Herrljungabostäder AB	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Bokslut 2019
Nettoomsättning, mnkr	39	40	41
Rörelseresultat, mnkr	-9	6	5
Årets resultat, mnkr	-9	3	3
Nettoinvesteringar, mnkr	18	21	-1
<hr/>			
Antal lägenheter	645	645	645
Uthyrningsgraden bostäder i procent	100	99	99
Soliditet i procent	12	14	15
Antal anställda	8	9	10

Tabell 7 Nyckeltal Herrljungabostäder AB.

Koncernen Herrljunga Elektriska AB

Herrljunga Elektriska AB består av moderbolaget Herrljunga Elektriska och dess dotterbolag Herrljunga Vatten AB, Herrljunga Elkraft AB och Trollabo Kraft AB (ägs till 50 procent och kommer inte att redovisas i kommunens årsredovisning).

Herrljunga Elektriska AB

Moderbolaget Herrljunga Elektriska AB:s verksamhetsområde består av fyra affärsområden: Elnät, EL-/energiteknik, Fjärrvärme och Stadsnät, samt övrig verksamhet inom fastighetsförvaltning och tjänster. Bolaget har till syfte att producera och distribuera el- och värmeenergi, tillhandahålla el- och energitekniska tjänster inklusive elinstallation, tillhandahålla stadsnätstjänster, äga och förvalta såväl lös som fast egendom. Bolaget ska främja kommunens tillväxt och utveckling genom drift och förvaltning av nämnda verksamheter. Bolagets ekonomiska mål ska vara att uppnå en avkastning på eget kapital som uppgår till 8 procent samt en soliditet på minst 35 procent. För 2019 uppgår avkastning på eget kapital till 8,9 procent på justerat eget kapital, vilket innebär att målet är uppnått för 2019. Målet med en soliditet på minst 25 procent uppfylls också då soliditetet på rensat värde, exklusive kundfordningar för herrljunga Krafts samt för Herrljunga Vatten, uppgår till 58,8 procent.

Bolaget bedriver anmälningspliktig verksamhet enligt miljöbalken. Anmälningsplikten avser produktionsanläggningar för fjärrvärme i Mörlanda Panncentral och Kartholmens Panncentral, samt värmeproduktion på Gäsenegården. Den anmälningspliktiga produktionen har en nettoomsättning på 2,3 mnkr.

Rörelseresultatet för 2019 är 6,4 mnkr vilket är en liten förbättring mot föregående år (6,1 mnkr).

Den pågående samhällsomställningen av energisystemet har förutsättningar att påverka verksamheterna inom Elnät och Fjärrvärme. Digitaliseringen av samhället är i hög grad beroende av snabba bredbandsförbindelser där fibernät tillhandahålls av Stadsnätsverksamheten. El-/energiteknikverksamheten berörs av det rådande konjunkturläget. Framtidsutsikterna ser goda ut men inte utan utmaningar.

Nyckeltal Herrljunga Elektriska AB	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Bokslut 2019
Nettoomsättning, mnkr	98	94	99
Rörelseresultat, mnkr	7	6	6
Årets resultat, mnkr	-	0	1
Nettoinvesteringar, mnkr	13	3	1
Soliditet i procent, rensat värde	60	56	59
Antal anställda	46	46	48

Tabell 8 Nyckeltal Herrljunga Elektriska AB.

Herrljunga Vatten AB

Herrljunga Vatten AB är ett helägt dotterbolag till Herrljunga Elektriska AB. Herrljunga Vatten AB ansvarar över vatten och avloppsverksamheten i Herrljunga kommun. I detta ansvar ligger produktion och distribution av dricksvatten, avledning och rening av avloppsvatten samt drift, underhåll och förnyelse av VA-anläggningarna inom fastställda verksamhetsområden. Verksamheten distribuerar dricksvatten och renar avloppsvatten för cirka 1 900 abonnenter (cirka 6 000 personer). Allt dricksvatten som levereras kommer från grundvatten vilket bereds i de 6 vattenverken. Avloppsvattnet tas emot och renas i de 6 avloppsreningsverken av varierande storlek.

Verksamheten ska efterleva krav och villkor som ställs enligt LAV (Lagen om allmänna vattentjänster), Miljöbalken och tillstånd meddelade enligt Miljöbalken och Livsmedelsverkets dricksvattenföreskrifter.

Under 2019 producerades 436 129 kubikmeter dricksvatten. Det har mottagits och renats 844 478 kubikmeter avloppsvatten samt 5 450 kubikmeter septisk slam. Bolaget bedriver tillståndspliktig avloppsrening vid 6 anläggningar och tillstånden är inte föremål för någon omprövning.

Årets rörelseresultat 2019 är 0,2 mnkr vilket är försämring mot 2018 (0,3 mnkr). Soliditeten 2019 är 26 procent samma jämfört med föregående år. Bolaget hade inga anställda utan verksamheten sköts av moderbolaget enligt avtal.

Under 2019 har 10 stycken anslutningar av varierande karaktär genomförts. Panncentral Sågen har anslutits till VA-nätet, en övergång till fjärravlästa vattenmätare är inledd, Mörlanda vattentorn har fått en ny fasad, bostadsområdet Vreta har fått förstärkt leveranssäkerhet genom ny rundmatning för dricksvattnet och luftanordningarna i Herrljunga och Annelunds avloppsreningsverk är uppgraderade med förstärkt rening och minskad energiförbrukning som följd.

Vatten och avlopp påverkas av klimatförändringar, såväl av kraftigare regn som av torra och brist på grundvatten. Framtidsutsikterna bedöms som goda men inte utan utmaningar.

Nyckeltal Herrljunga Vatten AB	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Bokslut 2019
Nettoomsättning, mnkr	14	14	14
Rörelseresultat, mnkr	1	0	0
Årets resultat, mnkr	-	-	0
Nettoinvesteringar, mnkr	-	3	6
Soliditet i procent	29	26	26
Antal anställda	-	-	-

Tabell 9 Nyckeltal Herrljunga Vatten AB.

Herrljunga Elkraft AB

Herrljunga Elkraft AB är ett helägt dotterbolag till Herrljunga Elektriska AB. Bolagets verksamhet är vilande. Resultatet för 2019 är 0 mnkr och bolaget har inte haft några anställda under 2019. Verksamheten sköts av moderbolaget enligt avtal.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Herrljunga Kommun omvärldsanalys

Herrljunga kommun påverkas av händelser utanför dess egna kontroll. Det handlar till exempel om befolkningsstrukturer, arbetsmarknaden och den ekonomiska konjunkturen. Omvärldsanalysen har till uppgift att spegla hur yttre omständigheter påverkar eller kan påverka Herrljunga kommun. Avsnittet behandlar inledningsvis kommunsektorns ekonomi som bygger på Sveriges Kommuner och Regioners omvärldsanalys.. Därefter belyses befolkningen, bostadsmarknaden, näringslivet, arbetsmarknaden och infrastrukturen.

Minskat lokalt och regionalt handlingsutrymme

Förtroendevalda i kommuner, landsting och regioner ser att handlingsutrymmet förändras. Styrning från nationell nivå och från EU ökar, ofta med detaljerade krav, när det gäller tjänsternas utbud, omfattning och utformning. När individuella rättigheter definieras av nationell lagstiftning begränsas möjligheterna att utforma lokala lösningar. Medborgare vill att välfärden ska vara likvärdig och rättvis över hela landet, men vill samtidigt påverka den lokalt. En ekvation som är svår att lösa. Mycket tyder på att rättighetstrenden förstärks. Önskan om valfrihet tillsammans med rättighetstänkandet utmanar kommuner och landsting, men kan också bli viktiga verktyg för medborgare som annars har svårt att göra sin röst hörd. Tillgången till information som gör jämförelser möjliga är en betydelsefull drivkraft när styrkeförhållanden förändras. Medborgare och media kräver snabba svar och lösningar. Tvister löses allt oftare av domstol i stället för av folkvald församling eller i dialog. Utvecklingen kan leda till rädsla för att göra fel, ökat kontrollbehov och detaljstyrning vilket i sin tur kan leda till minskat politiskt engagemang och till att professionernas handlingsutrymme minskar. Att detaljstyrningen ökar framgår exempelvis i socialtjänstlagen. Trots att den ska vara ramlag gjordes under perioden 2006 – 2013 över 50 ändringar som berör hur socialtjänsten ska utforma sitt arbete. Antalet riktade statsbidrag har ökat under hela 2000-talet och är idag över 120 stycken. En stor andel riktar sig mot skolan.

Hårdare konkurrens om kompetens

Många kommuner har svårt att rekrytera vissa yrkesgrupper. Konkurrenten om framför allt lärare, socionomer och sjuksköterskor har ökat i takt med stora pensionsavgångar, allt fler yngre och äldre, en brist på utbildad personal samt ett stort flyktmottagande. En del kan även uppleva att yrket fått lägre status, att arbetsmiljön försämrats eller att löneläget inte är tillräckligt attraktivt.

I glesbygden kan kommuner ha problem att rekrytera på grund av att samhällsservicen upplevs som dålig eller att partnern till den som erbjuds anställning inte kan hitta ett eget jobb i kommunen. I storstadsområdena kan det vara svårt att behålla personal eftersom det är lätt att flytta vidare till mer attraktiva jobb inom regionen, vilket pressar upp löner och personalomsättning. Konkurrens om kompetens har bland annat fått till följd att vissa grupper lyckats förbättra sina villkor hos arbetsgivarna, exempelvis genom bemanningsbranschens intåg i sjukvården och socialtjänsten. Rekryteringssvårigheter har också lett fram till nya lösningar, många kommuner ser över sin arbetsorganisation och vem som gör vad på arbetsplatserna. Andra kompetenser och nya yrken kan bidra till att lösa kompetensförsörjningen. Vissa kommuner samarbetar också om specialistkompetenser. Innovationer inom forskning och utveckling påverkar verksamhetens utformning och därmed behov av kompetens. Det gäller inte minst den digitala utvecklingen. Positivt är att flera välfärdsjobb fortfarande upplevs som attraktiva bland ungdomar, vilket är nödvändigt om kommuner, landsting och regioner ska kunna attrahera den bästa arbetskraften i framtiden. Befolkningsförändringar, med fler äldre och unga, leder till att antalet anställda i välfärdstjänsterna behöver öka med

knappt 200 000 personer fram till och med 2026. Antalet personer i arbetsför ålder ökar inte alls i samma utsträckning.

Ökad bostadsbrist

Idag råder det bostadsbrist över stora delar av landet. Det som tidigare var ett problem för större städer är nu ett problem över i stort sett hela landet. En låg byggtakt under många år tillsammans med en snabb ökning av befolkningen har gjort bristen akut på många platser. Byggandet har inte hållit jämna steg med befolkningstillväxten, men även om tempot i bostadsbyggandet varit högre hade det inte löst alla problem. Orsaken är att nyproduktionen i Sverige är dyr, och därmed vänder sig till förhållandevis resursstarka grupper. I den del av beståndet där hyran är låg är det kötiden som är avgörande, vilket gör att de med störst behov av just billiga bostäder, till exempel unga och nyanlända, inte kommer ifråga. Det regelverk med skatter, subventioner och bidrag som idag omgärdar byggande och boende lyckas inte generera det som efterfrågas mest, dvs. billiga hyresrätter och flyttkedjor som frigör nya lägenheter.

Att bygga bort bostadsbristen kan tyckas rimligt, men inte minst för kommuner med svaga bostadsmarknader är detta förknippat med en finansiell risk, då det råder stor osäkerhet kring hur länge den höga efterfrågan kommer att bestå. Priset för en dåligt fungerande bostadsmarknad är högt. Trångboddhet och segregation bär med sig höga individuella och samhällsliga kostnader. Hemlösheten ökar i vissa städer. Förutom det individuella och sociala perspektivet kan man lägga till arbetsmarknadsperspektivet. Många företag i framför allt de större städerna har rekryteringsproblem till följd av bostadsbristen. Det stora flyktingmottagandet har ytterligare försvårat situationen. Kommunerna har skyldighet att erbjuda nyanlända flyktingar bostäder, enligt fastställda anvisningstal, något man normalt inte gör för andra grupper. Att tillhandahålla detta för nyanlända utan att dra på sig höga kostnader och utan att stänga ute andra bostadsbehövande kommer att vara ett stort problem och en delikatt balansgång under de närmaste åren.

Ökat kommunalt fokus på integration

Under lång tid har fler personer invandrat än utvandrat från Sverige. En stor del av invandringen har tidigare bestått av studenter och arbetskraftsinvandrare. Krig och oroligheter i delar av Mellanöstern och Afrika har under senare år dock gett en markant ökning av flyktinginvandringen. Mellan åren 2014 till 2020 beräknas nästan 400 000 flyktingar med anhöriga få uppehållstillstånd i Sverige. Flyktinginvandringen innebär generellt ett större åtagande för samhället än annan invandring. En viktig förutsättning för en framgångsrik integration är att nyanlända barn och unga lyckas bra i skolan. Flyktingmottagandet är ojämnt fördelat, inte bara över landet utan även inom kommunerna. Vissa skolor får därför ansvar för en oproportionerligt stor andel nyanlända elever. Även genomsnittsåldern på nyanlända elever har ökat, vilket generellt ger dem kortare tid att klara skolgången. Detta har visat sig vara en viktig förklaring bakom den minskande andel elever som uppnår gymnasiebehörighet, och som klarar gymnasieskolan med godkända betyg. Även etableringen på arbetsmarknaden måste förbättras. I Sverige är kompetenskraven på arbetsmarknaden höga och risken är stor att de med bristfällig utbildning eller svagt kontaktnät även på lång sikt inte får något arbete. Kommunernas ekonomi påverkas negativt av en dåligt fungerande arbetsmarknads-etablering. Direkta kostnader i form av ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder, samt indirekta kostnader i form av socialt utanförskap och dessutom uteblivna skatteintäkter. Även om det är staten som har

Ärende 1

Förvaltningsberättelse/Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

ansvar för arbetsmarknadspolitiken har kommunerna flera viktiga uppgifter för en bra integration; erbjuda utbildning, arbetsgivarrollen och de egna arbetsmarknadsinsatserna. De senaste årens stora invandring har inneburit en föryngring av befolkningen, och ett uppsving för många mindre kommuner som annars sannolikt skulle minskat sin befolkning. Men de långsiktiga effekterna kommer att bli beroende av den politik som förs och de insatser som görs, nationellt och lokalt. Goda resultat uppnås främst när kommuner, det lokala näringslivet och civilsamhället gemensamt arbetar för en bra integration. Att skapa bra förutsättningar för nyanländas integration i samhället kommer vara en av våra viktigaste samhällsfrågor.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
BNP*	2,3	1,1	1,3	1,6	1,6	1,7
Sysselsättning, timmar*	1,8	0,0	-0,4	0,3	0,7	0,4
Relativ arbetslöshet, nivå	6,3	6,8	7,2	7,3	7,3	0,4
Timlön, nationalräkenskaperna	2,8	3,6	2,9	3,0	3,2	3,4
Timlön, konjunkturlönestatistiken	2,5	2,6	2,7	3,0	3,2	3,4
Inflation, KPIF	2,5	2,6	2,7	3,0	3,2	3,4
Inflation, KPI	2,1	1,7	1,6	1,8	1,9	2,4
Offentligfinansiellt sparande, % av BNP	0,8	0,4	-0,2	-0,6	-0,4	-0,4

Tabell 10 Nyckeltal för den svenska ekonomin. Tabellen visar en procentuell förändring om inget annat anges. *Kalenderkorrigerad utveckling.

Herrljungas ekonomi

Under de senaste tio åren har Herrljunga kommun redovisat negativa resultat vid två tillfällen, år 2011 och 2018. Kommunen har efter minusresultatet år 2011 arbetat strategiskt för att uppvisa nödvändiga resultat för att kunna klara av de investeringar som krävs i framtiden. Tillfälliga medel för AFA har utbetalats under åren 2012 (8,5 mnkr), 2013 (8,8 mnkr) och 2015 (3,9 mnkr), vilket skapat bättre förutsättningar för ett positivt resultat.

För 2019 redovisar Herrljunga kommun ett resultat som uppgår till 10,8 mnkr, vilket är drygt 13 mnkr bättre än föregående års resultat. Resultatet är 1,9 mnkr bättre än budgeterad resultatnivå.

Under de senaste åren har Herrljunga kommuns resultat ständigt förbättrats och toppades år 2017 med ett plus på 23 mnkr för att 2018 hamna på ett minusresultat -2,3 mnkr. De senaste fem årens resultat uppgår dock till 2,4 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Med de starka resultaten under den senaste perioden (förutom föregående års resultat) har Herrljunga kommun haft goda förutsättningar till att kunna finansiera den kommunala verksamheten inklusive investeringsutgifterna. Med föregående års negativa resultat faller dock självfinansieringsgraden under 100 procent för den senaste femårsperioden och uppgår i snitt till drygt 81 procent, vilket är 19 procentenheter under nödvändigt tal för att kunna säga att kommunen kan finansiera sina investeringar utan lånade alternativt egna medel.

Ärende 1

Förvaltningsberättelse/Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Herrljungas befolkningsutveckling har under det senaste decenniet visat på både uppgång och nedgång. Antalet invånare har varierat från det lägsta antalet 1975 (8 833) till maxvärdet 1993 (9 823). Kommunens invånarantal uppgick den 31 december 2019 till 9 464 personer, vilket är en minskning med 30 personer jämfört med föregående år.

”Växtkraft 10 000” har satt som mål att det i Herrljunga 2020 ska bo 10 000 invånare. Förutsättningen för att visionsmålet ska slå in är dels att Herrljunga kan förbli en attraktiv ort att bosätta sig i och dels att efterfrågan på bostadsmarknaden kan tillgodoses. Det geografiska läget, en järnvägs-knut mitt i Västra Götaland, ger Herrljunga många möjligheter och fördelar. För att attrahera nya invånare behövs kommunala verksamheter med såväl hög kvalitet som kostnadseffektivitet.

Kommunen är för sin framtida utveckling beroende av att det sker en tillväxt av befolkningen. För att stimulera till ökad inflyttning är det viktigt att kommunen skapar attraktiva boendemiljöer både i tätorterna Herrljunga, Annelund och Ljung, men även på landsbygden.

Vid en djupare analys av den demografiska förändringen kan konstateras att året visat en minskning i ålderskategorierna 0-6 år (-29 personer) och 18-64 år (-144 personer) samtidigt som det varit en ökning av antalet över 65 år (+137 personer) och antalet 7-17 år (+6 personer).

Bostadsmarknad

Då kommunen har ett attraktivt näringsliv och bra kommunikationsmöjligheter så pendlar många idag till Herrljunga från andra kommuner. Ett större utbud av bra boendeformer skulle kunna innebära en ökad inflyttning från denna grupp. En annan grupp som efterfrågar hyresrätter är de äldre vilka idag har ett egenägt boende.

Under 2019 har 16 stycken nya enbostadshus fått startbesked. 2 lägenheter och 18 enbostadshus har färdigställs (slutbesked). Under 2019 såldes 10 småhustomter och antalet planerade bostäder genom detaljplaner uppgår till 90 stycken vilket är 20 stycken fler än målet för 2019. Detaljplan för bostäder Horsa by etapp II ger möjlighet till 50 st nya bostäder och detaljplan Hagen 40 st. Industriområde Sleipner 20 1 tomt och del av Ölltorp 1:13 Vreta 13:1 4 tomter.

Under 2020 fortsätter arbetet med att ta fram detaljplaner. På sikt kan detta skapa fler typer av boende centralt i Herrljunga. Även områden kring Sämsjön är aktuella för detaljplanering under 2018-2020.

Näringsliv

Kommunen har ett livaktigt samarbete med ortens företag via FOKUS Herrljunga som ägs av företagarna i kommunen och drivs i nära samarbete mellan kommun och företag. Kommunstyrelsens ordförande och Kommundirektör sitter i företagets styrelse. FOKUS Herrljunga har till syfte att förbättra och stärka näringslivsklimatet i Herrljunga kommun men också att stödja och utveckla nyföretagandet i kommunen.

Andelen arbetstillfällen kopplade till Industrin, ligger i kommunen på dryga 38 procent gentemot rikssnittet på 14 procent. Övriga näringsgrenar som är av stor betydelse för kommunen, är i nämnda ordning; transport, handel och den gröna näringen (jord- och skog).

Ärende 1

Förvaltningsberättelse/Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Antalet företag i kommunen ligger på ca 1330 st under 2019, vilket är en nettoökning med ca 10 st jämfört med föregående år.

Arbetslösheten i kommunen är fortsatt låg, dryga 4,8 %, men för närvarande har företagen inte behov av nyanställningar i samma nivå som föregående år. Kommunen är i Sjuhäradsstopp vad gäller Företagsamheten, 15,4 % jmf med Sjuhäradsnitt på 13,7 % & Rikssnitt på 10,2 %.

I Svenskt Näringslivs årliga enkät har Herrljunga kommun goda placeringar. År 2019 hamnade kommunen på plats 27 av 290, vilket är en förbättring med 9 placeringar jämfört med föregående år. Under de senaste fem åren har Herrljungas placeringar varierat från 14 till 48. Undersökningen baseras på två delar; enkätundersökning och statistikdel. Vad gäller enkätundersökningen får kommunen överlag mycket goda resultat medans statistikdelen tynger kommunen.

Vad gäller framtiden, är det av yttersta vikt att vi intensifierar arbetet med att få fler människor att våga ta steget till att bli egna företagare. Vidare behöver vi också bli bättre på att locka hit företag från branscher som vi nära nog saknar idag. Exempel på nya branscher kan vara PR & marknadsföring, juridik, digitalisering, nya kommunikationslösningar mm. Fortsatt satsning på att utöka tillgänglig & flexibel industrimark är också fundamental för att skapa grund för framtida expansion.

In- och utpendling

För år 2018 var det totalt 4 010 personer som var förvärvsarbetande i Herrljunga kommun. Av dessa var det 2 750 personer som bodde och arbetade i kommunen samt 1 260 personer som pendlade in till Herrljunga kommun. Det är fler personer som pendlar ut än som pendlar in till kommunen för att arbeta. Totalt pendlade 1 888 personer ut från Herrljunga kommun för att arbeta i en annan kommun. Antalet utpendlande personer mot 2016 har ökat medan inpendlande personer har minskat. Precis som tidigare år är det fler personer som bor i Herrljunga kommun och arbetar utanför än som bor utanför kommunen och arbetar i Herrljunga kommun.

Arbetsmarknaden

Herrljunga kommun hade 2019-12-31 totalt 117 personer som var öppet arbetslösa. Motsvarande siffra 2018 var 113 personer vilket innebär att antalet arbetslösa har ökat med 4 personer. Arbetslösheten motsvarar 2,6 (2,5) procent av den registerbaserade arbetskraften. Herrljunga har haft en betydligt lägre andel öppet arbetslöshet av registrerad arbetskraft än riket och länet under 2019-12-31. För Riket låg arbetslösheten på 4,0 procent av registrerad arbetskraft och för Västra Götaland på 3,7 procent. Personer i program med aktivitetsstöd uppgick 2019-12-31 till 105 (101) stycken.

Bland ungdomar (18-24 år) var 12 personer öppet arbetslösa 2019-12-31, vilket motsvarar 2,2 procent av den registerbaserade arbetskraften. Herrljunga kommuns öppet andel arbetslösa av registrerad arbetskraft bland ungdomar är lägre än riket som visar 4,6 procent i december 2019 och Västra Götaland som visar 4,3 procent.

Infrastruktur

Kommunens geografiska läge mitt i Västra Götaland innebär att infrastrukturen är viktig. Under 2014 fattades beslut om medfinansiering för utbyggnad av E20. Västra Götaland, kommunalförbunden och berörda kommuner enades tillsammans med Trafikverket om viktig satsning för att för-

Ärende 1

Förvaltningsberättelse/Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

bättra trafiksäkerheten och standarden på E20. För Herrljunga kommuns del har 9 072 tkr satts av för medfinansiering.

GC-väg till Ölltorp färdigställdes under 2015 och under 2016 startades det upp ett arbete för ytterligare utbyggnad av GC-vägen från Herrljunga, västerut till Remmene och söderut till Södra Björke. Sammantaget skapar detta bättre förutsättningar för att använda järnvägen för pendling.

Jämförelser med andra kommuner

I Herrljunga kommun jämför vi oss med andra kommuner med liknande förutsättningar, för att kunna utvärdera resultat och kvalitet på våra tjänster. Liknande kommuner utgår från Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) kommungrupp B5, vilket innebär långpendlingskommun nära större stad.

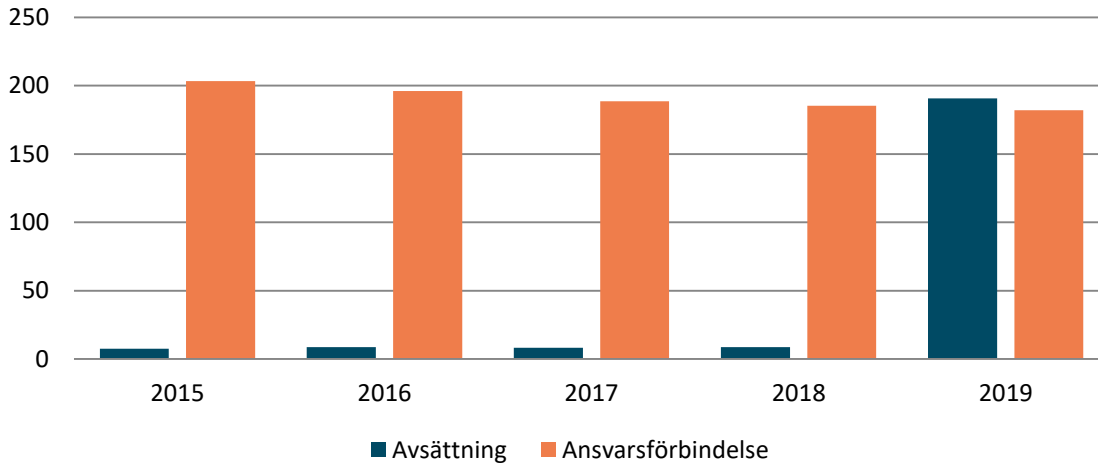
Nyckeltal	Herrljunga Kommun	Liknande kommuner
Befolkningsförändring under senaste femårsperioden %	1,2	0,2
Svensk Närlingslivs kommunranking 2019	27	166*
Skattesats 2019, %	21,94	22,08
Skattekraft i procent av riksgenomsnitt, taxeringsår 2019	89,5	88,6
Lärartäthet, antal elever per lärare (heltidstj) totalt, 2018	10,2	11,2
Inskrivna barn per årsarbetare i förskolan 2018, antal	4,7	5,0
Elever i åk. 9 som är behöriga till ett yrkesprogram, kommunala skolor 2019 %	79,6	78,2
Betyg åk. 9, genomsnittligt meritvärde (17 ämnen) samtliga huvudmän, 2019	221,8	214,6
Andel personer 65+ i ordinärt boende som var beviljade hemtjänst i egen regi, andel 2018 %	0,0	4,0
Invånare 65+ i särskild boendeformer 2018, %	3,7	4,0

*Genomsnittlig placering kommunranking 2019

Tabell 11 Jämförelse Herrljunga kommun med andra liknande kommuner

Pensionsåtaganden

Pensionsåtaganden inkl särskild löneskatt (mnkr)

Tabell 12 Pensionsåtaganden som avsättning och ansvarsförbindelse de senaste fem åren, 2015-2019. För 2019 är Herrljunga kommuns pensionsavsättning inkl ansvarsförbindelsen.

Pensionsförpliktelser intjänade före 1998 redovisas som en post inom linjen i balansräkningen som ansvarsförbindelse för åren 2015-2018. För 2019 har Herrljunga kommun valt att lyfta in pensionsförpliktelsen som en avsättning i balansräkningen. Denna skuld är en beräkning av anställdas intjänade pensionsförmåner enligt de pensionsbestämmelser som gällde t.o.m 1997-12-31. För år 2019 uppgår denna förpliktelse till 182 (185) mnkr inklusive särskild löneskatt, en minskning från 2018 med 3,2 mnkr. Uppgifterna blir alltmer exakta för varje år då omfattningen av färdigberäknade pensionsförmåner (aktualiseringsgraden) ökar, för närvarande är 98 procent färdigberäknade.

Annan pensionsförpliktelse utgörs av särskilda pensioner, ÖK-SAP samt avsättning exkl. ÖK-SAP och är i bokföringen redovisad som avsättning. För 2019 uppgår det avsatta beloppet till 8,6 (8,6) mnkr

Finansanalys

Herrljunga Kommunkoncern

Herrljunga kommunkoncern har en total nettolåneskuld på 389 mnkr. Snitträntan de senaste 12 månaderna var 0,54 procent och räntekostnaderna är 2,1 mnkr. I koncernen ingår de fyra låntagare Herrljungabostäder AB, Herrljunga Vatten AB, Nossan Förvaltningsaktiebolag och Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler. Störst låntagare är Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler med en andel på 20 procent motsvarande 156 mnkr. Långgivaren är Kommuninvest.

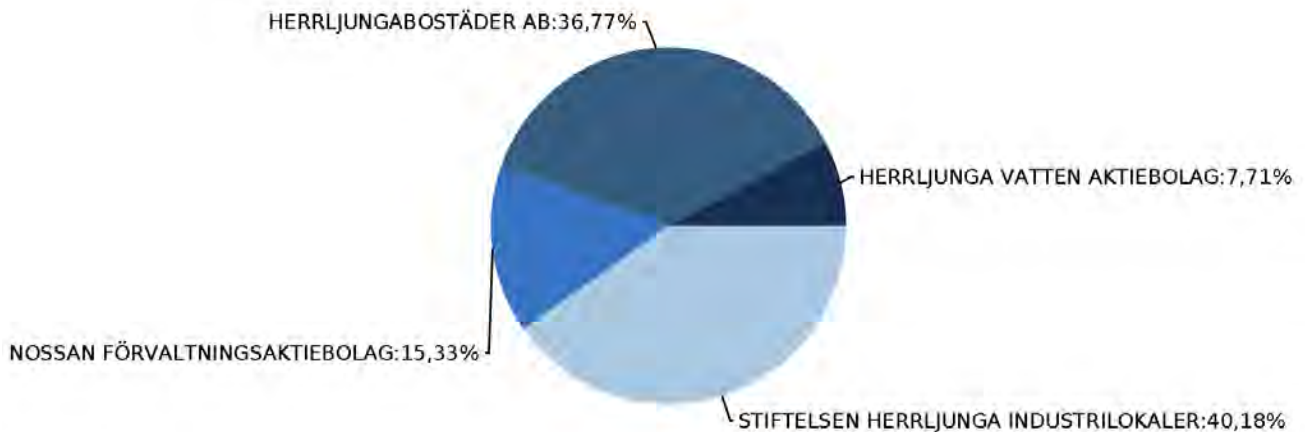

Bild 4 Herrljunga kommunkoncerns samlade lån hos Kommuninvest

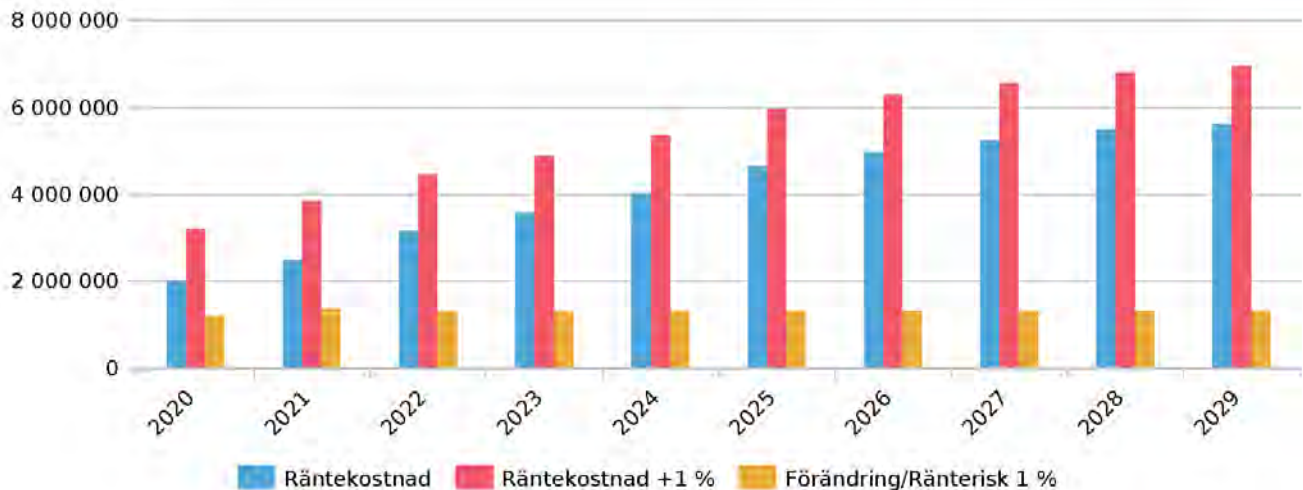
Skuldportföljen har 63,1 procent andel fast ränta under nuvarande år. Den genomsnittliga kapitalbindningen är 1,98 år och den genomsnittliga räntebindningen är på 1,49 år. Av låneskulden har 39,8 procent en kapitalbindning på 1 år eller kortare och 53,3 procent har en räntebindning på 1 år eller kortare. För 2019 är de totala räntekostnaderna 2,1 mnkr.

Tabellen och grafen nedan visar förändring i räntekostnader på en portfölj inklusive refinansieringsantaganden vid en parallell höjning av hela räntekurvan med 100 bp (1 %).

Period	Räntekostnad	Räntekostnad +1 %	Förändring/Ränterisk 1 %
2020	2,004,471	3,202,938	1,198,467
2021	2,491,493	3,851,455	1,359,962
2022	3,155,353	4,458,745	1,303,392
2023	3,581,433	4,889,982	1,308,549
2024	4,040,143	5,358,212	1,318,070
2025	4,647,310	5,966,967	1,319,657
2026	4,969,196	6,291,044	1,321,848
2027	5,241,038	6,562,754	1,321,716
2028	5,474,549	6,799,730	1,325,180
2029	5,626,450	6,949,000	1,322,550

Tabell 13 Förändring i Herrljunga kommunkoncerns räntekostnader inklusive refinansieringsgrad

Denna förändring med 100 bp (1 %) skulle potentiellt leda till 1,198,467 kr högre räntekostnad under innevarande år och upp till totalt 13,099,390 kr över de kommande 10 åren.

Tabell 14 Räntekänslighet på långfristiga skulder

Herrljunga kommun har ingen låneskuld.

Likviditet

Likviditeten speglar kommunens kortfristiga betalningsberedskap. De löpande utgifterna måste kunna betalas med antingen de månatliga skatteinbetalningarna, avgifter och ersättningar eller andra omsättningsbara tillgångar.

Kassalikviditeten som mäter förhållandet mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder uppgår i bokslutet 2019 till 64,6 procent, vilket är en minskning från 2018 med 10,7 procentenheter. Detta beror på minskad utgående balans i kassa och bank mot ökad utgående balans av kortfristiga skulder.

Borgensåtagande

En post som redovisas inom linjen är kommunens borgensåtaganden. Borgensåtaganden är förknippade med risk och därför är det viktigt att analys görs vid varje enskild förfrågan om borgensförbindelse. Stora borgensåtagande kan innebära en finansiell risk för kommunen i form av övertagande av lån eller att aktieägartillskott till bolag måste lämnas för att bolaget ska överleva finansiellt. När borgensåtagande ska beaktas är det dock lika viktigt att analysera innehållet i åtagandet som storleken.

Den största risken uppstår i de borgensåtaganden som inte har några väsentliga tillgångar att realisera vid betalningssvårigheter, vanligtvis föreningar. Detta har Herrljunga kommun beskrivit i en upprättad policy för borgensförbindelser. Herrljunga kommuns borgensåtaganden uppgick vid årsskiftet 2019 till 392,1 mnkr vilket var en minskning med 4,7 mnkr mot 2018. Minskning beror på främst på minskat borgensåtagande för Herrljunga bostäder om 3,0 mnkr. Av den totala andelen borgensåtaganden består borgensåtaganden till föreningar av 3,0 mnkr vilket motsvarar 0,8 procent. Borgensåtagandena till föreningarna är korta, beloppen är begränsade och därför anses inte dessa utgöra någon väsentlig risk.

Händelser av väsentlig betydelse

Kommunkoncernen

Under 2019 tillträdde ny styrelsen för Nossan Förvaltningsaktiebolag. 2019 har varit händelserikt för fjärrvärmens. Solör Bioenergi har tagit över som värmeleverantör till Herrljunga tätort och Gäsene mejeri har börjat leverera värme till Gäsenegården via nybyggd kulvert vilket inneburit att den lokala panncentralen i Gäsenegården kunnat stängas ner.

Under året har 10 stycken anslutningar av varierande karaktär genomförts, panncentralen Sågen har anslutits till VA-nätet, bostadsområdet Vreta har fått förstärkt leveranssäkerhet genom nu rundmatning för dricksvatten och luftanordningarna i Herrljunga och Annelunds avloppsreningsverk är uppgraderade med förstärkt rening och minskad energiförbrukning som följd.

Stadnätverksamheten har under året byggt klart fibernätet i Herrljunga tätort. Sedan tidigare var fibernäten i Ljung-Annelund och på landsbygden klara. Med enstaka undantag har alla som önskat nu fått en fiberförbindelse till sin fastighet.

Hysesförhandlingar för 2019 genomfördes i februari månad. Förhandlingarna var påkallade av Herrljungabostäder AB som yrkade på en höjning på 3,9 procent på utgående totalhyror. Efter gemensamma och enskilda överläggningar med Hyresgästföreningen blev det en överenskommelse om en höjning på 2,5 procent från och med den 1 april. En ytterligare förhandling med Hyresgästföreningen. Påkallades under juni månad. Den gällde åtta fastigheter (150 lägenheter) där en bruksvärdering också gjordes. Herrljungabostäder AB yrkade på en hyreshöjning på 10 procent på dessa fastigheter. Detta på grund av att hyresnivåerna låg mycket lågt gentemot övriga hyresnivåer i beståndet hos Herrljungabostäder AB. Efter besiktningar av lägenheter och bruksvärdesförhandling blev höjningen av hyran under en 3-årsperiod 7,5 procent på fem fastigheter samt 9 procent på tre fastigheter.

Herrljunga kommun

Enligt beslut i Kommunfullmäktige 2018-06-19 § 86 ska Herrljunga kommun tillämpa fullfondering av pensionsskulden. Beslutet innebär att ansvarsförbindelsen från och med 2019-01-01 har lyfts in i balansräkningen. Den skuld som är intjänad innan 1998 är medtagen i ansvarsförbindelsen som lyfts in i balansräkningen. Den pensionsskuld som är uppkommen efter 1998 är till stora delar försäkrad. Under rubriken avsättningar för pensionsskuld är den särskilda löneskatten bokförd som är beräknad på pensionsskuld. Fullfonderingen innebär för resultatet i helåret minskade kostnader för kommun om 3 223 tkr.

Under verksamhetsåret 2019 har Herrljunga Kommun anställd en ny kommunchef och Kommunstyrelsen tillsatte en ny ordförande.

Herrljunga kommun har under 2019 bytt pensionsleverantör från KPA till Skandia.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Måluppföljning

Herrljunga kommun har antagit sex stycken visionsmål med underliggande prioriterade mål. Nedanstående tabeller redovisar respektive prioriterat mål med kommentar från förvaltningarna. En mer detaljerad läsning kring måluppfyllelsen går att ta del i respektive nämnds verksamhetsberättelse.

Följande symboler används för att visa om målet är uppfyllt:

Målet är uppfyllt Målet är delvis uppfyllt Målet är inte uppfyllt

Herrljunga kommun är en kommun där det är gott att leva!

Nämnd	Prioriterat mål	Uppfyllt per 191231	Kommentar
KS	1:1 Antal bostäder, lägenheter och småhus ska öka.		Under 2019 har 16 st nya enbostadshus fått startbesked. 2 lägenheter och 18 enbostadshus har färdigställts (slutbesked).
KS	1:2 Andel av befolkningen inom åldersgruppen 25-40 år ska öka.		Ökning om 0,7 procentenheter mot föregående år.
BN	1.1 Alla barn och elever ska känna sig trygga och kunna utvecklas så att de kan förverkliga sina drömmar med tro på sig själva.		Hög ambitionsnivå på några av indikatorerna, nära att nå alla. Andel trygga elever ökar något, boklånen har gått ned.
BN	1.2 Herrljunga kommuns kulturutbud ska vara rikt och varierat.		Fler kulturarrangemang har arrangerats under året.
SN	1:1 En välmående verksamhet skall präglas av ett hälsofrämjande förhållningssätt som skapar trygghet och delaktighet.		Antalet avvikelser på grund av utebliven insats minskar. Såväl förtroendet för personalen som delaktigheten i utförande inom såväl hemtjänst och särskilt boende ökar.
TN	1:1 Försäljningen av tomter för bostadsändamål ska öka.		Under 2019 har 10 tomter sålts.

TN	1:2 Så många som möjligt i kommunen ska ha ett aktivt föreningsliv.		Antalet barn och ungdomar visar en nedåtgående trend när det gäller förenings-aktiviteter över landet generellt och i Herrljunga går siffrorna ner ytterligare 6,5% från föregående år.
BMN	1:1 Serviceföretag ska vara säkra ur hälsoskyddssynpunkt.		Alla livsmedelsverksamheter utom en har fått ett besök. Alla hälsoskyddsverksamheter har besökts enligt tillsynsplan.
BMN	1:2 Herrljunga kommun ska ha en väl fungerande räddningstjänst.		Verksamheten har under 2019 fungerat bra. Antal larm/händelser har minskat.

Tabell 15 Kommunens prioriterade mål för att vara en kommun där det är gott att leva och kommentarer kring målens uppfyllnad.

Herrljunga kommun är en långsiktigt hållbar kommun!

Nämnd	Prioriterat mål	Uppfyllt per 191231	Kommentar
KS	2:1 Tätorter och byar planeras och bebyggs på ett sådant sätt att energi och bränslen kan användas effektivt.		Antalet planerade bostäder genom detaljplaner uppgår till 90 stycken vilket är 20 stycken fler än målet för 2019. Ingen uppgift om installerad effekt per capita har tagits fram för 2019.
KS	2:2 Verka för ungdomssysselsättning under lov och ferier.		Uppfylld och en extra feriearbetare fick en plats. Få ansökningar inkom om Ferieentreprenörer.
BN	2:1 All pedagogisk verksamhet arbetar med frågor om hållbarhet och miljöansvar.		Digitaliseringen går framåt, inkludering i avfallssorteringen behöver stärkas.
SN	2:1 En välmående verksamhet skall präglas av ett hälsofrämjande förhållningssätt som skapar trygghet och delaktighet.		Går inte att besvara på grund av tekniska problem med medarbetarenkäten. Enkäten kommer att göras om under 2020.
TN	2:1 Kommunens fastighetsdrift ska bli mer energieffektiv.		Energiförbrukningen har sjunkit jämfört med föregående år men målet för året uppnåddes inte.

Ärende 1

Förvaltningsberättelse/Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

TN	2:2 Andelen hållbara livsmedelsinköp ska öka.		Andelen miljömärkta livsmedel har ökat från föregående år. Målet med andel ekologiska livsmedel enligt kostpolitiska programmet uppnås ej. Närproducerat prioriteras.
BMN	2:1 Antal bostäder inom 1 km från Herrljunga tågstation ska öka.		16 st nya enbostadshus har fått startbesked, 2 lägenheter och 18 enbostadshus har färdigställt (slutbesked).
BMN	2:2 Gödande ämnen i mark och vatten ska inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa eller den biologiska mångfalden.		En stor mängd enskilda avloppsanläggningar som tidigare varit bristfälliga har åtgärdats under 2019.

Tabell 16 Kommunens prioriterade mål för att vara en långsiktigt hållbar kommun och kommentarer kring målens uppfyllnad.

Herrljunga kommun har en tydlig och välkomnande VI-känsla!

Nämnd	Prioriterat mål	Uppfyllt per 191231	Kommentar
KS	3:1 Andel medborgare som rekommenderar andra att flytta till Herrljunga ska öka.		Antal nettoflyttade inom Herrljunga kommun uppgår till nio stycken, vilket är tre färre än föregående år.
KS	3:2 Förbättra förutsättningarna för mötesplatser i Herrljunga kommun.		Antalet folkhälsoaktiviteter och besökare på fritidsgården har ökat mot 2019 mot 2018. Dock har antalet besökare på familjecentralen minskat.
BN	3.1 Alla barn och elever ska utveckla förmågan att arbeta i demokratiska arbetsformer.		Nedåt bland elevernas upplevelse om lärarnas hänsyn till dem. Vårdnadshavarnas nöjdhet med normer och värden 99 procent.
BN	3.2 Förskola, fritidshem och skola som präglas av god tillgång och hög kvalitet.		Bra personaltäthet, nöjda vårdnadshavare. Nedåt i antagningen på Kunskapskällan jämfört med 2018 och meritvärdet.
BN	3:3 Förbättra integrationen av nyanlända med positiva effekter på samhällsutveckling genom medverkan och delaktighet av anställda och medborgare.		Tiden för genomförd utbildning vid SFI har effektiviserats under det senaste året och klarar ny målindikatorn.

Ärende 1

Förvaltningsberättelse/Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

SN	3:1 En välmående verksamhet skall präglas av ett hälso-främjande förhållningssätt som skapar trygghet och delaktighet.		De enskilda upplever att de blir bemötta på ett bra sätt. Detta har ökat sedan 2018 och ligger på 98 %.
SN	3:2 Förbättra integrationen av nyanlända med positiva effekter på samhällsutveckling genom medverkan och delaktighet av anställda och medborgare.		Saknar centralt beslutad målindikator. Enheterna arbetar för att förbättra indikatorn.
TN	3:1 Lyfta fram och marknadsföra marknaden och torgen i Herrljunga.		Antalet marknadsstånd har minskat något.
TN	3:2 Fördjupat samarbete mellan förvaltningen och mellan nämnder.		Målet har inte följts upp under året.
TN	3:3 Förvaltningens anställda ska vara goda ambassadörer för förvaltningen och kommunen.		Målet har inte följts upp under året.
TN	3:4 Förbättra integrationsarbetet med positiva effekter på samhällsutveckling genom medverkan och delaktighet av anställda och medborgare.		Informationsmaterial har anpassats till internationella symboler mm.
BMN	3:1 Antalet bostäder i kommunen ska öka.		Antalet har ökat under 2019 men ökningen är mindre än målsättningen.
BMN	3:2 Antalet attraktiva bostadsområden i kommunen ska öka.		Detaljplan för bostäder Horsby etapp II ger möjlighet till 50 st nya bostäder och Dpl Hagen 40 st. Industriområde Sleipner 20 (1 tomt) och del av Ölltorp 1:13 Vreta 13:1 (4 tomter).

Tabell 17 Kommunens prioriterade mål för att vara en kommun med VI-känsla och kommentarer kring målens uppfyllnad.

Ärende 1

Förvaltningsberättelse/Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Herrljunga kommun har ett dynamiskt och lokalt förankrat näringsliv!

Nämnd	Prioriterat mål	Uppfyllt per 191231	Kommentar
KS	4:1 Samarbetet gymnasieskola - näringsliv ska stärkas.		Att bli rankade som nummer 4 i Sverige av rikets 290 kommuner är en försämring jämfört med föregående år då Herrljunga legat 2. Utifrån Målvärdet är det dock fortfarande väldigt högt och det finns endast en marginell förbättringspotential.
KS	4:2 Företagsklimatet ska förbättras.		Varje år presenterar Svenskt Näringsliv en ranking av företagsklimatet i Sveriges 290 kommuner. 2019 placerar sig Herrljunga kommun på plats nummer 27, vilket är en förbättring med 9 placeringar jämfört med 2018.
BN	4.1. Barn och elever ska stimuleras redan i tidiga år för att utveckla ett entreprenöriellt lärande.		Ligger strax under det angivna målet. Praktik åter obligatoriskt i högstadiet.
BN	4.2. Invånare i kommunen ska ha ett minskat beroende av försörjningsstöd.		Ligger strax under målet för vuxenutbildningen.
SN	4:1 En välmående verksamhet skall präglas av ett hälsofrämjande förhållningssätt som skapar trygghet och delaktighet.		Antalet personer som gått från försörjningsstöd till egen försörjning har ökat sedan 2018 dock har målet inte nåtts fullt ut.
TN	4:1 Köp av industrimark ska underlättas.		Ytterligare industrimark behöver införskaffas.
TN	4:2 Industrimark ska marknadsföras.		Marknadsföring har skett genom Fokus.
BMN	4:1 Underlätta för företag att följa miljöbalken.		18 av 23 industrier som betalar årlig avgift har haft tillsynsbesöks. Av de anmälnings-pliktiga lantbruken är det 6 av 19 som haft tillsynsbesök. Övrig planerad tillsyn av lantbruk har i stort sett genomförts.

Ärende 1

Förvaltningsberättelse/Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

BMN	4:2 Underlätta för företag att använda förnybar energi och att använda energi effektivare.		Energirådgivning har skett motsvarande den mängd timmar som beviljats från energimyndigheten.
-----	--	---	---

Tabell 1811 Kommunens prioriterade mål för att vara en kommun med med ett dynamiskt och lokalt förankrat näringsliv och kommentarer kring målens uppfyllnad.

Herrljunga kommun har en välskött kommunal ekonomi!

Prioriterat mål	Uppfyllt per 191231	Kommentar
5:1 Det årliga resultatet ska under en rullande treårsperiod uppgå till 2 procent av kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag.		Resultatet för 2019 och de två tidigare årens resultat uppnår 3,0 procent av skatteintäkterna och generella bidrag.
5:2 Investeringarna ska över en rullande femårsperiod finansieras med avskrivningsmedel samt årens resultat.		Självfinansieringsgraden för resultatet 2019 och de fyra tidigare åren är 74,5 procent. Målet är ej uppfyllt för 2019.
5:3 För att undvika urholkning av det egna kapitalet ska soliditeten inte understiga 35 procent.		Soliditeten för 2019 är 41,1 procent och därmed är målet uppfyllt för året.

Tabell 19 Kommunens prioriterade mål för att vara en kommun med välskött kommunal ekonomi och kommentarer kring målens uppfyllnad.

Herrljunga kommun arbetar i enlighet med det av kommunfullmäktige fastställda personalpolitiska programmet.

Prioriterat mål	Uppfyllt per 191231	Kommentar
6:1 Sjukfrånvaron ska minska		Under 2019 var var sjukfrånvarotiden i procent av ordinarie arbetstid 5,9 procent, vilket är en oförändrad nivå jämfört med föregående år. Målet att minska sjukfrånvaron är därmed inte uppfyllt.
6:2 Andelen heltidsanställda ska öka		Under 2019 har andel heltidsanställda har ökat med 3 procentenheter. Målet för 2019 är uppfyllt.

Tabell 20 Kommunens prioriterade mål för att uppnå fastställt personalpolitiskt program och kommentarer kring målens uppfyllnad.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Lagstiftarens allmänna utgångspunkt är att varje generation själv måste bära kostnaderna för den service som de konsumerar. Detta innebär att ingen generation ska behöva betala för det som en tidigare generation förbrukat. Det som anges som en norm är att överskottet måste vara tillräckligt stort för att motsvarande servicenivå ska kunna garanteras även för nästkommande generation, utan att det ska behöva uttaxeras en högre skatt.

Resultat och ekonomisk ställning

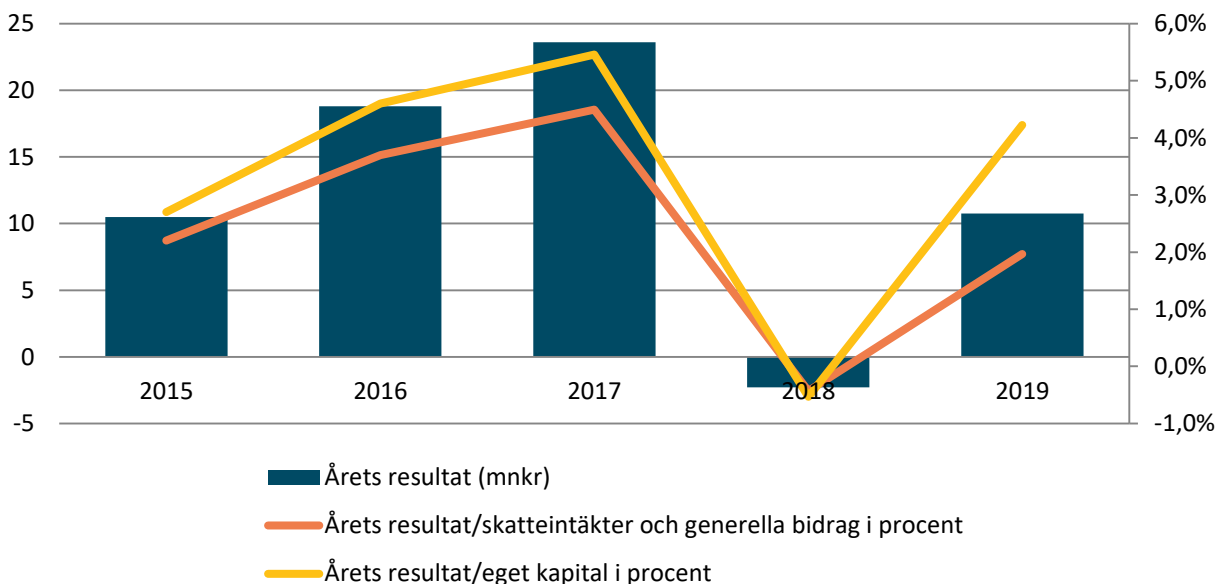
Koncernen Herrljunga kommuns resultat för 2019 blev 18,8 vilket, jämfört med föregående års resultat, är en förbättring 10,5 mnkr. Detta beror främst på den resultatförbättring som Herrljunga kommun haft mellan åren 2018 och 2019. De totala avskrivningskostnaderna för kommunkoncernen uppgår till 43,2 (42,5) mnkr. Kommunkoncernens verksamhetskostnader uppgår till 739,6 (737,1) mnkr. Kostnadsökningen beror främst på lönekostnader samt övriga kostnader.

Enligt kommunallagen skall kommuner verka för god ekonomisk hushållning. En vedertagen tolkning av nämnda begrepp är att ett årsresultat bör uppbå till 2,0 procent av skatteintäkter och generella bidrag.

Årets resultat och god ekonomisk hushållning

Finansiellt mål: *Resultatet skall under en treårsperiod uppgå till minst 2 procent av kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag.*

Årets resultat

Tabell 21 Kommunens resultat i mnkr, av det egna kapitalet och av skatteintäkterna för de senaste fem åren, 2015-2019. Från 2019 är det egna kapitalet minskat med pensionsförbiktelsen.

Resultatet för 2019 uppgår till 10,8 mnkr jämfört med budgeterat 8,8 mnkr. Jämfört med föregående år är årets resultat en förbättring med 13,1 mnkr.

Ärende 1

Förvaltningsberättelse/God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

I förhållande till skatteintäkterna och generella statsbidrag uppgår årets resultat till 2,0 procent, vilket innebär att målsättningen för det enskilda året om 2 procent har infriats.

Under den senaste treårsperioden har kommunens resultat uppgått till 2,0 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag, vilket följer kommunens finansiella resultatmål. Under en längre period, fem år, redovisar kommunen sammantaget resultat på 2,4 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

För 2019 uppvisar nämnderna tillsammans med politisk verksamhet en positiv avvikelse på 2,9 (5,9) mnkr. Socialnämnden redovisar ett underskott på 3,3 mnkr och Kommunfullmäktige har ett underskott på 0,2 mnkr men övriga nämnder redovisar positiva avvikelser mot budget.

Årets kostnader för pensioner inklusive särskild löneskatt har under året uppgått till 30,3 (39,8) mnkr, vilket jämfört med 2018 är en minskning med 9,4 mnkr. Årets avskrivningskostnader uppgår till 19,8 (19,7) mnkr. Skatteintäkter och generella statsbidrag uppgår till totalt 546,7 (529,9) mnkr vilket överstiger budgeten med 2,1 mnkr.

Intäkter

Intäkterna består av skatteintäkter och generella statsbidrag men även av intäkter från verksamheterna och uppgår till totalt 670,0 (664,3) mnkr. Av intäkterna kommer 82 procent från skatteintäkter och generella statsbidrag. Resterande intäkter kommer från taxor och avgifter 3 procent, försäljningar av verksamheter 3 procent, driftbidrag 8 procent, hyror och arrenden 1 procent och övrigt 4 procent.

Kostnader

För 2019 uppgick verksamheternas kostnader till 640,4 (647,8) mnkr. Av kommunens kostnader utgör 60 procent arbetskraftskostnader, vilket är en något lägre andel jämfört med 2018. Näst efter arbetskraftskostnader kommer övriga kostnader med 18 procent och därefter entreprenad och köp av verksamhet som står för 12 procent av kostnaderna. Löner och arvoden hade en kostnadsökning med 5,8 mnkr jämfört med samma period föregående år, dock minskade kostnaderna för pensioner inkl särskild löneskatt med 9,4 mnkr. Fullfonderingens resultatpåverkan 2019 var – 3,2 mnkr.

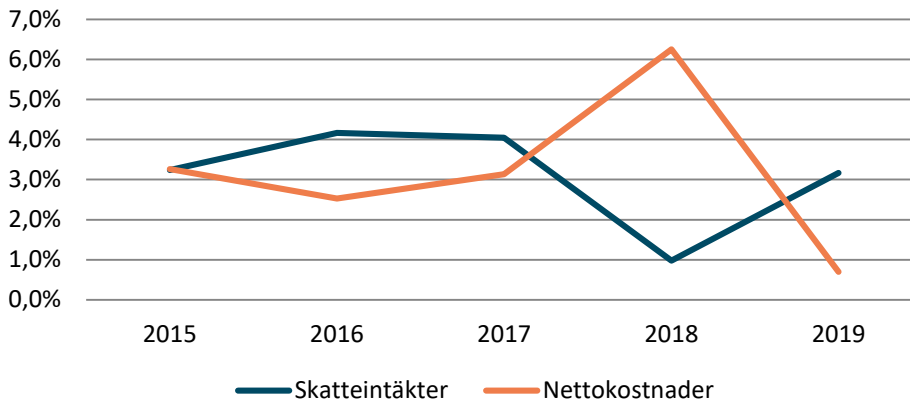
Avskrivningar

Årets avskrivningskostnad uppgår till 19,8 (19,7) mnkr. Avskrivningskostnadens andel av skatteintäkter och generella statsbidrag är 3,6 procent, vilket är något under den genomsnittliga andelen under en tioårsperiod. Med stora investeringsbehov kommer denna andel att öka under kommande år vilket ger mindre utrymme till verksamhetens övriga behov.

Verksamhetens nettokostnad

En grundläggande förutsättning för god ekonomisk hushållning är att det finns balans mellan löpande intäkter och kostnader. Ett sätt att belysa detta är att analysera den årliga förändringen av skatteintäkter och generella statsbidrag i förhållande till verksamhetens nettokostnader. Verksamhetens nettokostnader bör därför inte öka i snabbare takt än skatteintäkter och generella statsbidrag.

Årlig förändring av skatteintäkter resp nettokostnad i procent

Tabell 2212 Förändring av skatteintäkter och nettokostnaden de senaste fem åren, 2015-2019.

Av diagrammet framgår en skaplig följsamhet mellan årlig förändring av skatteintäkter kontra verksamhetens nettokostnader åren 2014-2017 för att under 2018 skilja sig åt. Anledningen till detta var bland annat höga kostnader för FÅP samt högre kostnader för avveckling av EKB-boenden. 2019 var effekten den motsatta jämför med föregående år, vilket var bidragande orsak till det positiva resultatet.

För att stärka ekonomin under kommande år är det angeläget att ökningstakten av verksamhetens nettokostnader begränsas i förhållande till ökningstakten för skatteintäkterna och generella statsbidrag.

Skatteintäkter och generella statsbidrag

Skatteintäkternas utveckling	2015	2016	2017	2018	2019
Miljoner kronor	484,2	504,4	524,8	529,9	546,7
Procent	3,2	4,2	4,0	1,0	3,2

Tabell 2313 Utvecklingen av skatteintäkter de senaste fem åren, 2015-2019.

Skatteintäkter och generella statsbidrag är kommunens dominerande inkomstkälla och svarade 2019 för 82 procent av kommunens intäkter. Den primärkommunala skattesatsen för Herrljunga kommun uppgår till 21,94. Skattekraften i Herrljunga kommun uppgår i dagsläget till 89 procent av riksgenomsnittet vilket är samma som föregående år

Jämfört med föregående år ökade summan av skatteintäkter och statsbidrag med 16,8 mnkr eller med 3,2 procent. Skatteintäkterna och statsbidragen uppgår för 2019 till 546,7 mnkr. Av totala skatteintäkter och generella statsbidrag uppgår skatteintäkter från Herrljunga kommuns eget skatteunderlag till 429,7 mnkr (78,6 procent). Resterande 117,0 mnkr eller 21,4 procent är summan av inkomst- och kostnadsutjämning samt LSS-utjämning.

Förvaltningsberättelse/God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

I denna summa för generella statsbidrag ingår också följande:

- Statsbidrag avseende flyktingmottagande ("Välfärdsmiljarderna"): 3,0 mnkr.
- Tillfälligt bidrag från regeringen avseende ensamkommande barn som fyller 18 år: 0,3 mnkr.

Under den senaste femårsperioden har skatteintäkternas årliga förändringar varierat kraftigt vilket hänger samman med årliga förändringar i konjunkturen. När konjunkturen mattas av dämpas även skatteintäkternas ökningstakt.

Finansnetto

Årets finansiella kostnader uppgår till 0,5 (0,9) mnkr. Av dessa beror 0,3 mnkr på ränta på pensionsskuld. Övrigt består av bankkostnader och räntekostnader av olika slag. Kommunens finansiella intäkter redovisas till 1,5 mnkr och består av utdelningar och ränteintäkter från Kommuninvest (0,7 mnkr), borgensavgift från koncernföretag (0,4 mnkr) samt övrigt såsom ränteintäkter från kundfordringar och övriga borgensavgifter. Finansnettot blev 0,9 mnkr vilket är 0,2 mnkr högre än budgeterat. Kommunen har under året inte haft några externa lån.

Pensionskostnader

Pensionskostnader (mnkr)	2018	2019
Pensionsavgift individuell del	14,0	13,5
Pensionsförsäkring FÅP	9,2	5,0
Pensionsförsäkring övrigt	-0,0	-0,0
Löpande pensionsutbetalningar	8,3	8,3
Förändring pensionsavsättning	0,1	-2,8
Särskild löneskatt	7,9	6,2
Förvaltningsavgifter	0,2	0,1
Totalt	39,8	30,3
varav fullfonderingens resultatpåverkan för 2019		-3,2

Tabell 24 Kommunens pensionskostnader för åren 2018-2019.

Sedan 1998 finns kostnaderna för medarbetarnas tjänstepensioner i redovisningen och den under året upparbetade kostnaden betalas under året som en pensionsavgift. För 2019 är detta belopp 13,5 mnkr exklusive löneskatt vilket är något lägre jämfört med 2018. Under året uppgår kostnaderna för nu löpande utbetalade pensioner, t.ex. ålderspension, efterlevandepension m.m. till 8,3 mnkr exklusive löneskatt, vilket motsvarar beloppet 2018. Den totala summan för pensionskostnaderna 2019 uppgår till 30,7 mnkr, vilket är 9 mnkr lägre än föregående år.

Förvaltningsberättelse/God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

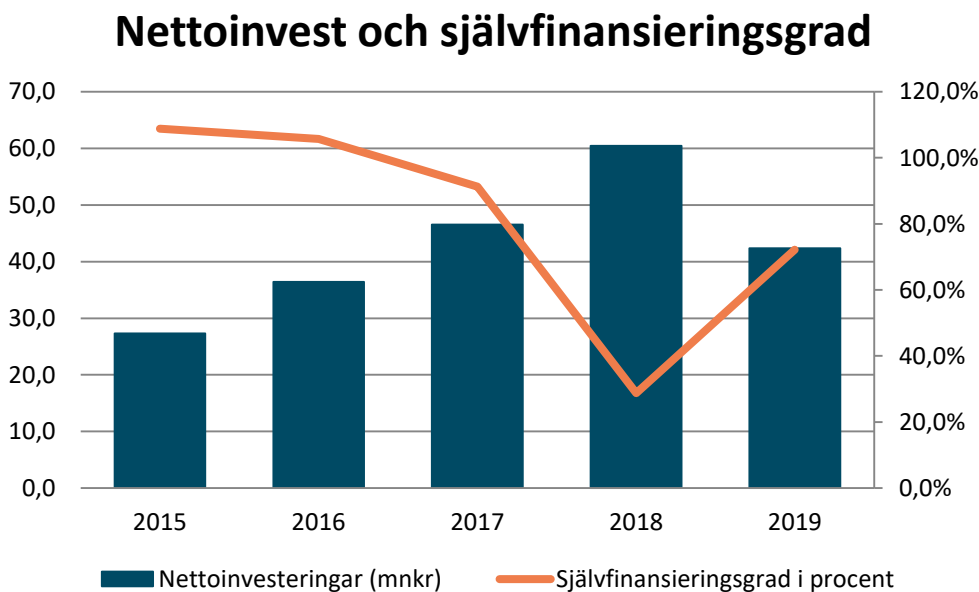
Medarbetare över en viss lönenivå är även berättigade till en förmånsbestämd ålderspension. Enligt beslut i kommunstyrelsen är denna pension finansierad genom försäkring. Detta sker antingen genom att medarbetare erbjudas att välja en alternativ pensionslösning eller genom kollektiv försäkring av denna utfästelse. Försäkringskostnaden för 2019 är 5,0 (9,2) mnkr exklusive löneskatt och är den största förklaringen till minskade pensionskostnader. Detta beror på att kommunen 2018 fick betala engångspremier på totalt 6,1 mnkr exklusive löneskatt. Summan för engångspremier 2019 var endast 0,7 mnkr. Herrljunga kommun har under året bytt pensionsleverantör från KPA till Skandia. Ifrån Skandias underlag är även en kostnad för upplupen pensionsförsäkring på 2,1 mnkr uppbokad. Generellt har kostnaden i övrigt minskat. Skillnaden mellan åren för den förmånsbestämda ålderspensionen inklusive löneskatt är en minskning på 5,2 mnkr.

För 2019 har Herrljunga kommun tagit beslut om att tillämpa fullfondering av sin pensionsskuld och därmed lyft in ansvarsförbindelsen i balansräkningen. Fullfonderingen ger en minskning av pensionsavsättningen med 2,6 mnkr med en minskad kostnad för särskild löneskatt på 0,6 mnkr. Fullfonderingens resultatpåverkan är totalt en minskad kostnad på 3,2 mnkr.

Överskottsmedel för försäkring hos KPA uppgår till 1,8 mnkr.
Överskottsmedel för försäkring hos Skandia uppgår till 0,0 mnkr.

Investerings- och exploateringsverksamhet

Finansiellt mål: *Investeringar skall självfinansieras under en femårsperiod.*

Tabell 25 Nettoinvesteringar och självfinansieringsgraden de senaste fem åren, 2015-2019.

Årets nettoinvesteringar uppgår till 42,4 (60,5) mnkr vilket understeg budgeten med 97,8 mnkr. Investeringsutgifter har egenfinansierats till 72,2 (28,7) procent.

De större investeringsutgifterna under 2019 har bestått av tillbyggnad av Horsby förskola/skola samt investeringar i projektet för genomförandet av ny IT-plattform. Under perioden (2015 – 2019)

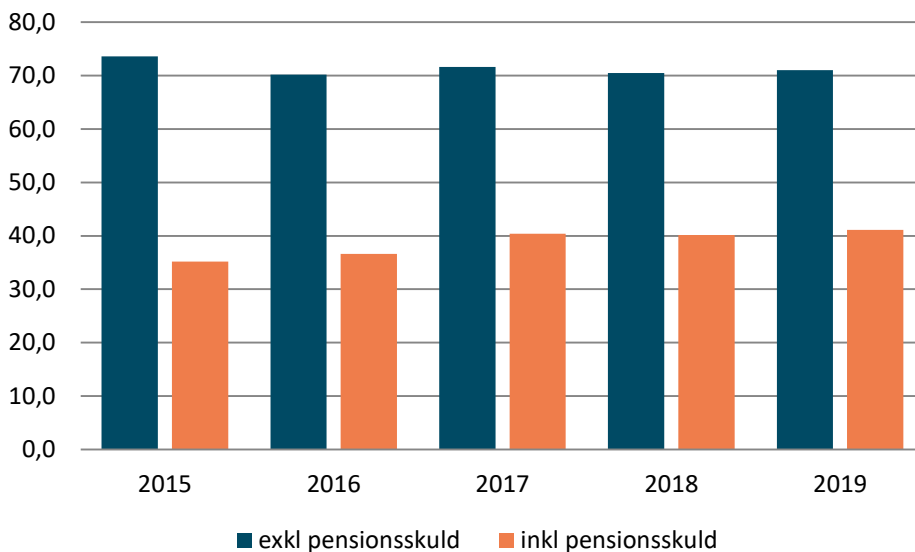
Förvaltningsberättelse/God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

har investeringsutgiften uppgått till 213,1 mnkr. Under samma period har kommunens resultat genererat egna medel som uppgått till 158,7 mnkr. Självfinansieringsgraden har uppgått till 74,5 procent vilket innebär att det långsiktiga målet om full självfinansiering inte har infriats. Detta beror på ökade investeringsutgifter de senare åren.

Soliditet

Finansiellt mål: *Soliditeten skall inte understiga 35 procent.*

Soliditet i procent

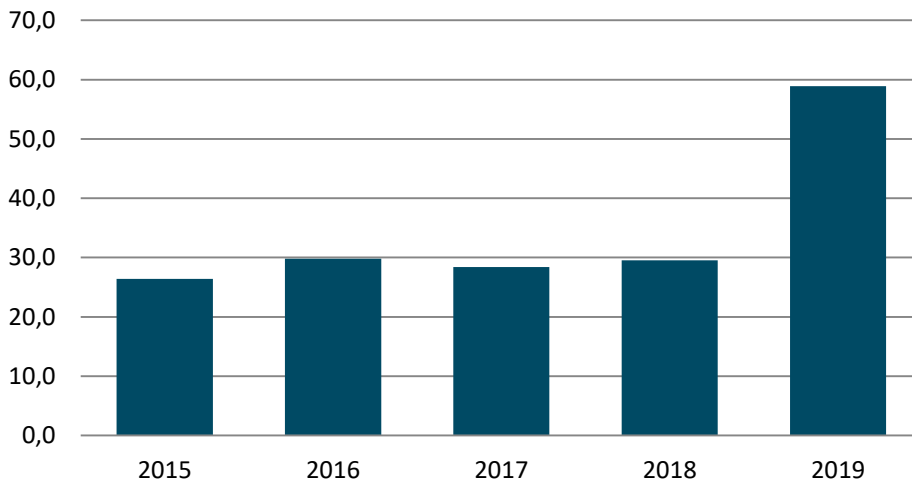
Tabell 26 Soliditeten exkl och inkl pensionsskulden de senaste fem åren, 2015-2019.

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella styrka. Den visar hur mycket av tillgångarna som har finansierats med egna medel. Soliditeten har under senaste fem åren varierat mellan 30 och 41 procent. Under 2019 ökade tillgångarnas värde med 9,6 mnkr, det egna kapitalet minskade med 175,5 mnkr. Minskningen av det egna kapitalet beror på att Kommunfullmäktige tagit beslut att 2019 inför fullfonderingar av ansvarsförbindelsen, ett beslut som resulterade i en minskning av soliditeten. 2019 års soliditet uppgår till 41,1 procent vilket är 1 procentenhet bättre än föregående år om man räknar föregående års soliditet inkl pensionsskulden. Det finansiella målet är infriat.

Om ansvarsförbindelse på 185,4 mnkr medtogs i balansräkningen skulle soliditeten för 2019 vara 71 procent.

Skuldsättningsgrad

Skuldsättningsgrad i procent

Tabell 27 Skuldsättningsgraden de senaste fem åren, 2015-2019. För 2019 innehåller Herrljunga kommuns skulder pensionsförpliktelsen.

Den andra sidan av soliditeten är skuldsättningsgraden som beskriver hur stor del av tillgångarna som finansierats med främmande kapital. Skuldsättningsgraden har under året ökat något, från 29,5 till 58,9 procent. Detta på grund av att kommunen 2019 införde fullfondering av pensionsförpliktelsen. De långfristiga skulderna är för de investeringsbidrag som mottagits 2018 och 2019.

Kommunkoncernens långfristiga skulder uppgår till 404,8 mnkr vilket kan jämföras med 406,5 mnkr föregående år. Minskningen med 1,7 mnkr beror på amortering av lån som ett av dotterbolagen gjort under året.

Budgetföljsamhet

En grundläggande förutsättning för att uppnå en god ekonomi och tillfredsställande kontroll över verksamheten är att nämnderna klarar av att bedriva sin verksamhet inom tilldelade kommunbidrag. Tabellen nedan beskriver budgetavvikelsen dels för kommunen som helhet i form av resultat efter finansnetto i förhållande till budget och också nämndernas utfall i förhållande till kommunbidraget.

Budgetföljsamhet (mnkr)	2015	2016	2017	2018	2019
Budgetavvikelse årets resultat	-2,7	7,9	12,3	-14,2	1,9
Budgetavvikelse nämnder	7,2	14,9	6,4	4,7	2,8

Tabell 28 Budgetföljsamheten för nämnderna och kommunen som helhet de senaste fem åren, 2015-2019.

För 2019 har budgetföljsamheten för nämnderna för kommunen som helhet varit god. Kommunens resultat avviker positivt med 1,9 mnkr från budgeten. Detta beror framförallt på lägre avskrivningskostnader än vad som varit budgeterat, en effekt på 5,5 mnkr samt att utjämning och generella statsbidrag blev 1,7 mnkr högre än budgeterat. För nämnderna är det framförallt Teknisk nämnd, Kom-

Förvaltningsberättelse/Balanskravsresultat

munstyrelsen och Bildningsnämnden som bidrar till den positiva budgetavvikelsen. Nämnderna har haft en positiv budgetföljsamhet de senaste fem åren medan kommunens budgetföljsamhet har skiftat. Månatliga ekonomiska uppföljningar och analyser har bidragit till nämndernas goda budgetföljsamhet.

Balanskravsresultat

I Kommunallagen regleras att om kostnaderna för ett visst räkenskapsår överstiger intäkterna ska det negativa resultatet regleras och det redovisade egna kapitalet enligt balansräkningen återställas under de närmast följande tre åren. Om synnerliga skäl finns kan fullmäktige besluta att reglering ej ska ske.

Kommunallagen ger möjlighet att under vissa betingelser reservera delar av ett positivt resultat i en Resultatutjämningsreserv (RUR). Denna reserv kan sedan användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel, under förutsättning att årets resultat efter balanskravsjusteringar är negativt. Kommunfullmäktige i Herrljunga Kommun beslutade i november 2013 att tillämpa principerna för resultatutjämningsreserv samt att avsättning kan göras för den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Avsättning till RUR har gjorts 2013 med 6,0 mnkr och 2017 med 12,0 mnkr.

Herrljunga Kommun har sedan tidigare år inget negativt balanskrav att återställa och för 2019 har balanskravet uppfyllts.

Balanskravsavstämning (mnkr)	2018
Årets resultat enligt resultaträkningen	10,8
Samliga realisationsvinster	-0,3
Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	-
Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	-
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-
Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-
Resultatpåverkan fullfondering	-3,2
Årets resultat	7,2
Medel till resultatutjämningsreserv	-
Medel från resultatutjämningsreserv	-
Årets balanskravsresultat	7,2

Tabell 29 Balanskravsavstämning för året 2019.

Förvaltningsberättelse/Väsentliga personalförhållanden

Väsentliga personalförhållanden

Personalredovisningen syftar till att tydliggöra hur kommunen under året har arbetat med personalfrågorna. Utgångspunkt för arbetet är kommunens personalpolitiska program samt Servicenämndens beskrivna uppdrag och mål för stödfunktionen Personalavdelningen.

Under 2019 har arbetet inriktats mot de personalpolitiska målen – att sänka sjukfrånvaron och att öka andel anställda på heltid.

De politiska målen 2019 anger:

- Minska personalens sjukfrånvaro
- Öka andel anställda på heltid

Personalstruktur

Kommunens anställda är i tjänsteorganisationen uppdelade i fem förvaltningar – Kommunstyrelsen, Socialförvaltningen, Bildningsförvaltningen, Tekniska förvaltningen samt Bygg och Miljöförvaltningen. Per 2019-11-30 uppgick det totala antalet månadsanställda till 855 personer vilket är en minskning med 42 personer jämfört med 2018. Fördelningen mellan män och kvinnor ligger kvar på samma nivå som tidigare år. Andel heltidsanställda har ökat med 3 procentenheter och ökar både bland kvinnor och män. Att antal heltidsanställda har ökat följer projekt heltids vision om fler heltidsarbetare.

Månadsavlönad personal	2018	2019
Antal månadsavlönade	897	855
Antal omräknade heltider	812	784
Andel kvinnor i procent	82	80
Andel män i procent	18	20

Tabell 30 Antal månadsavlönad personal åren 2018-2019.

Heltid/deltid tillsvidareanställda i procent	2018	2019
Andel heltidsanställda	68	71
varav kvinnor	65	68
varav män	82	84

Tabell 31 Andelen heltidsanställda åren 2018-2019.

Procentuell åldersfördelning av kommunens anställda	2018	2019
20-29	11	10
30-39	20	22
40-49	27	25
50-59	27	28
60-	15	15

Tabell 32 Den procentuella åldersfördelningen åren 2018-2019.

Arbetad tid

Nettoarbetstid är den del av överenskommen arbetstid som utförts efter avdrag för olika typer av frånvaro och utgör tillsammans med övertid och fyllnadstid totalt arbetad tid. Den totala arbetstiden redovisas som årsarbeten (åa). Inom kommunen motsvarar en årsarbetare 165 timmar per månad dvs 1980 timmar per år.

Total arbetstid, timmar omräknad till årsarbetare	2018	2019
Månadsavlönade nettoarbetstid	572,8	567,4
Timavlönade	76,0	70,7
Fyllnadstid	7,0	6,9
Övertid	3,4	3,4
Totalt	659,2	648,4

Tabell 31 Totala årsarbetare omräknat ifrån total arbetstid åren 2018-2019.

Total arbetad tid omräknat till årsarbetare 2019 uppgår 648,4 åa vilket är en minskning med 10,8 årsarbetare i förhållande till 2018. Minskningen av antal årsarbetare har främst skett inom Bildningsförvaltningen motsvarande 7,4 åa.

Jämställdhet

Kvinnor är den största gruppen som arbetar inom kommunens verksamheter. 80,4 procent av de månadsavlönade är kvinnor vilket är en minskning med 1,2 procent i förhållande till 2018. Andelen kvinnliga chefer har minskat mot föregående år med 3 procent och uppgår 2019 till 70 procent av det totala antalet chefer. Under 2019 har en ökning av andelen heltidsanställningar tillsvidare skett både bland kvinnor och män. Fortfarande skiljer sig dock andelen heltidsanställningar mellan könen – 68 procent för kvinnor och 84 procent för männen. Det är främst inom de kvinnodominerade yrkesgrupperna som deltidsanställningar ses. Arbetet med att öka antalet heltidsanställningar fortsätter under 2020.

Förvaltningsberättelse/Väsentliga personalförhållanden

Utbildningsinsatser

HR-enheten har även under 2019 genomfört ett utbildningsprogram för chefer. Dessutom har flera utbildningsinsatser gjorts för medverkande chefer i sjukfrånvaroprojektet inriktat mot hälsa och arbetsmiljö med stöd från Sjuhärads samordningsförbund.

Arbetsmiljö och hälsa

Inom projekt sänkt sjukfrånvaro har flera hälsoinsatser genomförts både på chefs- och medarbetarnivå tillsammans med Vårgårda kommun och ESF-projektet inom Sjuhärads samordningsförbund.

Företagshälsovård

Kommunen anlitar Avonova AB som företagshälsovård. Under 2019 köpte kommunen företagshälsovårdstjänster för cirka 710 tkr vilket är en ökning med ca 128 tkr i jämförelse med föregående år. En stor del av ökningen beror på de nya rutinerna i rehabiliteringsprocessen – att insatser ska sättas in i tidigt stadium.

Personalförmåner

Herrljunga kommun erbjuder sina anställda olika personalförmåner såsom personligt stöd via Falck Healthcare där utnyttjandet sjönk på nytt under 2019, friskvårdserbjudande på 1 000 kr, fria bad, sex extra semesterdagar genom att växla in semesterersättning samt möjlighet att köpa västtrafik-kort via lön.

Nyttjande av friskvårdserbjudande 2019	tkr	Antal
Friskvårdsbidrag 1 000 kr	264,5	288,0
Enskilda bad	43,7	1 590,0
Badkort	103,7	96,0
Totalt	411,9	

Tabell 34 Nyttjat friskvårdserbjudande per tkr och antal.

Nyttjande av företagshälsovård 2019 (tkr)	2018	2019
Frisk	67	130
Risk	285	215
Sjuk	230	365
Totalt	582	710

Tabell 35 Nyttjad företagshälsovård åren 2018-2019.

Nyttjande av personalvårdsprogram Falck Healthcare	2018		2019	
	Antal ärenden	Procent	Antal ärenden	Procent
Arbetsrelaterad	9	38	5	31
Privatrelaterad	15	62	9	56
Tilläggstjänster	-	-	2	13
Totalt	24	100	16	100

Tabell 36 Nyttjande av personalvårdsprogram Falck Healthcare åren 2018-2019.

Personalvårdsprogram

Personalvårdsprogrammet via Falck Healthcare innebär att de anställda kan få stöd och hjälp med sina problem och därmed förebygga ohälsa och sjukdom. Herrljunga kommun har anmält 800 antal anställda som omfattas av tjänsten och 2019 har 16 anställda utnyttjat stödet vilket ger en sökfrekvens på knappt 2 procent beräknad på årsbasis. Det är nio färre anställda som utnyttjat stödet 2019 i jämförelse med 2018.

Frisknärvaro

Med frisknärvaro menas hur stor andel av de anställda som inte haft någon sjukfrånvaro alls registrerad under året. Andelen långtidsfriska har minskat med 1,7 procentenheter mellan 2018 och 2019.

Frisknärvaro – procentuell fördelning	2018	2019
Kvinnor	32,3	30,8
Män	47,4	44,8
Totalt	35,2	33,5

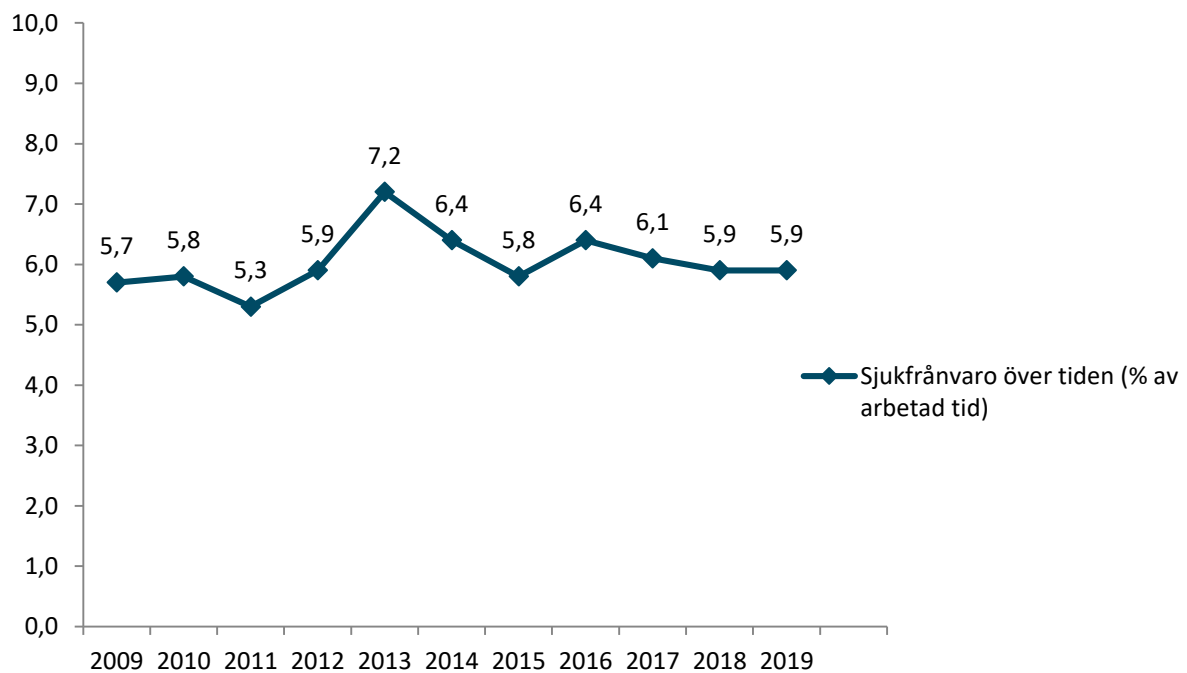
Tabell 37 Andelen personal utan sjukdagar åren 2018-2019.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron redovisas i förhållande till ordinarie arbetstid och omfattar även timavlönade. Projekt sänkt sjukfrånvaro som startades upp 2017 avslutades 2019. Under 2019 var sjukfrånvarotiden i procent av ordinarie arbetstid 5,9 procent, vilket är en oförändrad nivå jämfört med föregående år. Det är fortfarande viss skillnad mellan kvinnors och mäns sjukfrånvarotal. Långtidssjukfrånvaron har ökat med 3,7 procent jämfört med 2018.

Redovisning av sjukfrånvaro i förhållande till ordinarie arbetstid i procent	2017	2018	2019
Total sjukfrånvaro	6,1	5,9	5,9
Långtidssjukfrånvaro (>60 dagar)	42,1	41,0	44,7
Total sjukfrånvarotid			
för kvinnor	6,6	6,2	6,0
för män	4,2	4,5	5,3
Total sjukfrånvarotid			
-29 år	5,8	4,4	5,3
30-49 år	5,5	5,8	4,8
50- år	6,5	6,6	7,3

Tabell 38 Sjukfrånvaron i förhållande till arbetstid åren 2017-2019.

Tabell 39 Sjukfrånvaro över tid i förhållande till ordinarie arbetstid i % åren 2009-2019.

För att få en bild över hur sjukfrånvaro sett ut över åren kan man i diagrammet ovan se hur sjuktalet har utvecklats under de tio senaste åren. 2009 förändrades sjukförsäkringsreglernas sjukpenning be-

gränsades till 365 dagar – en sk borte gräns infördes. 2012 togs den borte gränsen bort för sjukpenning.

Procentuell redovisning av sjukfrånvaro per yrkesområde	2018	2019
Ledningsarbete	2,6	1,9
Handlägg- och administratörsarbete	6,0	5,9
Vård- o omsorgsarbete	8,2	7,5
Socialt o kurativt arbete	6,0	5,9
Skol- och barnomsorgsarbete	5,0	5,6
Hantverksarbete (vaktm, anlägggararb)	6,7	9,1
Köks- och måltidsarbete	2,8	4,5
Städ-, tvätt- och renhållningsarbete	4,8	3,4
Kultur, turism och fritid	9,1	10,4
Äldreomsorg, funktionsnedsättning m.m.	6,0	5,9

Tabell 40 Sjukfrånvaro inom yrkesområden åren 2018-2019. Under 2018 tillförde SKL ytterligare en grupp för redovisning av statistik där kultur, turism och fritid och äldreomsorg, funktionsnedsättning m.m. tillkom.

Rehabilitering

Sedan 2016 görs en kartläggning av kommunens rehabiliteringsärenden och orsakerna redovisas enligt Försäkringskassans redovisningsmodell. Inriktningsarbetet utifrån projekt Sänkt sjukfrånvaro har varit att starta rehabiliteringsarbetet i tidigt stadium samt att påskynda återgång i arbetet. 2019 års resultat visar att antalet rehabärenden i december är högre än samma period 2018 samt att andelen avslutade rehabärenden har minskat under 2019. Däremot har färre anställda varit sjuka fem eller fler tillfällen under 2019 i jämförelse med 2018 vilket ligger i linje med satsningar inom projekt sänkt sjukfrånvaro. Upprepad korttidsfrånvaro påverkar i hög grad kvalitét i verksamheten, arbetsmiljö och ekonomi. Därför är det av vikt att verksamheterna inriktar sitt arbete på förebyggande arbete och att det finns tydligt utarbetade rutiner för sjukanmälan med chefkontakt i varje sjukanmälan.

Aktuella Rehabärenden nov 2019	Män		Kvinnor		Totalt	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Antal pågående rehabärenden över 3 mån	6	8	20	32	26	40
Antal avslutade rehabärenden över 3 mån under 2019	3	4	32	22	35	26
Antal anställda med 5 eller fler sjukfrånvarotillfällen	18	8	105	104	123	112

Tabell 41 Rehabärenden registrerade i december åren 2018-2019.

Orsak till sjukskrivning bland pågående ärenden dec 2019	Män		Kvinnor		Totalt	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Muskel/ skelett	1	2	9	12	10	15
Hjärta, kärl, tumörer	-	-	3	3	3	3
Psykiskt	5	5	6	15	11	20
Övriga	-	-	2	2	2	2
Totalt	6	7	20	33	26	40

Tabell 42 Registrerade orsaker till sjukskrivning åren 2018-2019.

Lönepolitik

Löneöversynsarbetet för 2019 genomfördes under perioden 2018-11-15—2019-11-30. Att processen drog ut på tiden beror på att centralt avtal med Vårdförbundet drog ut på tiden under 2019. Det genomsnittliga löneutfallet för 2019 blev 2,6 procent.

Ekonomi

Herrljunga kommuns totala personalkostnader har minskat med 2,6 mnkr mellan åren 2018 och 2019. Lönekostnaderna har ökat med 5,8 mnkr och arbetsgivaravgifter med 1,1 mnkr. Kostnadsökningen för löner och arvoden beror främst på lönerevisionen för 2019. Att löner och arvoden inte ökar med motsvarande löneutfallet om 2,6% beror främst på att antal månadsavlönade minskat.

Pensionskostnaderna inklusive särskild löneskatt har minskat med 9,4 mnkr.

Sjuklönekostnaderna har ökat med 1,5 mnkr.

Personalkostnader (mnkr)	2018	2019
Löner och arvoden	300,5	306,3
Arbetsgivaravgifter	92,5	93,6
Pensioner inkl löneskatt	39,8	30,3
Totalt	432,8	430,2
varav sjuklönekostnader	5,0	6,6

Tabell 43 Personalkostnaderna åren 2018-2019.

Förväntad utveckling

Herrljunga Kommunkoncern

Den pågående samhällsomställningen av energisystemet har förutsättningar att påverka verksamheterna inom Elnät och Fjärrvärme. Digitaliseringen av samhället är i hög grad beroende av snabba bredbandsförbindelser där fibernät tillhandahålls av Stadsnätsverksamheten. El-/energiteknikverksamheten berörs av det rådande konjunkturläget. Vatten och avlopp påverkas av klimatförändringar, såväl av kraftigare regn som av torka och brist på grundvatten. Alla infrastrukturverksamheter påverkas av nya hotbilder inklusive samhällets återuppbyggnad av civilt försvar. Herrljunga Elektriska AB med dotterbolag har en verksamheten som i sin helhet sedan 2006 är certifierad med avseende på kvalitet, miljö och arbetsmiljö vilket innebär att de bland annat arbetar systematiskt med omvärldsbevakning och riskbaserade metoder. I skenet av detta bedöms framtidsutsikterna som goda, men inte utan utmaningar

Byggbranschen är överhettad med alltför höga byggkostnader som följd. Behovet av bostäder finns men där efterfrågan förutsätter kunder som klarar inflyttningshyran. Att möta efterfrågan på nya bostäder är en viktig och stor utmaning. I Herrljunga kommun är andelen äldre invånare förhållandevis stor vilket påverkar vilken typ av boenden som efterfrågas. Med utgångspunkt i det behöver fokus de kommande åren ligga på bostäder för denna grupp.

Herrljunga Bostäder AB kommer att fortsätta stambyten på fastigheter, vilket är en prioriterad underhållsätgard. Man kommer även att bygga om före detta PostNords lokaler till lägenheter. Fortsatt planering av fler bostäder styrs av företagets soliditet, konjunkturläge, efterfrågan och betalningsförmågan hos presumtiva kunder.

Herrljunga Kommun – Nämndernas framtid

Teknisk nämnd

Under 2020 kommer förvaltningen att fokusera på att ta fram bra underlag för de politiska beslut som styr verksamheterna. Utmaningen blir att hålla budget med de besparingar som gjorts och med det faktum att förvaltningen inte kan ta höjd för aviserade prisökningar. En förstärkning av projektorganisationen kommer att säkerställa leverans av investeringar och reinvesteringar som på senare tid släpat efter på grund av resursbrist.

En ny matsal och kök kommer att byggas på Horsby som ska ge service åt både skola och förskola. Horsby förskola kommer att byggas om då köket försvinner. Likaså ska en del av skolan byggas om där kök och matsal ligger idag. Od skola och förskola ska påbörja sin förvandling till att bli moderna funktionsdugliga lokaler. Hagens projektering kommer att fortskrida med fokus på att skapa ett hållbart demenscentra med dubbelt så många platser som idag.

Den höga underhållsskulden genererar flera reinvesteringsprojekt. En utmaning under kommande år är att hålla en hög takt på underhållet för att inte öka på underhållsskulden. Här ska också hänsyn tas till de ökade kapitalkostnaderna som underhållet genererar.

Med stöd av den asfaltsunderhållsutredning som har genomförts av oberoende part så har framtida behov av gatuunderhållet vad gäller asfaltering identifierats. Med förbättrad kontroll och information kan underhåll av kommunens gatunät planeras bättre över lång tid. År 2020 planeras för en fortsatt satsning på underhållsasfaltering av kommunens gator och GC-vägar.

Förvaltningsberättelse/Förväntad utveckling

Förstudie pågår tillsammans med Herrljunga Elektriska om ny belysningsstyrning baserad på modern, digital teknik. Nuvarande belysningsstyrning uråldrig och nuvarande styrfrekvenser ej längre tillåtna av PTS. Genomförande planeras till 2021.

Under året görs på initiativ av Livsmedelsverket nationella mätningar av matsvinn för att kunna jämföras med andra kommuner. Mätningen sker två gånger per år under en tre veckors period. En utredning är på gång om eventuellt schemalagda luncher för högstadium och gymnasium då detta har visat sig minska matsvinnet i skolmatsalarna i andra kommuner. Det nationella målet är att halvera matsvinnet till år 2030.

Enligt kommunfullmäktiges beslut införs valfrihet med smör och bordsmargarin på smörgåsen, även valfrihet mellan lättmjölk och standardmjölk.

I samband med fastighetsöversyn av simhallens ytskikt kommer det att köpas in en ny vattenrutschkana med en eventuell ny placering i simhallen. Tillgängligheten till simhallens omklädningsrum är bristfällig och skall ses över och åtgärdas tillsammans med fastighetsavdelningen.

Översyn av befintliga föreningsavtal där målsättningen är en samsyn för alla med lika villkor. Fortsatt arbete med att utveckla Herrljunga Sportcenters utbud till att inkludera fler Herrljungabor. Extra satsning på ungdomar genom att erbjuda studentkort på gymmet från årsskiftet 2020.

Renhållning

För att ytterligare minska mängden restavfall som går till avfallsförbränning krävs en kombination av åtgärder. Dels bör fler abonnenter ansluta sig till utsortering av matavfall samt att redan anslutna hushåll bör bli ännu bättre på att sortera ut matavfall och förpackningar. Ökad utsortering uppmuntras genom fortsatta informationsinsatser samt presentation av framgångsresultat. På Tumbergs avfallsanläggning kommer stora arbeten genomföras gällande sluttäckningen av etapp 1. Etapp 1 motsvara ungefär halva deponiytan. På resterande del av deponiområdet ligger idag en omlastningsstation där Herrljunga kommuns hushållsavfall omlastas. Eftersom hela deponiytan skall vara sluttäckt senast 2025 måste en ny omlastningsstation byggas. Under 2020 kommer projektering ske gällande ny omlastningsstation i nära anslutning till befintlig anläggning.

Bildningsnämnden

Inom bildningsnämndens verksamheter finns några stora och övergripande utmaningar. En av utmaningarna rör lokaler anpassade för de krav som ställs på dagens undervisning i styrdokument och andra författningar. Till detta ska också läggas krav gällande ventilation och inomhusmiljö som regleras i miljöbalken och en ökande volym i både förskola och grundskola.

Projektet på Altorp har blivit framflyttat i och med kommunfullmäktiges budgetbeslut för 2020-2022. Behovet kvarstår dock liksom ett kommande behov vid Eggvena gällande funktioner för elevhälsan. I den nuvarande lokalresursplanen finns det även en plan om ytterligare en förskola i Herrljunga tätort.

Under hösten fortsätter utbyggnaden av modern IT-infrastruktur i nämndens lokaler vilket krävs för att kunna genomföra en modern digital undervisning i både förskola och skola och även möta kommande krav på digitala nationella prov i skolan, gäller from 2023.

Förvaltningsberättelse/Förväntad utveckling

Kompetensförsörjningen är en ständig pågående utmaning som kommer finnas med under lång tid framåt. Dialog pågår inom Sjuhärad med bl.a Borås högskola om att erbjuda nya lärarprogram som kombinerar arbete och studier, i syfte att locka fler sökande samt få de studerande att få god kännedom om både kommun och verksamheterna de utbildas inom. I förvaltningen syns en minskning av behörighet i framförallt förskolan, som till stor del kan förklaras med en utökad verksamhet. Det kommande legitimationskravet för lärare inom yrkesprogrammen medför att gymnasiet behöver se över sin kompetensförsörjning inom det området. Även fritidshemmet står inför utmaningar om att höja andelen behörig personal inom fritidshemmet efter införandet om legitimationskrav.

Bibliotek

Hösten 2020 kommer ett nytt program, SAGA, att implementeras, i bibliotekets verksamhet. Systemet medför en förändrad digital vy för låntagarna. Temat för höstens kulturprogram är hållbarhet ur flera olika perspektiv. Förbättring av ytskiktet på bibliotekets fasad pågår under hösten.

Förskolan

Arbete med att införa den pedagogiska lärplattformen IST har fortsatt och samtliga förskolor arbetar nu med detta verktyg. Nästa steg är att möjliggöra för vårdnadshavarna få ta del av deras barns pedagogiska dokumentation via systeme

Ny läroplan har införts i förskolan from 1 juli 2019 och förskolechefer har nu titeln rektor. Fortsatt implementering av nya läroplanen pågår i samtliga förskolans verksamheter under året. Nyheter i läroplanen är framförallt att begreppet undervisning har fått ett eget innehåll och att det har blivit en tydligare arbetsfördelning mellan uppdragen förskollärare och barnskötare. Förskolan har fått ett särskilt riktat statsbidrag för att stärka det språkutvecklande arbetet i förskola under hösten 2019 och med fortsättningen 2020.

Förskoleklass, grundskolan, grundsärskolan

Elevantalet växer för grundskolorna vilket ställer krav på en mycket effektiv lokalanvändning där lokaler samnyttjas av flera verksamheter. Statsbidraget för likvärdig skola kommer även framöver att användas till att stärka personaltätheten i grundskolans verksamhet. I förskoleklassen och grundskolans lågstadium har läsa, skriva och räkna-garantin införts, detta har medfört att förvaltningen tagit fram ett gemensamt screeningschema för eleverna F-9. Implementering av screeningschemat pågår under hösten. Grundsärskolan vid Altorp har minskat under 2019, men fler elever skrivs in i grundsärskolans yngre år. Dessa läser integrerat i ordinarie skola. Samverkan mellan grundskolans senare år och det lokala näringslivet har fortsatt under året. Samverkan planeras fortsätta de kommande åren och ligger i fas med det nya lagkravet på tio dagars PRAO i årskurs 8 och 9. Syftet är bland annat att synliggöra det lokala näringslivet, tillverkningsindustrin och övriga yrkeslivet och därigenom möjliggöra att alla ungdomar kan göra väl underbyggda programval till gymnasiet. För att möjliggöra för elever att kvalificera sig vidare till gymnasieskolan läggs stor vikt vid att öka måluppfyllelsen i kärnämnen.

Fritidshem

Från den 1 juli är det legitimationskrav även i fritidshemmet. Detta medför att förvaltningen måste fortsätta arbetet med att säkerställa en god kompetensförsörjning för verksamheten.

Fritidshemmen fortsätter sitt arbete med att få elever på fritids att känna sig nöjda och trygga. Enheterna arbetar ständigt med det systematiska kvalitetsarbetet och räknar med att det fortlöper kommande år. Fritidshemmen arbetar utifrån ett av läroplanens utvecklingsmål som handlar om att föräldrarna skall bli mer insatta och delaktiga i verksamheten. Fritidshemmen kommer även fortsättningsvis att arbeta med deras egna kapitel i läroplanen.

Fritidsgård

Förutsättningarna för att starta upp Freetime på ett bra sätt under hösten är goda med känd personal på plats. Verksamheten har fått bättre och mer ändamålsenliga lokaler efter renoveringen förra året, framförallt ett kök som möjliggör flera efterfrågade aktiviteter. Under hösten kommer golvet att bytas ut. Den skolgårdsinvestering som görs på Altorpskolan förväntas också leda till positiva mervärden för Freetime.

Gymnasieskolan-Kunskapskällan

Söktrycket till Kunskapskällan, läsåret 19/20, var inte så högt som väntat så fortsättningsvis behövs ett ökat fokus på att nå ut till alla elever med information om de goda möjligheter som erbjuds en gymnasieelev vid Kunskapskällan. Dock har gymnasiet haft fler elever som skrivits in under pågående läsår då de valt att fortsätta sina studier på hemorten. Gymnasiet och förvaltningen har bildat en marknadsföringsgrupp med syfte att verka för ett fortsatt ökat söktryck inför kommande läsår. Kunskapskällan ligger i absolut toppranking när det gäller yrkesprogrammen och når goda resultat också för eleverna vid de studieförberedande programmen. Vidare arbetar skolan vidare med att stärka övergångarna från IM-programmet till fortsatta utbildningsalternativ. Två heltidsmentorer finns med uppdrag att verka nära elever och lärare och med ett tydligt uppdrag att se hela elevens studiesituation.

Elever inom de högskoleförberedande programmen kommer under hösten att erbjudas praktik, vilket de tidigare inte haft. Kunskapskällan är involverad i smalbandsprojektet VP-LAN där målet är att bygga upp ett nätverk av smalband för försöksverksamhet. Skolan kommer också att bygga upp en energiförsörjningsmodul av solceller för effektiv och klimatsmart el.

Komvux

Vuxenutbildningen har startat en utbildning till barnskötare under 2019. Utbildning inriktar sig i första hand till utbildade barnskötare och bildningsförvaltningen har 7 medarbetare som deltar i utbildningen. För att stärka kompetensen i förskolan samt ge möjlighet till en tillsvidareanställning inom barnskötaruppdraget.

Vidare samverkar Kunskapskällan med vuxenutbildningen för att kunna erbjuda fler kurser för arbetssökande, nyanlända unga vuxna och medborgare som önskar komplettera sina studier för att bli än mer attraktiv för arbetsmarknaden.

Bygg-och miljönämnden

Miljöenhetens tidigare administratörtjänst kommer att finnas i organisationen direkt under nämnden 2020. Finansiellt så behöver inte pengar flyttas i detaljbudgeten utan att alla enheterna bestämmer år från år i vilken utsträckning de behöver funktionen. Genom att kommunen genomför övergripande förändringar gällande informationssäkerhet och IT-plattformbyte så behöver förvaltningen samordna enheternas arbete för detta. Planer finns att även se över hela förvaltningsorganisationen under kommande år.

Miljöenheten

De verksamheter som betalar årlig avgift och inte hade besök under 2019 år prioriteras vid tillsyn. Administrativt arbete med digitalisering, mallar i ärendehanteringssystem och rensning av k-katalogen fortsätter under 2020. Inom Sjuhärads chefsgrupp vill man under 2020 undersöka vilket politiskt intresse det finns för att genomföra en utredning av för- och nackdelar med att fördjupa samarbetet mellan miljökontoren inom Sjuhärad.

Inspektion av de verksamheter som betalar årlig avgift prioriteras högst. Miljöenheten avser även att gå genom verksamheternas försiktighetsmått för att se om det finns behov av att förelägga om nya försiktighetsmått. Inom förorenade områden är målsättningen att ytterligare fem av tjugo förorenade områden ska inventeras enligt MIFO fas 1. Tillsynen av enskilda avlopp är genomförd i alla socknar. Under 2020 fokuserar miljöenheten på driva utsläppsförbud mot de fastigheter som trots påminnelser inte inkommit med avloppsansökningar eller slutfört sina anläggningar.

Både skolor och förskolor ska besökas under året. Tillsyn ska även göras av tatuerare och fotvårdslokaler.

Under 2020 har miljöenheten för avsikt att se över organisationen kring livsmedelstillsynen. Livsmedelsverket har förmedlat att varje myndighet bör ha minst tre heltider inom livsmedelskontroll för att upprätthålla kompetensnivå och minimera sårbarheten. Herrljunga har få registrerade verksamheter i dagsläget och därmed mindre än en heltid inom området livsmedelstillsyn

Plan- och byggenheten

Enheten ser stora utmaningar i framtiden med att möta den utveckling som sker. Vi kommer att ha personalförändringar vilket vi bemöter med att omfördela tjänsterna och arbetsuppgifterna när det gäller administratör och bygglovshandläggare. Planer är att så småningom ha ett e-arkiv på förvaltningen.

Planverksamhet

Fortsatt aktiv planering för tillväxt prioriteras. Detta ska föra med sig en ökning av byggandet om marknaden är gynnsam framöver. Målsättningen är att under 2020 anta tre detaljplaner för bostadsändamål. Planer avseende industrimark kommer att prioriteras.

Bygglov, Byggnmälan

En ökning av bygglovsansökningar blir konsekvensen av fler antagna detaljplaner och fler kommuninvånare. Vi ser en framtid med behov av digitalisering och förändring av arbetsrutiner. Utmaningen är att ordna resurser i form av tid. Arbetet är igång med att kartlägga bygglovsprocessen och säkerställa arbetssättet med mallar och rutiner. Bygglovahandläggarens tjänst förändras under 2020 från 25% till 100% med fler arbetsuppgifter än idag.

MBK-verksamhet

Avtal gällande digital registerkarta (DRK-avtal) där information levereras till lantmäteriet via Alingsås kommun (specialavtal mellan Herrljunga och Alingsås) för att kunna garantera att uppgifterna är korrekta avseende fastighetsindelning, rättigheter och gemensamhetsanläggningar samt planernas yttre avgränsningslinje som krävs av Lantmäteriet. Löpande avtal för adress, byggnad och övrig topografi (ABT-avtal) finns vid sidan av ett upphandlat avtal vad gäller mättjänster för kommunen.

Rådgivning och Service

Vi kommer att jobba vidare med god service och tillgänglighet för våra kommuninvånare när det gäller plan- och byggfrågor och även framtidsplanering.

GIS

Prioritering 2020 på att implementera ArcGIS kommunlicens. ArcGIS kommunlicens är ett nytt verktyg och ger nya möjligheter i systemet. En stor del i införandet av kommunlicensen är att publicera interaktiva kartor på kommunens hemsida för att öka servicen till medborgarna.

Arbete kommer också läggas på att marknadsföra GIS-systemet och de möjligheter det ger i arbetet med digitalisering, även i delar där kartan är helt frånvarande.

Energirådgivare

Arbetet kommer att ske i samma omfattning under hela avtalsperioden fram till 2020-12-31. Energimyndigheten aviserar vilka insatsprojekt som energirådgivaren skall göra särskilda insatser med. Rådgivningen till kommuninvånare och industrier utförs som tidigare.

Räddningstjänsten

Under beskrivs väldigt kortfattat om planerna, för mer dokumentation hänvisas till den verksamhetsplan som fastställs i nämnden.

Då vi med största sannolikhet kommer vara tvungna att söka samverka kring operativ ledning kommer även detta att få konsekvenser för organisationen i stort. I nuläget vet vi inte omfattning. Denna förändring kommer att ta tid att genomföra.

En tillsynsplan är upprättad och skall följas. Hembesök för att undersöka bostadssäkerheten och möjlighet att få ut budskap via sociala medier skall utvecklas.

Förvaltningsberättelse/Förväntad utveckling

Vi kommer på nytt ta upp all deltidspersonal till övningsfältet i Skövde för en hel dag med olika insatser. Under året skall nya larmställ införskaffas.

Kommunstyrelsen

Den offentliga sektorn i hela landet står inför stora och komplexa utmaningar de närmaste åren med ökad efterfrågan på välfärdstjänster tillsammans med demografiska förändringar. För Herrljunga, precis som för många kommuner så innebär detta ett ökat fokus på prioritering och effektivisering tillsammans med kompetensförsörjning och verksamhetsutveckling med hjälp av digitalisering. Även om det finns likheter i dessa utmaningar så finns det inte universella lösningarna utan vi utgår ifrån Herrljungas specifika förutsättningar och möjligheter. Kommunen ligger strategiskt längs västra stambanan mellan Göteborg och Stockholm, men också inom regionen vad det gäller såväl vägar och spår, som ger tillgång till både arbetsmarknad och lärosäten. Herrljunga är en del av regionförstoringen och arbetsmarknadsutvecklingen och en viktig strategi är att arbeta för att bättre kommunicera alla de fördelar vi har att erbjuda.

En god inflyttning till kommunen är en förutsättning för att möta framtidens utmaningar. Detta gör vi bland annat genom att skapa bästa möjliga företagarklimat i kommunen i nära samarbete med både näringslivet samt Focus Herrljunga. Den goda kvaliteten och valfriheten inom förskola/skola ska fortsätta locka familjer att flytta till Herrljunga. Större fokus bör läggas på planering och genomförande av bostadsbyggande med syfte att långsiktigt skapa förutsättningar för både ökad inflyttning och möjligheten att göra bostadskarriär inom kommunen, där det är enkelt att finna ett boende som passar den livssituation som man är i. En sådan befolkningsökning kommer också i större grad kräva gemensam planering för att tillgodose det ökade kravet på kommunal service.

Centrumupplevelsen i Herrljunga behöver förbättras för att skapa en levande och attraktiv centralort med både upplevelser och näringsidkare. En förutsättning för en fortsatt god samhällsutveckling är förbättrad och utvecklad infrastruktur, särskilt på våra huvudtrafikleder. Järnvägsknuten Herrljunga med Västra Stambanan och Älvsborgsbanan har hög utvecklingspotential, vilket kräver särskilda insatser och där Herrljunga bland annat är representerade i Västra Stambanegruppen, där kommuner längs hela Västra Stambanan är engagerade.

Fortsatta insatser behövs inom integrationsarbetet och skapa boendemöjligheter för nyinflyttade. Som en del av den allmänna samhällsutvecklingen fortsätter trygghetsarbetet med insatser fokuserade på att förbättra den totala och upplevda säkerheten och tryggheten. En förnyad utmaning för kommunen är också arbetet med totalförsvar och kris- och beredskapsarbete vilket kräver insatser, och som en del av det här arbetet kommer säkerhetsarbetet att ses över och revideras.

Under 2020 kommer fortsatt arbete med Vision och mål att ske, med fokus på effektiv målstyrning som tar sikte på ovan utmaningar för att implementeras under 2020. En ny översiktsplan behöver tas fram för att ge förutsättningar för framtida fysisk planering som en del av kommunens vision. Bostadsbyggandet måste hålla en högre takt för att skapa förutsättningar för tillväxt och bostadsförsörjningsprogrammet kommer att behöva aktualiseras under mandatperioden. Det krävs även planering av ökad kapacitet för förskolor och skolor. Förberedande arbete med målsättningen att få fram byggklara detaljplaner för industri kommer fortsatt att vara högt prioriterat.

På nationell och regional nivå pågår arbete med bland annat Agenda 2030 och Klimat 2030 och under 2020 kommer arbete ske med att uppdatera kommunens lokala miljömål. Arbete med att ta

fram en ny regional utvecklingsstrategi pågår inom VGR pågår och kommunen deltar aktivt i det arbetet som en del av Boråsregionens kommunalförbund.

Folkhälsoarbetet fokuserar på samverkansöverenskommelsen mellan kommun och polis. Skyndsamma och samordnade insatser ska riktas till barn och unga som far illa/riskerar att fara illa eller som bedöms vara i riskzon för att hamna i kriminalitet. Fortsätta arbeta gentemot målområdena, Barn och ungas uppväxtvillkor, Trygg i Herrljunga, Jämställdhet och Förening- och civilsamhället med syfte att integrera folkhälsoperspektivet, främja utvecklingen av och förutsättningarna för en jämlik hälsa samt främja och utveckla prioriterade grupper delaktighet i de insatser som görs. Besöksnäringen arbetar med kvalitetsförbättringar med syfte att öka upplevelseföretagandet i Herrljunga.

Under 2020 ska arbetet med införande av nytt ärendehanteringssystem vara färdigt. I samband med detta färdigställs en ny dokument- och informationshanteringsplan för att kunna tillvarata digitaliseringens möjligheter. Vidare ska den service som tillhandahålls bli mer tillgänglig och känd. Kommunen varumärkesarbete kommer att fortsätta under 2020 för att den externa och interna kommunikationen ska utvecklas i syfte att höja förtroendet, attraktiviteten och kännedomen om Herrljunga kommun som organisation och plats. Ett arbete att höja kunskapsnivån inom offentlig förvaltning ska påbörjas för att ge en ökad service, förbättrad informationsförvaltning och rättssäkra processer

Under februari 2020 kommer nya mail (Exchange/Outlook) implementeras till alla medarbetare och elever, detta är första delen av den nya IT plattformen som ger effekt ut till slutanvändare. Mailbytet innebär att alla inom Herrljunga kommun kommer att ha xx.xx@herrljunga.se. Utrullning av den nya IT plattformen sker under Q2 2020 och planeras att vara klar till halvårsskiftet 2020. Samtidigt som detta genomförs kommer vi att flytta in alla våra verksamhetssystem till den nya plattformen. Dessa delar kommer att påverka verksamheterna i form av vissa störningar i den befintliga IT miljön under implementationen. Ett stort arbete i förändringen är information, kommunikation och delaktighet till alla berörda verksamheter och medborgare. Under implementationen kommer den nya IT plattformen påverka driftsekonomin, i form av dubbla licenskostnader under 2020 till Microsoft och Novel, med flera.

Ekonomiavdelningen kommer de kommande åren fortsätta arbetet med att vara en professionell avdelning som ger stöd och service till medborgare, politiker, chefer och medarbetare i kommunen inom ekonomi och upphandlingsfrågor. Ekonomiavdelningen kommer också att leda och styra inom ekonomi- och upphandlingsområdet så att lagar, regler, policys och andra styrdokument efterföljs. 2019 implementerades en ny inköps- och upphandlingsfunktion, vilken under 2020 kommer att vidareutvecklas och förstärkas. Uppföljning av upphandlingsverksamheten kommer att påbörjas under senare delen av 2020. Under 2020 kommer arbetet med projekt Sänkt sjukfrånvaro 2017-2019 övergå i ett arbete för hela organisationen med stöd av projektledaren som samordnar projektet och arbetsmiljöarbetet. Utgångspunkten är att utifrån personalekonomiska uppföljningen fånga behov av fortsatta och specifika insatser. Under hösten 2019 har HR-enheten startat upp ett pilotprojekt inom ledningsgruppen för Utbildning som är inriktat på att undersöka och utveckla chefers organisatoriska förutsättningar utifrån ett forskningsbaserat verktyg – chefoskopet - tillsammans med Sjuhäradssamordningsförbund och Suntarbetsliv. Pilotprojektet kommer sedan att utvärderas för en ev fortsättning för övriga ledningsgrupper i Vårgårda kommun och Herrljunga kommun under 2020. Löneenhetens inriktning 2020 är att fortsätta stärka och kvalitetssäkra processer och stödsystem för lönehantering.

Miljöredovisning

Inom kommunens Vision Växtkraft 10 000 ingår ett mål som det övergripande miljöarbetet utgår från: *”Att Herrljunga år 2020 är en kommun som tagit flera steg närmare en långsiktigt hållbar kommun.”*

De lokala miljömålen är också viktiga som utgångspunkt för miljöarbetet. Målen antogs under 2014 och syftar till att lyfta miljöfrågorna till en strategisk nivå där de ska komma in i tidiga skeden av planering och utgöra ramar som stöd för beslutsfattande. Att omsätta miljömålen i praktisk handling är ett gemensamt uppdrag med många aktörer: kommuner, myndigheter, näringsliv och enskilda individer.

Fortsatt arbete med insatser för att bristfälliga enskilda avlopp åtgärdas

I Sverige finns närmare 950 000 bostäder som inte är anslutna till en kommunal avloppsledning och inom Herrljunga kommun finns ungefär 2 600 sådana avlopp. Dessa hushåll släpper i regel ut sitt avloppsvatten lokalt. Kommunerna har ansvar för att kontrollera att tillräcklig rening sker innan utsläpp.

2017 tilldelades Herrljunga VA-fabrikanternas diplom för den höga åtgärdstakt som åstadskommits i kommunen. Under 2019 har miljöenheten fortsatt att arbeta enligt den plan som fastställdes 2010.

Herrljunga Elektriska AB bedriver anmälningspliktig verksamhet enligt Miljöbalken. Anmälningsplikten avser produktionsanläggningar för fjärrvärme i Mörlanda Panncentral och Kartholmens Panncentral samt värmeproduktion på Gäsenegården.

Huvvuddelen av Herrljungabostäder AB's fastigheter är anslutna till fjärrvärmenätet som inom Herrljunga tätort produceras till 98% av bifogas. I de flesta hus finns mäsöhusdär källsorterade sopor lämnas. Matavfall blir till biogas och biogödsel. Energibesparande vvs-utrustning installeras alltid vid nyproduktion och utbyte. Alla förbrukningsuppgifter avseende fjärrvärme och vatten dokumenteras och följs upp fastighetsvis varje månad.

Folkhälsoredovisning

Det övergripande nationella folkhälsomålet är att "skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation". Till målet kopplas åtta målområden som syftar till att tydliggöra vilka bestämningsfaktorer som är avgörande för att uppnå en god och jämlik hälsa i hela befolkningen.

Åtta målområden:

1. Det tidiga livets villkor.
2. Kunskaper, kompetenser och utbildning.
3. Arbete, arbetsförhållanden och arbetsmiljö.
4. Inkomster och försörjningsmöjligheter.
5. Boende och närmiljö.
6. Levnadsvanor.
7. Kontroll, inflytande och delaktighet.
8. En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård.

Herrljunga kommun utgår från ett helomfattande perspektiv på hälsan, som inte bara handlar om att hålla sjukdomar borta utan också om möjligheterna att leva ett långt, friskt, rikt och jämlikt liv.

Begreppet folkhälsa är svårt att ta till sig och när vi pratar om jämlik och ojämlig hälsa är det nödvändigt att tydligare precisera vad det är vi menar med just begreppet hälsa.

Därmed kan vi också uttrycka ojämlighet i hälsa på en mängd olika sätt. Den nationella kommissionen definierar ojämlighet i hälsa som "systematiska skillnader i livsvillkor och hälsa mellan samhällsgrupper med olika position". Begreppet social position är en samlad bedömning av en mängd olika livsvillkor. Ju högre social position en person har, desto bättre hälsa – och vice versa. Oftast mäter man social position genom faktorer som inkomst och utbildningsnivå. Men hälsoeffekten av förbättrad social position avtar ju högre position du får, eller har.

Syftet med insatser för jämlik hälsa är att minska betydelsen av den sociala positionen – att alla ska ha rätt till en god hälsa och möjligheter att göra hälsosamma livsval oavsett exempelvis inkomst eller utbildning.

Enligt avtal, mellan Herrljunga kommun och södra hälso-och sjukvårdsnämnden, regleras det lokala folkhälsoarbetet. Avsikten med avtalet är att underlätta det tvärssektoriella samarbetet för att få ett bättre resursutnyttjande och större genomslagskraft.

Herrljunga kommuns prioriterade målområden och grupper:

- Barn och unga
- Äldre
- Fokus på HBTQ-personers livssituation

Har barn och ungas uppväxtvillkor genomförts med utgångspunkt från kommunens prioriterade grupper för att minska skillnader i hälsa

Genom tidiga insatser stärka vårdnadshavarna i deras föräldraroll och på så sätt ge deras barn bättre förutsättningar i livet. Antal träffar, med tematiskt innehåll, under 2019: 22 stycken, 3 timmar varje träff. Max 7 deltagare. Tillsammans mot tandtrollen ett arbete tillsammans med folktandvården, där syftet är att barn och föräldrar får kunskap om vikten att borsta tänderna.

Har kommunen genomfört handlingsplan för jämställdhet/jämlikhet med utgångspunkt från kommunens prioriterade grupper för att minska skillnader i hälsa

Det har varit fokus på HBTQ och syftet med satsningen har varit att lyfta och sätta fokus på mänskliga rättigheter och öka kunskapen för HBTQ personers situation. Detta har gjorts genom konst, berättelser, samtal, film, mötesplatser, föreläsningar och guidade utställningar. Alla Herrljunga kommuns invånare har varit målgrupp för insatserna.

Har målområde Trygg i Herrljunga kommun genomförts med utgångspunkt från kommunens prioriterade grupper för att minska skillnader i hälsa

Det har gjorts samverkansprojekt mellan kommunen och polisen i syfte att främja trygghet och förebygga brott. Medborgarlöfte 2018-07-01---2019-07-01. "Arbeta förebyggande mot ungdomar i riskzon". Löftet har bl a medfört att SSPF: s struktur förbättrats genom en skarpare styrning och uppföljning. Det har genomförts Trygghetsdag för år 5 och 8.. Tjejjouren Väst har chattforum där den som identifierar sig som tjej/kvinna kan ta kontakt och vara anonym Det har gjorts drogvaneundersökningar och iInformation/föreläsningar har hållits för alla elever, personal och föräldrar på högstadiet och gymnasiet.

Har målområdet genomförts med utgångspunkt från kommunens prioriterade grupper för att minska skillnader i hälsa

Det har hållits dialogmöten i syfte att starta upp/utveckla/stödja nya/ befintliga spontana möten och organiserade mötesplatser. Seniorsäkerhetsgruppens temadagar har handlat om trygghet, kris/brand. Det har även varit insatser genom ABF, Viktiga veckan och studiecirklar.

Ekonomisk redovisning

Resultaträkning

Resultaträkning (mnkr)	Not	Kommunen			Koncernen	
		Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2019
Verksamhetens intäkter	4	134,4	123,3	122,4	260,0	258,6
Verksamhetens kostnader	5,6	-647,8	-640,4	-633,6	-739,4	-741,8
Avskrivningar	11,12	-19,7	-19,8	-25,3	-42,5	-43,2
Verksamhetens nettokostnader		-533,1	-536,9	-536,5	-521,9	-526,4
Skatteintäkter	7	417,0	429,7	429,4	417,0	429,7
Gen statsbidrag och utjämn	7	112,9	117,0	115,3	112,9	117,0
Verksamhetens resultat		-3,2	9,8	8,1	8,0	20,3
Finansiella intäkter	8	1,8	1,5	1,0	2,8	1,2
Finansiella kostnader	9	-0,9	-0,5	-0,3	-2,6	-2,7
Resultat efter finansiella poster		-2,3	10,8	8,8	8,3	18,8
Extraordinära poster	10	-	-	-	-	-
Årets resultat		-2,3	10,8	8,8	8,3	18,8

Tabell 44 Herrljunga kommuns resultaträkning.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys (mnkr)	Not	Kommunen			Koncernen	
		Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2019
Löpande verksamhet						
Inbetalningar från kunder		76,4	77,3	88,0	202,0	192,1
Inbetalningar av skatter, gen bidr, moms mm		531,3	546,0	549,0	531,3	546,0
Inbetalningar av bidrag		62,1	55,6	69,0	62,1	55,6
Övriga inbetalningar		0,9	-0,1	-	2,8	-0,1
Utbetalningar till leverantörer		-190,9	-201,0	-184,0	-254,4	-258,0
Utbetalningar till anställda	6	-433,6	-430,7	-430,0	-465,7	-465,1
Utbetalningar av bidrag	6	-17,4	-16,2	-19,0	-17,4	-16,5
Övriga utbetalningar		-	-	-	-	-
Räntebetalningar	8	1,8	1,5	1,0	1,5	0,4
Ränteutbetalningar	9	-0,6	-0,1	-0,2	-2,4	-2,5
Förändring avsättning	21	0,9	-4,0	0,4	2,7	-3,9
Summa Löpande verksamhet		30,9	28,4	74,2	62,4	48,1
Investeringsverksamhet						
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	12	-60,4	-43,6	-74,2	-94,7	-53,3
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	12	0,5	0,3	-	1,5	0,8
Investeringar i immateriella anläggningstillg		-	-	-	-	-
Försäljning av immateriella anläggningstillg		-	-	-	-	-
Sålda dotterbolag		-	-	-	0,8	-
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar	14	-0,1	-0,0	-	-0,1	-0,0
Bidrag till statlig infrastruktur		-	-	-	-	-
Summa Investeringsverksamhet		-60,0	-43,3	-74,2	-92,4	-52,6
Finansieringsverksamhet						
Upptagande av lån		-	-	-	-	-
Amortering av lån		-	-	-	-3,2	-3,1
Summa Finansieringsverksamhet		-	-	-	-3,2	-3,1
Förändring av likvida medel		-29,1	-15,0	-	-33,1	-7,6
Likvida medel vid årets början		95,7	66,5	50,0	109,8	76,7
Likvida medel vid årets slut	19	66,5	51,5	50,0	76,7	69,1
Förändring av likvida medel		-29,1	-15,0	-	-33,1	-7,6

Tabell 45 Herrljunga kommuns kassaflödesanalys.

Balansräkning

Tillgångar (mnkr)	Not	Kommunen			Koncernen	
		Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2019
Anläggningstillgångar						
Immateriella anläggningstillgångar	11	0,1	0,1	-	0,1	0,1
Materiella anläggningstillgångar	12,13	348,3	372,1	429,4	852,2	882,2
varav mark, byggnader och tekniska anlägg.		278,2	281,8	-	641,6	658,8
varav maskiner och inventarier		22,2	22,1	-	155,3	148,2
varav övriga materiella anläggningstillg.		48,0	68,3	-	55,3	75,2
Finansiella anläggningstillgångar	14	148,6	148,7	150,0	13,1	13,2
Summa anläggningstillgångar		497,0	520,8	579,4	865,4	895,4
Bidrag till statlig infrastruktur	15	2,4	2,2	2,2	2,4	2,2
Omsättningstillgångar						
Förråd/exploatering	16	3,2	2,6	3,5	6,5	5,6
Fordringar	17	41,3	42,9	30,0	75,9	72,9
Kortfristiga placeringar	18	-	-	-	-	-
Kassa och bank	19	66,5	51,5	50,0	76,7	69,1
Summa omsättningstillgångar		111,1	97,0	83,5	159,2	147,7
Summa Tillgångar		610,5	620,1	665,1	1 027,0	1 045,3

Tabell 4614 Herrljunga kommuns tillgångar i balansräkningen.

Eget kapital, avsättningar och skulder (mnkr)	Not	Kommunen			Koncernen	
		Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2019
Eget kapital						
Periodens resultat		-2,3	10,8	8,8	8,3	18,8
Resultatutjämningsreserv		15,4	15,4	18,0	15,4	15,4
Övrigt eget kapital		417,2	228,6	219,1	354,6	176,5
Summa eget kapital	20	430,3	254,8	245,9	378,2	210,8
Avsättningar						
Avsättningar för pension och liknande förplikt		8,6	190,8	198,4	8,6	190,8
Andra avsättningar		27,1	26,0	25,0	43,2	43,5
Summa avsättningar	21	35,7	216,8	223,4	51,8	234,3
Skulder						
Långfristiga skulder	22	1,1	2,3	-	406,5	404,8
Kortfristiga skulder	23	143,3	146,2	195,7	190,4	195,5
Summa skulder		144,4	148,5	195,7	596,9	600,3
Summa eget kapital, avsättn och skulder		610,5	620,1	665,1	1 027,0	1 045,3
Poster inom linjen	24					
Borgensåtagande		392,1	389,0		-	-
Övriga ansvarsförbindelser		4,7	3,0		4,7	3,0
Pensionsförpliktelser		149,2	-		149,2	-
Särskild löneskatt på pensionsförpliktelser		36,2	-		36,2	-

Tabell 47 Herrljunga kommuns eget kapital, avsättningar och skulder i balansräkningen.

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Herrljunga kommun följer Lag (2018:597) om kommunala bokföring- och redovisning och de rekommendationer som lämnas av Rådet för Kommunal Redovisning (RKR).

Kommunbas-19

Från och med 2019-01-01 tillämpar kommunen Kommunbas 19.

Redovisning av pensionsskuld

Enligt beslut i Kommunfullmäktige 2018-06-19 § 86 ska Herrljunga kommun tillämpa fullfondering av pensionsskulden. Beslutet innebär att ansvarsförbindelsen från och med 2019-01-01 har lyfts in i balansräkningen. Den skuld som är intjänad innan 1998 är medtagen i ansvarsförbindelsen som lyfts in i balansräkningen. Den pensionsskuld som är uppkommen efter 1998 är till stora delar försäkrad. Under rubriken avsättningar för pensionsskuld är den särskilda löneskatten bokförd som är beräknad på pensionsskuld. Fullfonderingen innebär för resultatet i helåret minskade kostnader för kommun om 3 223 tkr. Aktualiseringsgraden uppgår till 98 procent. Diskonteringsräntan har inte förändrats under året. Från 2015 gäller OPF-KL för förtroendevalda som inte tidigare omfattas av PBF. En avsättning för förtroendevaldas pension är gjord utifrån Skandias beräkningar. Från och med delårsbokslutet 2017 är förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i kommunen beräknade enligt RIPS19.

Redovisning av intäkter

Vid redovisning av skatteintäkterna har SKL:s decemberprognos använts. Skatteintäkter periodiseras i 12-delar. Avgifter för äldreomsorg och barnomsorg faktureras månatligen.

Redovisning av lånekostnader

Alla räntekostnader kostnadsförs enligt huvudmetoden, det vill säga räntekostnader belastar resultatet den period de uppstår.

Finansiella tillgångar

Samtliga kommunens placeringsmedel är klassificerade som omsättningstillgångar. Som anläggningstillgång redovisas aktier och andelar samt långfristiga fordringar.

Immateriella anläggningstillgångar

Engångslicens för nytt fastighetssystem har bokförts som immateriell tillgång i enlighet med RKR R3. Avskrivningstiden uppgår till 5 år.

Materiella tillgångar

Herrljunga kommun följer i princip de regler som finns i RKR R4 materiella anläggningstillgångar. Tillgångarna skrivs av linjärt över nyttjandeperioden och en grov uppskattning tillämpas på större projekt. Avskrivning påbörjas när tillgången tas i bruk. Tillgången skall vara avsedd för stadigvarande bruk eller innehav, ha ett anskaffningsvärde som överstiger ett basbelopp (46 500 kr) samt ha en livslängd som överstiger 3 år. Avskrivningstiderna nedan är satta med stöd av RKR:s idéskrift om avskrivningar. Övriga upplysningar om materiella anläggningstillgångar finns i bokslutsbilagorna.

Avskrivningstider	
Datorer och servrar	3-5 år
Övriga maskiner och inventarier	5-20 år
Fordon	5-10 år
Verksamhetsfastigheter	10-33 år
Fastigheter för affärsverksamhet	20-33 år
Markanläggningar	20-50 år
Mark	Ingen avskr

Tabell 48 Avskrivningstider för olika materiella tillgångar.

Komponentredovisning

Från och med bokslut 2014 tillämpas reglerna om komponentredovisning då stora investeringar aktiveras.

Samtliga anläggningsobjekt inom Fastighet och Gata/Park har gått igenom under våren 2017 och en uppdelning av gamla anläggningar har gjorts i komponenter. Förändringarna i anläggningsreskontran har lagts in per den 30 april 2017.

Fastighet

När det gäller anläggningsobjekt kopplade till fastighet har uppdelning i komponenter gjorts enligt två modeller, beroende på om fastigheten är att anse som gammal/gammal (GG) eller ny/gammal (NG). I en GG-fastighet har det inte gjorts några stora investeringar de senaste 10 åren, men så har skett i en NG-fastighet. Vid beräkning av komponenter har principerna i bilden nedan använts. För en GG-fastighet så anses 35 procent av anskaffningsvärdet som platta och stomme. Platta och stomme anses ha en avskrivningstid på totalt 60 år. Fastighetsavdelningen har gått igenom objekten och bedömt nyttjandeperioderna vilket innebär att de i flera fall avviker från nedan modell. Görs ingen annan bedömning av nyttjandeperioden för en GG-fastighet så anses delen för platta och stomme ha en kvarvarande nyttjandeperiod på 30 år. Förutom avvikelser för nyttjandeperioden sker även avvikelser på NG-fastigheter då ytterligare uppdelning gjorts på komponenter. Detta avser komponenter på större investeringar som gjorts avseende bland annat EPC och skalskydd.

Princip	Typ av fastighet	Nyttjandeperiod (om ej annan bedömd)	Procent av fastigheten	
1	Markvärde	-	2	
2	Gamla gamla objekt (ingen investering de senaste 10 åren)			
	Platta och stomme	30 år	35	Beräknad avsk - 60 år - kvarvarande nyttj.period
	Övrig bygg	5 år	65	
3	Ny gamla objekt (större investering senaste 8-10 åren)			
	Platta och stomme	40 år	35	Av anskaffningsvärdet
	Fasad, tak och fönster	25 år	55	Av bv - plattan
	Ventilation	15 år	40	
	Markanläggning	20 år	5	

Tabell 49 Tre principer för uppdelningar av avskrivning av komponenter.

Gata/Park

Äldre gator har delats upp i två komponenter med gatukropp 70 procent och slitlager 30 procent. Flera nya objekt som redan är komponentuppdelade har inte omfördelats. Ny investering Gata har delats upp i två komponenter, över jord 50 procent och under jord 50 procent.

Exploateringsredovisning

Rutinerna för exploateringsredovisningen har ändrats från och med 2014 i syfte att följa RKR:s rekommendationer. I korthet innebär det att ett exploateringsområdes olika investeringar hanteras enligt nedan:

Investering	Hantering
Tomt	Råmark och kostnader som har en direkt koppling till marken. Överförs till omsättnings-tillgång när ett område är färdigt för försäljning.
Kvartersgata	Aktiveras då tomterna förs över till omsättningstillgång. Vanligtvis ör den inte helt färdig vid detta tillfälle men den tas i bruk på så vis att man kan börja köra på den.
Matargata	Aktiveras då den är färdig.
Objekt övrigt	Skulle ex. kunna vara en lekplats eller ett grönområde. Aktiveras när de är färdiga.

Tabell 50 Olika hanteringssätt beroende på typ av investering.

Försäljningsintäkter bokförs från och med 2014 på driften (tidigare som ett investeringsbidrag).

Investeringsbidrag

Ett offentligt bidrag till en investering bokförs som en skuld och upplöses i samma takt som den anläggningstillgång det avser. Investeringsbidrag från privat bidragsgivare bokförs som intäkt.

Redovisning av medel för flyktingar och ensamkommande barn

Verksamhet gällande flyktingar samt ensamkommande barn finansieras av statliga medel från Migrationsverket. Intäkter och kostnader skiljer sig av olika orsaker mellan åren. Varje enskilt års över- respektive underskott balanseras för att inte påverka kommunens egna medel. Tre år efter det ankomstår som målgruppen kommit till Herrljunga kommun redovisas ett resultat. Finns det ett överskott för avräknad ankomstgrupp, och gruppen finns kvar, kan överskottet balanseras i ytterligare två år. Därefter ska överskottet redovisas till årets resultat. På motsvarande sätt redovisas ett underskott för avräknad grupp i årets resultat senast tre år efter ankomståret. För perioden januari-december 2019 förs intäkter från resultatet till flyktingbufferten med 1,0 mnkr och 0,2 mnkr förs till resultat från flyktingbufferten för flyktingar anlända 2014. Intäkterna för ensamkommande barn har under perioden januari-december 2019 överstigit kostnaderna. Överskottet förs från resultatet till bufferten för ensamkommande barn med 0,7 mnkr. Total påverkan på resultatet är en minskad intäkt på 1,5 mnkr.

Avsättningar

Under rubriken avsättningar finns upptaget en skuld för sluttäckning av Tumbergsdeponin. Avsättningen gjordes 2008 och beräkning har skett utifrån avslutningskostnader på Gässlösadeponin i Borås per kvadratmeter. Tumbergsdeponin består av en yta på ca 9 ha. Sluttäckningen beräknas vara klar år 2025 och under 2017 och 2018 har fakturor för upphandlingskostnader för sluttäckningen mottagits. Sluttäckningsplanen är ännu ej klar och det är därför svårt att bedöma när utflöde av resurser kommer att ske utöver upphandlingskostnaderna.

Kommunen har genom avtal förbundit sig att bidra med 8,25 mnkr till utbyggnaden av E20. Medlen är ännu ej utbetalda. En avsättning är därför gjord i balansräkningen som enligt avtalet indexuppräknas varje år med Trafikverkets index för Investering väg. Värdet på den ursprungliga avsättningen var i prisnivå 2013-06. Utbetalningen kommer enligt prognos påbörjas 2020.

Redovisning av semesterlöneskuld

Från 1 januari 2017 har Herrljunga bytt princip för redovisning av semesterlöneskulden. Varje månad bokas kostnaden för intjänad semester och semesterdagstillägg för perioden på ett lönekonto i den verksamhet där personen arbetat under perioden. Samtidigt bokas det en skuld på ett balanskonto för upplupna semesterlöner. Varje anställd tjänar in ett antal semesterdagar (beror på ålder) och varje semesterdag är värd en summa (beror på lönen). Vid uttag av semester som lediga semesterdagar minskas kostnaden för perioden på kostnadskontot i verksamheten samtidigt som skulden minskas på balanskontot. Semesterdagstillägget betalas ut från balanskontot och påverkar inte verksamhetens resultat.

Sammanställda räkenskaper

De sammanställda räkenskaperna upprättas enligt Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning kap 12 och utformas enligt god redovisningssed. Alla transaktioner av väsentlig karaktär mellan bolagen har eliminerats för att ge en rättvisande bild av koncernens totala ekonomi.

I de sammanställda räkenskaperna över koncernen redovisas, förutom kommunen, de företag i bolags- och stiftelseform över vilka kommunen har ett bestämmande inflytande. Trollabo Kraft AB har inte tagits med som ett intresseföretag på grund av dess ringa omfattning. Redovisningen är upprättad enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Någon elimineringsdifferens vid förvärven har inte uppstått. Interna poster har eliminerats. Obeskattade reserver har delats upp mel-

lan latent skatteskuld och eget kapital. Dotterföretagens principer för avskrivningar har inte anpassats till kommunens redovisning på grund av att olikheter inte väsentligt påverkar utfallet. Detta medför att RKR R16 inte följs helt och hållet.

Kassaflödesanalys

Herrljunga kommun tillämpar från och med 2017 den direkta metoden för uppställning av kassaflödesanalysen. In- och utbetalningarna har hämtats direkt från redovisningen och härleds därmed inte på samma sätt som i en indirekt kassaflödesanalys. Enligt RKR R13 är båda metoderna accepterade, dock är den indirekta metoden vanligare. Syftet med att övergå till den direkta metoden är att analysen på ett mer pedagogiskt sätt skall visa på kommunens in- och utbetalningar, främst i den löpande verksamheten.

Solidarisk borgen

Herrljunga kommun har i februari 1999, KF § 10, ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 274 kommuner som per 2012-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening

Operationell leasing

Kommunens samtliga avtal är operationella och består av leasing- och hyresavtal. Upplysningar om ej uppsägningsbara avtal med en avtalstid överstigande 3 år lämnas i not endast vid helåret. Herrljunga kommun följer de regler som finns i RKR R5 när det gäller leasing.

Not 2 Räkenskapsrevision

Delårsgranskning 2019 uppgår till 43 tkr och löpande granskningar under hösten uppgick till 151 tkr.

Not 3 Inköp och försäljningar mellan koncernföretag

Koncernintern fakturering har skett med 25,7 mnkr (19,2 mnkr), vilket har eliminerats i koncernens resultaträkning.

Not 4-6 (mnkr)	Kommunen		Koncernen	
	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2019
Not 4 Verksamhetens intäkter				
Bidrag	63,4	50,7	63,4	50,7
Exploateringsintäkter	1,2	0,7	1,2	0,7
Försäljning av verksamhet	21,8	20,8	21,8	20,8
Försäljningsintäkter	22,9	24,2	94,9	106,5
Hyror och arrenden	7,6	7,9	61,2	60,9
Realisationsvinster	0,3	0,3	0,3	0,3
Taxor och avgifter	17,3	18,8	17,3	18,8
Summa intäkter	134,4	123,3	260,0	258,6
Not 5 Jämförelsestörande poster				
Summa jämförelsestörande poster	-	-	-	-
Resultat inklusive jämförelsestörande poster	-2,3	10,8	8,3	18,8
Not 6 Verksamhetens kostnader				
Inköp av anläggningstillgångar	-6,7	-5,6	-6,7	-5,6
Köp av huvudverksamhet	-80,7	-82,0	-80,7	-82,0
Lokal- o markhyror	-5,4	-5,7	-5,4	-5,7
Lämnade bidrag	-17,4	-16,5	-17,4	-16,5
Lön och soc avg*	-401,0	-406,1	-436,5	-440,9
Pensionskostnad*	-31,9	-24,2	-31,8	-24,2
Realisationsförluster	-0,0	-	-0,0	-
Skattekostnad	-	-	-2,3	-2,3
Övriga kostnader	-54,5	-51,8	-108,3	-116,1
Övriga tjänster	-50,3	-48,6	-50,3	-48,6
Summa kostnader	-647,8	-640,4	-739,4	-741,8

Tabell 51 Herrljunga kommuns noter till resultaträkningen.

*Från 2019-01-01 har Herrljunga kommun infört fullfondering av sin pensionsförpliktelse vilket bidrar till lägre pensionskostnader inkl särskild löneskatt för 2019 med 3 223 tkr.

Not 7 Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning (mnkr)	Kommunen		Koncernen	
	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2019
Kommunalskatteintäkter				
Preliminära skatteintäkter	419,0	433,6	419,0	433,6
Preliminär slutavräkning innevarande år	-0,6	-4,1	-0,6	-4,1
Slutavräkning föregående år	-1,4	0,2	-1,4	0,2
Summa kommunalskatteintäkter	417,0	429,7	417,0	429,7
Generella statsbidrag & utjämning				
Inkomstutjämningsbidrag/avgift	103,8	104,7	103,8	104,7
Strukturbidrag	-	-	-	-
Regleringsbidrag/avgift	1,5	6,7	1,5	6,7
Generella bidrag från staten*	6,1	3,3	6,1	3,3
Kostnadsutjämningsbidrag/avgift	-5,0	-4,2	-5,0	-4,2
Bidrag/Avgift för LSS-utjämning	-12,5	-12,7	-12,5	-12,7
Fastighetsavgift	19,0	19,3	19,0	19,3
Summa generella statsbidrag och utjämning	112,9	117,0	112,9	117,0
Summa skatteintäkter och generella statsbidrag	529,9	546,7	529,9	546,7

Tabell 52 Herrljunga kommuns noter till resultaträkningen.

*Posten generella bidrag från staten består 2018 av bidrag från Boverket på 700 tkr, det tillfälliga bidraget från regeringen avseende ensamkommande barn som fyller 18 år på 891 tkr och statsbidrag avseende flyktingmottagande på 4 486 tkr. Posten består 2019 av det tillfälliga bidraget från regeringen avseende ensamkommande barn som fyller 18 år på 258 tkr och statsbidrag avseende flyktingmottagande på 3 018 tkr.

Not 8-10 (tkr)	Kommunen		Koncernen	
	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2019
Not 8 Finansiella intäkter				
Utdelning på aktier och andelar	1 184,9	773,4	1 184,9	773,4
Ränteintäkter	646,9	693,9	306,9	436,0
Försäljning av dotterbolag			1 291,1	-
Summa Finansiella intäkter	1 831,8	1 467,3	2 782,8	1 209,4
Not 9 Finansiella kostnader				
Räntekostnader	-39,0	-29,8	-456,0	-2 519,8
Ränta pensionsskuld	-177,0	-277,7	-177,0	-277,7
Bankkostnader	-124,7	-160,2	-124,7	-160,2
Övriga finansiella kostnader (indexering E20)	-548,5	-70,1	-548,5	-70,1
Summa Finansiella kostnader	-889,2	-537,8	-4 334,1	-2 676,4
Summa finansnetto	942,6	929,5	-1 551,2	-1 467,0
Not 10 Extraordinära poster				
Bokslutsdispositioner	-	-	-	-
Summa ej rörelsekapitalpåverkande poster	-	-	-	-

Tabell 53 Herrljunga kommuns noter till resultaträkningen.

Not 11 Immateriella anläggningstillgångar (tkr)	Kommunen		Koncernen	
	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2019
Not 11 Immateriella anläggningstillgångar				
Ack. Anskaffningsvärde	1 409,3	1 409,3	2 922,3	2 922,3
Investeringsbidrag	-	-	-	-
Nyanskaffningar	-	-	-	-
Försäljningar	-	-	-	-
Utrangeringar	-	-	-	-
Korrigeringar	-	-	-	-
UB ack. Anskaffningsvärde	1 409,3	1 409,3	2 922,3	2 922,3
Ack. Avskrivningar	-1 281,3	-1 313,3	-2 794,4	-2 826,4
Årets avskrivningar	-32,0	-32,0	-32,0	-32,0
Försäljningar	-	-	-	-
Utrangeringar	-	-	-	-
Korrigeringar	-	-	-	-
UB ack. Avskrivningar	-1 313,3	-1 345,3	-2 826,4	-2 858,4
Summa Immateriella anläggningstillgångar	96,0	64,0	95,9	64,0

Tabell 54 Herrljunga kommuns noter till balansräkningen.

Not 12 Materiella anläggningstillgångar (mnkr)	Kommunen		Koncernen	
	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2019
Maskiner, fordon och inventarier				
Ack anskaffningsvärden	74,2	80,5	336,9	355,0
Nyanskaffningar	7,7	3,4	20,2	12,5
Investeringsbidrag	-	-	-	-
Försäljningar	-1,4	-	-2,1	-0,8
Utrangeringar	-	-	-	-
Korrigeringar	-	-	-	-
UB ack anskaffningsvärden	80,5	83,9	355,0	366,7
Ack . Avskrivningar	-55,9	-58,3	-194,6	-206,0
Årets avskrivningar	-3,8	-3,5	-13,5	-13,4
Försäljningar	1,4	-	2,1	0,8
Utrangeringar	-	-	-	-
Korrigeringar	-	-	-	-
UB ack. avskrivningar	-58,3	-61,8	-206,0	-218,5
Summa utgående bokfört värde	22,2	22,1	149,1	148,2
Varav				
Maskiner	1,1	1,0	1,1	1,0
Inventarier	11,5	12,8	11,5	12,8
Bilar och transportmedel	5,8	5,2	5,8	5,2
IT-utrustning	3,8	3,0	3,8	3,0
Dotterbolag maskiner och inventarier			127,0	126,1
Mark, byggnader och anläggningar				
Ack anskaffningsvärden	536,0	554,3	1 002,8	1 043,1
Nyanskaffningar	18,3	19,8	53,3	40,8
Investeringsbidrag	-	-	-	-
Försäljningar	-	0,0	-	0,0
Utrangeringar	-	-	-	-
Korrigeringar	-	-	-13,0	-
UB ack. Anskaffningsvärden	554,4	574,2	1 043,1	1084,0
Ack avskrivningar	-260,1	-276,2	-373,4	-395,3
Årets avskrivningar	-16,1	-16,3	-29,1	-29,8
Försäljningar	-	-	7,2	-
Utrangeringar	-	-	-	0,4
Korrigeringar	-	-	-	-
UB ack. avskrivningar	-276,2	-292,5	-395,3	-425,1
Summa utgående bokfört värde	278,2	281,8	647,8	658,8
Pågående investeringar	48,0	68,3	55,3	75,2
Summa Materiella anläggningstillgångar	348,3	372,1	852,2	882,2

Tabell 55 Herrljunga kommuns noter till balansräkningen.

	Kommunen	Koncernen
Not 13 Nyttjandeperiod materiella anläggningstillgångar		
Anläggningstyp	Nyttjandeperiod	
Fastighet affärsverksamhet	49,6	
Fastighet annan verksamhet	25,5	
Publika fastigheter	26,2	
Verksamhetsfastighet	33,9	
Bilar/Transportmedel	18,2	
Maskiner	9,6	
Inventarier	15,3	
IT-utrustning	10,9	

Tabell 56 Herrljunga kommuns noter till balansräkningen.

Not 14 Finansiella anläggningstillgångar (tkr)	Kommunen		Koncernen	
	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2019
Aktier och andelar				
Kommuninvest	8 438,4	8 438,4	8 438,4	8 438,4
Kommuninvest förlagslån	1 600,0	1 600,0	1 600,0	1 600,0
Kooperativ utveckling Sjuhärad	5,0	5,0	5,0	5,0
Nossan Förvaltningsaktiebolag	100,0	100,0	-	-
Nordea Stratega 10	490,3	490,3	490,3	490,3
Inera	42,5	42,5	42,5	42,5
Summa aktier och andelar	10 676,2	10 676,2	10 576,2	10 576,2
Långfristiga fordringar				
Nossan Förvaltningsaktiebolag	135 487,0	135 487,0	-	-
Mimersborgs Byggnadsförening	-	-	-	-
Herrljunga Folkets Park	100,0	100,0	100,0	100,0
Herrljunga Tennisklubb	1 233,3	1 216,6	1 233,3	1 216,6
Södra Skogsägarna	596,7	662,3	596,7	662,3
Andra långfristiga anläggningstillgångar		-	578,0	595,0
Summa långfristiga fordringar	137 417	137 466	2 508,0	2 573,9
Bostadsrätter				
Bostadsrätt	16,2	16,2	16,2	16,2
Summa bostadsrätter	16,2	16,2	16,2	16,2
Grundfondskapital				
Stiftelsen Herrljunga Industrielokaler	500,0	500,0	-	-
Summa grundfondskapital	500,0	500,0	-	-
Summa finansiella anläggningstillgångar	148 609	148 658	13 100,3	13 166,3

Tabell 57 Herrljunga kommuns noter till balansräkningen.

Not 15-17 (mnkr)	Kommunen		Koncernen	
	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2019
Not 15 Bidrag till statlig infrastruktur				
Bidrag statlig infrastruktur Trafikverket cykelvägar*	3,1	3,1	3,1	3,1
Upplösning av bidrag till statlig infrastruktur Trafikv. cykelvägar	-0,7	-0,9	-0,7	-0,9
Summa bidrag till statlig infrastruktur	2,4	2,2	2,4	2,2
Not 16 Förråd/Exploatering				
Exploatering industrimark	1,0	0,9	1,0	0,9
Exploatering bostadsmark	2,2	1,8	2,2	1,8
Varulager	-	-	3,4	3,0
Summa förråd/exploatering	3,2	2,6	6,5	5,6
Not 17 Kortfristiga fordringar				
Kundfordringar	6,3	6,0	34,6	30,1
Momsfordringar	7,7	7,9	7,7	7,9
Förutbetalda kostnader	1,8	1,0	2,2	2,2
Fordran fastighetsavgift	10,9	12,7	10,9	12,7
Fordran Sparbanksstiftelsen E20	1,6	1,6	1,6	1,6
Upplupna intäkter	5,0	5,1	6,3	8,2
Fordringar hos Migrationsverket	2,0	0,4	2,0	0,4
Övrigt	6,0	8,3	10,6	9,9
Summa kortfristiga fordringar	41,3	42,9	75,9	72,9
Not 18 Kortfristiga placeringar				
Kortfristiga placeringar	-	-	-	-
Summa kortfristiga placeringar	-	-	-	-

Tabell 58 Herrljunga kommuns noter till balansräkningen.

*Bidrag till statligt infrastruktur cykelvägar har en upplösningstid på 25 år.

Not 19-21 (mnkr)	Kommunen		Koncernen	
	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2019
Not 19 Kassa och bank				
Kassa	0,0	0,0	-	0,0
Bank	66,5	51,5	76,7	69,1
Summa kassa och bank	66,5	51,5	76,7	69,1
Not 20 Eget kapital				
IB eget kapital	432,6	430,3	370,0	378,2
Årets resultat	-2,3	10,8	8,3	18,8
Justering för fullfondering 2019-01-01	-	-185,4	-	-185,4
Justering övrigt	-	-0,9	-	-0,9
UB eget kapital	430,3	254,8	378,2	210,8
Varav				
Resultatutjämningsreserv	15,4	15,4	15,4	15,4
Övrigt eget kapital	414,9	239,3	362,8	195,3
Not 21 Avsättningar pensioner och liknande förpliktelser				
Ingående balans pensioner och löneskatt	8,3	8,6	8,3	8,6
Nyintjänad pension	0,3	0,1	0,3	0,1
Förändring av löneskatt	0,1	0,0	0,1	0,0
Justering för fullfondering 2019-01-01	-	185,4	-	185,4
Fullfonderingens resultatpåverkan	-	-3,2	-	-3,2
Utgående balans pensioner och löneskatt	8,6	190,8	8,6	190,8
Övriga avsättningar				
Avsättning Tumberg, sluttäckning	17,9	16,8	17,9	17,4
Bidrag till statlig infrastruktur E20	9,1	9,1	9,1	9,1
Andra avsättningar	0,1	0,1	0,2	0,2
Uppskjutna skatter			16,0	16,7
Summa övriga avsättningar	27,1	26,0	43,2	43,5
Summa avsättningar	35,7	216,8	51,8	234,3

Tabell 59 Herrljunga kommuns noter till balansräkningen.

Not 22-23 (mnkr)	Kommunen		Koncernen	
	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2019
Not 22 Långfristiga skulder				
Ingående låneskuld	-	-	428,3	406,5
Upplösning	-	-	-19,7	-0,9
Nya lån	-	-		
Årets amorteringar/omklassificerat till kortfr skuld	-	-	-3,2	-3,1
Skuld för investeringsbidrag	1,1	2,3	1,1	2,3
Summa långfristiga skulder	1,1	2,3	406,5	404,8
Specifikation av lånestruktur				
Lån som förfaller inom 1 år:				158,6
Lån som förfaller inom 2-5 år:				230,4
Lån som förfaller efter 5 år:				
Not 23 Kortfristiga skulder				
Kortfristiga skulder till kreditinstitut	-	-	3,1	3,1
Kortfristiga skulder till Migrationsverket	21,2	22,7	21,2	22,7
Övriga kortfristiga skulder	2,4	2,4	17,3	18,3
Testamenten	0,8	0,8	0,8	0,8
Leverantörsskulder	32,0	31,1	46,0	46,6
Personalens källskatt och avgifter	6,7	6,4	6,7	6,4
Semester och övertidsskuld	22,0	21,7	26,4	26,4
Arbetsgivaravgift	16,1	16,1	17,6	17,5
Förutbetalda intäkter	8,2	8,3	11,3	11,5
Upplupen särskild löneskatt	4,8	4,8	4,8	4,8
Upplupna pensionskostnader	12,7	14,4	12,7	14,4
Upplupna kostnader	16,4	17,5	22,5	23,0
Summa kortfristiga skulder	143,3	146,2	190,4	195,5

Tabell 60 Herrljunga kommuns noter till balansräkningen.

Not 24 Borgen och övriga ansvarsförbindelser (mnkr)	Kommunen		Koncernen	
	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2019
Kommunägda bolag				
Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler	156,3	156,3	-	-
Herrljungabostäder AB	146,1	143,1	-	-
Herrljunga Vatten AB	30,0	30,0	-	-
Nossan Förvaltningsaktiebolag	59,7	59,7	-	-
Summa	392,1	389,0	-	-
Egna hem och småhus				
SBAB	-	-	-	-
Summa	-	-	-	-
Föreningar	4,7	3,0	4,7	3,0
Övriga borgensåtaganden	-	-	-	0,1
Summa	4,7	3,0	4,7	3,1
Summa totala borgensåtaganden	396,8	392,1	4,7	3,1
Pensionsförpliktelser*				
Pensionsförpliktelser äldre än 1998	148,5	-	148,5	-
Pensionsförbindelser förtroendevald	0,7	-	0,7	-
Särskild löneskatt på pensionsförpliktelser	36,2	-	36,2	-
Summa pensionsförpliktelser	185,4	-	185,4	-

Tabell 61 Herrljunga kommuns noter till balansräkningen.

*Från 2019-01-01 har Herrljunga kommun infört fullfondering av sin pensionsförpliktelse varför det inte här framgår någon förpliktelse för 2019.

Not 25 Uppgifter om koncernbolag				
Namn	Orgnr		Ägd andel i procent	Eget kapital 2018-12
Nossan Förvaltningsaktiebolag moderbolag	556637-5746		100,0	23,0 mnkr
Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler	864000-0892		100,0	8,3 mnkr

Tabell 62 Herrljunga kommuns noter till balansräkningen.

Not 26 Operationell leasing (tkr)	Kommunen		Koncernen	
	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2018
Ej uppsägningsbara leasingavtal med avtalstid längre än 3 år				
Leasingavgifter förfaller nästa år	413,0	1 474,4	413,0	1 474,4
om 2-5 år	679,7	2 729,4	679,7	2 729,4
senare än 5 år	-	-	-	-
Summa	1 092,6	4 203,8	1 092,6	4 203,8
Leasing per tillgångslag				
Lokaler	-	1 316,1	-	-
Skrivare/kopiator	74,1	39,0	74,1	39,0
Fordon	815,7	1 021,7	815,7	1 021,7
Licens	109,2	1 782,0	109,2	1 782,0
Övrigt	93,7	44,9	93,7	44,9
Summa	1 092,6	4 203,8	1 092,6	2 887,7

Tabell 63 Herrljunga kommuns noter till balansräkningen.

Herrljunga kommun har i februari 1999, KF § 10, ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 290 kommuner och regioner som per 2019-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtal ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Herrljunga kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2019-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 460 925 942 275 kronor och totala tillgångar till 460 364 563 304 kronor. Herrljunga kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 455 282 832 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 453 112 675 kronor.

Nyckeltal

Nyckeltal (procent där inget annat anges)	Kommunen		Koncernen	
	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget 2019	Bokslut 2019
Resultat – Kapacitet				
Verksamhetens nettokost/ skatteintäkt och statsbidrag	96,9	94,6	93,9	88,4
Planenliga avskrivningar / skatteintäkter och statsbidrag	3,7	3,6	4,7	571,8
Finansnetto / skatteintäkter och statsbidrag	-0,2	-0,2	-0,1	0,3
Kostnadernas andel av skatteintäkt och statsbidrag	100,4	98,0	98,4	660,5
Årets resultat / Skatteintäkt och generella statsbidrag	-0,4	2,0	1,6	3,4
Årets resultat/ eget kapital	-0,5	4,2	3,6	8,9
Självfinansieringsgrad av nettoinvesteringar	28,7	72,2	24,4	64,8
Investeringsvolym/ nettokostnader	11,8	8,2	27,4	19,8
Avskrivningar / nettoinvesteringar	32,5	46,8	18,1	45,1
Soliditet	70,5	41,1	37,0	20,2
Soliditet inkl. pensionsskuld och löneskatt	40,1	41,1	37,0	20,2
Soliditet exkl pensionsskuld och löneskatt	70,5	71,0	70,0	0,4
Total skuld- och avsättningsgrad	29,5	58,9	63,0	79,8
varav avsättningsgrad	5,9	35,0	33,6	22,4
varav kortfristig skuldsättningsgrad	23,5	23,6	29,4	18,7
varav långfristig skuldsättningsgrad	0,2	0,4	-	38,7
Risk och kontroll				
Kassalikviditet	75,3	64,6	40,9	72,7
Rörelsekapital (mnkr)	66,5	51,5	50,0	69,1

Tabell 64 Herrljunga kommuns nyckeltal.

Driftredovisning

Driftredovisning (tkr)	Bokslut 2018	Ursprunglig budget 2019	Ombudgetering 2019	Budget 2019	Bokslut 2019	Avvikelse 201908
Kommunfullmäktige	623	942	-	942	840	101
Revision	682	695	-	695	713	-18
Valnämnd	272	174	-	174	463	-289
Kommunfullmäktige	1 577	1 811	-	1 811	2 016	-205
Kommunstyrelsen	4 330	2 880	1 403	4 283	4 967	-685
Kommunledning	7 882	8 594	-8	8 586	8 474	112
Adm.- och kommunikationsenhet	4 237	4 470	34	4 504	4 334	170
IT/Växel/Telefoni	5 909	7 367	56	7 423	6 828	595
Reception	508	468	7	475	412	64
Ekonomi	3 816	4 871	-27	4 844	4 359	485
Personal	6 470	6 323	-25	6 298	5 825	473
Kommunstyrelse	33 152	34 973	1 440	36 413	35 199	1 214
Nämnd	342	459	-	459	516	-57
Förvaltningsledning	14 138	23 238	-1 285	21 953	23 272	-1 319
Förskola	55 637	54 592	863	55 455	54 400	1 055
Fritidshem	17 984	17 735	297	18 032	17 876	156
Grundskola	90 014	86 671	1 440	88 111	87 531	579
Grundsärskola	3 973	5 236	55	5 291	5 063	229
Gymnasieskola	39 340	37 501	367	37 868	38 927	-1 059
Gymnasiesärskola	2 307	4 145	-	4 145	2 843	1 302
Vuxenutbildning	5 397	5 411	-	5 411	5 395	16
Kultur och Fritid	6 776	6 778	103	6 880	6 599	281
Bildningsnämnd	235 909	241 765	1 841	243 606	242 424	1 182
Nämnd	396	581	-1 372	-791	498	-1 289
Förvaltningsledning	5 337	7 421	148	7 569	5 360	2 210
Myndighet	35 781	38 412	380	38 792	44 811	-6 019
Centralt stöd	7 029	7 683	117	7 800	5 875	1 925
Vård och omsorg	117 864	116 300	1 506	117 806	119 537	-1 731
Socialt stöd	34 490	31 039	549	31 588	30 066	1 522
Socialnämnd	200 897	201 436	1 328	202 764	206 147	-3 383
Bostadsanpassning	1 416	1 501	-	1 501	1 427	74
Mark	555	238	-	238	225	13
Skog	-296	-300	-	-300	-411	111
Renhållning	-	-	-	-	-	-
Gata Park	13 241	11 686	8	11 694	10 854	840
Fastighet	13 841	15 309	-	15 309	12 876	2 433
Måltid	-591	-415	97	-318	-1 167	849
Tvätt	268	0	25	25	314	-289
Förvaltningsledning	-248	724	-253	471	892	-421
Lokalvård	-314	-18	-	-18	-210	192
Fritidsverksamhet	7 230	7 767	59	7 826	7 994	-169
Teknisk nämnd	35 102	36 492	-64	36 428	32 794	3 634

Driftredovisning (tkr)	Bokslut 2018	Ursprunglig budget 2019	Ombudgetering 2019	Budget 2019	Bokslut 2019	Avvikelse 201908
Nämnd	187	212	-108	104	248	-144
Miljö	1 320	1 288	52	1 341	1 359	-18
Bygg	1 489	1 635	47	1 682	1 682	-0
Räddningstjänst	10 785	11 043	191	11 235	10 763	472
Bygg och Miljönämnd	13 782	14 179	183	14 361	14 052	309
Lönepotten	-	7 000	-6 918	82	-	82
Nämndernas nettokostnad	520 419	537 656	-2 190	535 465	532 632	2 833
varav intäkter	-226 416	-235 815	-3 610	-239 425	-255 774	16 348
varav kostnader	746 835	773 471	1 420	774 891	788 406	-13 516
Återföring kapitalkostnader	-24 754	-31 846	-	-31 846	-24 941	-6 905
Återföring finansiella kostnader	-21	-	-	-	-33	33
Gemensamma kostnader	17 841	9 004	-1 421	7 583	9 382	-1 799
Avskrivningar	19 662	25 328	-	25 328	19 817	5 511
Verksamhetens nettokostnader	533 148	540 142	-3 611	536 530	536 858	-328

Tabell 65 Herrljunga kommuns driftsredovisning.

När 2019 summeras redovisar nämnder och styrelser en positiv nettokostnadavvikelse på 2 833 tkr. Detta beror framförallt på de positiva resultatavvikelsena mot budget för den tekniska nämnden. Den totala verksamhetens nettokostnader har ett resultat på 536 858 tkr och visar en negativ avvikelse mot budget på 328 tkr. Detta då kommunens gemensamma kostnader har en negativ resultatavvikelse i förhållande till budgeten. Avskrivningarna under året har inte varit lika höga som budgeterat på grund av de budgeterade investeringsprojekt som inte färdigställts samt att flertalet projekt är flerårsprojekt och därmed har de inte aktiverats och då påförs inga avskrivningskostnader. Nedan ges en sammanfattad förklaring kring styrelserna och nämndernas resultat.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige sammantaget inklusive revision och valnämnd redovisar ett negativt resultat om 205 tkr. Det negativa resultatet ses under valnämnden och beror på ökande kostnader avseende EU-valet som genomfördes under 2019.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen redovisar ett positivt resultat mot budget om 1 214 tkr för verksamhetsåret 2019. Utfallet summeras till 35 199 tkr mot en budget på 36 413 tkr. Överskottet om 1 214 tkr beror främst på minskade kostnader under Servicenämnden Ekonomi och Personal samt ej nyttjade kapitalkostnader under Servicenämnden IT, Växel och Telefoni.

Kommunstyrelsen redovisar ett utfall på 4 967 tkr, vilket innebär en negativ avvikelse för budgetåret om 685 tkr. Underskottet härrör till den omställningsersättningsersättning på 766 tkr som under året betalats ut till den tidigare ordföranden för kommunstyrelsen. Kommunledning redovisar ett utfall på 8 474 tkr vilket innebär en positiv avvikelse om 112 tkr för budgetåret. Under kommunledningen ligger folkhälsa, strategisk planering samt säkerhet och krisberedskap. Den positiva avvikelsen ses under strategisk planering och folkhälsa som redovisar positiv avvikelse mot budget om 150 tkr respektive 65 tkr. Den positiva avvikelsen ses under övriga kostnader där budgetmedlen inte nyttjats. Under kommunledning har kostnader inom överförmynderi/gode män ökat mot tidi-

Ekonomisk redovisning/Driftredovisning

gare år och vid årets slut redovisas ett negativt utfall om 173 tkr mot budget. Efter kommunledningens genomlysning av överförmynderi/gode män och dess ökade kostnader, framgick det att det främst är arvodeskostnaden som ökar. Att det är svårt att rekrytera gode män ses som en anledning till höjda arvoden samt att kommunen i särskilda fall behöver ta in en extern part för hantering.

Administration och kommunikationsenheten redovisar ett utfall på 4 334 tkr vilket är en positiv avvikelse för budgetåret om 170 tkr. Det positiva resultatet härrör till största del personalkostnader, där tjänstledighet samt utlåning av medarbetare vid EU-valet genererade en positiv avvikelse mot budget.

IT/Växel/Telefoni redovisar ett utfall på 6 828 tkr vilket är en positiv avvikelse för budgetåret om 595 tkr. Att utfallet visar på en positiv avvikelse för budgetåret beror till största del på ej nyttjade kapitalkostnader om 1 513 tkr. Under året har kostnaderna gällande inköp av IT-material hållits tillbaka i avvaktan på den nya plattformen. Då projektet försköts fram till 2020 har dock kostnaderna för bland annat licenser och viruskydd ökat. Receptionen redovisar ett utfall om 412 tkr vilket är en positiv avvikelse om 64 tkr

Ekonomienheten redovisar ett utfall på 4 359 tkr, vilket är en positiv avvikelse för budgetåret med 485 tkr. Det positiva utfallet mot budget härrör främst till minskade personalkostnader till följd av tjänstledighet bland medarbetare samt minskade system-, och konsultkostnader. Funktionen för upphandling/inköp har dock haft ökade kostnader mot budget. Personalenheten redovisar ett utfall på 5 825 tkr, vilket är en positiv avvikelse för budgetåret med 473 tkr. Det positiva utfallet mot budget härrör främst till minskade personalkostnader till följd av tjänstledighet bland medarbetare samt minskade fackliga kostnader. System-, och konsultkostnader har dock ökat mot budget.

Bildningsnämnden

Bildningsnämndens budget 2019 uppgår till 243 606 tkr och utfallet per den 31/12-2019 uppgår till 242 424 tkr. Bildningsnämnden redovisar där med ett positivt resultat om 1 182 tkr (+ 0,5 procent) för verksamhetsåret 2019. Bildningsnämnden lyckas redovisa ett positivt resultat för 2019 trots att KF under löpande budgetår beslutade sänka budgetramen med 1 660 tkr. I årets resultat har man också tagit höjd för risken att behöva återbetala villkorade statsbidrag så som Mindre barngrupper 450 tkr, Lågstadiesatsningen 177 tkr samt Likvärdig skola 728 tkr. 816 tkr av årets överskott från statliga medel för migrationsverksamhet har också balanserats till flyktingbuffert, enligt tidigare antagna ekonomistyrningsprinciper kring hantering av över- underskott av migrationsverksamhet.

Det positiva resultatet härrör till överskott inom verksamheterna kultur, förskola, fritids, grundskola/särskola och gymnasieskola (Kunskapskällan)/gymnasie-särskola. De största underskotten jämfört mot budget återfinns vi inom gymnasieskolan interkommunalt samt förvaltningsledningen. Förvaltningsledningens underskott förklaras av att man har valt att lägga hela kravet på sänkt budgetramen och alla risk-kostnaderna för eventuell återbetalning av de villkorade statsbidragen, centralt inom förvaltningsledningens verksamhet.

Socialnämnden

Socialnämnden gör ett negativt resultat på 3 383 tkr, med en budget på 202 764 tkr utgör detta -1,7 procent. I resultatet ingår återföring av tidigare års avsättning till flyktingbuffert på 204 tkr. Årets resultat av ensamkommande visar ett negativt utfall på 22 tkr. Detta underskott ingår inte i redovisat resultat utan har täckts av tidigare års avsättning till buffert för ensamkommande. Under året har placeringar hänförliga till buffert för ensamkommande finansierats med hjälp av denna, till ett värde

Ekonomisk redovisning/Driftredovisning

av 2 748 tkr. Dessa medel ingår i utfallet på - 22 tkr. Förvaltningens totala underskott härrörs framför allt från myndighet till följd av ökade kostnader för placeringar av barn och familj samt ökade personalkostnader för handläggare, samt kostnader för inhyrda konsulter under hösten. Vård och omsorg bidrar också till det totala underskottet beroende på framför allt att hälso-och sjukvård tvingats hyra in bemanningssjuksköterskor under hela året. Det har även betalats ut extra ersättningar till befintlig personal för att lösa bemanningen under sommaren. Hemtjänsten bidrar till underskottet, till största del beroende på ökade personalkostnader, som en följd av ökat behov av hemtjänststimmar.

Tekniska nämnden

Tekniska nämndens budget år 2019 uppgick till 36 428 tkr där 20 906 tkr består av kapitalkostnader. Resultatet per 2019-12-31 blev positivt med 3 634 tkr. Överskottet förklaras av uteblivna kapitalkostnader som står för 3 668 tkr. Överskottet syns främst i verksamhet Fastighet där större delen av investeringar görs.

Bygg- och Miljönämnden

Bygg och miljönämndens utfall för verksamhetsåret 2019 uppgick till 14 051 tkr gentemot en budget om 14 361 tkr. Bygg och miljönämnden redovisar där med en positiv budgetavvikelse om 310 tkr (2 procent). Bygg- och miljönämnden redovisar i sin helhet en god budgetföljsamhet.

Nämnden redovisar ett underskott om 144 tkr. Underskottet beror på det besparingskrav om 108 tkr nämnden fick under året samt högre arvodeskostnader om 36 tkr. Miljöenheten redovisar ett underskott om 18 tkr. Det kan förklaras av att man redovisar högre intäkter om 38 tkr, lägre personalkostnader om 119 tkr samt högre övriga kostnader om 175 tkr så som konsultkostnader. Byggenheten redovisar ett resultat som exakt överensstämmer med tilldelad budget. Intäkterna är högre för bygglov 50 tkr, lägre personalkostnader 136 tkr, högre konsulttjänstkostnader 128 tkr, lägre kostnader GIS 43 tkr samt ökade kostnader övrigt 101 tkr. Räddningstjänsten redovisar totalt ett överskott om 473 tkr. Överskottet förklaras av att man redovisar lägre intäkter om 389 tkr, lägre personalkostnader om 1 502 tkr, högre övriga kostnader om 999 tkr samt lägre kapitalkostnader om 359 tkr.

Gemensamma kostnader

De gemensamma kostnaderna har en negativt avvikelse mot budget på 1 799 tkr. Den största förklaringen till den negativa avvikelsen förklaras genom högre kostnader för pensioner och semesterlöneskulden än vad som budgeterats. Personalomkostnadspålägget som läggs på lönen ut till verksamheterna och som genererar en intäkt för bland annat arbetsgivaravgifter, förmånsbestämd ålderspension, avgiftsbestämd ålderspension och särskild löneskatt under gemensamma kostnader har haft ett underskott på 1 885 tkr. Underskottet förklaras främst genom årets engångspremier och upp-lupna kostnader för förmånsbestämd ålderspension inklusive särskild löneskatt på en kostnad för totalt 3 486 tkr.

En positiv påverkan på underskottet för personalomkostnadspålägget finns vad gäller arbetsgivaravgifter. Arbetsgivaravgifterna har ett överskott på 1 018 tkr som förklaras med att omkostnadspålägget är desamma för all personal när de verkliga kostnaderna för arbetsgivaravgifter skiljer sig för olika ålderskategorier. Budgeterat fanns ett överskott på 500 tkr och med ett underskott på 1 885 tkr är den totala avvikelsen mot budget 2 385 tkr. För att kommande år få täckning av verksamheterna för ökade pensionskostnader har personalomkostnadspålägget höjts enligt rekommendation ifrån Sveriges Kommuner och Regioner.

Ekonomisk redovisning/Driftredovisning

Kostnaderna för pensioner i och med fullfondering var budgeterade till 7 504 tkr men hade en positiv avvikelse mot budget om 1 112 tkr. Kostnader för semesterlöneskuld har en negativ avvikelse mot budget på 1 070 tkr. Överskottet ifrån renhållningens affärsverksamheten uppgick till 158 tkr vilket var en negativ avvikelse mot budget med 342 tkr. Positiva avvikelser mot budget innefattar försäljning av exploateringsområdet Södra Horsby och övrig markförsäljning på totalt 953 tkr. Av budgeterade utvecklingsmedel om 2 000 tkr har 1 421 tkr fördelats ut till verksamheten.

Gemensamma kostnader (tkr)	Ursprunglig budget 2019	Ombudgetering 2019	Budget 2019	Bokslut 2019	Avvikelse
Deponi Tumberg	-500	-	-500	-158	-342
Investeringsbidrag	-	-	-	-97	97
Försäljning mark + exploatering	-	-	-	-953	953
Övriga intäkter	-	-	-	-54	54
Bidrag till statlig infrastruktur	-	-	-	125	-125
Semesterlöneskuld och upplupna löner	500	-	500	1 570	-1 070
Överskott/underskott PO	-500	-	-500	1 885	-2 385
Pensionskostnader fullfondering	7 504	-	7 504	6 392	1 112
Övriga pensionskostnader	-	-	-	488	-488
Utvecklingsmedel	2 000	-1 421	579	-	579
Övriga kostnader	-	-	-	184	-184
Gemensamma kostnader	9 004	-1 421	7 583	9 382	-1 799

Tabell 66 Herrljunga kommuns gemensamma intäkter och kostnader.

Investeringsredovisning

Investeringsredovisning per projekt (tkr)	Bokslut 2019	Ursprunglig budget 2019	Ombudgetering 2019	Totalt anslag 2019	Utfall 2019	Avvikelse 2019
5200 Markköp		2 000	925	2 925	213	2 713
5201 Genomf IT-strategi		4 000	-	4 000	2 722	1 278
5209 ITstrategi + trådlöst ntv Hrja		2 000	144	2 144	1 932	212
5210 IT kapacitetsutökn. Hrja + VGA		-	71	71	11	60
5220 KL Teknik		475	75	550	538	12
5221 KL Brandstation		1 161	-	1 161	426	735
5222 KL Tillträdesskydd		125	-	125	166	-41
5223 KL IT-säkerhet		150	-	150	105	45
Kommunstyrelse	4 134	9 911	1 215	11 126	6 113	5 013
5300 Inventarier/IT BN		1 000	342	1 342	671	671
5302 Lekplatser		300	-108	192	-61	253
5308 Förstudie förskola Herrljunga		-	300	300	-	300
5309 Förstudie Altorpskolan		-	300	300	-	300
5311 Inventarier Horsby		750	965	1 715	760	955
5312 Förstudie Od skola/förskola		-	200	200	-	200
5313 Förstudie förskola Eggvena		200	-	200	-	200
Bildningsnämnd	1 900	2 250	1 999	4 249	1 371	2 878
5420 Inventarier SN		500	260	760	479	281
5428 Hemgården larm		-	1 000	1 000	45	955
5429 VIVA-app		300	-	300	132	168
Socialnämnd	316	800	1 260	2 060	656	1 404
5310 Horsby förskola/skola		32 700	22 809	55 509	19 920	35 589
5401 Ställplatser husbilar		-	100	100	-	100
5410 Ombyggnad Hagen		10 000	-	10 000	465	9 535
5422 Ombyggnad Hemgården		2 500	-	2 500	-	2 500
5502 Ombyggnad Mörlanda skola/fsk		10 000	-	10 000	70	9 930
5506 VA-anslutningar		-	-	-	-274	274
5507 Gatubelysning		300	-	300	-	300
5508 Mindre gatanläggningar		1 000	198	1 198	415	783
5509 Reinvestering Gata		2 000	49	2 049	1 957	92
5515 Verksamhetsanpassningar		900	375	1 275	594	681
5516 EPC B		-	2 170	2 170	881	1 289
5533 Säkerhetshöjande åtgärder		900	307	1 207	978	229
5542 Hagen etapp 4		-	804	804	61	743
5543 Hagen tak		-	-	-	24	-24
5547 Städmaskiner		200	-	200	76	125
5551 Reinvest fastighet		9 000	1 787	10 787	3 560	7 227
5560 Tillbyggnad Molla skola		-	-	-	7	-7

Ärende 1

Ekonomisk redovisning/Investeringsredovisning

Investeringsredovisning per projekt (tkr)	Bokslut 2019	Ursprunglig budget 2019	Ombudgetering 2019	Totalt anslag 2019	Utfall 2019	Avvikelse 2019
5561 Köksredskap och tunneldisk		355	-	355	-	355
5563 Idrottsmat/redskap simhall		125	-	125	133	-8
5565 Skyltning		-	-	-	8	-8
5568 Industriväg Öltorp		-	800	800	798	2
5572 Maskiner fastighetsskötsel		200	141	341	189	152
5573 Ventilation Eggvena		-	1 082	1 082	942	140
5574 Upprustning lekplatser		200	142	342	299	43
5575 Södra Horsby etapp 1		-	692	692	646	46
5579 Anpassning omklädningsrum		300	-	300	184	116
5584 Hagens soprum		-	-	-	-18	18
5591 Tillgänglighetsanpassningar		300	-	300	-	300
5592 Löparspår Annelund		300	-	300	416	-116
5593 Skateboardpark		250	-	250	228	22
5594 Ombyggnad ÅVC		-	650	650	-	650
5595 Utegymp		200	-	200	138	62
5596 Hudene tillbyggnad av kök		2 300	-	2 300	30	2 270
5702 Vattenrutschkana		-	1 334	1 334	-	1 334
5708 Ombyggnad Od		4 000	-	4 000	130	3 870
5709 Ombyggnad Altorp		10 000	-	10 000	-	10 000
Teknisk nämnd	50 735	88 030	33 440	121 470	32 857	88 613
5603 Inventarier BMN		80	-	80	70	10
5605 Räddningsmaterial		200	-	200	312	-112
5607 Vatten/skumtank		1 000	-	1 000	986	14
Bygg och Miljönämnd	3 372	1 280	-	1 280	1 368	-88
Summa	60 457	102 271	37 914	140 185	42 366	97 819

Tabell 67 Herrljunga kommuns investeringsredovisning.

Herrljunga kommuns totala investeringsbudget uppgick 2019 till totalt 140 185 tkr. Under året gjordes investeringar för 42 366 tkr vilket gav en avvikelse mot budget på 97 819 tkr. Sett till kommunstyrelsen, bildningsnämnden, socialnämnden och bygg och miljönämnden hade alla lägre utfall för sina investeringar än budgeterat. Tekniska nämnden som ansvarar för den största delen av beslutade investeringar hade en positiv avvikelse på 88 613 tkr. Där främst projekten för Horsby skola/förskola, ombyggnad Od, ombyggnad Altorp samt reinvestering fastighet avvek från budgeten.

Fleråriga investeringsprojekt där total investering och utfall till och med 2019 redovisas nedan.

tkr	Budget	Utfall	Framtida	Total	Kvar av budget	
Investeringsprojekt > 3 mnkr	t.o.m. 2019	t.o.m. 2019	Diff inv.medel	investering		
Horsby förskola/skola	80 800	45 653	35 147	5 800	86 600	40 947
Ombyggnad Hagen	10 000	465	9 535	50 000	60 000	59 535

tkr	Budget	Utfall		Framtida	Total	
Investeringsprojekt > 3 mnkr	t.o.m. 2019	t.o.m. 2019	Diff	inv.medel	investering	Kvar av budget
Ombyggnad Mörlanda skola/fsk	10 000	70	9 930	10 000	20 000	19 930
Hagen etapp 4	7 510	6 808	702		7 510	702
Hudene tillbyggnad av kök	2 300	30	2 270		2 300	2 270
Ombyggnad Od	4 000	130	3 870	4 000	8 000	7 870
Industriväg Ölltorp	800	798	2	6 000	6 800	6 002
Södra Horsby etapp 1	6 600	6 549	51		6 600	51

Tabell 68 En summering av total budget och utfall för större investeringsprojekt.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen avsatte inför budgetåret 2 925 tkr till markköp, detta för att kommunen skall kunna möjliggöra eventuellt köp av strategisk mark. Under året har handpenning erlagts på industrimark i Vreta, Ölltorp samt Ljung om sammanlagt 213 tkr. IT-investeringarna uppgår totalt till 4 665 tkr jämfört med budgeterade medel om 6 215 tkr. Att budgeterade investeringsmedel inte nyttjats fullt ut härrör till att delar av projekt Caterpillar, ny IT-plattform med byte från Novell till Microsoft, försköts fram till 2020. Säkerhet och krisberedskaps investeringar uppgår totalt till 1 235 tkr jämfört med budgeterade medel om 1 986 tkr. Att budgeterade investeringsmedel inte nyttjats fullt ut härrör till att det elverk som installeras hos Brandstationen inte är färdigställt.

Bildningsnämnd

Bildningsnämndens investeringar för 2019 uppgår till 1 371 tkr. Vilket ger en positiv avvikelse om 2 878 tkr. Den positiva avvikelsen beror bland annat på att inga kostnader med avseende förstudier har belastat verksamhetsåret.

Investeringar för inventarier och IT sker löpande under året men har inte hunnit genomföras i den utsträckning som planerat. Avvikelsen för inventarier/IT uppgår till 671 tkr. Upprustningen med om- och nybyggnationer av lekplatser för förskola och skolgårdar fortsätter. Avvikelsen för lekplatser uppgår till 253 tkr. Inköp av inventarier till nya delen av Horsbyskolan återstår att genomföra. Avvikelsen uppgår till 955 tkr.

Socialnämnd

Socialnämndens investeringsbudget för 2019, inklusive ombudgeteringar från 2018, uppgick till 2 060 tkr. Utfallet per den siste december var 656 tkr. Stor del av avvikelsen beror på att projekten dragit ut på tiden, och därmed ombudgeteras 1 236 tkr till 2020.

Ombyggnationen av Hagen är i projekteringsfas och drar ut på tiden, i och med detta flyttas även tidplanen för ombyggnad av Hemgården framåt. Ny gräsklippare till fixatjänst är inköpt och det har byggts ett nytt kök på Gruppboendet på Ringvägen. Lokalerna i D-huset på Hemgården har fräschats upp och nya inventarier har köps in. Det har påbörjats ett arbete för att byta ut låskolvar i TB-huset och införa taggsystem till läkemedelsrummen på Hagen, Hemgården, och Stationsvägen Ljung samt i TB-huset. Arbetet är inte slutfört och ombudgeteras därför till 2020. Under hösten har upphandlingen avseende nytt trygghetslarm på Hemgården blivit klar. Larmet håller på att installeras och medlen ombudgeteras därför till 2020. Under våren genomfördes införandet av Viva om-

Ekonomisk redovisning/Investeringsredovisning

sorg. En del funktioner saknas i appen så projektet pasuades i juni och dialog förs med leverantören kring att få in dessa funktioner.

Teknisk Nämnd

Årets investeringsbudget uppgick till 121 470 tkr varav 33 440 tkr var ombudgerade investeringsmedel. Utfallet per sista december blev 32 857 tkr. Större delen av överskottet beror på projekt som startat sent på året eller som sträcker sig över flera år. Dessa projekts överskott behöver ombudgeras till nästkommande år.

Projekt EPC som avser energibesparande åtgärder kommer fortsätta inpå 2020. Projektering av om- och tillbyggnad Hagen är påbörjad och beräknas hålla på under 2020. Projekt Hudene tillbyggnad kök startas upp sommaren 2020 för att påverka skolverksamheten så lite som möjligt. Projekt ombyggnad Od skola är pågående och beräknas stå färdigt 2021.

Projekt Horsby förskola/skola stod etapp 1 klar och togs i bruk under hösten och projektet i sin helhet fortskrider enligt plan. Projektets totalbudget är på 86 600 tkr och till och med 2019-12-31 så har det totalt upparbetats 74 783 tkr då ingår hela entreprenadsumman för etapp 2 med 34 204 tkr (Kök och matsal) vilken nu är i full gång att uppföras.

Reinvesteringar inom gata-park har genomförts enligt budget. Reinvesteringar inom fastighet lämnar ett större överskott, orsaken är resursbrist att genomföra investeringarna.

Bygg- och Miljönämnd

Bygg- och miljönämnden redovisar ett investeringsutfall om 1 368 tkr och det är 88 tkr mer än vad som var budgeterat för 2019. Att investeringsutfallet blev högre än budgeterat beror på inköp av släcksimulator till räddningstjänsten.

Verksamhetsberättelse

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktiges ledamöter är direktvalda genom allmänna val. Som kommunens högsta beslutande organ fastställer fullmäktige budget, årsredovisning samt beslutar om ansvarsfrihet för nämnder och styrelse. Fullmäktige beslutar i ärenden av principiell natur eller av större vikt för kommunen men även om mål och riktlinjer för kommunens verksamheter och organisation.

Revisorerna och lekmannarevisorerna (revisionen) är fullmäktiges och ytterst medborgarnas demokratiska instrument för granskning och kontroll av den verksamhet som bedrivs i styrelser, nämnder, fullmäktigeberedningar och företag. Revisionen har en central roll när det gäller att säkerställa insynen i och kontrollen av all verksamhet som kommunen ansvarar för. Den har därmed en viktig funktion i den lokala självstyrelsen. Revisionen kan skänka legitimitet och förtroende åt verksamheten, men också vara förmedlare av väsentlig och nödvändig kritik. Med sina insatser kan revisionen också generera bidrag till förbättring och utveckling.

Den kommunala valnämnden står under kommunfullmäktige och ansvarar för genomförandet av allmänna val. Det gäller val till riksdag, regions- och kommunfullmäktige och sker vart fjärde år. Val till EU-parlamentet sker vart femte år. Valnämnden har bland annat till uppgift att utse valförrättare och ser till att olika val genomförs på ett legitimt sätt.

Under 2019 genomfördes val till EU-parlamentet. Kommunfullmäktige har under året 2019 haft nio sammanträden.

Kommunstyrelse

Verksamhet kommunledning har en övergripande roll att leda och styra kommunens verksamhet mot uppsatta mål. Kommunledning ansvarar för säkerhetsarbete och samordning genomförs i kommunen. Kommunledning ansvarar också för samarbetet med myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Kommunledning ansvarar för näringslivsutveckling som sker genom ett samarbete med Fokus Herrljunga. Under kommunledning bedrivs det lokala och gemensamma folkhälsoarbetet samt den översiktliga samhällsplaneringen.

Kommunledningens verksamhet har under året framförallt riktats till att leda och samordna förvaltningarnas gemensamma ansvarsområden och bistå i de förtroendevaldas kollektiva berednings- och beslutsprocesser.

Den översiktliga samhällsplaneringen har genomförts under ansvar Samhällsutvecklare. Planeringsarbete har genomförts tillsammans med olika organisationer och myndigheter avseende förändringar och kvalitetsförbättringar för infrastruktur och kollektivtrafik. Samordningen av planutveckling har genomförts genom Plankommittén. Inom Horsbyområdet pågår husbyggnationer och nästan samtliga tomter inom Horsby etapp I är tecknade. Detaljplaner har antagits under året och flera planer har påbörjats. Åtgärdsvalsstudie för Älvsborgsbanan och projekt Västra Stambanan, fyrspårsbehovet Göteborg-Alingsås pågår. Kommunen har dessutom arbetat med att ta fram en egenfinansierad åtgärdsvalsstudie för väg 181

Besöksnäring Herrljunga arbetar långsiktigt, kontinuerligt och fokuserat med tema, natur, kultur, mat, evenemang – upplevelshopping, möten och konferenser. Målgruppen är i korthet besöksnäringens målgrupper, turister och gäster till kommunen men också fokus på våra invånare och potentiella invånare. I uppdraget ingår att aktivt marknadsföra besöksområdet och medverka i besöksnäringsturismutvecklingsarbetet för Herrljunga kommun, Boråsregionen och närliggande regioner. I juni 2018 påbörjades en treårig satsning på besöksnäring inom Sjuhärads kommunalförbund. I destinationsprojektet ska Boråsregionens alla kommunerna utveckla en handlingsplan och strategi för hur Sjuhärad/Boråsregionen ska verka för att få fler besökare till regionen, med fokusområden som Natur, Mat, Kultur och Evenemang.

Administration och kommunikationsenheten har det strategiska uppdraget kring utveckling av kommunikation, central registratur och demokratiprocesser samt ansvarar för övergripande informationssäkerhets- och arkivfrågor. Under det gångna året har planering och genomförande av Europaparlamentsvalet utförts i nära samarbete med valnämnden. I samband med det har den ambulerande röstmottagningen fungerat väl för att tillgodose de röstberättigades möjligheter att lämna röster. Informationssäkerhetsrådet har påbörjat sitt arbete och de informationssäkerhetsansvariga genomför en tillämplad informationssäkerhetsutbildning där en kommunövergripande informationssäkerhetsanalys genomförts för kommunens verksamhetsområden. Medborgardialog har genomförts under december månad där kommuninvånare fått tycka till om Herrljunga kommun i syfte att framarbete kommande vision.

Under 2019 har IT-avdelningen jobbat med slutfasen av projektering, design och installation av den nya IT-plattformen tillsammans med leverantören Advania. Förhandling och uppsägning av Novel licenser samt licensupphandling av nya Microsoft plattformen är genomförd. Avdelningen har även jobbat med inventering, beställning och planering av utbytet av alla datorer i kommunerna. Projektet Wifi/trådlöst nätverk är cirka 90% färdiginstallerat för skolorna i kommunen.

Ekonomiavdelningen har under våren genomfört utbildningstillfällen i den nya kommunal bokförings- och redovisningslagen samt jobbat för att redovisningen ska följa de nya rekommendationerna kopplade till lagstiftningen. Den 1 februari gick ansvaret för inköp- och upphandlingsfunktion över till servicenämnd för ekonomi och personal. Kommunen har i samband med beslutet valt att outsourca upphandlingsfunktionen och tecknade den 1/6 avtal med ett företag som ska sköta alla kommunens upphandlings- och inköpsfrågor. Avtalet med företaget löper under 4 år. I början av 2019 startades arbetet upp med att fördjupa uppföljningen inom området personalekonomi. Varje tertiäl träffar alla enhetschefer och rektorer stödfunktionerna ekonomi och HR samt verksamhetschef för att bland annat följa upp sjukfrånvaro, arbetsmiljö och utveckling av kostnader förknippade med sjukfrånvaro. Det nya arbetssättet följdes upp under senare delen av 2019. I övrigt har ekonomiavdelningen arbetat med målsättningar för att få en så effektiv inköps- och fakturahanteringsprocess som möjligt. Bland annat har information gått ut till alla kommunens leverantörer om att e-faktura fortsättningsvis skall skickas till kommunen istället för pappersfaktura. Kommunens inköpare och chefer har under hösten getts möjlighet till utbildning i inköpsrutiner och upphandlingsregler.

Personalavdelningen har arbetat med projekten inriktade på kommunens politiska mål för personal – att sänka sjukfrånvaron samt att öka andel heltidsanställningar. Ett fortsatt samarbete med Sjuhäradets Samordningsförbundet har pågått under 2019 där kommunerna har fått insatser inriktade på ökad hälsa på alla nivåer och inom alla verksamheter. Under hösten startade Vårgårda kommun tillsammans med Samordningsförbundet upp ett pilotprojekt som bygger på Suntarbetslivs forskningsbaserade verktyg – chefskopet. I pilotprojektet ingick chefsgruppen inom Utbildning. HR-enheten har varit projektledare för projektet med stöd av en extern processledare. Representanter för Vårgårda presenterade sin erfarenhet vid ett seminarietillfälle vid konferensen ”Styra och Leda i framtidens välfärd 2020” som arrangeras av Handelshögskolan i Göteborg. Resultat av utvärderingen av pilotprojektet kan innebära en möjlighet att genomföra arbetsmetoden inom fler ledningsgrupper i Vårgårda kommun och Herrljunga kommun. I övrigt har HR-enheten arbetat fram ett gemensamt fungerande system för det systematiska arbetsmiljöarbetet – SAM samt ett gemensamt system för personalekonomisk uppföljning på alla nivåer tillsammans med Ekonomienheten. 2019 har varit ett stort rekryteringsår av chefer där HR-enheten har varit ett självklart stöd till mellanchefer.

Krisledningsnämnd

I kommunen ska finnas en nämnd för att fullgöra uppgifter under extra ordinära händelser samt de övriga uppgifter som regleras i lagen om extraordinära händelser i fredstid hos kommuner och landsting. Nämnden träder i funktion först i samband med extraordinär händelse och ligger under kommunledningens ansvar.

Bildningsnämnden

Nämndens uppdrag är att tillhandahålla utbildnings- samt kultur- och fritidsgårdsverksamhet för kommunens invånare på uppdrag av kommunfullmäktige. Bildningsnämnden redovisar en positiv avvikelse för 2019 på 1 182 tkr. Utfallet summeras till 242 424 tkr mot budgeten på 243 606 tkr.

Verksamhetsbeskrivning

Bildningsnämnden har under 2019 sammanträtt vid nio tillfällen enligt beslutad sammanträdesplan. De ärenden som hanteras av nämnden bereds i huvudsak av förvaltningens stab och enhetschefer.

Bildningskontoret har en delvis ny sammansättning då ny förvaltningschef i juni. För tredje året i rad arrangerade bildningskontoret en gemensam uppstart för all personal i Folkets park. Årets föreläsare var Sara Lund under temat normkritik. Bildningskontoret samordnar kommunens sommarlovsaktiviteter, ett statsbidrag från Socialstyrelsen som ges för att ge barn en meningsfull sysselsättning under sommarlovet. Kommunen har erbjudit barn och elever sommarsimskola under två veckor, gratis bad i kommunens simhall, riddarskola samt bidragit till att ett antal barn fått möjlighet att åka på kollo.

Under 2019 har förvaltningens verksamheter omfattats av ett stort antal riktade statsbidrag. Det riktade statsbidraget för ökad jämlikhet har gett Elevhälsan möjlighet att bibehålla utökningen av en heltid kurator. Bidraget har också medfört att förvaltningen fortsatt sin 1-1-satsning gällande digitalt verktyg, chromebooks, nu riktat till årskurs 5. En handlingsplan antagits av nämnden gällande denna satsning.

Det har under året pågått en dialog inom regionen (FVM) där både bildningsförvaltning och socialförvaltning deltar kring behov av nya dokumentationssystem för olika professioner inom elevhälsan, vilket kompletterar elevjournalssystemet PMO. Projektet med Youth Aware of Mental health, YAM och Mental Health First Aid, MHFA har fortsatt. Herrljunga kommun har ansökt om och beviljats medel från Västra Götalandsregionen för att stärka arbetet med suicidprevention genom inriktning mot framförallt årskurs 8. Projektet är ett led i att motverka psykisk ohälsa hos ungdomar. Ett antal personer har genomgått en handledarutbildning under hösten 2018 och de första insatserna i verksamheten sker under våren 2019. Ytterligare personal vid enheterna kommer utbildas av elevhälsans utbildade handledare.

Familjecentralen har under året haft fokus på att arbeta med nyrekryterad personal från de andra verksamheterna som ingår i familjecentralen. Under hösten 2018 har en ansökan till regionen om sociala investeringsmedel skickats in och beviljats. Insatsen har pågått under hela 2019 och innebär ett stärkt fokus på främjande insatser och vårdnadshavarnas föräldraroll. Insatsen vänder sig främst till familjer med barn i förskoleåldern.

Förskolorna organiseras i tre områden; Innerby (Herrljunga tätort), Ytterby (Eggvena, Eriksberg, Hudene och Od) och Molla/Mörlanda förskoleområde. Varje område leds av en rektor samt även en biträdande rektor riktad till Innerby. Anledningen till förstärkning av ledningsfunktionen beror på att förskolans verksamhet har vuxit över tid och förskolorna finns med stor geografiskt spridning.

Fortsatt implementering pågår för att till fullo kunna utnyttja den nya lärplattform för verksamheten, IST lärande förskola. Lärplattformen ska stödja förskolechefer och personal i planering och uppföljning av det pedagogiska arbetet. Regeringen har beslutat om en ny läroplan för förskolan, Lpfö

18 som gäller from 1 juli 2019. Läroplanen lyfter fram begreppet undervisning och förskolläraernas ansvar för undervisningen, högläsning får en central roll tillsammans med mål kring digital kompetens. Förskolechef blir rektor igen. Implementering av nya läroplanen har fortgått under året.

Barnvolymerna har inte nått upp till de nivåer som var budgeterade för 2019, vilket innebär att förvaltningen ser över behovet av antalet förskoleavdelningar inför 2020-2022.

Det systematiska kvalitetsarbetet utvecklas ständigt för att bli alltmer komplett och har resulterat i kontinuerliga och mer kvalificerade uppföljningar och analyser av de mål skolan har att förhålla sig till. Underlagen består bland annat av trivselenkäter kring ”mjuka” värden samt sammanställningar och analyser av dessa. Även elevernas måluppfyllelse, kunskapsresultat, nationella prov och betyg följs och analyseras systematiskt i respektive enhet. Vid flera av kommunens grundskolor har organiserade rastaktiviteter erbjudits eleverna vid förmiddags- och lunchrast. Rastaktiviteterna tar resurser i anspråk, men har påverkat elevernas relationer och trygghet positivt

Antalet elever i grundskolan ligger i paritet med 2018, däremot så ökar antalet elever mottagna i grundsärskolan, även om antalet elever vid grundsärskolan på Altorp minskar. Rutiner för att möta grundsärskolans elever i de tidiga årskurserna, i inkluderad form, vid respektive grundskola har arbetats fram i förvaltningen.

Tillbyggnaden vid Horsbyskolan är i full gång och en ny huskropp stod klar i juni. Horsby F-3 har flyttat in i de nya lokalerna under hösten och en officiell invigning skapade fin gemenskap i verksamheten.

Under hösten 2018 gick Fyrskolorna in i ”Puls för lärande”, ett projekt medfinansierat av södra hälso- och sjukvårdsnämnden med daglig fysisk aktivitet på schemat. Projektet fortsatte hela läsåret och slutade i juni 2019. Pulsaktiviteten kommer att finnas kvar vid skolorna men i något förändrat utseende under läsåret 19/20.

I maj beslutades det om att köpa in ytterligare 1-1 verktyg för årskurs 5 i form av elevdator. För eleverna betyder det att alla elever från årskurs 5 och till gymnasiet har ett personligt digitalt verktyg att tillgå i sin utbildning. Från och med läsåret 2018/2019 har alla elever i årskurs 6 sitt språkval. Eleverna åker till Altorpskolan för undervisning i franska, spanska eller tyska. Som alternativ till språkvalet finns svenska/engelska. Altorpskolan har under sommaren delats i två juridiska enheter med respektive rektor. Förändringen medför ökade organisatoriska förutsättningar för rektor att leda den pedagogiska verksamheten. Det sista steget i den stadiindelade timplanen trädde i kraft 1 juli, vilket medfört en utökning av 100 tim matematik i åk 7-9, samt 100 timmar utökning av ämnet idrott för eleverna i åk 4-9. Samtidigt har tiden för elevens val minskat med 100 timmar. Den utökade idrottsundervisningen har medfört större behov av tid i idrottshallar och framförallt Altorpskolan har stärkt samarbetet med kommunens simhall som följd av denna förändring i timplanen. Under sommaren antog bildningsnämnden en ny kvalitetsplan för bildningsnämndens verksamheter vilket bland annat ökat fokus på skolnärvaro samt extra anpassningar och särskilt stöd i huvudmannens systematiska kvalitetsarbete.

Under våren 2019 fick Kunskapskällan sin ekonomiutbildning diplomerad som gymnasieekonomutbildning. Sedan tidigare har Kunskapskällan en -ETG-certifiering (certifiering till Elteknikgymnasium) som blev klar under juni 2017, för EI- och Energiprogrammet. Förutom detta är även Byggprogrammet rekommenderat av BYN – Byggnadsindustrins yrkesnämnd. Alla tre delarna är steg i

att kvalitetssäkra elevernas utbildning vid skolan. Kunskapskällan har tillsammans med Fokus Herrljunga utvecklat samarbetet med näringslivet/branschen och i den satsningen även fått projekt-pengar från Skolverket. Arbete har hittills lett till att etablera fler samarbetspartners med fler utbildade handledare för eleverna. För tredje året i rad rankas samverkan mellan företagen och gymnasieskolan som nummer två i riket, enligt svenskt näringsliv. Introduktionsprogrammet vid Kunskapskällan blev under våren-18 kvalitetsgranskad av Skolinspektionen gällande nyanlända elevers fortsatta utbildningsvägar efter språkintröduktion. Skolinspektionens beslut identifierade tre utvecklingsområden, varav ett berörde vuxenutbildningen. Åtgärderna godkändes av Skolinspektionen. I den nationella rapporten som granskningen resulterade lyftes Kunskapskällans samverkan med Altorpskolan fram som särskilt framgångsrikt. Antalet lärlingsplatser har byggts ut.

Biblioteket hade i december 2018 en inspektion från arbetsmiljöverket. Inspektionen ledde till ett par anmärkningar som biblioteket arbetat med tillsammans med kommunens HR-avdelning. Anmärkningarna åtgärdades under våren 2019. Under våren har biblioteket fortsatt sin satsning på ”stärkta bibliotek”, en statsbidragsfinansierad verksamhet med fokus på barn och unga samt digitala lyft. Detta har bland annat genererat möjligheten till Internet ”drop in” för medborgarna. I uppdraget som verksamhetsansvarig för biblioteket ingår att boka in aktiviteter som utställningar, föreläsningar, work-shops för att möta de intressen och behov våra kommuninvånare har.

Socialnämnden

Socialnämnden har till uppgift att fullgöra kommunens uppgifter inom socialtjänsten och se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som kan finnas i lag, förordning eller föreskrifter. Socialnämnden har haft ett turbulent år vilket har påverkat såväl måluppfyllelsen som resultatet negativt. Avvikelsen mot budget för 2019 visar ett underskott på 3 383 tkr.

Verksamhetsbeskrivning

Redan i början av året prognostiserade nämnden ett underskott. Med anledning av detta har 2019 präglats av kostnadsmedvetenhet och åtgärdsförslag för att nå en budget i balans. Nämnden beslutade bland annat att minska antalet särskilda boendeplatser genom att flytta korttiden från Stationsvägen, Ljung till Hagen.

Socialförvaltningen har haft ett ansträngt år 2019. Stor andel av cheferna inom förvaltningen har under året sagt upp sig alternativt påbörjat sin anställning, däribland socialchef och två verksamhetschefer, samt ett flertal enhetschefer. Detta har inneburit att strategiskt arbete, mål-och visionsarbete har fått stå tillbaka på grund av den höga chefsomsättningen.

Situationen på myndighet har varit mycket ansträngd under 2019. Ledning och styrning har inte fungerat vilket har påverkat hela enheten och resulterat i en mycket hög personalomsättning. Detta har i sin tur inneburit att det hyrts in konsulter. I juni genomfördes en genomlysning av verksamheten. Resultatet av denna visade brister inom bland annat ledning, kommunikation och delaktighet. Dessa brister kommer att vara fokus i det fortsatta arbetet för att skapa en trygg och stabil organisation 2020.

Under rekryteringsperioden av socialchef juli till oktober har stabschef även varit tillförordnad socialchef. Under året har riktlinjerna för avgifter reviderats vilket inneburit en ökad kostavgift för enskilda. Beslut fattades under hösten om att ta bort stabschefstjänsten med anledning av det ekonomiska läget. Denna organisationsförändring trädde i kraft vid årsskiftet 2019/2020.

Projekt sänkt sjukfrånvaro, i samarbete med HR, Avonova och Försäkringskassan, har avslutats under året. Hemgården demens och somatisk samt hemtjänsten Ljung har deltagit i projektet. I projektet har utbildningar i bland annat svåra samtal, konflikthantering och rehabiliteringsprocessen ingått. Projektet har haft gott resultat där Hemgården somatisk arbetat ner sin sjukfrånvaro till att vara den lägsta inom Vård och omsorg.

Under året har även arbetet fortsatt avseende ”Heltid som norm, deltid som möjlighet”. Ett antal chefer har under hösten gått bemanningsakademin, en utbildning inom schamaplanering, för att få bättre förutsättningar inför det fortsatta arbetet med projektet. Ytterligare chefer inom förvaltningen kommer att ta del av bemanningsakademin under 2020.

I november slutfördes flytten av korttidsenheten Furuhamnen från Stationsvägen, Ljung till Hagen. På Hagen har medarbetarna arbetat med att försöka få ett likartat arbetssätt på alla enheter som en del i att skapa goda förutsättningar för införandet av heltid.

Hälso- och sjukvård har haft ett utmanande år, där flertalet sjuksköterskor valt att avsluta sin anställning. Under hösten gjordes en genomlysning av hemsjukvården, som visade på att Herrljunga kommun har många inskrivna patienter och att kommunen har många insatser i jämförelse med andra kommuner, som gjort samma genomlysning. Genomlysningen kommer att ligga till grund för det fortsatta arbetet 2020.

Inför 2019 infördes en köp- och säljorganisation inom hemtjänsten. Detta innebär att enheterna får täckning för ökat behov av hemtjänsttimmar, och därmed ökade personalkostnader, utifrån en fördelning baserad på utförda timmar respektive månad. Det har varit ett ökat behov av hemtjänsttimmar under året. Kameratillsyn har implementerats i verksamheten nattetid och de geografiska gränsdragningarna mellan enheterna landsbygd och tätort har justerats.

Socialt stöd fortsatte arbetet från 2018 med att implementera mål och visionsarbetet på enheterna under första halvan av 2019. I maj slutade två enhetschefer och rekrytering av enhetschefer har sedan skett i tre omgångar. Ledningsgruppen blir fulltalig i februari 2020.

Enhetschefer inom socialt stöd har under större delen av 2019 täckt upp på vakanta tjänster vilket gjort att målarbetet inte haft den fortsatta styrfart som önskats. En mindre omorganisation har skett där familjebehandlarna och vuxenbehandlare flyttats över från Verkställighet till Myndighet samt att Socialt Stöd gjort en ny enhetsfördelning internt.

Arbetsmarknadsenhetens lokaler har renoverats för att bättre passa ändamålet för verksamheten.

Tekniska nämnden

Tekniska nämnden är väghållare för kommunens infrastruktur. Nämnden ansvarar även för projektering, upphandling och genomförande av fastigheter och anläggningar i samband med beslutade investeringar. Tekniska nämnden tillhandahåller även lokaler, lokalvård, kost och vaktmästeri till övriga förvaltningar. Verksamhetsåret 2019 redovisar tekniska nämnden ett positivt resultat om 3 634 tkr.

2019 präglades av förändringar inom Tekniska Förvaltningen. Den förvaltningschef som anställdes under hösten 2018 valde att avsluta sin anställning efter endast 6 månader och då dåvarande projektledare tillsattes som Tf chef from 1 augusti 2019.

Under våren 2019 fördelades ett besparingsföreläggande på de olika förvaltningarna. Detta baserades på de minskade skatteintäkter och generella statsbidrag som tilldelades Herrljunga kommun med 3 610 tkr. För tekniska nämnden innebar det ett minskat kommunbidrag med 253 tkr. Förvaltningen har även haft ökade lönekostnader i samband med chefsbytet inom förvaltningen. Mot bakgrund av detta har förvaltningen ändå gjort ett bra resultat. Avvikelse från budget blev 3 634 tkr där överskott av kapitalkostnader står för hela summan. Överskottet av kapitalkostnader är helt avhängigt av att budget för investeringar förbrukas fullt ut. För 2019 finns ett överskott på investeringsbudgeten med 88 613 tkr.

Försäljningen av tomter för bostadsändamål har under 2019 ökat märkbart och de tomter som släppts till försäljning på Horsby etapp 1 är samtliga bokade eller sålda. En försiktig slutsats som man kan dra av detta är att intresset för att bygga nya hus i Herrljunga ökat under 2019.

En översyn av kostverksamheten har genomförts både med externa revisorer och internt. Slutsatsen som man kan dra av denna genomlysning är att verksamheten håller en hög kvalitet på maten med bra råvaror.

En genomlysning av Projektprocessen har gjorts av en extern konsult (Deloitte). Här finns en hel del att ta tag i och förbättra när det gäller beslutsprocessen inför kommande investeringar. Denna utredning är i skrivande stund ej avslutad men kommer att behandlas under Kv. 1 2020.

Inom enheten fastighet har flera åtgärder i syfte att spara energi genomförts. Ett nytt elavtal har upphandlats där kommunen enbart köper energi från förnyelsebar energi. Trots detta kommer avtalet att ge en lägre total kostnad för kommunen. Utbyte av gamla armaturer till LED har gett positiv effekt på driften. Genom att installera en ny värmepump i Od har trycket på den nuvarande minskat och eldningsavfall kommer i framtiden att minimeras.

I gatumiljön har beläggningsåtgärder enligt tidigare gjord asfaltsunderhållsutredning fortsatt. Under försommaren utfördes åtgärder främst i Herrljunga tätort. Farthindren på Storgatan byggdes samtidigt om för att få ett mindre aggressivt utförande. Fartdämpande åtgärder har utförts både i Annelund och Herrljunga. Åtgärden i Herrljunga är ett samfinansieringsprojekt med Trafikverket. Projekt "Upprustning GC-vägar" har startats upp. Detta kommer att slutföras under 2020 och är ett samfinansieringsprojekt med Trafikverket.

Trafikverket har även godkänt att samfinansiera en utbyggnad av gc-bana utmed Fabriksgatan mellan Ringleden och Trädgårdsgatan. Detta kommer att utföras under 2020.

Verksamhetsberättelse/Bygg och miljö

De projekt som drivits under 2019 är Horsby skola etapp 1 vilket slutfördes under året och som invigdes och togs i bruk under hösten. Upphandling av projekt Horsbyskolan etapp 2 som bla. innefattar nytt kök och matsal ca 1400m² genomfördes under året. Den nya byggnaden beräknas stå klar under 2020 och detta projekt drivs vidare av den externa projektör som tidigare ingått i projektet.

På Mörlanda skola/ förskola pågår en projektering inför en utbyggnad och ombyggnad vilken pausades under en period på grund av resursbrist men vilken nu åter är under arbete med en extern projektledare. En projektering och ombyggnad av Od skola är på pågående och beräknas stå färdigt 2021.

Beviljad ansökan från omställningsfonden på 120 tkr möjliggjorde att genomföra utbildningar för all personal som inte var lokalvårdsutbildade och certifierade enligt PRYL. Även timvikarier utbildades vilket kvalitetssäkrar den närmaste rekryteringen av personal.

Under 2019 har barn under 15 år och är boende i Herrljunga kommun fortsatt att bada gratis under loven. Även andra aktiviteter under loven har anordnats, bla. Laserdome, där ett hundratal barn deltog under 4 intensiva timmar under höstlovet.

Anpassningar i sporthallens duschrum är igång och kommer förhoppningsvis att leda till att fler ungdomar duschar efter sin fysiska aktivitet .

Under året har skateparken färdigställt och har kompletterats med ytterligare en ramp och belysning. Upprustning av Annelunds elljusspår samt byggnation av utegym är färdigställt.

Det är både ekonomiskt samt miljömässigt bra om mängderna restavfall till förbränning minskar. Insamlad mängd matavfall till rötning får gärna öka så länge mängderna restavfall till förbränning minskar med minst motsvarande. Mellan åren 2013 och 2019 minskade mängden restavfall till förbränning med närmare 30 procent vilket är mycket positivt. Den totalt insamlade mängden restavfall och matavfall minskade under samma period med drygt tio procent.

På Tumbergs avfallsanläggning har stora terrasseringsarbeten genomförts inför sluttäckningen av etapp 1. Etapp 1 motsvarar ungefär halva totala deponiytan.

Bygg och miljö

Bygg- och miljönämndens uppdrag omfattar myndighetsutövning enligt miljöbalken, livsmedelslagen, plan- och bygglagen samt räddningstjänst enligt lagen om olyckor. Bygg- och Miljönämnden redovisar ett positivt resultat på 310 tkr för verksamhetsåret 2019.

Verksamhetsbeskrivning

Miljöenheten

Miljöenheten har under året handlagt 551 ärenden. Antal tillsynsbesök och ansökningar har varit lägre än målen. Bemanningen har under året varit 4,25 heltidstjänster jämfört med 4,5 heltidstjänster som planerat. Under året har även en erfaren inspektör slutat och upplärning av en ny medarbetare har tagit resurser i anspråk. Miljöenheten genomförde tillsynen av enskilda avlopp i de två sista socknarna, Vesene och Grude under året. Det innebär att tillsynen av enskilda avloppsanläggningar enligt fastslagen 10-års plan är utförd. Under 2019 var en målsättning att få fungerande e-tjänster

Verksamhetsberättelse/Bygg och miljö

när det gäller ansökningar och att i större utsträckning jobba med ärendehanteringssystemet EDP. Vissa e-blanketter har lanserats men en del arbete återstår. Under hösten valde miljöenheten avvakta med e-blanketter för enskilda avlopp då Hav- och Vatten informerat att de ska ta fram e-blanketter inom det område. Handläggning av ärenden görs numer till största delen i EDP och det har skett viss rensning i K-katalogen men där återstår mer och tidskrävande arbete. Under hösten 2019 har miljöcheferna i Sjuhärad tagit fram nytt samverkansavtal mellan kommunerna inom Sjuhärad som i stort sett är färdigställt för underskrift.

Plan- och byggenheten

Arbetet med GDPR och informationssäkerhet, fortsätter och vi har en del utmaningar som kräver extra tid. Att ingå i kommunens nämnd sekreterarorganisationen har inneburit ett nytt arbetssätt gällande handlingar till nämnd. Vi har tagit emot praktikant från bygglovsutbildning i 14 veckor som varit med både på plan-bygg- och miljöenheterna. Under hösten har arbetet gällande ny data-plattform börjat på alvar och kräver att vi arbetar med att rensa i allt gammalt som ligger i våra kataloger. Enheten har oförändrad personalstyrka 2,75 tjänst. Arbetsbelastningen är stor och enheten är minst sagt underbemannad. Minimal sjukfrånvaro.

Räddningstjänsten

Nedan beskrivs kortfattat verksamheten, för mer dokumentation hänvisas till enhetens årsuppföljning som finns kopplad till verksamhetsplanen.

Övergripande

Vi anställde en ny Stf. Räddningschef i början på året, introduktion och utbildning har präglat denna tjänst under året. Bygg o miljönämnden gav under året räddningschefen uppdrag att göra en utredning om bla. konsekvenserna av de ev. kommande förändringarna för svensk räddningstjänst. Utredningen lämnades över som en rapport i november.

Förebyggande

Vi har genomfört vår tillsynsplan och följt upp äldre ärenden.

Operativt

Antalet larm/händelser blev 236 st. vilket är en minskning från 2018. Största insatsen var en skogsbrand i Vesene i juni. Under sommaren inköptes en ny vatten/skum tank som togs i skarp drift i augusti. Nytt släckområde mot Borgstena har upprättats.

Övrig verksamhet

Under våren sades avtalet upp gällande Automatiska brand/inbrottslarm med Tekniska förvaltningen. Nytt avtal har krävt mycket arbete för att komma överens då delar av tagits bort gällande inbrottslarm. Nytt avtal blev klart i december.

Övrigt

Begreppsförklaringar

Anläggningstillgång

Tillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk eller innehav.

Ansvarsförbindelse

Förpliktelser i form av borgensåtaganden, ställda panter och dylikt.

Avskrivning

Planmässig nedsättning av anläggningstillgångarnas värde som ska spegla värdeminskningen.

Balanskrav

Lagstadgat krav om att kommunens intäkter ska överstiga kostnaderna.

Balansräkning

Visar den ekonomiska ställningen. Här framgår vilka tillgångar och skulder kommunen hade vid bokslutstillfället.

Driftredovisning

Redovisar kostnader och intäkter för den löpande verksamheten under året ställt mot budget.

Kapitalkostnad

Periodiserad investeringsutgift. Består dels av avskrivning och dels av ränta på bundet kapital. Är en intern post.

Kassaflödesanalys

Visar hur medel har tillförts och använts för löpande verksamhet, investeringar samt finansiering och därmed likviditetsförändringen.

Kassalikviditet

Är ett mått på kommunens kortsiktiga betalningsberedskap. Vid 100 procent täcks de kortfristiga skulderna av likvida medel, kortfristiga fordringar och kortfristiga placeringar

Kommunbidrag

Tilldelade budgetanslag i form av skatteintäkter och statsbidrag.

Omsättningstillgång

Tillgångar som på kort tid kan omsättas till likvida medel och som inte är avsedda för stadigvarande bruk.

Övrigt/Begreppsförklaringar

RKR

Rådet för Kommunal Redovisning som har i sin roll som normgivande organ i uppgift att utveckla god redovisningssed enligt lagen (1997:614) om kommunal redovisning.

SKR

Sveriges Kommuner och Regioner

Självfinansieringsgraden

Självfinansieringsgraden visar hur stor andel av nettoinvesteringarna som finansierats med egna medel.

Skuldsättningsgrad

Visar hur stor andel av kommunens tillgångar som är finansierade av främmande kapital. Motsatsen till soliditet.

Soliditet

Eget kapital i förhållande till totala tillgångar. Beskriver hur kommunens långsiktiga betalningsstyrka utvecklas. Ju högre soliditet desto starkare finansiellt handlingsutrymme.

Övriga begreppsförklaringar

I alla tabeller med siffror anges värden med tal. Finns det inget värde för perioden anges: ”-”. Värden i tusen kronor är förkortade som tkr och värden i miljoner kronor som mnkr.

Förkortningar:

- KF = Kommunfullmäktige
- KS = Kommunstyrelsen
- BN = Bildningsnämnden
- SN = Socialnämnden
- TN = Tekniska nämnden
- BMN = Bygg och miljönämnden

Övrigt/Revisionsberättelse

Revisionsberättelse

Granskning av årsredovisning 2019-12-31 Herrljunga kommun

Mars 2020, Pernilla Rehnberg, Revsul Dedic och Annika Karlsson

Innehåll

Sammanfattning	1
1. Inledning	3
2. Granskningsresultat	5

Sammanfattning

Uppdrag och Bakgrund

Revisorerna prövar, enligt kommunallagen, om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig. Revisorerna granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionssed all verksamhet som bedrivs inom nämndernas eller fullmäktigeberedningarnas verksamhetsområden. De granskar på samma sätt, genom de revisorer eller lekmannarevisorer som utsetts i juridiska personer enligt 10 kap. 2-6 §§, även verksamheten i de juridiska personerna. Revisorernas skriftliga bedömning ska lämnas till fullmäktige inför behandlingen av delårsrapporten och årsredovisningen.

Revisionsfråga

Är räkenskaperna rättvisande och är resultatet i årsbokslutet förenligt med de mål fullmäktige beslutat?

Underliggande frågeställningar:

- ✓ Redogör årsredovisningen för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut?
- ✓ Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?
- ✓ Är resultatet i årsbokslutet förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Underliggande revisionsfrågor:

- Kvalitetssäkring av årsredovisningens delar. Innehåller dokumentet den information som föreskrivs av lag om kommunal bokföring och redovisning samt gällande rekommendationer?

- Granskning av väsentliga resultat- och balansposter med avseende på olika aspekter som fullständighet, riktighet, existens, tillhörighet, periodisering, värdering, äganderätt och förpliktelser samt innehåll och presentation. Urval sker enligt väsentlighet och risk.
- Redogör årsredovisningen för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut? Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?
- Är resultatet i årsbokslutet förenligt med de mål fullmäktige beslutat?
- Är balanskravet uppfyllt?

Revisionskriterier

Följande revisionskriterier används:

- Kommunallagen
- Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- Rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR)
- Fullmäktiges beslutade mål om god ekonomisk hushållning

Svar på revisionsfrågan

I årsredovisningen redovisas de finansiella målen och verksamhetsmålen. 2 av de 3 beslutade finansiella målen har enligt kommunstyrelsens bedömning uppnåtts. Vi instämmer med kommunstyrelsens bedömning. Vår samlade bedömning är att resultatet i årsredovisningen är delvis förenligt med de finansiella mål fullmäktige beslutat om.

Ärende 1

Av 44 bedömda prioriterade mål (se budgetplan 2019-21) har nämnderna bedömt att 17 uppnåtts, 21 delvis uppnåtts och 6 mål har inte uppnåtts. Vår samlade bedömning är att resultatet i årsredovisningen delvis är förenligt med de verksamhetsmässiga mål fullmäktige beslutat om. Vad gäller den ekonomiska redovisningen är vår samlade bedömning att det finns brister i den ekonomiska redovisningen som bör beaktas i de förtroendevalda revisorernas bedömning av årsredovisningen. Sammantaget anser vi att bristerna ger anledning för de förtroendevalda revisorerna att överväga kritik i revisionsberättelsen.

Iakttagelser

Vid granskning av väsentliga resultatposter och balansposter samt måluppfyllelse har vi gjort följande noteringar vilka medför att det finns brister i den ekonomiska redovisningen som bör beaktas i de förtroendevalda revisorernas bedömning av årsredovisningen;

- Avskrivningar för materiella anläggningstillgångar påbörjas inte i samband med idrifttagande av anläggningstillgången. Vilket innebär att kostnaden för avskrivningar inte hamnar i resultaträkningen.
- Redovisningen av pensioner är inte i överensstämmelse med lagen om kommunal bokföring och redovisning. Kommunen redovisar endast avsättningar och inga ansvarsförbindelser. Ändring till fullfondering har påverkat avsättningar och eget kapital.
- Redovisningen av schablonbidrag för flyktingar intäktsförs inte i enlighet med god redovisningssed.
- Saldo på skattekontot redovisas inte i kommunens redovisning/årsredovisningen per 191231. Fordran upptagen till 0 kr.

Rekommendationer

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att:

- ta en tydligare roll i målarbetet så att lagstiftarens intentioner med kommunallagen och lagen om kommunal bokföring och redovisning efterlevs,

- arbeta för att tydliggöra de prioriterade målen,
- arbeta för en ökad måluppfyllelse.
- se över de verksamhetsmässiga och redovisningsmässiga rutinerna för att hantering av inköp och nyanskaffningar så att användningstid och avskrivningstid bättre motsvarar varandra kommande år.
- ändra till en redovisningsmetod för pensioner som är i överensstämmelse med lagen om kommunal bokföring och redovisning.
- redovisa schablonbidrag för flyktingar i enlighet med god redovisningssed.
- Saldot på skattekontot bör ingå i kommunens redovisning/årsredovisning med aktuellt saldo per 191231.

Jönköping den 11 mars 2020

DELOITTE AB

Pernilla Rehnberg

Revsul Dedic

Annika Karlsson

1. Inledning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Herrljunga kommun har Deloitte genomfört en granskning av kommunens årsredovisning per 2019-12-31.

Enligt Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) ska en kommuns årsredovisning bestå av en resultaträkning, en balansräkning, en kassaflödesanalys, noter, en driftredovisning, en investeringsredovisning och en förvaltningsberättelse. Sammanställda räkenskaper ska ingå i årsredovisningen om sådana upprättas enligt 12 kap 2§. Årsredovisningens delar ska upprättas som en helhet och ge en rättvisande bild av verksamhetens resultat och kommunens eller regionens ekonomiska ställning. Rådet för kommunal redovisning (RKR), vars huvuduppgift är att främja och utveckla god redovisningssed i kommuner och landsting i enlighet med LKBR, har gett ut rekommendationer för den kommunala redovisningen. I tillämpliga delar ska även normering från Redovisningsrådet och Bokföringsnämnden användas. Enligt kommunallagen (KL) är det kommunstyrelsen som ansvarar för årsredovisningens upprättande.

1.1 Uppdrag och bakgrund

Revisorerna prövar, enligt kommunallagen, om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig. Revisorerna granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionssed all verksamhet som bedrivs inom nämndernas eller fullmäktigeberedningarnas verksamhetsområden. De granskar på samma sätt, genom de revisorer eller lekmanrevisorer som utsetts i juridiska personer enligt 10 kap. 2-6 §§, även verksamheten i de juridiska personerna. Revisorernas skriftliga

bedömning ska lämnas till fullmäktige inför behandlingen av delårsrapporten och årsredovisningen.

1.2 Revisionsfråga

Är räkenskaperna rättvisande och är resultatet i årsbokslutet förenligt med de mål fullmäktige beslutat?

Underliggande revisionsfrågor:

- Kvalitetssäkring av årsredovisningens delar. Innehåller dokumentet den information som föreskrivs av lag om kommunal bokföring och redovisning samt gällande rekommendationer?
- Granskning av väsentliga resultat- och balansposter med avseende på fullständighet, riktighet, existens, tillhörighet, periodisering, värdering, äganderätt och förpliktelser samt innehåll och presentation. Ett urval görs enligt väsentlighet och risk.
- Redogör årsredovisningen för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?
- Är resultatet i årsbokslutet förenligt med de mål fullmäktige beslutat?
- Är balanskravet uppfyllt?

1.3 Revisionskriterier

Följande revisionskriterier används:

- Kommunallagen
- Lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- God revisionssed för kommunal verksamhet (RKR)
- Rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.

1.4 Avgränsning

Granskningen omfattar genomgång av årsredovisningen med fokus på de delar som 4 kap LKBR anger att årsredovisningen ska innehålla. Ett urval av vilka delar som granskas mer ingående görs enligt bedömning av väsentlighet och risk.

1.5 Metod

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed för kommunal verksamhet. Det innebär att vi har planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra oss om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. Revisionen har innefattat att utifrån en bedömning av väsentlighet och risk granska ett särskilt urval av underlag till belopp och annan information i årsredovisningen.

I revisionen har också ingått att pröva redovisningsprinciperna och kommunstyrelsens tillämpning av dem. Det ingår även att bedöma de betydelsefulla uppskattningar som kommunstyrelsen gjort när de upprättat årsredovisningen samt att utvärdera den samlade informationen i årsredovisningen.

2. Granskningsresultat

2.1 Kvalitetssäkring av årsredovisningens delar

Nedan presenteras vår granskning av årsredovisningen baserat på revisionskriterierna. För att tydliggöra huruvida kommunens årsredovisning är i överensstämmelse med kommunallagen och lagen om

kommunal bokföring och redovisning finns nedan en tabell över ett antal lagkrav:

Lagkrav	Lagrum	Uppfyller?
Uppfylls kraven på årsredovisningens innehåll enligt 4 kap LKBR?	4 kap 1 § LKBR	Ingår
Finns upplysning om skälen till ev avvikelser från normgivande organ på det kommunala området (RKR)?	4 kap 3§ LKBR 9 kap LKBR	Nej, pensionsskulden endast redovisad som avsättning och inte som ansvarsförbindelse. Redovisningen inte i överensstämmelse med lagen om kommunal bokföring och redovisning.
Följs uppställningsformerna för resultat och balansräkning?	5 och 6 kap LKBR	Ja.
Innehåller förvaltningsberättelsen en utvärdering av kommunens ekonomiska ställning?	11 kap 9§ LKBR	Ja, återfinns under avsnittet "God ekonomisk hushållning".
Lämnas de ytterligare upplysningar som krävs för att bilden ska bli rättvisande?	4 kap 3§ LKBR 9 kap LKBR	I stort, dock några områden i den ekonomiska redovisningen där upplysningarna kan bli tydligare.
Finns upplysningar om händelser av väsentlig betydelse som inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut.	4 kap 3§ LKBR/11 kap 3§ LKBR	Inget särskilt nämnt i årsredovisningen.
Finns översikt över utvecklingen av kommunens eller regionens verksamhet?	11 kap 1§ LKBR	Ja, återfinns under avsnittet "Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning".
Finns upplysningar om kommunens förväntade utveckling?	11 kap 4§ LKBR	Ja, återfinns under avsnittet "Förväntad utveckling".
Finns upplysningar om väsentliga personalförhållanden och uppgift om sjukfrånvaro?	11 kap 5-6§§ LKBR	Ja, återfinns under avsnittet "Väsentliga personalförhållanden".
Finns en samlad redovisning av kommunens investeringsverksamhet?	10 kap 2§ LKBR	Ja, återfinns under avsnittet "investeringsverksamhet".
Finns en redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten.	10 kap 1§ LKBR	Ja, återfinns under avsnittet "Årets resultat och god ekonomisk hushållning".
Anges hur ett eventuellt negativt resultat ska regleras – är balanskravet uppfyllt?	11 kap 10§ LKBR	Ja, balanskravet är uppfyllt.

Ärende 1

Hur målen för god ekonomisk hushållning uppnåtts?	11 kap 9§ LKBR	Finansiella mål Enligt kommunstyrelsens bedömning är 2 av 3 finansiella mål uppfyllda. Vi delar kommunstyrelsens uppfattning. Verksamhetsmål Av 44 prioriterade mål är 17 uppfyllda, 21 har delvis uppnåtts, 6 har ej uppnåtts.
Ingår sammanställda räkenskaper för ev kommunal koncern?	12 kap 1§ LKBR	Ja.

Ärende 1

2.2 Bedömning och iakttagelser kring årsredovisningen

Nedan följer en bedömning av om de finansiella målen är uppfyllda, om verksamhetsmålen är uppfyllda samt en redogörelse för de iakttagelser som gjorts i granskningen av resultat- och balansräkning samt övriga delar av årsredovisningen. Se även kommentar till måluppfyllelsen (efter tabellen).

Finansiella mål	Återkoppling till målen i årsredovisningen	Kommunstyrelsens bedömning	Deloitte's bedömning
Resultatet skall under en treårsperiod uppgå till minst 2 procent av kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag.	I förhållande till skatteintäkterna och generella statsbidrag uppgår årets resultat till 2,0 procent, vilket innebär att målsättningen för det enskilda året om 2 procent har infriats.	Målet uppnås.	Deloitte gör bedömningen att målet uppnås.
Investeringar skall självfinansieras under en femårsperiod.	Självfinansieringsgraden har uppgått till 74,5 procent vilket innebär att det långsiktiga målet om full självfinansiering inte har infriats. Detta beror på ökade investeringsutgifter de senare åren.	Målet uppnås inte.	Deloitte delar uppfattningen att målet inte uppnås för 2019.
Soliditeten skall inte understiga 35 procent.	2019 års soliditet uppgår till 41,1 procent vilket är 1 procentenhet bättre än föregående år om man räknar föregående års soliditet inkl pensionsskulden. Det finansiella målet är infriat.	Målet uppnås.	Deloitte gör bedömningen att målet har uppnåtts.
Uppfyllelse av verksamhetsmål	Återkoppling till målen i årsredovisningen	Kommunstyrelsens bedömning.	Deloitte's bedömning
Herrljunga kommun är en kommun där det är gott att leva!	Målet redovisas med underliggande prioriterade mål och kommentarer från den aktuella förvaltningen det berör. Enligt dem är 5 av 9 underliggande prioriterade mål uppnådda.	Kommunstyrelsens samlade bedömning kring uppfyllelsen av målet saknas.	Ingen bedömning har kunnat genomföras utifrån att kommunstyrelsens bedömning saknas.
Herrljunga kommun är en långsiktigt hållbar kommun!	Målet redovisas med underliggande prioriterade mål och kommentarer från den aktuella förvaltningen det berör. Enligt dem är 3 av 8 underliggande prioriterade mål uppnådda.	Kommunstyrelsens samlade bedömning kring uppfyllelsen av målet saknas.	Ingen bedömning har kunnat genomföras utifrån att kommunstyrelsens bedömning saknas.

Ärende 1

Herrljunga kommun har en tydlig och välkomnande VI-känsla!	Målet redovisas med underliggande prioriterade mål och kommentarer från den aktuella förvaltningen det berör. Enligt dem är 3 av 13 underliggande prioriterade mål uppnådda.	Kommunstyrelsens samlade bedömning kring uppfyllelsen av målet saknas.	Ingen bedömning har kunnat genomföras utifrån att kommunstyrelsens bedömning saknas.
Herrljunga kommun har ett dynamiskt och lokalt förankrat näringsliv!	Målet redovisas med underliggande prioriterade mål och kommentarer från den aktuella förvaltningen det berör. Enligt dem är 3 av 9 underliggande prioriterade mål uppnådda.	Kommunstyrelsens samlade bedömning kring uppfyllelsen av målet saknas.	Ingen bedömning har kunnat genomföras utifrån att kommunstyrelsens bedömning saknas.
Herrljunga kommun har en välskött kommunal ekonomi!	De prioriterade målen som ryms inom verksamhetsmålet är de samma som de finansiella målen och redovisas under avsnittet "God ekonomisk hushållning" .	Kommunstyrelsen gör bedömningen att 2 av 3 mål har nåtts.	Deloitte delar kommunstyrelsens uppfattning om måluppfyllelsen.
Herrljunga kommun arbetar i enlighet med det av kommunfullmäktige fastställda personalpolitiska programmet.	Målet redovisas med underliggande prioriterade mål och kommentarer från den aktuella förvaltningen det berör. Enligt dem är 1 av 2 prioriterade mål uppnådda.	Kommunstyrelsens samlade bedömning kring uppfyllelsen av målet saknas.	Ingen bedömning har kunnat genomföras utifrån att kommunstyrelsens bedömning saknas.
Granskning av finansiella dokument	I akttagelser	Deloitte's rekommendation	
Avsättning för pensioner	Efter beslut i kommunfullmäktige har Herrljunga kommun sedan 2019 redovisat pensioner enligt fullfonderingsmodellen. Detta innebär att alla pensionsåtaganden redovisas under posten avsättningar i balansräkningen. Posten avsättningar har därför ökat med 182 mnkr med motsvarande minskning av det egna kapitalet. Kommunen redovisade tidigare åtaganden för pensioner gjorda innan 1998 som ansvarsförbindelser – i årsredovisningen 2019 redovisas 0 kr som ansvarsförbindelse för pensioner. Enligt 6 kap 4§ lagen om kommunal bokföring och redovisning ska inte förpliktelser som intjänats före år 1998 tas upp som skuld eller avsättning. De ska redovisas som ansvarsförbindelser.	Vi rekommenderar kommunstyrelsen att ändra till en redovisningsmetod för pensionerna som är i överensstämmelse med lagen om kommunal bokföring och redovisning.	

Ärende 1

	<p>Dvs. kommunens redovisning av pensionsskulden sker inte på det sätt som lagstiftaren tänkt. Redovisningen medför också förändringar i det egna kapitalet om 185,4 mnkr. Dvs. eget kapital redovisas 2019 med 185,4 mnkr lägre än för 2018.</p>	
Redovisning av schablonbidrag för flyktingar	<p>Vad gäller schablonbidrag för flyktingar så anger kommunen följande i årsredovisningen:</p> <p>”Varje enskilt års över- respektive underskott balanseras för att inte påverka kommunens egna medel. Tre år efter det ankomstår som målgruppen kommit till Herrljunga kommun redovisas ett resultat. Finns det ett överskott för avräknad ankomstgrupp, och gruppen finns kvar, kan överskottet balanseras i ytterligare två år. Därefter ska överskottet redovisas till årets resultat. På motsvarande sätt redovisas ett underskott för avräknad grupp i årets resultat senast tre år efter ankomståret. För perioden januari-december 2019 förs intäkter från resultatet till flyktingbufferten med 1,0 mnkr och 0,2 mnkr förs till resultat från flyktingbufferten för flyktingar anlända 2014. Intäkterna för ensamkommande barn har under perioden januari-december 2019 överstigit kostnaderna. Överskottet förs från resultatet till bufferten för ensamkommande barn med 0,7 mnkr. Total påverkan på resultatet är en minskad intäkt på 1,5 mnkr. Vi anser att kommunen inte bokför dessa intäkter på det sätt som nämns i RKR:s rekommendationer och därmed inte i enlighet med god redovisningssed.</p>	<p>Vi rekommenderar kommunstyrelsen att se över redovisningen av schablonbidrag för flyktingar genom att intäktsföra bidragen i enlighet med god redovisningssed</p>
Skattekonto	<p>Per 191231 var saldot på skattekontot 929 tkr. Kommunen har dock valt att av pga försiktighetsprincipen inte redovisa detta belopp utan redovisar i stället 0 kr. Dvs. den fordran som finns på Skatteverket redovisas inte i redovisningen/årsredovisningen. Beloppet bokförs istället 2020 när betalning erhålls. Vi anser att det</p>	<p>Vi rekommenderar kommunstyrelsen att redovisa det aktuella saldot på skattekontot i redovisningen/årsredovisningen.</p>

	aktuella saldot bör redovisas per 191231, sannolikheten att medlen inte skulle utbetalas bedöms som låg.
Övriga poster som granskats mer ingående är: kassa och bank, skulder, fordringar, övriga avsättningar, upplupna kostnader, borgensåtagande och resultaträkningens poster	Inga iakttagelser att nämna i denna rapport. Notera dock gällande resultaträkningen vad som skrivs under materiella anläggningstillgångar/avskrivningar samt redovisning av schablonbidrag för flyktingar.

Kommentar till bedömning av måluppfyllelsen

Kommunfullmäktige i Herrljunga kommun har antagit sex visionsmål med underliggande prioriterade mål. De tre prioriterade målen inom **verksamhetsmålet "Herrljunga kommun har en välskött kommunal ekonomi!"** är samtidigt kommunens finansiella mål.

Enligt vår sammanställning framgår att kommunstyrelsen inte har gjort en samlad bedömning om hur de verksamhetsrelaterade målen har uppnåtts. I förvaltningsberättelsen framgår att varje mål har prioriterade mål kopplade till sig där bedömningen av måluppfyllelsen hänvisas till respektive nämnds verksamhetsberättelse.

Förvaltningsberättelsen ska enligt LKBR 11 kap. 8 § "innehålla en utvärdering av om målen och riktlinjerna för en god ekonomisk hushållning enligt 11 kap. 6 § första och andra styckena kommunallagen (2017:725) har uppnåtts och följts".

Då kommunstyrelsen har ansvaret över den samlade verksamheten i kommunen bedömer vi att årsredovisningen bör innehålla en samlad bedömning av målarbetet från kommunstyrelsen. Vi uppmanar därför kommunstyrelsen att ta en tydligare roll i målarbetet genom att styra kommunens målarbete och uppföljningen av detta.

Måluppfyllelse

Av 44 bedömda prioriterade mål framgår att nämndernas förvaltning har bedömt måluppfyllelsen. Av de 44 målen har förvaltningarna bedömt att 17 har uppnåtts, 21 har delvis uppnåtts och 6 har inte uppnåtts under 2019.

I vår granskning noterar vi att ett flertal av de prioriterade målen som bedöms uppfyllda saknar en tydlig jämförelse eller är allmänt skrivna. Det framgår att många av målen utgår ifrån att något ska öka, men utgångsläget är då inte givet. Vi kan inte tydligt se om ökningen utgår från tidigare redovisade mål från föregående år eller om det är utifrån fasta målvärden.

I årsredovisningen hänvisas läsaren till nämndernas verksamhetsberättelse för en fördjupad inblick i bedömningen av de prioriterade målen. Vi bedömer att det är ett stort antal mål som inte går bedöma uppfyllelsen för då underlag hur bedömningen har gjorts inte framgår av verksamhetsberättelserna.

Kommunstyrelsen rekommenderas att

- ta en tydligare roll i målarbetet så att lagstiftarens intentioner med kommunallagen och lagen om kommunal bokföring och redovisning efterlevs.
- arbeta för att tydliggöra de prioriterade målen.
- arbeta för en ökad måluppfyllelse.

Deloitte.

Deloitte erbjuder tjänster inom revision, skatterådgivning, business consulting och finansiell rådgivning till offentliga och privata klienter inom en mängd branscher. Med ett globalt nätverk av medlemsfirmor i mer än 150 länder, kan Deloitte erbjuda spetskompetens av världsklass och djup lokal expertis för att hjälpa klienter med de insikter de behöver för att ta itu med sina mest komplexa utmaningar. Samtliga 244 000 medarbetare i nätverket arbetar för att nå den gemensamma visionen – To be the standard of excellence.

Med Deloitte avses en eller flera av Deloitte Touche Tohmatsu Limited, en brittisk juridisk person, och dess nätverk av medlemsfirmor, som var och en är juridiskt åtskilda och oberoende enheter. För en mer detaljerad beskrivning av den legala strukturen för Deloitte Touche Tohmatsu Limited och dess medlemsfirmor, besök www.deloitte.com/about.

Ansvarsfrihet till styrelse och nämnder 2019 - Motivering och förslag till beslut i kommunfullmäktige av fullmäktiges presidium

Sammanfattning

Revisorernas syn på verksamheten i nämnderna redovisas för kommunfullmäktige i den årliga revisionsberättelsen som även innehåller ett uttalat stöd, för eller emot, ansvarsfrihet eller anmärkning för nämnd eller beredning sin helhet, enskild ledamot/ersättare i nämnd eller beredning.

I kommunallagen görs ingen skillnad mellan styrelse och nämnd. Det är det s.k. revisionsansvaret som granskas och prövas. Revisorerna ska kontrollera att verksamheten genomförs utifrån fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt enligt de föreskrifter som gäller för verksamheten, på ett ekonomiskt, tillfredställande sätt och med en tillräcklig intern kontroll. Detta ansvar är i grunden kollektivt, alla i en nämnd har samma möjlighet/skyldighet att väcka ärenden, men även individuellt. Fullmäktiges presidium har tagit del av revisionsrapporten för verksamhetsåret 2019 och ser att inga anmärkningar föreslås för styrelsen, någon nämnd eller beredning. Kommunstyrelse, samtliga nämnder och beredningar föreslås få ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2019.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-03-24

Revisionsrapport och revisionsberättelse för verksamhetsåret 2019.

Förslag till beslut

- Kommunstyrelse
- Socialnämnd
- Bildningsnämnd
- Teknisknämnd
- Bygg och miljönämnd
- Valnämnd
- Krisledningsnämnd
- Servicenämnd IT Servicenämnd /Växel/Telefoni
- Servicenämnd Ekonomi/Personal
- Demokratiberedning
- Valberedning
- Arvodesberedning

Andreas Johansson

KF Ordförande

Ronnie Rexwall

KF 1:e vice ordförande

Björn Wilhelmsson

2:e vice ordförande

Till Styrelsen och årsstämman i

Nossan Förvaltningsaktiebolag

org. nr. 556737-5746

Granskningsrapport för år 2019

Vi av fullmäktige i Herrljunga kommun utsedda lekmannarevisor, har granskat Nossans Förvaltning ABs verksamhet.

Styrelse och VD ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter, kommunala ändamål och befogenheter som gäller för verksamheten.

Lekmannarevisorns ansvar är att granska verksamhet och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente samt utifrån av års/bolagsstämman fastställda ägardirektiv.

Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Vi bedömer sammantaget att bolagets verksamhet varit ändamålsenligt utifrån det syfte som uttrycks i bolagsordning och ägardirektiv.

Bolagets verksamhet har bedrivits från ekonomisk synpunkt på ett tillfredställande sätt.

Vi bedömer därtill att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi finner därför ingen anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Herrljunga, 2020-03-11

Jonny Gustafsson

Ann Welander

Av kommunfullmäktige i Herrljunga Kommun utsedda lekmannarevisorer

HERRLJUNGA KOMMUN	
Kommunstyrelsen	
2020 -03- 2 5	
Dnr	Beteckning
KS 81/2020	942

HERRLJUNGA KOMMUN	
Kommunstyrelsen	
2020 -03- 0 9	
Dnr	Beteckning
78/2020	- 942

Till styrelse och årsstämman för
Herrljungabostäder AB
org. nr. 556508 – 0909

Till kommunfullmäktige i Herrljunga kommun

Granskningsrapport för år 2019

Vi av fullmäktige i Herrljunga kommun utsedd lekmannarevisor, har granskat Herrljungabostäder AB:s verksamhet under räkenskapsåret 2019.

Styrelse och VD ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter, kommunala ändamål och befogenheter som gäller för verksamheten.

Lekmannarevisorns ansvar är att granska verksamhet och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, god revisions sed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente samt utifrån av års/bolagsstämman fastställda ägardirektiv. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Samtal om bolagets verksamhet, organisation, interna kontroll, resultat, nuvarande och kommande utmaningar och planer har genomförts med VD.

Bolaget uppnår ägarens krav om minst 3 % i direktavkastning (3,1 %) och minst 15 % i soliditet (15%).

Vi noterar att bolaget har upprättat och arbetat med internkontrollplan. Vi anser dock att arbetssättet för riskbedömning samt val av kontrollmoment kan utvecklas.

Bedömning

Vi bedömer sammantaget att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt sätt utifrån det syfte som uttrycks i bolagsordning och ägardirektiv.

Bolagets verksamhet har bedrivits från ekonomisk synpunkt på ett tillfredsställande sätt.

Vi bedömer därtill att bolagets interna kontroll i allt väsentligt har varit tillräcklig.

Herrljunga, 2020 - 02 - 28

Roland Oscarsson

Göte Olsson

Av kommunfullmäktige i Herrljunga kommun utsedda lekmannarevisorer

HERRLJUNGA KOMMUN	
Kommunstyrelsen	
2020-03-25	
Dnr	Beteckning
KS 81/2020	942

Styrelsen i
Stiftelsen Herrljunga
Industrilokaler

STIFTELSEN HERRLJUNGA INDUSTRILOKALER

Med anledning av vårt uppdrag har vi medverkat vid genomgång av årsredovisningen för Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler avseende verksamhetsåret 2019.

Vi har tagit del av räkenskapshandlingar, bokslut med förvaltningsberättelse samt styrelsens protokoll.

För fastigheterna Ölltorp 1:18, Ölltorp 1:21, Stenunga 7:6, Hammaren 1, Herrljunga 26:1, Ljung 2:57 Kryddhuset, Remmene-Tokatorp 1:18, Sleipner 20, Herrljunga Lättorp 1:30, Herrljunga Ölltorp 1:17, Herrljunga Timotejen 14, Herrljunga Cider, Vreta 18:2 kontor, Herrljunga Ölltorp 1:23, Herrljunga Ölltorp 1:16, Herrljunga Sågen 1, Del av Herrljunga 13:1 och Herrljunga Filen 1 finns särskilda hyrköpsavtal. Innebörden av dessa avtal är att hyresgästen äger förvärva fastigheten under kontraktstiden till ett pris som motsvarar låneskulden i fastigheten. Samtliga fastigheter är fullvärdeförsäkrade i Länsförsäkringar.

Efter finansiella intäkter och kostnader, bokslutsdispositioner och skatt redovisas ett överskott med 736 654 kronor. Som enligt styrelsens förslag överförs i ny räkning att sammanläggas till ett balanserat resultat under fritt eget kapital på 8 343 150 kr. Summa eget kapital är 8 943 150 kr.

Tillbyggnationer pågår på fastigheten Borren 1. Fastigheterna Herrljunga Sågen 1 (Bema) och Herrljunga Ljung 1:206 har färdigställts under året. Förvärv har gjorts av fastigheterna Herrljunga Filen 1 och del av Herrljunga 13:1 för 2 190 000 kr.

Stiftelsen redovisar en vinst på 736 654 kr. Periodiseringsfonden har förstärkts med 450 000 kr och uppgår till 1 070 000 kr.

Kostverksamheten

Herrljunga kommun

September 2019 – Revsul Dedic och Fredric Gyllensten

Innehåll

Innehåll	1
Sammanfattning	2
1. Inledning	4
2. Granskningsresultat	6

Sammanfattning

Deloitte AB har av de förtroendevalda revisorerna i Herrljunga kommun fått uppdraget att genomföra en granskning avseende kostverksamheten.

Revisionsfråga

Har tekniska nämnden säkerställt att kostverksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt och från ekonomiskt synpunkt tillfredsställande sätt?

Svar på revisionsfråga

Vår sammanfattande bedömning är att tekniska nämnden i huvudsak har säkerställt att kostverksamheten bedrivs på ett från ekonomiskt synpunkt tillfredsställande sätt.

Vår sammanfattande bedömning är att tekniska nämnden till viss del har säkerställt att kostverksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt sätt (bland annat målen avseende andel ekologisk livsmedel ej uppnås).

Iakttagelser

- Herrljunga kommun är dyrast bland jämförbara kommuner när det gäller matkostnader inom både skolverksamheten och äldreomsorgen.
- Matkostnaderna drivs upp av flera faktorer; hög andel ekologiska livsmedel, hög andel närproducerade livsmedel, hög andel svensk kött, högt antal tillagningskök, stor andel av maten som tillagas från grunden, hög kvalitet på maten, flera alternativa rätter.
- Kostpolicyn med handlingsprogram innehåller mycket övergripande formuleringar utan några tydliga specifikationer. Som sådan skapar den mycket tolkningsutrymme bland tjänstemän samt svårigheten för politiker att följa måluppfyllelsen.
- Nuvarande sälj/köp system tillåter inte förvaltningarna köpa mat från annan leverantör än den tekniska förvaltningen. Detta gör att konkurrensen är ur spel,

eftersom tekniska nämnder dessutom sätter matpriserna själva saknas det incitament att arbeta med effektiviseringar.

- Nuvarande prisställningsmodell bedöms som ej flexibel och tar inte hänsyn till alla kostnader.
- Enligt officiell statistik har Herrljunga kommun fler köks- och måltidsarbetare per 1000 invånare än riket (+25%) och liknande kommuner (+9%).
- Det finns indikationer på att brukare och kostenheten har olika uppfattningar avseende kvaliteten på maten. Kostenheten utför inga kund/brukarenkäter avseende kvalitet på maten.
- Målet om att 49 % varuinköp ska vara ekologiska livsmedel uppnåddes ej 2018 och kommer ej att uppnås 2019.

Rekommendationer

Tekniska nämnden rekommenderas att:

- för kommunfullmäktige belysa att nuvarande ambitionsnivå avseende kostverksamheten är svår att upprätthålla med de rådande ekonomiska förutsättningarna i kommunen.
- se över nuvarande kostpolicy och förtydliggöra innehållet genom att utarbeta riktlinjer och rutiner samt göra målen mer specifika, mätbara, acceptabla, realistiska och tidsatta.
- se över och utveckla nuvarande inköpssystem (köp-säljmodell) eller överväg annat inköpssystem.
- se över och utveckla nuvarande prissättningsmodell, bland annat bör större hänsyn tas till kring-varor vid prissättning, samt att modellen ska vara mer flexibel för förändringar.
- utreda vidare om det finns andra faktorer som gör att Herrljunga kommun har fler medarbetare inom kostverksamheten än riket och liknande kommuner.

- arbeta fram ändamålsenliga system och rutiner för kundundersökningar samt genomföra brukarundersökningar i enlighet med framtagna rutiner.
- vidta nödvändiga åtgärder för att nå uppsatta mål, exempelvis andelen ekologiska livsmedel.

Den 12 september 2019

DELOITTE AB

Revsul Dedic
Projektledare

Fredric Gyllensten
Projektdeltagare

Torbjörn Bengtsson
Kvalitetsgranskare

1. Inledning

Bakgrund

Undersökningar visar att maten har stor betydelse för människans hälsa, välbefinnande och livsglädje. För yngre individer i skolan kan en näringsriktig kost ge bättre förutsättningar att kunna tillgodogöra sig exempelvis undervisningen. Den äldre individens kroppsfunktioner är ofta nedsatt av både sjukdom och åldrande. Med anledning av detta är det betydelsefullt att näringsintaget och måltidsupplevelsen i stort är optimal hos både den yngre och äldre individen. Ur ett kommunekonomiskt perspektiv är det väsentligt att kostverksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredställande sätt

Kostverksamheten i Herrljunga kommun hanteras av tekniska förvaltningen. Mat produceras och levereras huvudsakligen till äldreomsorg och skola. Beställande förvaltningar anser att matkostnaderna i Herrljunga kommun är alldeles för höga. Dessutom fluktuerar kostnaderna mycket från år till år vilket gör det svårt för beställarna att beräkna och budgetera kostnaderna för maten. Höga matkostnader kan innebära att mindre pengar läggs på kärnverksamheterna. Även omsorgsavgifterna påverkas av matkostnaderna.

Revisorerna i Herrljunga kommun har med hänsyn till risk och väsentlighet bedömt det angeläget att genomföra en granskning av kostverksamheten i kommunen.

Syfte och avgränsning

Granskningens syfte är att undersöka om kostverksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt och från ekonomiskt synpunkt på ett tillfredsställande sätt.

Granskningsobjektet i denna granskning är tekniska nämnden. Socialnämnden och bildningsnämnden kommer beröras av granskningen dock endast som beställare till tekniska nämnden.

Revisionsfråga

Har tekniska nämnden säkerställt att kostverksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt och från ekonomiskt synpunkt tillfredsställande sätt?

Underliggande frågeställningar

- Mål- och styrdokument kring kostverksamheten är tydliga och förankrade i organisationen.
- Organisering av kostverksamheten är ändamålsenlig.
 - *Samverkan och samarbete mellan beställar- och utförarorganisation är tillfredställande.*
- System och rutiner från beställningar till servering bedöms som ändamålsenliga och tillfredställande.
- Uppföljning och utvärdering av kostverksamheten (ekonomi, kvalitet och kostpolicy) är tillräcklig och ändamålsenlig?
 - *Mål och riktlinjer angivna i kostpolicy med handlingsprogram tillämpas konsekvent inom kostverksamheten?*
 - *Kostverksamheten når måluppfyllelse för verksamhet, ekonomi och effektivitet.*
 - *Rapportering till nämnden är tillfredställande.*
- Prissättningen är ändamålsenlig (självkostnadsprincip? Och matpriser ligger i linje med kommunens ambitionsnivå.
- Kostnadsutveckling och jämförelser med liknande kommuner i kvalitets- och kostnadsfrågor.

Metod och granskningsinriktning

Granskningen har skett genom intervjuer med representanter från både beställande och utförande nämnder/förvaltningar samt granskning och analys av interna dokument och statistik. Rapporten har faktagranskats av berörda representanter från både beställande och utförande nämnder/förvaltningar innan den redovisades för tekniska nämnden.

Följande befattningar har intervjuats:

- Teknisk chef
- Kostchef
- Socialchef
- Stabschef
- Rektorer bildningsförvaltningen

Följande dokument granskades;

- Kostpolicy med handlingsprogram
- Kost och måltider – Rutin, Socialnämnden
- Budget och verksamhetsplan Herrljunga kommun 2019-2021
- Budget och verksamhetsplan 2019-2021, Tekniska nämnden
- Verksamhetsberättelse 2018-12-31, Tekniska nämnden
- Avtal måltid Bildning
- Avtal måltid soc
- Intern utredning - Utvärdering dagens kostsystem
- Sammanträdesprotokollet - SN-2016-52SN § 82 2016-06-07
- Sammanträdesprotokollet -SN-2019-20_SN § 17 2019-02-26
- Budget_Utfall_2016_2019, Kostenheten

Granskningen har delats in i följande sju faser:

- Planering av intervjuer.
- Samla fakta/underlag genom intervjuer och dokumentgranskning.
- Genomgång, sammanställning och analys av insamlat material. Vid behov komplettering med mer material.
- Framtagning av viktiga iakttagelser och rekommendationer samt svar på revisionsfråga.
- Rapportskrivning inkl. sakavstämning.
- Presentation av granskning till revisorer.
- Godkänd rapport skickas till berörda nämnder & revisorer.

Kvalitetssäkring

Kvalitetssäkring har skett genom Deloittes interna kvalitetssäkringssystem. Rapporten har även kvalitetssäkrats av de intervjuade personerna.

2. Granskningsresultat

Utifrån genomförda intervjuer och granskat material har en övergripande beskrivning av kostverksamhet gjorts nedan. De iakttagelser som framkommit till följd av intervjuer och dokumentstudier redogörs under den rubrik som ansetts mest lämplig.

2.1 STYRDOKUMENT

Kostpolicy med handlingsprogram för Herrljunga kommun antagen och reviderad av kommunfullmäktige 2008, 2012 och 2017 beskriver den övergripande målsättning för kostverksamheten i kommunen samt anger riktlinjer och anvisningar kopplade till måltider, måltidsorning, måltidsmiljö, specialkost och kommunikation.

I kostpolicyn anges följande målsättningar/önskemål för kostverksamhet;

- Att andelen ekologiska och kravcertifierade livsmedel ska öka.
- Att andelen närodlade livsmedel samt att svenskproducerad mat ska öka.
- Att kött och mjölk ska komma från djur som fötts, levt och slaktats enligt svensk djurlagstiftning.
- Att fisk som serveras ska komma från hållbara bestånd.
- Att insjöfisk eller fisk från Östersjön (I enlighet med Livsmedelsverkets rekommendationer) ska inte serveras barn i förskola/skola/fritidshem.
- Att maten som serveras ska innehålla så få tillsatser som det är praktiskt möjligt.
- Att produktion och upphandling ska ske till marknadsmässig kostnad med bibehåll hög kvalitet på mate.
- Att matsvinnet ska minska.
- Att alternativrätt på flera av kommunens skolor ska serveras
- Att utbildade kockar lagar mat från grunden så nära matgästen som möjligt.

Kostpolicyn innehåller även ett handlingsprogram med; mål och riktlinjer för kommunens invånare, mål och riktlinjer för äldreomsorgen/ LSS /Matdistribution, mål och riktlinjer för förskola, skola och fritidshem samt ett handlingsprogram för

måltidsservice (kostenheten). Handlingsprogrammet innehåller mål och aktiviteter samt ansvariga för respektive aktivitet.

Med utgångspunkt i den övergripande kostpolicyn har socialnämnden tagit fram en egen kost- och måltidsrutin. Den ska fungera som ett styrande dokument i det dagliga arbetet och som stöd för att kvalitetssäkra frågor som tillhör kost inom socialnämndens verksamheter. Rutinen beskriver bland annat vad som gäller avseende, mål, ansvar och verksamhet, mottagningskök inom vård och omsorg, matlagning i små verksamheter och pedagogisk mathållning, måltidernas sammansättning samt nattfasta samt kvalitetssäkring. Vi har inte kunnat ta del av någon särskildkost inom tekniska nämnden och bildningsnämnden.

Ett av Herrljunga kommuns inriktningsmål lyder "Herrljunga kommun är en långsiktigt hållbar kommun!" och det är inom ramen för detta inriktningsmål som vi noterar två prioriterade mål och målidikatorer kopplade till kostverksamhet; 1) *Kommunens andel (%) miljömärkta livsmedel ska öka till 42 % samt 2) kostenhetens andel (%) miljömärkta livsmedel ska öka till 47 % år 2019.*

Bedömning

Vi noterar att det finns en övergripande Kostpolicy med handlingsprogram för Herrljunga kommun. Kostpolicyn innehåller många övergripande formuleringar utan några tydliga specifikationer.

Vissa formuleringar är tydliga och vissa otydliga, exempelvis vad anses med närproducerad – räcker det med att en del av måltiden är närproducerad) eller vad innebär bra miljö där mat serveras, etc. Som exempel, tolkas målsättning "närproducerad mat" som "matproducent ska finnas inom 10 mils radie" och målsättning "att maten ska tillagas nära den som äter" som "tillagningskök ska ligga nära användaren".

Vidare, innehåller policyn en hel del aktiviteter kopplade till olika mål samt ansvariga för resp.aktivitet, men det saknas information om när aktiviteter ska genomföras och hur effekterna av respektive aktivitet ska mätas och följas upp.

Vår bedömning är att de vaga och allmänna formuleringar skapar tolkningsutrymme och svårigheter för politiker att bedöma om målen angivna i Kostpolicy är uppnådda eller inte. Nuvarande Kostpolicy med handlingsplan bör därför ses över, bland annat bör kostpolicyens skrivningar och mål förtydligas och ange hur efterlevnad av policy samt när planerade aktiviteter ska genomföras, hur effekterna ska mätas.

Dokumentgranskningen visar att tekniska nämnden har fastställt två nämndmål för kostverksamheten. Dessa mål ligger i linje med övergripande kostpolicy och inriktningsmål i Herrljunga kommun. Vi noterar dock att kostenheten inte fastställt några egna interna mål. Enheten följer som tidigare beskrivits kostpolicy, nämndmål samt regelverk och riktlinjer från Socialstyrelsen och Skolverket.

2.2 ORGANISATION

Ansvar

Kostverksamheten ligger på Måltidservice (i denna rapport kallad kostenhet) inom tekniska förvaltningen och därmed under tekniska nämnden. Enheten levererar mat till bildningsnämndens- och socialnämndens verksamheter (förutom LSS boenden som lagar sin egen mat i boendet på Ringvägen).

Enligt uppdragsbeskrivningen ska kostenheten leverera kostnadseffektiv service av hög kvalitet till beställande förvaltningar och dess gäster i form av måltider. Måltiderna ska uppfylla livsmedelsverkets rekommendationer för respektive målgrupp. Enheten ska tillsammans med köpande förvaltningar verka för att höja måltidskvaliteten utifrån kundens och gästens önskemål. I uppdraget ingår även att följa och implementera det kostpolitiska programmet. Då kostenheten står för kommunens livsmedelsinköp ska den verka för att öka andelen ekologiska och närproducerade livsmedel.

Nuvarande internservice inkl. måltidsservice i Herrljunga kommun bygger på en köpsälj-metod, där tekniska nämnden är säljande/utförare och social- och bildningssnämnden köpare/beställare. Överenskommelse och åtaganden mellan säljar/utförare och köpare/beställare regleras med avtal. I avtalet anges bl.a avtalstid, pris, volymbeställning och tjänstens innehåll. Både säljande/utförare och köpare/beställare uppger i samband med intervjuer att nuvarande avtal (upplägg och innehåll) inte optimal och bör därför ses över. Enligt kostenheten kommer avtalen (upplägg och innehåll) att ses över inom kort.

Kostpolicy tydliggör vilket ansvar åvilar som tjänstemän (kostchefen, förvaltningscheferna, enhetscheferna, verksamhetscheferna, utvecklingsledare och

kostgruppen) både hos beställare och utförare för verksamheten, när det gäller aktiviteter/åtgärder angivna i handlingsprogrammet.

Kostchefen ansvar för bl.a att se till att näringsvärdesberäknad grundmatsedel till äldreomsorgen och skola/förskola pågår kontinuerligt, att matsedel och måltidsplanering utformas i enlighet med SMART2 konceptet, arbete med lokala livsmedelsproducenter, driva arbete att minska matsvinn, utvärdera skolmaten enligt Skolmatsakademins webbenkät vartannat år, att service och bemötande blir en central del i befattnings- och arbetsbeskrivningar.

Organisation

Kostenheten leds av en kostchef som har det övergripande ansvaret. Förutom kostchefen finns det 27 medarbetare på kostenheten, varav 22 kokkar (se organisationschema i bild 1).

Inom kostenheten (måltidsservice) arbetar även två pooltjänster, två årsarbetare som täcker upp vid ledigheter och sjukdom samt en heltidstjänst som kostsamordnare.

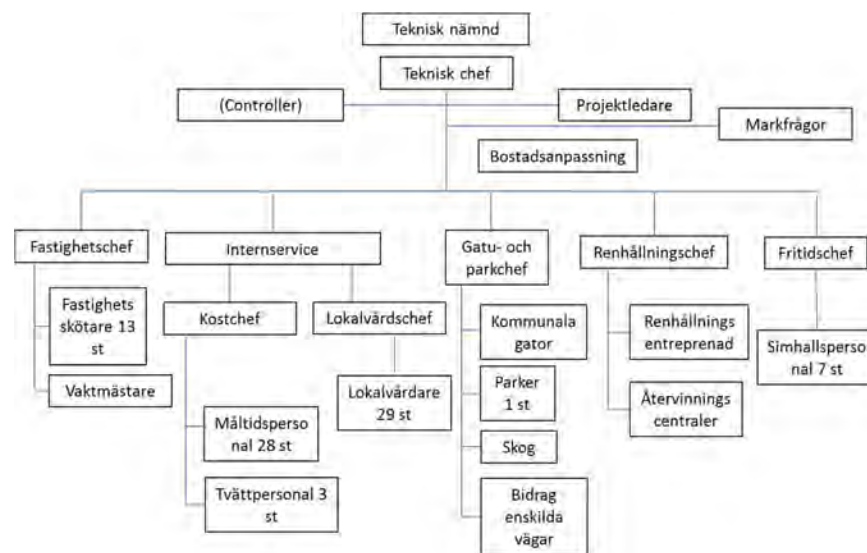

Bild 1

Samtliga kockar är utbildade kockar, enligt kostchefen. Sex kockar och ett kostbiträde (totalt 5,9 årsarbetare), arbetar mot socialnämndens verksamheter och sexton kockar och ett köksbiträde, (totalt 15,6 årsarbetare) arbetar mot bildningsnämndens verksamheter.

Av intervjuer framgår att det råder stor brist på utbildade kockar, och att kostenheten behöver utarbeta strategier för att kunna möta det framtida rekryteringsbehovet.

Av en intern utredning som genomfördes av staben för några år sedan samt av det som framkommit i intervjuer framgår att dialog och kommunikation mellan beställar- och utförarorganisation inte fungerat tillfredställande, bland annat anges eftersatt ledningsfunktion inom måltidsservice som en av orsakerna. Detta har lett till irritation på flera håll, främst bland köparna, även om bristerna uppmärksammats av alla aktörer. Situationen har dock förbättrats, dialog, kommunikation, samarbete fungerar bättre idag, enligt representanter för beställar- och utförarorganisationen. Nuvarande kostchef tillträdde juni/juli 2018.

Inom kommunen finns olika forum där det sker dialog mellan representanter från kostenheten och verksamheterna inom beställande förvaltningar. Varje enhet inom beställande förvaltning har en person som fungerar som kostråd. Fyra gånger per år genom kostmöte mellan kostchef, kostråden, måltidspersonal, pedagoger och rektorer med fokus på att utveckla måltiden. Syftet med mötena är att utveckla kost-metodikerna (t.ex. förändra näringsinnehållet, hur många mellanmål som serveras, ändra menyer, mm.).

Enligt kostchefen pågår regelbundna kostmöten inom Socialförvaltningen. Det görs även inom bildningsförvaltningen men finns förbättringar. Även ett matråd sammanträder en gång per termin, på alla skolor och förskolor. Enligt kostchefen är dessa möten och denna dialog väldigt viktiga. Kostenheten har också särskilda beställardialoger med socialförvaltningen och bildningsförvaltningen där de får information om önskemål/klagomål från brukarna.

Rektor/förskolechefen anser att rektorer har begränsade kunskaper om kostprocessen, avtalen och regelverkens detaljer, och det är därför inte relevant att lägga tid på att sätta sig in i kostverksamheten.

Matproduktion

Till socialnämnden

Socialförvaltningen lämnar prognoserade volymer till tekniska förvaltningen utifrån antalet boendeplatser (antalet portioner). I dagsläget finns 91 platser. Beställningar

från socialförvaltningen till kostenheten görs av enheterna via verksamhetssystemet Matilda. Tekniska levererar maten till boendena i varm-kantiner (leveransen görs av ett upphandlat bolag – till korttids och Hemgården samt Gäsenegården). Personal serverar maten på boendena. Servering ingår inte i socialförvaltningens kostnader för kosten.

Inom hemtjänsten gör den enskilde beställning via hemtjänsten, alternativt lämnar en blankett till taxichauffören när denne lämnar maten. Måltiderna beställs på vecko-basis (ändringar kan göras i efterhand vid behov). Brukaren har ett utbud med 10 olika rätter att välja på. När socialförvaltningen får in en beställning från hemtjänsten om matdistribution lämnar de denna beställning direkt till köket.

Måltider tillagas, packas i "modifierad atmosfär" och skickas med kylbil till brukare. Matportioner förvaras sedan hemma hos brukaren i deras kylskåp. Brukaren värmer sedan maten själv. I de fall brukaren inte kan värma själv får denna hjälp av hemtjänstpersonalen med detta. Kring-varorna (smör, mjölk, grädde etc) beställs från dag till dag. Kring-varor ingår i dygnsportionspriset. Inom LSS är det svårt att bedöma antalet portioner. Socialförvaltningen får inte heller ta ut avgifter utöver boende och kost för brukare med beslut om insats enligt LSS.

All mat till socialnämndens verksamheter tillagas och levereras från ett tillagningskök (Nyhagaköket). Maten levereras till Hemgården och Hagen. Frukost och lunch till dessa två lagas centralt och skickas med taxi (extern aktör) ut till enheterna vid två tillfällen varje dag. Kvällsmaten är kallmat och skickas ut med frukosttransporten.

Nyhagaköket har två matlagningsled: ett för varmmat och ett för kallmat. Totalt tillagades och levererades 36 371 (år 2016), 36 032 (år 2017) och 38 820 (år 2018) dygnsportioner till äldreomsorgen, se tabell 1. Mest mat levereras till Säbo – Hemgården.

Produktion (#dygnsportioner)	2016	2017	2018
Korttidsboende Furuhausen (inkl. dagträff)	5 229	4 824	4 481
Hagen	10 699	10 994	13 365
Hemgården säbo	17 561	17 046	17 845
LSS (inklusive pedagogiska luncher)	2 882	3 168	3 129
Summa	36 371	36 032	38 820

Tabell 1

Antalet dygnsportioner har ökat med 2788 portioner eller 8% procent mellan 2017 och 2018, troligtvis pga. av ett annat boende har utökat antalet brukare, dock ej bekräftat.

Vi noterar att i dygnsportioner ingår alla måltider, dvs både lagade mål mat samt mellanmål där avdelningarna beställer fritt antal varor (tex bröd, bullar, nyponsoppa, keso mm).

Till Bildningsnämnden

Verksamhetssystemet Matilda används i viss mån inom förskolan, men inte samma utsträckning som inom ÅO, istället görs dagliga beställningar genom att varje dag på en tavla skriva antal portioner förskolan vill ha (baserad på planerad barnnärvaro). Beställning av matportioner till grundskolor och gymnasieskolorna anpassas efter närvaro på daglig basis genom daglig närvarouppföljning. Kostenheten önskar att kostdataprogrammet Matilda användas i större utsträckning förskolan.

För förskola, grundskola och gymnasium gäller att 90 % av elevernas måltidsnärvaro betalas i förskott (antalet uppges halvårsvis), dvs. 90 % av det antal skolan uppger måste de betala för oavsett hur faktisk antal är. Om nya volymer inte rapporteras av beställande förvaltning inför varje nytt år så förutsätts att den gamla volymen gäller.

Matproduktion

Varje skola har eget tillagningskök, totalt 10 st (dock en mottagningsmodul vid en förskola). De större skolorna har mer än en kock, de mindre en kock per skola. Enligt kostenheten finns det ingen överkapacitet vid de 10 köken. Vi noterar att det är 3,5 mil från Herrljunga till mest avlägsna skolan i kommunen.

Förskola "Lyckans kök" stängdes 1 januari 2019 då det var för få portioner att tillaga och inte ekonomiskt försvarbart. Dessa portioner tillagas i Altorpskolans kök och levereras till förskola Lyckan med samma transport som till förskola Tussilago (Herrljunga Taxi). Beslut om att stänga köket togs i tekniska nämnden.

Skolans egna personal är inte involverad i kostverksamhet (förutom ev viss passning under matstunderna), all kostverksamhet hanteras av personal från kostenheten.

Totalt, tillagades, levererades och serverades 447 177 (2017), 552 016 (2018) och 587 671 (2019) måltider bildningsnämndens verksamheter, se tabell 2.

Vi noterar att antalet måltider ökat kraftigt mellan 2017 och 2018, ca 23%. Ökning prognoseras även mellan 2018 och 2019, ca 6%. Förskolan står för de största ökningen.

Produktion (# måltider)	2017	2018	2019
Lunch skola	193 121	207 139	208 580
Lunch fritidshem	10 158	13 640	15 463
Frukost fritidshem	53 210	71 445	80 999
Mellanmål fritidshem	53 210	71 445	80 999
Lunch förskola	55 407	66 908	71 940
Frukost förskola	41 036	60 720	64 845
Mellanmål förskola	41 036	60 720	64 845
Summa	447 177	552 016	587 671

Tabell 2

Bedömning

All kostverksamheten är samlad under en huvudman, tekniska nämnden, vilket ökar möjligheterna till styrning. Tekniska förvaltningen ansvarar för inköp, produktion och matleverans. Beställande förvaltningar har inte valmöjlighet att beställa/köpa mat från annan leverantör, allt måste beställas/köpas av tekniska. Detta innebär att konkurrensen är ur spel. Vidare är kostenheten självfinansierad och bestämmer matpriser själva. Eftersom konkurrensen saknas och enheten sätter matpriser själva finns inte heller incitament för utförande verksamhet att arbeta med effektiviseringar av kostverksamheten. Inom ramen för denna granskning har vi dock inte haft möjlighet att verifiera att avsaknad av konkurrens leder till högre matpriser i Herrljunga kommun.

Även representanter för beställande förvaltningar som har intervjuats har samma uppfattning. Denna fråga har även berörts i samband med tidigare intern utredning, dock har ingen förändring skett. För att nuvarande köp/sälj system ska fungera på ett optimalt och effektivt sätt behöver hela systemet ses över och styras upp, framförallt avseende prissättning, kvalitet samt uppföljning. Vidare, bör det efterfrågas liknande öppenhet, förhållande och tydlighet i förhandlingar mellan beställare och utförare som på den öppna marknaden. Ett annat alternativ är att titta på andra typer av system/lösningar som skulle passa Herrljunga kommun och dess förutsättningar.

I Herrljunga kommun finns 11 tillagningskök. De flesta skolenheten har eget tillagningskök. Antal tillagningskök driver upp de totala matkostnaderna framförallt personalkostnaderna, men även lokal och driftkostnader. Enligt Kostpolicyen ska maten

lagas nära de som äter, enligt vår tolkning av målformuleringen innebär detta inte per automatik att varje enhet ska ha eget tillagningskök.

Vi noterar att matbeställningen sker på olika sätt. Vissa enheter använder verksamhetssystemet Matilda vid beställningar och vissa inte. Att avända sig av verksamhetssystemet underlättar både för beställare och utförare, bland annat förväntas beställningsprocessen bli effektivare, det blir bättre transparens och överblick och enklare uppföljning och utvärdering. Fler enheter bör därför eftersträva beställningar genom verksamhetssystemet.

Dialog, kommunikationen och samverkan mellan beställar- och utförarorganisation har förbättrats på senare tid, enligt de intervjuade. Vi anser att arbetet med förbättring av dialogen och kommunikationen bör fortsätta. Kostmöten mellan kostenheten och beställande förvaltningar genomförs framförallt med socialförvaltningen, kostenheten bör därför utveckla kostmötena även med bildningsförvaltningen.

2.3 EKONOMI

Resultat

Ekonomiskt utfall för 2016-2018 samt prognoserat utfall för 2019 visas i bild 2 till höger. Kostenheten redovisar ett positivt resultat (+592 tkr, +2,4%) för 2018, och ett negativt resultat för 2016 (-23 tkr) och för 2017 (-144 tkr). Ett överskott på 415 tkr prognoseras för 2019.

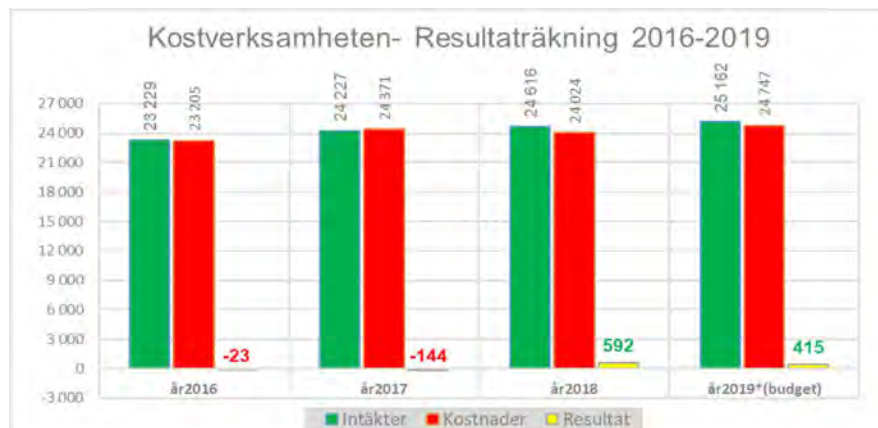

Bild 2

Vi noterar en trend med långsamt ökande kostnader och intäkter under perioden 2016 och 2019. Kostnaderna ökar dock inte i samma takt som intäkterna, framförallt under 2018 och 2019.

Intäkter

Totala intäkter från bildningsnämnden uppgår till ca 15 mnkr per år. Grundskolan står för största intäkterna, se bild 2. Vi noterar att intäkterna från grundskolan minskade och intäkterna från förskolan och fritidshem ökade under 2019 i förhållande till 2018. Inom ramen för denna granskning har vi inte närmare kunnat utreda intäktsförändringarna. Det är möjligt att kostnaderna mellan grundskolan, förskolan och fritidshem har omfördelats.

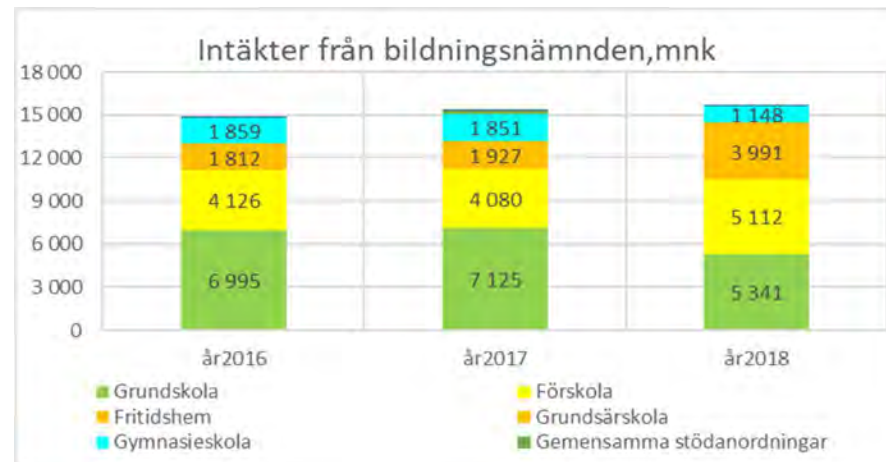

Bild 3

Största intäkterna från socialnämnden erhålls från Säbo-Hemgården och Hagen, se bild 4. Intäkterna från Hagen har ökat de senaste 3 åren, troligtvis för att antal brukare ökade, intäkterna från korttidsboende, LSS och Hemgården Säbo är relativt oförändrade mellan 2017 och 2018.

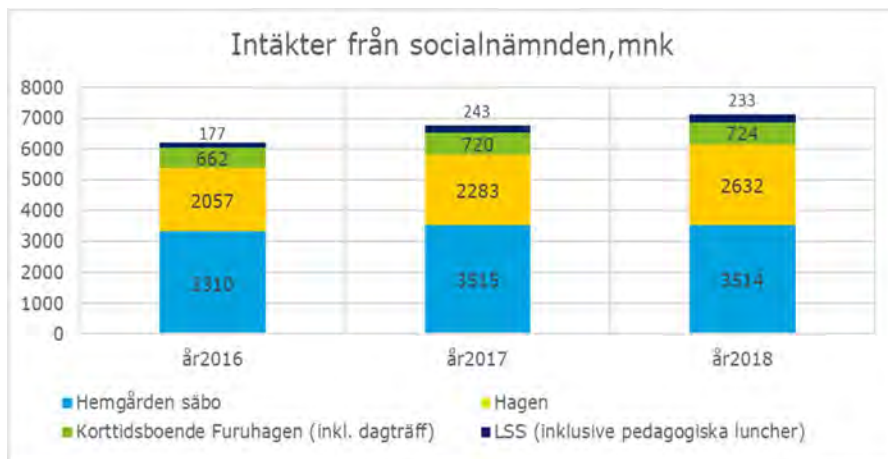

Bild 4

Kostnader

Kostnadsavvikelse per kostnadstyp i förhållande till budget redovisas i bild 5. Största negativa avvikelser noteras för övriga kostnader (som består uteslutande av livsmedelskostnader), framförallt under 2017 då faktiska kostnader för livsmedel blev ca 1 mnkr högre än planerat. Även 2016 noteras relativt stor negativ avvikelse dock inte i samma omfattning som för 2017. Underskottet år 2016 och 2017 förklaras i hög grad av högre livsmedelskostnader.

Bild 5

År 2018 noteras en marginell avvikelse, vilket även påverkat resultat positivt. Personalkostnaderna ligger relativt väl i linje med budgeten.

Personalkostnader står för den största andelen av de totala matkostnader, se bild 6. Andel personalkostnader har ökat de senaste 4 åren 46,5% år 2016 till till 52,3% år 2019 (prognos). Andel livsmedelskostnader ligger runt 33% och har inte förändrat så mycket de senaste åren. Andel lokalkostnader har dock minskat från 11,5 % till 6,6%.

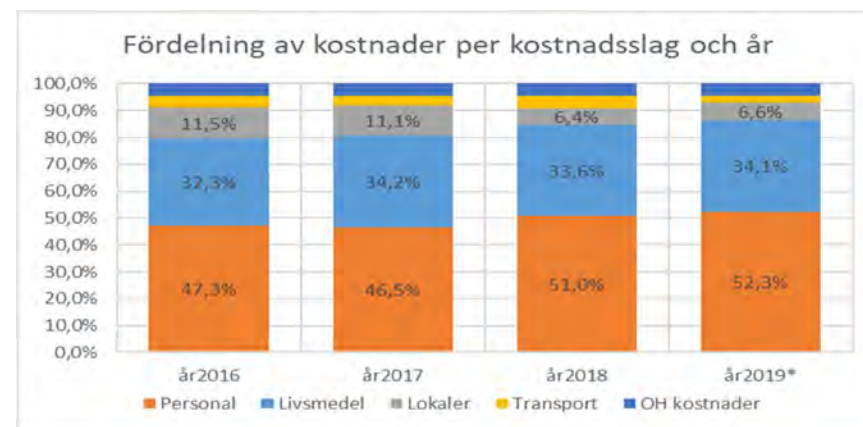

Bild 6

Personalkostnader

En genomgång av offentlig statistik visar (bild 7) att Herrljunga kommun haft 2,84-3,1 arbetare/1000 invånare de senaste 4 åren, se bild 7. Detta är högre än genomsnitt för riket och liknande kommuner, dock något lägre än Vårgårda kommun.

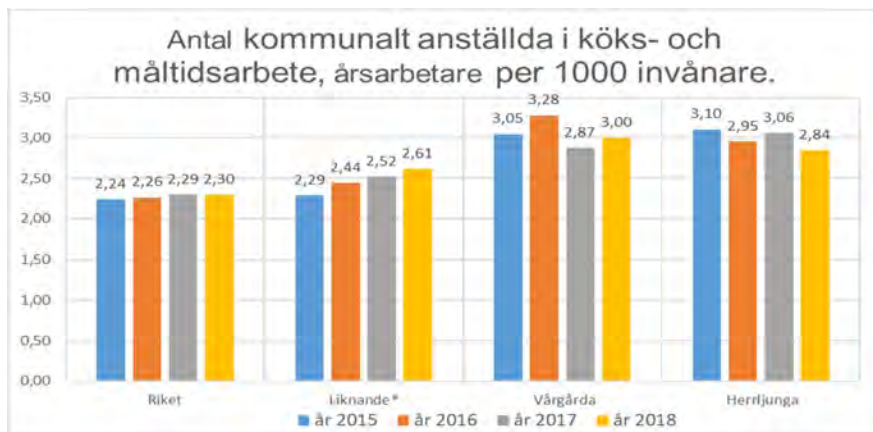

Bild 7

Om antal i köks- och måltidsarbete i Herrljunga kommun hade legat på samma nivå som i liknande kommuner hade Herrljunga kommun haft ca 2,2 färre årsarbetare år 2019 (28 st) och om antal köks- och måltidsarbete i Herrljunga kommun hade legat på samma nivå som riket hade Herrljunga kommun haft ca 5,2 årsarbetare. Tekniska förvaltningen och kostenheten har enligt de intervjuade jobbat mycket med att slimma organisationen.

Flera av de intervjuade påpekar att det inte bara är ekologiska och närproducerade livsmedel som driver kostnaderna. Det höga antalet kök med maten som lagas från grunden är också kostnadsdrivande. Antal köks- och måltidsanställda påverkas i stor utsträckning av antal tillagningskök.

Livsmedel

En jämförelse med 232 andra kommuner visar att Herrljunga kommun är bland de 23 kommuner med högst andel ekologiska livsmedel (över 41%) år 2017 och bland de 88 kommuner under 2018, se bild 8. Uppskattningsvis kan ca 500 tkr av livsmedelsinköpen hänföras till ekologisk livsmedel.

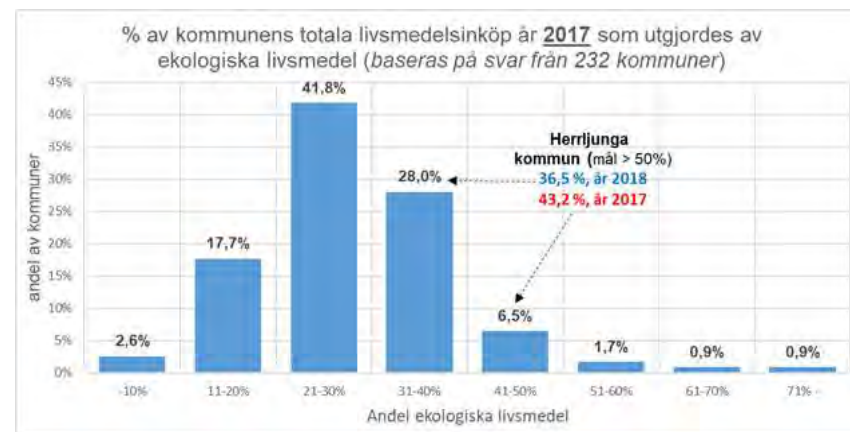

Bild 8

”Övriga kostnader”

Avgiften för utkörning av mat motsvarar inte kostnaden för transporten. Av intern statistik framgår att Totalkostnad per månad (Taxikostnaderna) för utkörning av måltider uppgår till ca 40 tkr och intäkten till 7 tkr, alltså ett underskott per månad på 33 tkr som belastar kostenheten. Utkörningsavgiften ingår dessutom i högkostnadsskyddet. Intäkten blir därför lägre om brukaren inte har avgiftsutrymme.

Det finns misstankar (inom kostenehten) att den kylda matdistributionen är en stor kostnadsdrivare. Kostenheten håller på att ta fram en egen ekonomisk aktivitet för att bryta loss denna kostnad.

Alla kring-varor ingår i dygnsportionspriset, det kostar inte extra för att extra volym beställs.

Prissättning

Matpriserna fastställs av tekniska förvaltningen i början av året. Vid prissättning tillämpas självkostnadsprincipen.

Livsmedelskostnaden (råvaror) är rörliga kostnader, vilket innebär att dessa kostnader ändras vid volymförändring. Personal, el, lokaler, utrustning, OH räknas dock som fasta kostnader. Totala fasta kostnader förändras inte vid volymförändring, däremot ökar/minskar fasta kostnader per styck vid volymförändring. Ju fler portioner tillverkas med samma bemaning desto lägre personalkostnad.

Vid kalkylering av matpriser per portion/måltid utgår tekniska förvaltningen från total budgeterad kostnad och total prognoserad volym för hela året.

Den totala budgeterade kostnaderna baseras i sin tur på tidigare årets budgeterade kostnader inkl. justeringar pga. verksamhetsförändringar samt indexuppräkningsindex för livsmedelskostnaden, löneuppräkningsindex för personalkostnader samt konsumentprisindex för övriga kostnader.

Matpriser - Bildningsnämnd

I tabell 3 visas beräkning och utfall av total budgeterad kostnad för matproduktion till bildningsnämndens verksamheter för 2019.

Den totala budgeterade kostnaden uppgår till 15,7 mnkr vilket är ca 2,7 % högre än tidigare år. Personalkostnader uppgår till ca 7,2 mnkr, ca 2,17% högre än 2018, och livsmedelskostnaderna till ca 5,1 mnkr vilket är ca 4,1 % högre än tidigare år.

Kostnadstyp	Budget 2018	Indexuppräkningsindex	Kostnad 2019,kr
Personalkostnad	7 093 500 kr	2,17%	7 247 429 kr
Livsmedel	4 978 000 kr	4,10%	5 182 098 kr
Övrigt	3 246 000 kr	1,70%	3 301 182 kr
Totalt	15 317 500 kr		15 730 709 kr

Tabell 3

Sammanställning av kalkylerade måltidspriser (rörlig, fast och total) per måltid redovisas i tabell 4. De fasta kostnaderna uppgår till 18,87 kr per måltid/portion för alla måltider.

Verksamhet	Måltid	Rörlig	Fast	Total pris
Förskola /Fritidshem	Frukost	7,35 kr	18,87 kr	26,22 kr
	Mellanmål	7,35 kr	18,87 kr	26,22 kr
	Lunch	7,98 kr	18,87 kr	26,85 kr
Grund-//Gymnasieskolan	Lunch	11,17 kr	18,87 kr	30,04 kr

Tabell 4

Den rörliga kostnaden per måltid varierar mellan olika måltider, rörlig kostnad för frukost och mellanmål i förskola/fritidshem uppgår till 7,35 kr, rörlig kostnad för lunch i förskola/fritidshem uppgår till 7,98 kr och för lunch i grund- och gymnasieskolan till 11,17 kr. För ett barn i förskolan och/eller fritidshem som äter frukost, mellanmål och

lunch på skolan blir den totala matkostnaden 79,3 kr/dag. Pris/kostnadsutveckling mellan 2017-2019 framgår av tabell 5. Fastkostnad/portion minskade väsentligt mellan 2017 och 2019 med ca. 29%, samtidigt som livsmedelskostnader (rörlig kostnad) per måltid ökade något. Vi har inte tagit del av underlag som visar varför fastkostnad per portion/måltid minskade. Att fasta kostnader per portion har minskat kan bero på att; 1) antal portioner har ökat samtidigt som totala fasta kostnader blev oförändrade eller att totala fasta kostnader minskade och att volymen blev oförändrad.

Måltider	2017		2018		2019	
	Livsmedel	Fast kostnad	Livsmedel	Fast kostnad	Livsmedel	Fast kostnad
Lunch skola	10,58	25,18	10,73	18,50	11,17	17,95
Lunch fritidshem	7,55	25,18	7,66	18,50	7,98	17,95
Frukost fritidshem	6,96	25,18	7,06	18,50	7,35	17,95
Mellanmål fritidshem	6,96	25,18	7,06	18,50	7,35	17,95
Lunch förskola	7,55	25,18	7,66	18,50	7,98	17,95
Frukost förskola	6,96	25,18	7,06	18,50	7,35	17,95
Mellanmål förskola	6,96	25,18	7,06	18,50	7,35	17,95

Tabell 5

Matpriser – Socialnämnd

I tabell 6 visas beräkning och utfall av total budgeterad kostnad för matproduktion till socialnämndens verksamheter för 2019.

Den totala budgeterade kostnaden uppgår till 8,3 mnkr vilket är ca 2,6 % högre än tidigare år. Personalkostnader uppgår till ca 3,9 mnkr, ca 2,17% högre än 2018, och livsmedelskostnaderna till ca 2,3 mnkr vilket är ca 4,1 % högre än tidigare år.

Kostnadstyp	Budget 2018	Indexuppräkningsindex	Kostnad 2019, mnkr
Personalkostnad	3 817 500 kr	2,17%	3 900 340 kr
Livsmedel	2 327 000 kr	4,10%	2 422 407 kr
Övrigt	1 964 000 kr	1,70%	1 997 388 kr
Totalt	8 108 500 kr		8 320 135 kr

Tabell 6

Debitering till äldreboende/kortis sker i en fast del och en rörlig del. Den fasta delen debiteras vid årets början och ska täcka lokaler och personal. Den rörliga delen debiteras efter verkligt antal beställda portioner och faktureras månadsvis i efterskott.

Pris per dygnsportioner inom SÄBO/Kortis har brutits ner i fast resp. rörlig del. För övriga måltider, har nedbrytningen inte gjorts, total pris per måltid redovisas istället, se tabell 7. När det gäller dygnsportioner inom SÄBO/Kortis uppgår den fasta delen till 136,36 kr/dygnsportioner och den rörliga till 58,89 kr/dygnsportion. Detta ger ett totalt pris/per dygnsportion på 195,3 kr.

Matportion för distribution kostar 55,8 kr/portion, lunch på Nyhagaköket och dagträffen 71,8 kr, fika på dagträffen 22,1 kr och utkörningsavgift per utkörningstillfälle 45 kr.

Verksamhet	Måltid/utkörning	Rörlig	Fast	Total
Hemtjänst	Matportion för distribution	-	-	55,8 kr
	Utkörningsavgift/utkör.	-	-	45,0 kr
Äldreboende /kortis	Dygnsportioner	58,9 kr	136,4 kr	195,3 kr
	Lunch på Nyhagaköket	-	-	71,8 kr
Dagträff	Lunch - dagträffen	-	-	71,8 kr
	Fika - dagträffen	-	-	22,1 kr

Tabell 7

Socialnämnden beslutade i maj 2018 att anta revidering av riktlinjer för taxor och avgifter inom socialnämndens verksamhetsområde. Det innebär bland annat att subventioneringen av matavgiften minskar från 28 procent (2018) till 15 procent (2019). Måltidsavgiften för boende på korttid och särskilt boende höjs 2019 med 870 SEK i månad.

Sänkningen av subventioneringen innebär en minskning av kostnader för socialnämnden med ca 1 mkr per år (total netto effekt). Subventioner avser endast varm mat, och inte kyld mat som körs ut i hemtjänsten.

Prisutveckling inom SÄBO, demens, korttids redovisas i tabell 8 och inom Hemtjänst (Matdistribution) i tabell 9. Pris per dygnsportion ökade med ca 8% mellan 2016 och 2019.

Kostpris	2016	2017	2018	2019
Rörlig	46,10	49,85	57,39	58,89
Fast	135,39	140,96	132,89	136,36
Total pris	181,49	190,81	190,28	195,25

Tabell 8

Kostnad för en lunch ökade med ca 8% mellan 2016 och 2019.

Kostpris	2016	2017	2018	2019
Portion	52 kr	54 kr	55 kr	56 kr

Tabell 9

Systemet för "tilläggskostnader" som uppstår om beställande förvaltningar beställer något extra/annorlunda är oklart då vissa saker kostar extra medan andra inte gör det. Skolan upplever att det finns brist i informationen kring enskilda måltidspriser. Detta skapar en frustration för köparna då de redan har en ansträngd budget. Ofta kommer priserna väldigt sent, inte allt för sällan efter att budgetarbetet är avslutat eller i slutet av detta arbete, vilket försvårar för köparna att skapa en korrekt budget.

Om en rektor anser att det behövs mer mat och väljer att köpa in mer kost än budgeterat så merfaktureras skolan för dessa extra utgifter. I praktiken innebär det att om budgeten felberäknas från kontrollern så ansvarar ändå rektorn för övertrasserandet, eftersom rektor ansvarar för sin egen budget. Representanter från socialförvaltningen menar att matbudgeten som förvaltningen tilldelas är inte anpassad för att klara av målen för ekologisk mat. Enligt socialförvaltningen går matbudgeten och kostpolicyn inte ihop och detta har de informerat fullmäktige skriftligt om.

Kostchefen förstår att det finns synpunkter kring att kosten i Herrljunga är dyr, men anser samtidigt att brukare får väldigt hög kvalitet på maten.

Jämförelser med liknande kommuner

Enligt officiell statistik hade Herrljunga kommun 2018 högre kostnad för måltid per elev/år än liknande kommuner, grannkommuner och riket, se bild 9. Skillnaden totala matkostnader för grundskola motsvarar ca 0,8 mkr/år i förhållande till genomsnittet för liknande kommuner, 0,6 mkr i förhållande till riket och 1,5 mkr i förhållande Vårgårda kommun, VI noterar att matkostnader i grundskolan ökade kraftigt mellan 2015 och 2016.

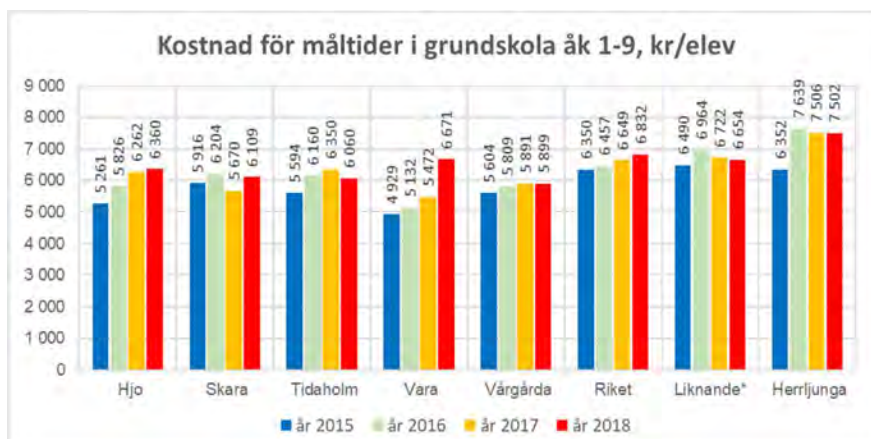

Bild 9

Kostnad för måltider i gymnasieskolan i Herrljunga kommun minskade kraftigt mellan 2017 och 2018, ca 2 800 kr/elev/år eller ca 0,7 mnkr, totalt. Innan minskningen har kostnad för måltider i gymnasieskolan i Herrljunga kommun legat högre än i liknande kommuner, grannkommuner och riket, se bild 10.

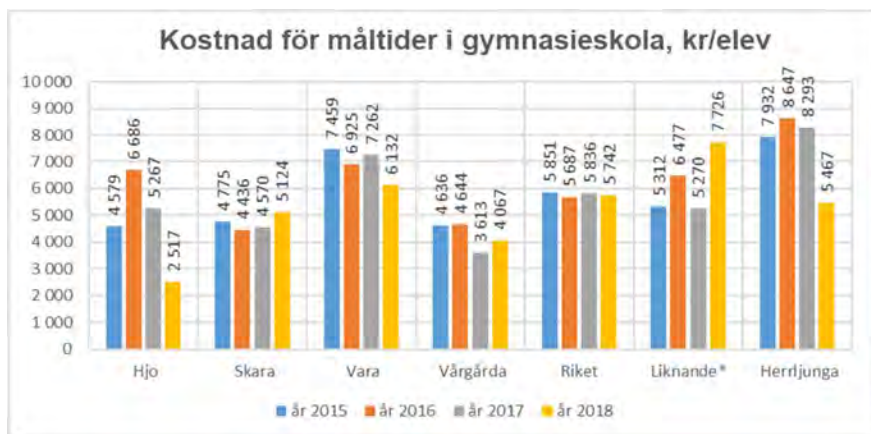

Bild 10

Att göra en jämförelse av matpriserna inom äldreomsorgen är inte lika lätt då det inte finns någon officiellt statistik som visar hur mycket kostar maten i andra kommuner. Vi har därför inte haft möjlighet att göra jämförelse av kostnader för alla måltider inom socialnämnden.

Det vi dock har gjort är jämförelse av månadskostnad/brukare inom särskilt boende/kort. Herrljunga kommun har väsentligt högre kostnader inom särskilt boende och är dyrast bland de utvalda/jämförbara kommuner, se bild 11. Exempelvis har Tidaholm 2000 kr lägre kostnader för mat inom särskilt boende.

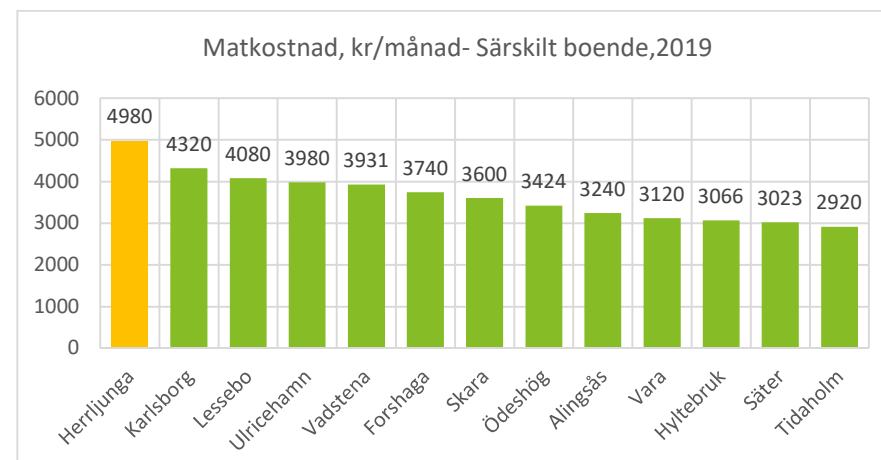

Bild 11

Bedömning

Mot bakgrund av att kostenheten har redovisat relativt marginella överskott/underskott de senare åren bedömer vi att den ekonomiska styrningen och uppföljningen inom kostenheten fungerar på ett tillfredsställande sätt och att kostenheten till övervägande när måluppfyllelse för ekonomi. Vi noterar dock en trend om ökade kostnader och intäkter. Intäkterna från både bildningsförvaltning och socialförvaltning ökar. De faktiska kostnaderna avviker inte i något större utsträckning från budgeterade kostnader, förutom övriga kostnader (livsmedelkostnader) under 2017, som avvek med ca -1 mnkr.

Budget för kostenheten baseras på tidigare års budget, ev. justeringar vid t ex organisations- och verksamhetsförändringar och indexuppräknig. Detta sättet att

budgetera öppnar möjligheten för kostenheten att styra kostnadsdrivande faktorer, t ex andel ekologiska livsmedel och på det sättet få ekonomi i balans samtidigt som det finns risk att icke-finansiell måluppfyllelse (% ekonomisk mat) ej uppnås, så som skedde 2018.

Jämförelse av matkostnaderna visar att Herrljunga har högre kostnader inom både skolan och äldreomsorgen än liknande kommuner, grannkommuner och riket. Det är dock viktigt ha i åtanke att kostnadsnivåerna påverkas av de mål olika kommuner har avseende kvalitet på maten, valmöjlighet, andel ekologiska/närproducerade/svenska råvaror.

Personalkostnader står för den största andelen av kostnaderna och har ökat de senaste 3 åren, från 46,5% till 53,3% år 2019 (prognos). Kostnader för livsmedel har legat mellan 32-34% av totala kostnader under de senaste 4 åren. Lokalkostnader har minskat i förhållande till övriga kostnader.

Enligt officiell statistik har Herrljunga kommun fler köks- och måltidsarbetare/1000 invånare än riket (+25%) och likande kommuner (+9%) och färre än Vårgårda kommun (-6%). Den mest troliga förklaringen till större antal medarbetare/1000 invånare är stort antal tillagningskök framförallt på skolorna. Att Herrljunga kommun har så stort antal tillagningskök beror på kommunens målsättning att maten ska tillagas så nära brukare som möjligt.

Herrljunga kommun var bland de 23 kommuner med högst andel ekologiska livsmedel (mer än 41%) år 2017, och bland de 88 kommunerna.

Alla kring-varor ingår i dygnsportionspriset, det kostar inte extra för att extra volym beställs. Det medför risk för ökade kostnader och minskade intäkter för kostenheten.

Rörlig kostnad (dvs. råvaror) uppgår till ca 30% och fast kostnad för 70% av total matkostnad. Mindre variationer i råvarupriser kan påverka den totala matkostnaden men inte i så stor utsträckning. Fasta kostnader står för 2/3 av matpriserna och påverkar därmed matkostnad per portion i mycket större utsträckning än rörlig kostnad.

Beställande förvaltningar har inte möjlighet att påverka pris eller förhandla kring måltidspriserna i dagsläget. De får ingångsvärden till kostdelen i sina budgetar direkt ifrån förvaltningen. Dessa siffror är fasta och kan inte modifieras av verksamhetscheferna. De får istället anpassa övriga delar av sin budget (t.ex. personalkostnader).

Socialförvaltningen anser att nuvarande matbudget inte motsvarar inte de matkostnader som förvaltningen debiteras för.

Socialnämnden beslutade i maj 2018 att anta revidering av riktlinjer för taxor och avgifter inom socialnämndens verksamhetsområde. Det innebär bland annat att subventioner av matavgiften minskar från 28 procent (2018) till 15 procent (2019). Måltidsavgiften för boende på korttid och särskilt boende höjs 2019 med 870 kronor per månad. Avgiften blir 4980 kronor per månad.

Bildningsförvaltningen anser att system för "tilläggskostnader" är oklart då vissa saker kostar extra medan andra inte gör det. Detta skapar en frustration för köparna då de redan har en ansträngd budget.

Matkostnader i Herrljunga drivs upp av flera faktorer; Hög andel ekologiska livsmedel, hög andel närproducerade livsmedel, hög andel svenskt kött, högt antal tillagningskök, stor andel av maten som tillagas från grunden, hög kvalitet på maten, fler alternativa rätter. Eftersom politikerna fattar beslut om vilken kvalitet kosten ska ha, har kostenheten inte stort utrymme att påverka kostnaderna, framförallt råvarukostnader där priset i huvudsak bestäms av tillgång och efterfrågan. De politiska ambitionerna anges i kostpolicyen vilket kostenheten ska förhålla sig till.

Vår bedömning är därför tekniska nämnden bör undersöka om Herrljunga kommun ekonomiskt klarar av nuvarande målsättning för kosten (svensk, ekologisk, närproducerad och nära användare).

2.4 UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING

Måluppfyllelse

Ekologisk/närproducerad

Av verksamhetsberättelsen för tekniska nämnden framgår att, mål "andelen hållbara livsmedelsinköp ska ligga på 46%" inte har uppnåtts år 2018, istället noteras en minskning från 43,2 år 2017 till 36,5% år 2018, se bild 12.

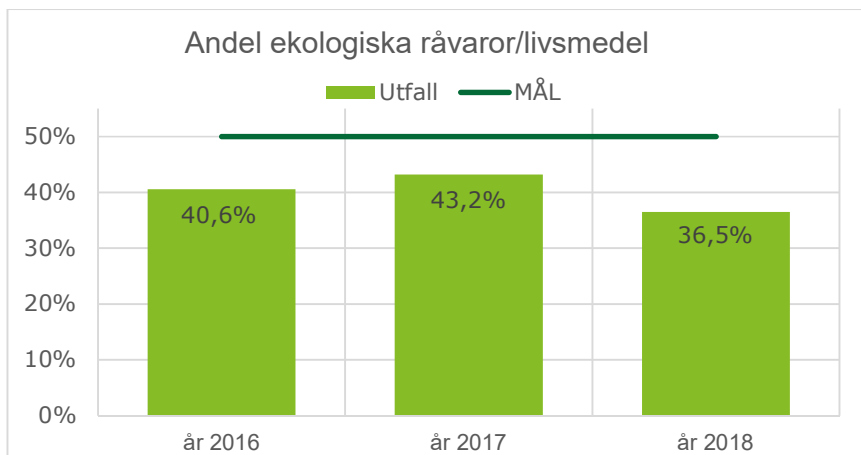

Bild 12

Av kommentarer i verksamhetsberättelsen, se tabell 10 samt det som framkommit i samband med intervjuer beror minskningen på besparingsbeting som tekniska och måltidsservice fick under sista kvartalet 2018.

Prioriterat mål	per 181231	Kommentar
2:2 Andelen hållbara livsmedelsinköp ska öka (Hela kommunen)		Besparing ekologiska livsmedel under oktober november december 2018. Målet 50% ekologiskt 2018 kunde inte uppfyllas
2:2 Andelen hållbara livsmedelsinköp ska öka (Enbart måltidsservicen)		Besparing av ekologiska livsmedel under oktober november december 2018. Målet 50% ekologiskt 2018 kunde inte uppfyllas

Tabell 10

Tekniska förvaltningen har enligt de intervjuade informerat nämnden de kommer som en besparingsåtgärder att minska andelen inköp av ekologiska råvaror under hösten 2018 och att målet om 50 % ekologiskt, därför inte kommer att nås. Enligt de intervjuade tjänsteman har tekniska nämnden informellt (utan dokumentation) godkänt detta. Enligt verksamhetsberättelse kommer och kostverksamheten att öka andel ekologiska livsmedel under 2019.

Av verksamhetsberättelsen för tekniska nämnden framgår att Herrljunga kommun har 6 lokala livsmedelsproducenter (ett av måtten avseende närproducerad livsmedel) men att leveransen av livsmedel från de 6 producenterna skedde via en grönsaksdistributör. Vidare hade 92,1 % av kött och mjölk från kommit från djur som fötts, levt och slaktats enligt svensk djurlagstiftning.

Herrljunga är på 21:a plats när det gäller ekologiska livsmedel, enligt tekniska nämndens verksamhetsberättelse.

Kvalitet på maten

Vi noterar att Kostenheten inte har genomfört några kund/brukarenkäter avseende kvalitet/smak på maten under den senaste tiden (oklart om gjorts tidigare). Mycket av den uppföljning som görs av kostenheten gällande matkvalitet är word-of-mouth-metod. Kostenheten har dock särskilda beställardialoger med socialförvaltningen och bildningsförvaltningen där de får information om önskemål/klagomål från brukarna. Kostchefens målsättning är att påbörja utskick av brukarenkäter snarast.

Bildningsförvaltningen genomför en förenklad kundenkät 1-2 gånger/år då ett antal frågor gällande skolmaten ställs till elever. Representanter från varje klass träffar sedan rektor och går igenom svaren. Enligt vad eleverna säger så är kosten överlag bra. Det skiljer sig dock mellan skolenheterna.

Vid uppmärksammade brister tar rektor diskussion med kökspersonalen och ber dem åtgärda (om rimligt), informerar även kostchefen om vad som sagts/gjorts. Rektorn kan antingen gå till kökspersonalen eller direkt till kostchefen med informationen om bristerna.

Socialförvaltningen utför inte enkäter/uppföljningar/utvärderingar av maten. Noterbart är dock att kundundersökningen rörade kosten inom äldreomsorgen utförs på nationell nivå. Socialförvaltningen har löpande dialog ("gemensamma månadsdialoger") med tekniska, där avvikelser/klagomål tas upp. Det förs en löpande diskussion mellan kostchefen och socialförvaltningen hur måltiderna ska anpassas efter brukarnas önskemål.

Enligt socialförvaltningen bedömer brukare inom äldreomsorgen matkvaliteten som skolmat. socialnämnden har dock en annan uppfattning, de bedömer kvaliteten tillfredställande. Jämförelse mellan Herrljunga och jämförbara kommuner avseende hur brukare inom särskilt boende upplever smaken på serverad mat redovisas i bild 14. Andel brukare som bedömt att maten smakar ganska bra och/eller mycket bra är lägre i Herrljunga kommun än jämförbara kommuner och riket.

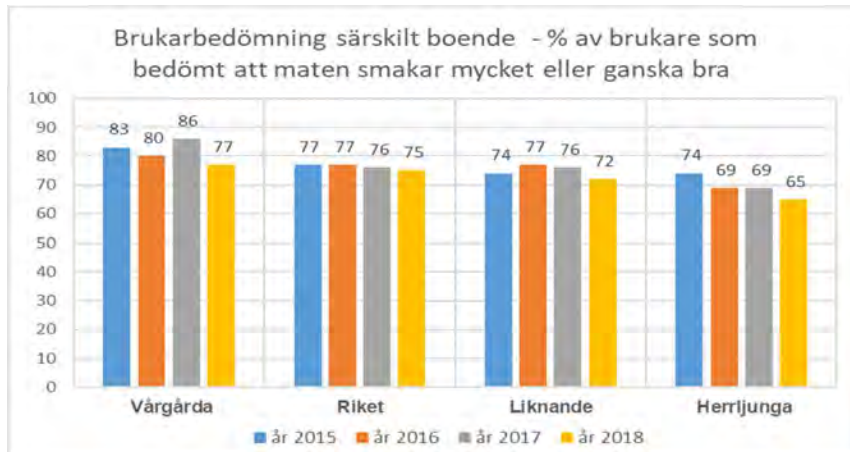

Bild 14

Rapportering till nämnden

Enligt tekniske chefen rapporteras måluppfyllelsen inom kostenheten till tekniska nämnden på förekommen anledning och i samband med verksamhetsberättelse. I verksamhetsberättelserna redovisas måluppfyllelsen avseende ekologiskt, närproducerad och svenskt mat. I vissa fall efterfrågar nämnden information avseende kostverksamhet, ekonomi, personal, men i övrigt upplever tjänstemännen att dialog mellan politik och verksamhet avseende kost förs i liten utsträckning.

Bedömning

Nämndens verksamhetsberättelser avseende kostverksamheten är ganska kortfattade och ofta ganska allmänt hållna och där en tydlig koppling inte alltid finns till den av kommunfullmäktige fastställda kostpolicyn. Uppföljning och utvärdering och rapportering av inte minst måluppfyllelse och kostpolicyns skrivningar bör utvecklas.

Vår bedömning är att kostenheten i begränsad utsträckning når måluppfyllelse för verksamheten (andel ekologisk livsmedel), framförallt måluppfyllelse gällande mål om andelen ekologiska livsmedel.

Tekniska förvaltningen fattade beslut om att frångå KF-målen (andel ekologiska livsmedel), utan att frågan formellt har behandlats av nämnden och KF. KF-mål.

Kostpolicy är ett kommunövergripande styrdokument, antagen av kommunfullmäktige och därmed styrande för alla nämnder inkl. tekniska nämnden.

Som en del i det uppdrag som tilldelats kostchefen ingick att genomföra kundnöjdhetsmätningar. Detta har dock inte genomförts hittills. Det läggs mer vikt vid kostråd än kundnöjdhetsmätningar. Vi anser därför att en systematik för att genomföra och följa upp kundnöjdhetsmätningar saknas.

Det finns indikationer på (se bild 14) att brukare och kostenheten har olika uppfattningar avseende kvalitet på maten i alla fall när det gäller maten inom särskilt boende.

Enligt Kostpolicyn ska folkhälsoutvecklaren i kommun minst en gång per år redovisa för Folkhälsopolitiska rådet och kommunstyrelsen hur arbetet med att förverkliga kostpolicyn med handlingsprogram fortlöper. Vi har dock i denna granskningen inte kunnat verifiera att uppföljning och utvärdering genomförs.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about for a more detailed description of DTTL and its member firms.

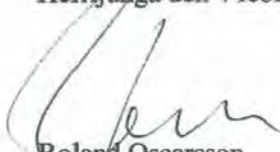
Deloitte provides audit, consulting, financial advisory, risk management, tax and related services to public and private clients spanning multiple industries. Deloitte serves four out of five Fortune Global 500® companies through a globally connected network of member firms in more than 150 countries bringing world-class capabilities, insights, and high-quality service to address clients' most complex business challenges. To learn more about how Deloitte's approximately 225,000 professionals make an impact that matters, please connect with us on [LinkedIn](#) or [Twitter](#).

This communication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, its member firms, or their related entities (collectively, the "Deloitte network") is, by means of this communication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this communication.

Soliditeten dvs. det egna kapitalet och obeskattade reserver i förhållande till balansomslutningen uppgår till 6 %. En förbättring med 1 %

I samband med genomgång av årsredovisningen har avstämning gjorts av balanserade tillgångs- och skuldposter. Stickprovsmässig granskning av verifikationerna har utförts.

Herrljunga den 4 februari 2020

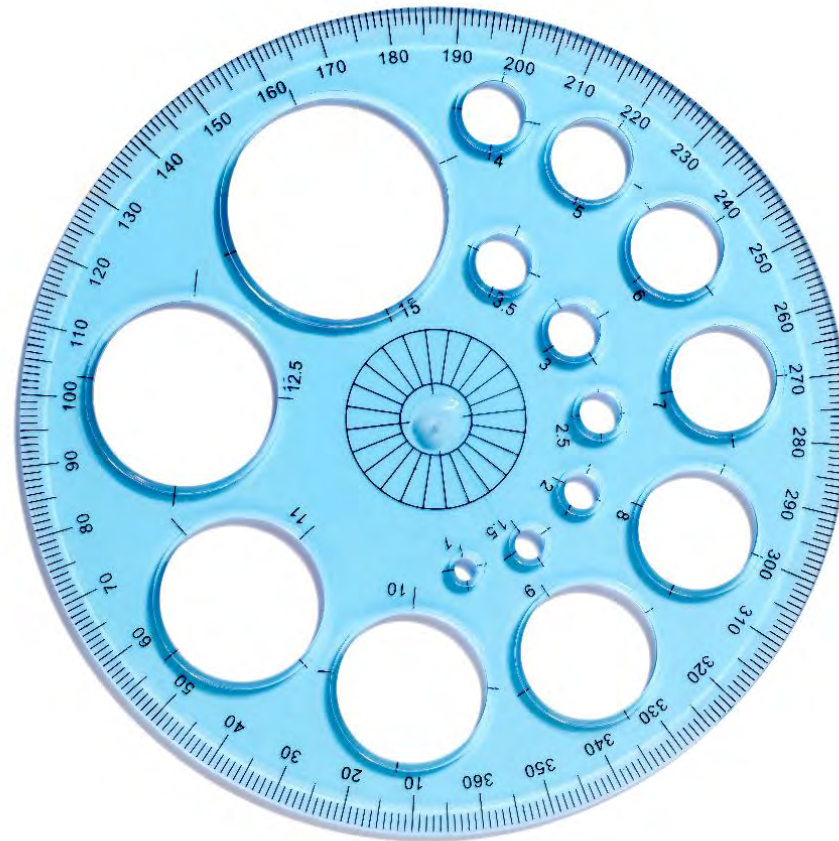
Roland Oscarsson
Revisor

Göte Olsson
Revisor

Anders Bergman
Revisor

Investeringsprocessen Herrljunga kommun

November 2019 – Torbjörn Bengtsson och Revsul Dedic

Innehåll

Innehåll	1
Sammanfattning	2
1. Inledning	4
2. Granskningsresultat	5
Bilagor	21

Sammanfattning

Deloitte AB har av de förtroendevalda revisorerna i Herrljunga kommun fått uppdraget att genomföra en granskning avseende investeringsprocessen.

Revisionsfråga

Är investeringsprocessen i Herrljunga kommun ändamålsenlig och är den interna styrningen och kontrollen tillräcklig?

Svar på revisionsfråga

Vår sammanfattande bedömning är att den interna styrningen och kontrollen för investeringsprocessen i Herrljunga kommun till viss del är ändamålsenlig.

Iakttagelser

- Styrdokumenten för investeringsprocessen är svepande i sin karaktär och tydliggör inte vilka beslut som ska tas, av vem och utifrån vilket underlag.
- I dagsläget saknas tydliga krav på vad det underlag som fullmäktige tar beslut på gällande investeringar ska innehålla för att anses tillräckligt.
- Beslut om stora investeringar tas utifrån undermålig ekonomisk information, ofta baserat på schablon eller referensprojekt.
- Det finns i dagsläget inga tydliga kriterier för hur investeringar ska prioriteras. Politiker och tjänstemän har olika syn på vad som bör ligga till grund för prioritering.
- Politiker förefaller ha svårt att prioritera investeringar, istället regleras investeringstakten genom att skjuta fram investeringar.
- Många ombudgeteringar av investeringsbudgeten i stort sett varje år.

- Lokalresursplanens roll och tyngd är omtvistad.
- Genomförandefasen och dess operativa projektstruktur fungerar ändamålsenligt men är inte formaliserad och beslutad.
- Genomförandegraden av investeringar är relativt låg (ca 50%). Det är delade meningar kring de tänkbara orsakerna bakom den låga genomförandegraden.
- Kommunstyrelsen har inte krävt åtgärder till följd av den låga genomförandegraden.
- Investeringsbudgeten harmonierar inte med investeringsprocessen vilket resulterar många ombudgeteringar med en **"rörig"** budget som följd.
- Det är oklart vad startbeslut fyller för funktion.
- Trenden visar att självfinansieringsgrad såväl som soliditet sjunker.

Rekommendationer

Planerings- och beslutsprocess

Kommunstyrelsen rekommenderas att

- tydliggöra planerings- och beslutsprocessen för investeringsbeslut (från behov till investeringsplan).
- förtydliga roller och ansvarsfördelning kopplat till planerings- och beslutsprocessen för investeringsbeslut.
- fastställa tydliga och grundade kriterier för investeringsprioriteringar, framförallt beakta i större utsträckning den antagna lokalresursplan.
- kvalitetssäkra beslutsunderlag, bl.a. behovsanalys, investeringsbedömning.

Genomförandeprocess

- förtydliga och dokumentera genomförandeprocessen inkl. roller och ansvar.

- vidta åtgärder för att öka genomförandegraden och säkerställa att investeringar sker enligt ursprungligt beslut.

Uppföljningsprocess

Kommunstyrelsen rekommenderas att tveckla uppföljnings- och utvärderingsprocessen samt återrapporteringen.

Jönköping, den 2019-11-20

DELOITTE AB

Torbjörn Bengtsson
Projektledare

Revsul Dedic
Projektdeltagare

1. Inledning

Bakgrund

Det åligger kommunen att planera verksamheten utifrån de framtida behov och förändringar som sker. Nämnderna ska i detta avseende inom sitt respektive verksamhetsområde tillse att investeringarna planeras och genomförs i enlighet med fastställda beslut. I takt med att gapet mellan behov och tillgängliga resurser ökar ställs ökade krav på prioriteringen av befintliga resurser. De ökade kraven berör kommunens investeringar i hög grad, då prioriteringar av vilka satsningar ska göras är strategiskt viktigt för att möjliggöra kommunens mål för verksamheten.

Kommunerna har årligen en omfattande investeringsvolym till betydande belopp vilket påverkar ekonomi under många år framåt. Således är det viktigt att styrning, redovisning och uppföljning av investeringarna fungerar väl för att säkerställa att rätt prioriteringar görs samt att investeringsprocessen är organiserad på ett ändamålsenligt och effektivt sätt.

Investeringsnivån i Herrljunga kommun är hög. Den totala investeringsnivån för 2019 var ursprungligen 100,8 miljoner kronor men efter omfördelningsbeslut är den nu uppe på 140 mnkr. Budgeten för 2019 – 2021 är med en hög ambitionsnivå i investeringar – detta kommer att utmana de finansiella målen vilket innebär att kommunen inte klarar målet att självfinansiera budgeterade investeringsutgifter.

Självfinansieringsgraden minskar årligen, från 109 % (2015) till 28,5 % (2018). För hela budgetperioden 2019-2021 beräknas

självfinansieringsgraden till 40 procent. Av årsredovisningen 2018 framgår att genomförandegraden uppgick till 58 % (2018).

Revisorerna i Herrljunga kommun har med hänsyn till risk och väsentlighet bedömt det angeläget att genomföra en granskning av investeringsprocessen i Herrljunga kommun.

Syfte och avgränsning

Granskningens syfte är undersöka om den interna styrningen och kontrollen är tillräcklig. Granskningen avser kommunen som helhet med kommunstyrelsen och tekniska nämnden som granskningsobjekt. Granskningen inriktas på större och betydande investeringar.

Revisionsfråga

Är investeringsprocessen i Herrljunga kommun ändamålsenlig och är den interna styrningen och kontrollen tillräcklig?

Underliggande frågeställningar

- Beslutsprocessen är klargjord och ändamålsenlig.
 - Processbeskrivning är dokumenterad och det finns tydliga riktlinjer per beslutsnivå.
 - Roll- och ansvarsfördelning är fastställd och tydlig.
 - Beslut fattas på rätt beslutsnivå och med tillräckliga beslutsunderlag/investeringskalkyler.
 - Kriterier för prioritering av investeringar finns framtagna och investeringar som ska prioriteras och som utgår från politiska mål/beslut är tydliggjorda.

- Genomförandeprocess av beslutade investeringar är klargjord och ändamålsenlig.
 - Processbeskrivningar och riktlinjer på övergripande och per ansvarsnivå finns.
 - Roll- och ansvarsfördelning är fastställd.
- Uppföljningsprocessen är klargjord och ändamålsenlig.
 - Uppföljning och utvärdering av pågående och genomförda investeringar är tillfredställande.
 - Avvikelse mot tidsplanen och överskridande av investeringsbudgeten hanteras i enlighet med reglerna.
 - Återrapportering av pågående investeringar och utfall av genomförda investeringar är tillfredställande.
 - Genomförande av investeringar sker i enlighet med ursprungligt beslut/investeringsplan.

Metod och granskningsinriktning

Granskningen har genomförts genom intervjuer samt granskning och analys av interna dokument, riktlinjer, rutiner, policys och statistik. Stickprov av två investeringsprojekt har djupgranskats för att följa händelseförloppet i investeringsprocessen. Vidare har även budgetprocessen för investeringsbudgeten 2019-2021 djupgranskats. Rapporten har faktagranskats av de intervjuade personerna.

- Tf teknisk chef/Projektledare
- Tekniska nämndens ordförande
- Kommunstyrelsens ordförande samt kommunstyrelsens 2:e vice ordförande
- Kommundirektör och ekonomichef
- Fastighetschef

Granskningen har delats in i följande sju faser:

- Planering av intervjuer.

- Samla fakta/underlag genom intervjuer och dokumentgranskning.
- Genomgång, sammanställning och analys av insamlat material. Vid behov komplettering med mer material.
- Framtagning av viktiga iakttagelser och rekommendationer samt svar på revisionsfråga.
- Rapportskrivning inkl. sakavstämning.
- Presentation av granskning till revisorer.
- Godkänd rapport skickas till berörda nämnder & revisorer.

Kvalitetssäkring

Kvalitetssäkring har skett genom Deloitte's interna kvalitetssäkringssystem. Rapporten har även kvalitetssäkrats av de intervjuade personerna.

2. Granskningsresultat

Utifrån genomförda intervjuer och granskat material har en övergripande beskrivning av investeringsprocessen gjorts nedan. De iakttagelser som framkommit till följd av intervjuer och dokumentstudier redogörs under den rubrik som ansetts mest lämplig.

Beslutsprocessen är klargjord och ändamålsenlig.

Processbeskrivning för investeringsprojekt och investeringsbudget är dokumenterad och det finns tydliga riktlinjer per beslutsnivå.

Det finns flera olika styrdokument som indirekt eller direkt relaterar till hur kommunen ska hantera sina investeringar.

Herrljunga kommun har framför allt ett styrdokument som *direkt* relaterar till investeringsprocessen. Det är ett flödesschema tillsammans med beskrivning som ska visualisera och tydliggöra investeringsprocessen från det att ett behov identifieras till dess investeringen är slutrapporterad (se bilaga 1).

“Processbeskrivning av investeringsprojekt som rör lokalförändring” som dokumentet kallas är en bilaga till de verksamhets- och ekonomiska styrprinciperna (detta dokument refereras fortsättningsvis till som *“processbeskrivningen”*). Här tydliggörs förutom flödesschemat hur investeringar ska definieras i förhållande till drift samt några närmare skrivningar kring beslutsprocessen och ansvarsfördelning.

Det finns förutom i den mall för investeringsbegäran (där förvaltningarna beskriver investeringsbehov inför kommande budgetprocess) samt projektdirektiv inga ytterligare tydliga riktlinjer, mallar, kriterier eller

rutiner för andra steg och beslutsnivåer som är direkt kopplade till investeringsprocessen än det som är beskrivet i processbeskrivningen.

Vidare så finns det flera olika styrdokument som ska *beaktas* vid investeringar.

Framförallt har kommunen *finansiella mål* gällande självförsörjningsgrad och soliditet vilka är direkt relaterade till investeringstakten. I kommunens styrprinciper beskrivs att investeringsobjekt under 75 prisbasbelopp ska hanteras inom nämndens investeringsram men att objekt överstigande 75 prisbasbelopp ska beslutas av fullmäktige.

Även om ett sådant investeringsprojekt har godkänts av fullmäktige så behövs enligt intervjuer också ett så kallat *startbeslut* för att bygget ska få sätta igång. Enligt styrprinciperna så beslutas även det av fullmäktige när det gäller objekt över 75 prisbasbelopp. Dock står det i delegationsordningen att tekniska nämnden har delegation på att sätta igång investeringsprojekt.

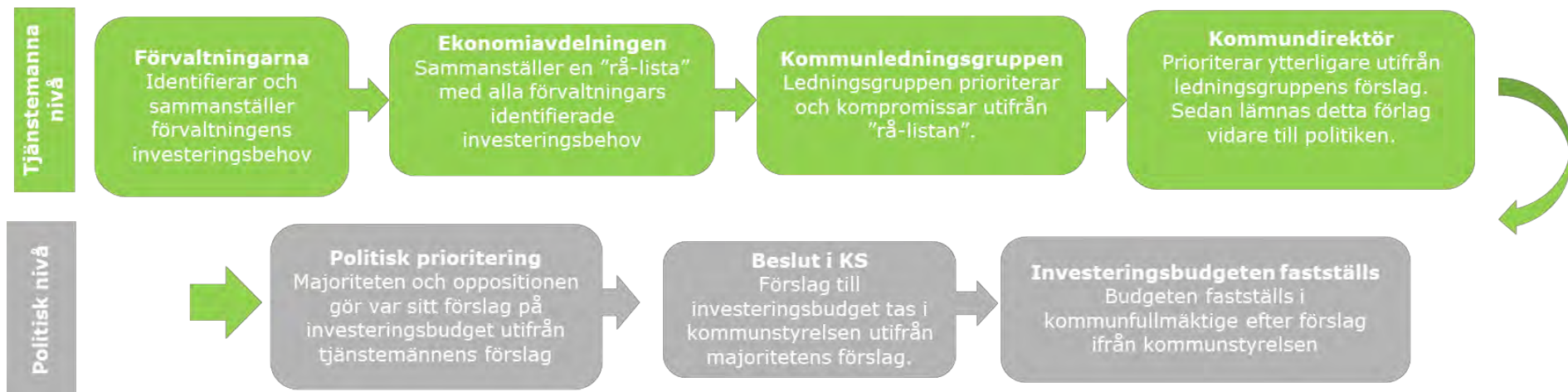
Herrljunga har även en antagen *lokalresursplan*. I intervjuer så beskrivs lokalresursplanens tyngd och roll på olika sätt från tjänstemän och förtroendevalda. Ifrån tjänstemannaorganisationen beskrivs den som ett opolitiskt, faktabaserat dokument som objektivt ska beskriva kommunens nutida och framtida behov gällande lokaler.

Den ska således vara den utgångspunkt som ska ligga till grund för kommande investeringar. I intervju med tekniska nämndens ordförande beskrivs istället lokalresursplanen som oförankrad på politisk nivå då planen kommunicerar politiska strategiska val som inte upplevs objektiva. Det beskrivs av en politiker som om att tjänstemän har styrt över sina befogenheter genom lokalresursplanen. Planen ska revideras och en fullmäktigeberedning har tillsatts.

Vidare beskrivs i kommunstyrelsens relgelemente att beslut om ombyggnation respektive tillbyggnader för verksamhetslokaler vilka fordrar investeringsinsats ska ske i enlighet med av kommunfullmäktige fastställd investeringsbudget och policy för verksamhets- och ekonomistyrning.

I de ekonomiska styrprinciperna beskrivs också planerings- och budgetprocessen övergripande. Hur investeringsbudgeten bereds och prioriteringar görs tydliggörs dock inte i detalj men utifrån intervjuer är vår tolkning att det går till på följande vis:

Hur investeringsbudgeten arbetas fram och beslutas:

Investeringsbudgeten 2019-2021

Som en del av granskningen har budgetprocessen för 2019-2021 analyserats för att få en översiktlig uppfattning om hur och var prioritering av investeringar görs i praktiken.

Vi har jämfört sex olika förslag av budgeten från förvaltningarnas sammanlagda investeringsbegäran fram till beslut i fullmäktige:

Vi noterar att en stor förändring i budgetens omfattning sker mellan sammanställningen och kommunledningens förslag då det förefaller som om

mycket lagts till från förvaltningarnas ursprungliga rapporterade investeringsbehov. Vi noterar också att kommundirektörens förslag i större omfattning än övriga förslag omfördelar kostnader så att de skjuts längre fram.

Vidare så skiljer sig den politiska budgeten inte så mycket från tjänstemännens förslag sett till totalen, dock är kostnaderna omfördelade så att en högre andel budgeteras för 2019-2020.

Investeringsbudget i tusentals kronor	2019	2020	2021	Utanför planperiod	Totalt
Sammanställning av förvaltningarnas investeringsbehov/äskanden (ekonomienheten)	68 916	113 450	39 600		221 966
Kommunledningsgruppens förslag	101 271	130 275	41 925		273 471
Kommundirektörens förslag	85 571	104 675	80 125	31 000	301 371
Oppositionens förslag	95 171	110 825	101 975	66 750	374 721
Alliansens förslag samt förslag från kommunstyrelsen	100 771	117 675	84 125		302 571
Fastställd investeringsbudget i kommunfullmäktige	100 771	117 675	84 125		302 571

Roll- och ansvarsfördelning är fastställd och tydlig.

I reglementen och delegationsordningar tydliggörs följande ansvarsfördelning som är relevant för investeringsprocessen:

Kommunstyrelsen:

- Utöva en tydlig uppsiktsplikt med ansvar för att fastställd vision, mål och riktlinjer följs.
- Ansvara för översiktlig planering av verksamhetslokalförsörjning.

Tekniska nämnden:

- Har att i samverkan med övriga nämnder ansvar för att samordna den fysiska samhällsplaneringen.
- Ansvarar för kommunala fastigheter och kommunala verksamhetslokaler med effektivt lokalutnyttande
- Ansvarar för verksamhetslokaler utifrån ägarperspektivet
- Igångsättning av investeringsprojekt

Övriga nämnder:

- Ansvarar för att i samverkan med övriga nämnder medverka i den fysiska samhällsplaneringen.
- Ansvarar för planering av verksamhetslokaler för verksamheter för vilken nämnden är ansvarig.

Kommundirektör:

- Ytterst ansvarig för beredning av samtliga ärenden till kommunstyrelsens presidium och kommunstyrelsens ordförande.

Förvaltningschef:

- Beslut om mindre lokalförändringar/justeringar för verksamhetslokaler, inte underhåll, inom egen budgetram drift, upp till 10 prisbasbelopp (efter samråd med nämnd och samrådet ska dokumenteras)

Teknisk chef:

- Löpande anvisningar gällande byggnadsarbete.
- Besiktningar och efterarbetens samt godkännande av utförda arbeten
- Beställarombud vid entreprenader och konsultuppdrag

Nämnderna har ansvar för sina verksamhetslokaler och har som vi uppfattar det också därmed ansvar för att identifiera och driva investeringsprojektet i planeringsfasen. Tjänstepersoner från tekniska förvaltningen beskriver dock att nämnderna och verksamheterna ofta tror att tekniska förvaltningen har ett större ansvar för planeringsfasen av investeringsprocessen, det ser dock olika ut från nämnd till nämnd.

Styrprinciperna beskriver inte närmare vem som har ansvar i olika faser av beredningen av investeringsbudgeten. Här beskrivs också att för investeringobjekt understigande 75 prisbasbelopp beslutar fullmäktige om en årlig investeringsram. Inom erhållna investeringsramar får styrelse/nämnd disponera anslagen. Detta ska regleras i nämndens delegationsordning. Vi

noterar att samtliga nämnder dock inte reglerat ansvaret i sina delegationsordningar.

I intervjuerna framkommer att det är oklarheter gällande mandat framförallt mellan politiker och tjänstemän. Exempelvis är det inte klart vem som har mandat att identifiera investeringsbehov och ta beslut om att äska pengar. I vissa fall så tas ett nämndsbeslut om investeringar men främst förefaller förvaltningarna utan nämndsbeslut identifiera och beskriva investeringsbehov som underlag till investeringsbudgeten. Förvaltningarnas investeringsbehov ska beskrivas i en mall (investeringsbegäran) som skickas ut inför budgetprocessen och som i de allra flesta fall hanteras på tjänstemannanivå. Dessa sammanställs sedan oredigerat av ekonomienheten.

Intervjuade politiker från kommunstyrelsen beskriver att de vill prioritera utifrån den oredigerade listan av förvaltningarnas investeringsbehov, medan intervjuade tjänstemän beskriver att kommunledningsgruppen och kommundirektör bereder investeringsbudgeten, dvs prioriterar och omfördelar innan politikerna tar vid.

Det stöd som finns för startbeslut, alltså den beslutsprocess som måste till för att starta ett investeringsprocess, återfinns enbart i tekniska nämndens delegationsordning.

Bedömning

För investeringsprocessen så är det processbeskrivningen som är den riktade styrning som finns för hur ett investeringsprojekt ska initieras, planeras, utföras och uppföljas.

Vår uppfattning är att detta dokument är för svepande och otydligt för att ge ändamålsenlig vägledning för hur investeringsprocessen ska genomföras. Processbeskrivningen beskriver framförallt hur processen *kan* gå till. Processbeskrivningen och styrprinciperna är inte heller fullt ut överrensstämmande med varandra och med delegationsordningarna. Exempelvis står i styrprinciperna att kommunfullmäktige ska godkänna

igångsättningen av projekt (startbeslut), samtidigt som det i tekniska nämndens delegationsordning står att tekniska nämnden har delegation på igångsättning av investeringsprojekt.

Det framgår inte av processbeskrivningen eller andra styrdokument hur de olika stegen i investeringsprocessen ska genomföras, vilka beslut som ska tas och av vem. Det finns i dagsläget inte riktlinjer för varje beslutsnivå.

Den formaliserade mall som finns är investeringsbegäran där förvaltningarna beskriver investeringsbehov som underlag för budgetprocessen. Detta dokument tydliggör dock inte vem det riktar sig till och ska beslutas av.

I **processbeskrivningen står att "vissa projekt kräver politiska beslut"** och att projekt som av principiell vikt eller kräver investeringsmedel ska beslutas om av nämnd eller styrelse, ändå hanteras investeringsbegäran i praktiken i många fall av förvaltningen utan att förankras i nämndsbeslut.

Begreppet startbeslut förekommer inte i något reglemente eller delegationsordning. Mandat att sätta igång investeringsprojekt återfinns endast i tekniska nämndens delegationsordning. Det framstår som otydligt vad beslutsprocessen med startbeslut grundar sig i och har för funktion.

Otydlighet präglar även processen för framtagande av investeringsbudget. Det är utifrån styrprinciperna oklart hur processen ska genomföras i praktiken och vilket mandat tjänstepersoner har att prioritera och omfördela i förhållande till politikerna.

I styrprinciperna står att tjänstepersoner **"arbetar fram och presenterar förslag"** till investeringsbudget. Vi tolkar den skrivningen som att tjänstepersoner har mandat att genomföra någon bearbetning av den oredigerade sammanställningen av förvaltningarnas investeringsbehov dvs prioritera, stryka och lägga till. Det framkommer inte tydligt i kommundirektörens instruktion vilket mandat hen har i budgetprocessen, utan enbart att kommundirektören är ytterst ansvarig att bereda ärenden. I

granskningen av investeringsbudgeten för 2019-2021 så är vår första **iakttagelse att budgeten skiljer sig relativt mycket mellan "stegen", särskilt på tjänstemannanivå**, vilket innebär att tjänstemän ändrar i budgeten i stor omfattning innan politikerna tar vid.

Vidare ser vi att den av kommunfullmäktige antagna budgeten har ett avsevärt högre investeringbelopp för 2019 än kommundirektörens förslag, vilket visar på att politikerna beslutar om högre investeringstakt i närtid än förvaltningen rekommenderar.

Sammanfattningsvis så är den styrning som finns gällande investeringsprocesserna inte ändamålsenlig då det är svårt att utläsa vilka beslut som krävs, och vem som ska fatta dessa beslut.

Beslut fattas på rätt beslutsnivå och med tillräckliga beslutsunderlag/investeringskalkyler.

I dagsläget finns inte fastställda tydliga kriterier för vilken information som måste redovisas gällande investeringsprojekten innan beslut. När investeringsprojekt initialt läggs in till investeringsbudgeten gör det genom mallen för investeringsbegäran (Se bilaga 3). Där krävs en redovisning av investeringsavgift samt hur investeringen påverkar driftskostnaderna. Det tydliggörs dock inte närmare hur dessa ska beräknas, exempelvis utifrån schablon per kvadratmeter eller faktiska kostnader. Det står inte hur omfattande det ska göras och vilka underlag som ska ligga till grund för beskrivningen.

I intervjuer framkommer att investeringsbegäran ofta baseras på schabloner. Det identifierade investeringsbehov som rapporteras i investeringsbegäran är inte alltid grundad i en behovsanalys utan kan också fungera som en **”önskelista” från verksamheterna.**

Vidare i processen när investeringsprojektet ska planeras görs vanligtvis en förstudie och sedan ett projektdirektiv. Det finns inga kriterier för vad som bör ingå och vilken *ekonomisk information* som krävs för förstudien och projektdirektiven, dvs hur kostnaden ska räknas fram och på vilken nivå för att anses vara tillräckligt underbyggda för beslut. För projektdirektivet finns en mall som ska fyllas i men förstudie ser olika ut beroende på nämnd. Nämnden är fri att utforma direktiven för förstudie men kan få hjälp ifrån tekniska förvaltningen om man vill ha det. I intervju beskriver tekniska nämndens ordförande att han inför årets budget strukit investeringar för över 100 mnkr då investeringsbesluten inte uppfattades tillräckligt förankrade och underbyggda. I andra intervjuer framkommer bilden att den tekniske nämndens ordförande inte strukit investeringar i sin roll som ordförande utan som en del av den politiska majoriteten vilken samlat genomdrev stora förändringar i investeringsbudgeten.

Bedömning

Eftersom processbeskrivningen saknar tydlig information om vilka beslut som ska tas och på vilken nivå är det svårt att uttala sig om beslut tas på rätt nivå. Vår uppfattning är dock att verksamhetsnämndens investeringsbehov i form av investeringsbegäran bör vara förankrad i ett nämndsbeslut för att **förhindra att det blir en ”önskelista” ifrån verksamheterna.** Den aspekt som sticker ut är att det bör förtydligas när det krävs ett politiskt beslut och inte under investeringsprocessen.

Ifrån intervjuer och dokumentation framkommer att det inte finns förutbestämda kriterier och gemensamma grundläggande krav på underlag för att fatta beslut om investeringar. Vår tolkning är att det är upp till nämnden själv att bestämma vilket underlag som ska tas fram och avgöra om det är tillräckligt. Vi ställer oss frågande till om nämnderna inbördes har denna kompetens. I nästa steg blir det godtyckligt att prioritera och jämföra investeringar som har olika kvalitet på underlaget och eventuellt beräknar kostnader på olika sätt.

Den information som framkommit i intervjuer tillsammans med granskade stickprov (se rapportens sista kapitel) indikerar att investeringsprojekt planeras och sätts igång med mycket knapphändig ekonomisk information som inte är beräknad utifrån faktiska kostnader för det specifika objektet utan ifrån översiktliga schabloner eller referensprojekt. Vår uppfattning att detta kan medföra svårigheter i att budgetera för projekt. Risken ökar också att man får information sent vilket leder till att investeringen blir dyrare än vad som var tänkt.

Sammanfattningsvis är vår uppfattning att beslut om investeringar i dagsläget tas utifrån otillräckliga beslutsunderlag.

Kriterier för prioritering av investeringar finns, framtagna och investeringar som ska prioriteras och som utgår från politiska mål/beslut är tydliggjorda.

Lokalresursplanen ska fungera som ett underlag för att samordna och planera investeringarna för perioden 2018-2027. I stickprovsgranskningen av processen med investeringsbudgeten 2019-2021 refereras i vissa fall poster till lokalresursplanen men det framgår inte i exempelvis processbeskrivningen eller styrprinciperna *hur* lokalresursplanen ska användas och *vilken tyngd* den ska tillskrivas vid prioritering. I processbeskrivningen tydliggörs inte hur investeringar ska prioriteras och i på vilka nivå det ska göras.

I intervjuer med tjänstepersoner framkommer att prioritering av investeringsprojekt ibland upplevs som godtyckligt då det verkar som att **politiker tillämpar en "ge-och-ta princip"**. Det uppfattas som oförutsägbart när politiker inte tar hänsyn till lokalresursplanen utan prioriterar på annat sätt.

De intervjuade politikerna från kommunstyrelsen beskriver att det finns bra faktabaserat underlag men att hur man prioriterar är ett politiskt ställningstagande. Lokalresursplanen beskriver behovet men hur det ska tillgodoseas är istället ett politiskt beslut. Vidare beskrivs i intervjuer med både tjänstepersoner och politiker att politiker har svårt att prioritera bort investeringar då trycket är hårt från medborgarna.

Bedömning

Tjänstepersoner och politiker förefaller ha olika syn på hur objektiv prioritering av investeringar bör vara.

Vi kan konstatera att prioritering görs både av tjänstepersoner och politiker men det är inte transparent hur dessa prioriteringar görs och utifrån vilket underlag. Utan tydliga kriterier för prioritering av investeringar riskerar det bli otydligt för medborgarna vad som ligger till grund för besluten. Vår tolkning är att kommunens politiker avstår från att prioritera i investeringsbudgeten och istället reglerar investeringstakten genom att

skjuta projekt på framtiden. Vi noterar att många omfördelningsbeslut görs av investeringsbudgeten vilket indikerar att budgeten som styrinstrument inte fungerar fullt ut. De belopp som avsätts i investeringsbudgeten är ofta enbart liten del av vad som faktiskt behövs och budgeteringen är generellt inte synkroniserad med genomförandeprocessen.

Avslutningsvis så är det viktigt att beslut om investeringar är välgrundade och att det är tydligt för medborgarna hur de prioriterats. När, som i kommunens fall, över 100 mnkr av tidigare beslutade investeringar helt plötsligt tas bort är det rimligt att anta att det upplevs otydligt och oförutsägbart för medborgarna. Detta äventyrar i längden legitimiteten och förtroendet för kommunens arbete och för de beslut som fattas.

Sammanfattningsvis saknas transparenta och tydliga kriterier för prioritering av investeringar.

Genomförandeprocess av beslutade investeringar är klargjord och ändamålsenlig.

Processbeskrivningar och riktlinjer på övergripande och per ansvarsnivå finns.

För varje investeringsprojekt fastställs ett projektdirektiv där effektmål, projektmål, politiska beslut, ansvar, befogenheter och ekonomiska förutsättningar ska tydliggöras.

I intervjuer framkommer att genomförandeprocessen inte harmonierar med investeringsbudgeten. Beloppen är låsta på vissa år och projektet har inte tillgång till pengarna innan dess vilket medför många omfördelningsbeslut och att processer måste planeras om. Det blir administrativt tungrovt.

Vidare beskriver tjänstepersoner att aspekten med startbeslut tar mycket tid och administrativt arbete. Startbeslut är ett beslut från teknisk nämnd eller kommunfullmäktige som medför att projektet får rätt att starta och ta sina redan budgeterade resurser i anspråk. Eftersom startbesluten följer den ordinarie ärendegången kan det ta lång tid att få ett beslut. Tjänstepersoner har också varit med om att en beslutad investering inte blivit beviljad eller enbart delvis beviljad startbesked. De flesta intervjuade politiker har bilden att startbesked aldrig nekas.

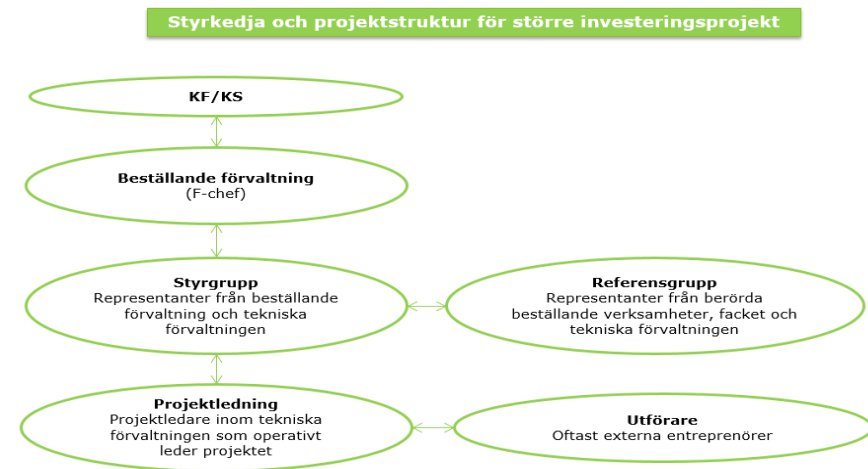
En del av de intervjuade politikerna beskriver att de inte till fullo vet vad startbeskeden ska fylla för funktion, men att det troligtvis är för att politikerna ska kunna följa vilka investeringar som i nuläget är i genomförandefasen. Från intervjuer framkommer också information som **indikerar att startbeskeden kan användas som en "investerings-broms", dvs** istället för att prioritera bland investeringar i första läget kan startbeslut användas för att reglera investeringstakten.

Vi noterar att större investeringsprojekt tenderar att delas upp i olika delprojekt i projektering och etapper. Utifrån stickprov och dokumentation så

finns fler liknande beslut på samma investeringsobjekt fast för olika delprojekt, såsom startbeslut, projektdirektiv, omfördelningsbeslut mm.

Roll- och ansvarsfördelning är fastställd.

En projektstruktur tillämpas i praktiken vid genomförandefasen, den refereras till i processbeskrivningen men beskrivs inte närmare där. Nedan finns en översikt:

Ytterligare formaliserade generella ansvarsbeskrivningar för varje part i projektstrukturen finns inte i dagsläget men utifrån intervjuer förefaller tekniska förvaltningen som projektledare informellt kommunicera ansvar och roller. Teknisk chef har delegation på löpande anvisningar i byggprojekt samt hantera besiktigande.

Bedömning

Vår uppfattning är att genomförandefasen av investeringsprocessen i praktiken är tydligare strukturerad och ansvarsfördelad än initierings- och planeringsfasen. Även om projektstruktur för genomförandefasen inte är formaliserad och beslutad tyder information från intervjuer och granskning av

stickprov på att den är informellt förankrad och fungerar tillfredställande. Det är tekniska förvaltningen i egenskap av projektledare som sätter upp projektstrukturen och ser till att den följs. Då projektstrukturen inte är konkretiserad för varje ansvarsnivå finns dock en risk att projektstrukturen blir personbunden samt att utgångspunkten för utvärdering och ansvarsutkrävande blir otydlig.

Utifrån den information som framkommit så framstår syftet med startbeslut oklart och som följd även ändamålsenligheten med att tillämpa och genomföra processen. Då investeringsobjektet är beslutat och medel därmed ska finnas tillgängliga redan så innebär startbesluten i praktiken att investeringsprojekt beslutas två gånger. Om investeringsbudgeten är välgrundad och harmonierad med investeringsprocessen så är vår uppfattning att startbesked bör vara en överflödig process. Kommunstyrelsen och kommunfullmäktige skulle kunna få information om investeringsläget utan att det sker genom beslut.

Hur investeringsprocessen harmonierar med budgetprocessen kommer beskrivas närmare i avsnittet ***”Genomförande av investeringar sker i enlighet med ursprungligt beslut/investeringsplan.”***

I dagsläget framstår det som oklart om ett investeringsobjekt ska ses som ett sammanhållet projekt eller om olika delar av processen såsom projektering och etapper är separata delprojekt. Utifrån de stickprov som granskas så verkar projektering och varje etapp behandlas som ett separat projekt och ärende. Då det inte framgår från styrdokument är vår uppfattning att det är svårt att följa ett investeringsprojekt som helhet då det finns flera initieringsbeslut, startbeslut och projekteringsdirektiv för samma investeringobjekt. Vår uppfattning är att detta bör förtydligas.

I planeringsfasen beskrevs att beställande nämnd var ansvarig att driva projektet. I genomförandefasen och uppföljningsfasen framstår detta dock som mer otydligt då budgeten för det aktuella projektet oftast ligger på tekniska nämnden.

Sammanfattningsvis så finns inte processbeskrivningar på varje beslutsnivå i genomförandefasen, dock fungerar det i praktiken på ett ändamålsenligt sätt.

Uppföljningsprocessen är klargjord och ändamålsenlig.

Uppföljning och utvärdering av pågående och genomförda investeringar är tillfredställande.

På projektnivå så används ett IT-stöd i form av ett projekthotell för att följa upp och fungera som kommunikativ plattform med parter i projektstrukturen. Ekonomin följs upp i ekonomiprogrammet RainDance. Detta upplevs dock som något opålitligt då fakturor släpar efter och inte syns i realtid, därför har projektledaren också en skuggsammanställning i Excel där alla kostnader bokförs direkt. Ifrån intervjuer framkommer att den operativa uppföljningen av investeringsprojekt följs upp mycket noggrant och att det finns bra rutiner.

Gällande återrapportering av investeringar till politiken så ser det olika ut. I processbeskrivningen står det att projekt ska rapporteras till nämnd när det är avslutat. Det tydliggörs inte om det är till beställande nämnd eller om det är till tekniska nämnden som är genomförande och oftast innehar budgeten. Uppföljningen kan ske på olika sätt men ska belysas utifrån ekonomi och måluppfyllelse. För större projekt ska delrapportering ske för tidsplan, ekonomi och måluppfyllelse. I styrprinciperna står att prognos för helår för investeringarna ska redovisas månatligt till kommunstyrelsen.

Av intervjuer framkommer att tekniska nämnden får rapportering månadsvis som en stående punkt på deras sammanträden.

Tjänstepersoner beskriver att kommunstyrelsen får uppföljningar som en del av månadsrapporten, dock inte på enskilda investeringsprojekt utan per nämnd. I intervjuer nämner politiker att det inte rapporterats tillräckligt och att de önskar mer uppföljning på investeringar. Det har därför varit svårt att ha uppsikt över investeringarna.

I intervju med tekniska förvaltningen framkommer att beställande nämnd brukar kalla 2-3 gånger per projekt för att få uppföljning. Men generellt så **tänker nämnder att "om de inte hör något så är det bra"**.

Vid avvikelser så säger styrprinciperna att nämnden ska anmäla till fullmäktige om projektanslag kommer att bli otillräckligt eller att betydande tidsmässiga förskjutningar i projektets genomförande befaras. Anmälan ska åtföljas av redovisning av de omständigheter som finns samt innehålla förslag till åtgärder. I intervjuer framkommer en samstämmig bild att investeringsprojekt sällan drar över budget.

Bedömning

Den dagliga operativa uppföljningen av investeringprojekt bedöms fungera ändamålsenligt, även om IT-stöd inte förefaller fungera optimalt.

Processbeskrivningen beskriver framförallt hur återrapporteringen till nämnd *kan* se ut och tydliggör inte till vilken nämnd, vad som faktiskt krävs, hur rapporteringen ska ske och vilka intervaller som är lämpliga. Vår uppfattning är att detta bör förtydligas. Vi noterar att i mallen för projektdirektiv så ingår inte återrapportering som ett område. Eftersom projektdirektivet ska reglera projektet förefaller det som rimligt att återrapporteringen konkretiseras där.

Uppföljningen till kommunstyrelsen är enligt styrprinciperna månatligt enbart för att presentera helårprognos. Någon uppföljning på enskilda investeringsprojekt görs inte förutom om det avviker. Kommunstyrelsen bör tillse att man får tillräckligt med information för att kunna utföra sitt tillsynsuppdrag.

I planeringsfasen beskrevs att beställande nämnd var ansvarig att driva projektet. I genomförandefasen och vid uppföljning framstår detta dock som mer otydligt då budgeten för det aktuella projektet oftast ligger på tekniska nämnden. Det är oklart till vilken nämnd uppföljningen ska riktas och även vilken nämnd som är ansvarig för att signalera till kommunfullmäktige om investeringsprojektet avviker på något sätt.

Vår uppfattning är att den politiska uppföljningen av investeringsprojekt inte är ändamålsenligt klargjord.

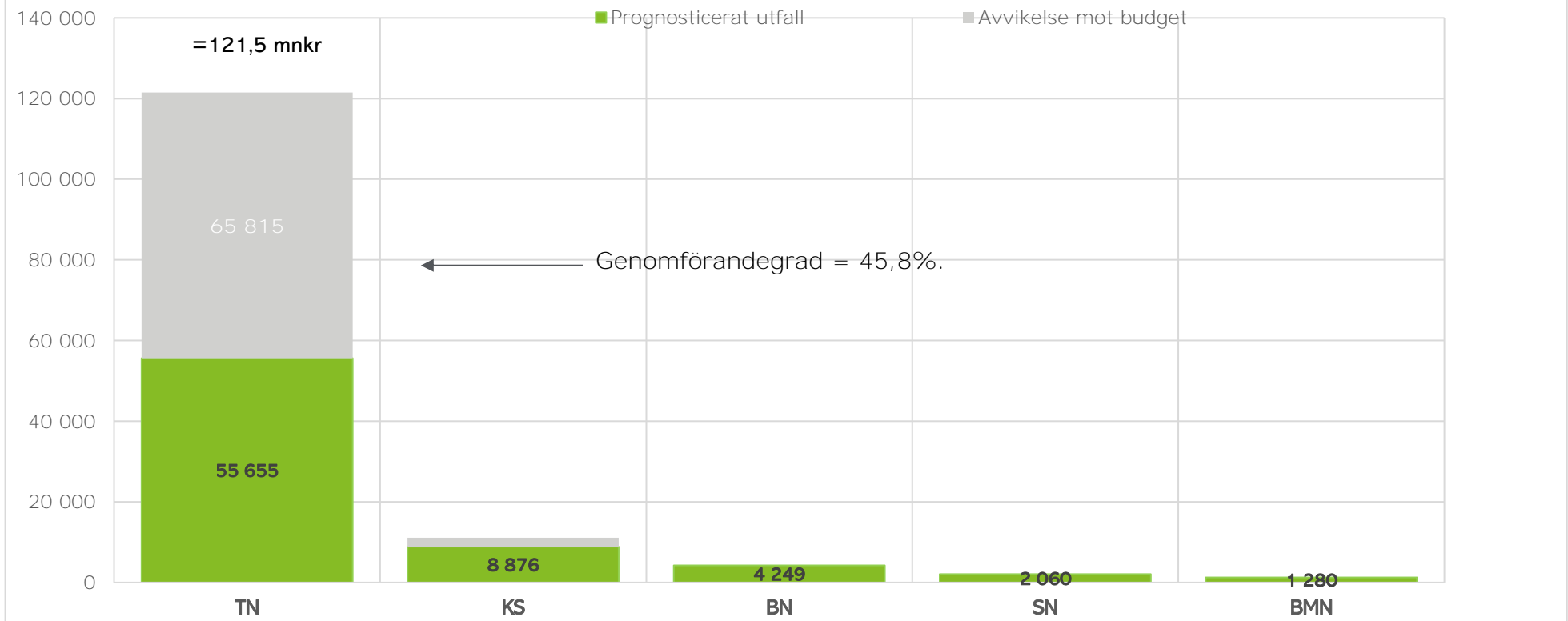
Genomförande av investeringar sker i enlighet med ursprungligt beslut/investeringsplan.

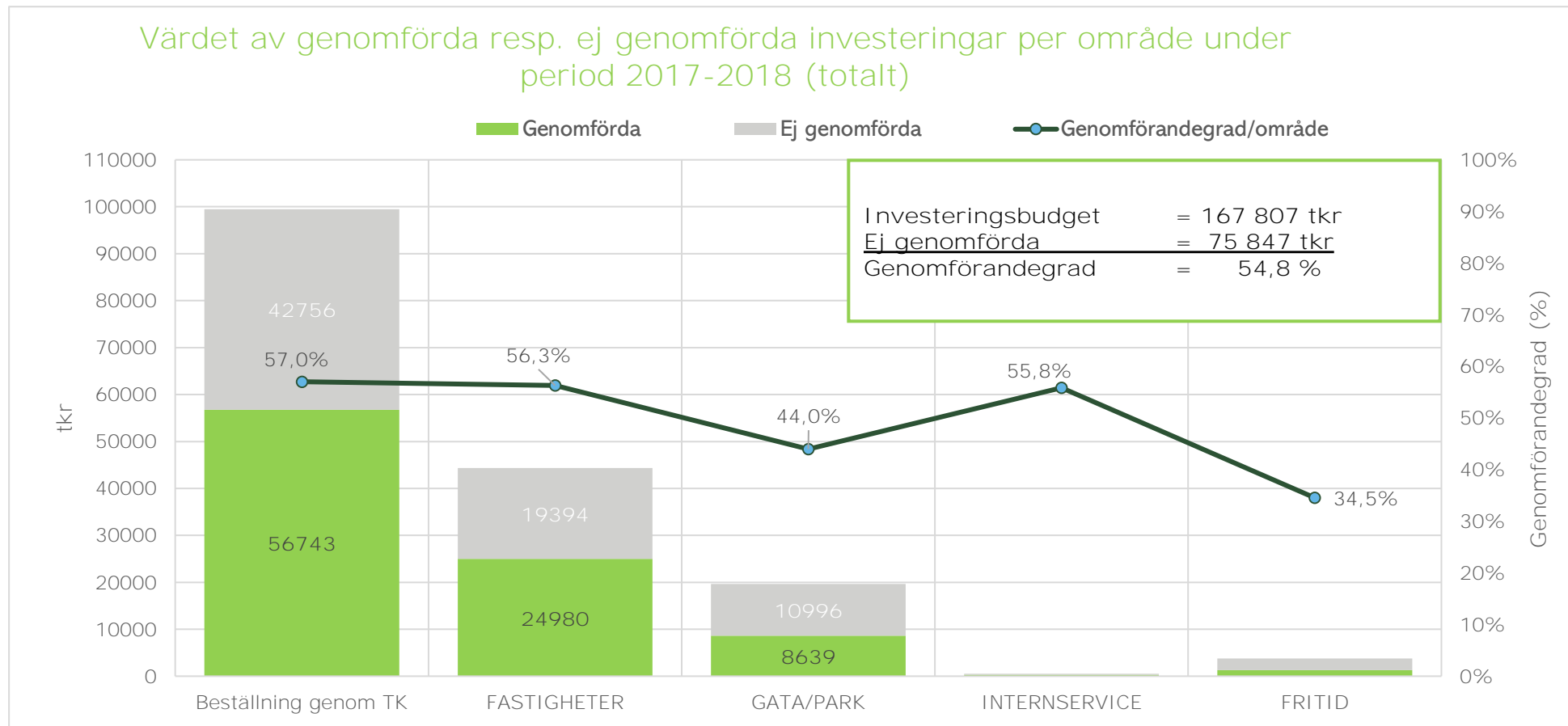
Av delårsrapporten 2019-08-31 framgår att årsbudgeten inklusive ombudgeteringar för investeringarna uppgår till 140,2 mnkr och prognosen för 2019 pekar på att utfallet hamnar på 62,1 mnkr, resten överförs till nästa år. Det innebär en genomförandegrad på 44 % och medför att beslutade investeringar om 78 mnkr inte kommer att genomföras. Många investeringsprojekt är uppstartade men redovisar fortfarande låga investeringsutgifter. På nästkommande sidor visas grafer på prognoserad (uppskattad) genomförandegraden i förhållande till nämnd och områden.

Flera olika förklaringar till den låga genomförandegraden framkommer i intervjuer. Tjänstemän från kommunledningen beskriver att medel finns till investeringar med att tekniska förvaltningen inte varit dimensionerade till att mäta med att genomföra i samma takt. Konsekvensen blir att projekt skjuts fram och att tekniska nämnden i praktiken kan välja att prioritera bland investeringarna. Det är inte nödvändigtvis så att tekniska nämndens prioritering ligger i linje med de övriga nämndernas prioritering. En annan förklaring är att andra omständigheter såsom logistik, väder och tillgänglighet till andra lokaler påverkat och försenat byggnation. Politikerna beskriver dock att den låga genomförandegraden inte har med tekniska förvaltningens leveranskapacitet utan att man har beviljat för mycket investeringar som det inte finns ekonomiska förutsättningar att genomföra.

I intervjuer beskrivs att kommunstyrelsen inte agerat och krävt åtgärder till följd av den låga genomförandegraden utan accepterat tekniska nämndens förklaringar.

Investeringsredovisning per nämnd - prognos för 2019

Ytterligare en aspekt på genomförande är huruvida investeringsprocessen harmonierar med investeringsbudgeten, dvs hur träffsäker investeringsbudgeten är.

Nedan beskrivs en sammanställning av hur de 5 största investeringsprojekten har förhållit sig till budget mellan 2015-2018. Se Bilaga 5.

Sammanställning 5 större investerings- projekt (2015- 2018)	år	Initial budget	Tilläggsbudget/ ombudgetering	Total budget	Faktisk utfall	Avvikelse mot investeringsbudget		Självfinansierings-	
						Tkr	%	grad	Soliditet
	2015	2800	4000	6800	157	-6643	-98%	109%	74%
	2016	30510	-4000	26510	9347	-17163	-65%	106%	70%
	2017	15000	350	15350	25108	9758	64%	91%	72%
	2018	36100	1025	37125	27210	-9915	-27%	29%	70%
	S:a	84410	1375	85785	61822	-23963	-28%		

Investeringsstakten påverkar direkt två av de finansiella målen, soliditet och självfinansieringsgrad. Grafen visar att soliditeten prognosticeras till att nära halveras för 2019 jämfört med 2018. Vi noterar att målet för soliditeten också halverats inför 2019. Det är dock inte endast på grund av investeringar som soliditet minskat utan Herrljunga kommunen har valt att införa en ansvarsförbindelse för pensionsskuld i balansräkningen, så kallad fullfundsmodell, vilket påverkar soliditeten negativt 2019 och framåt.

Samtidigt så förbättras självfinansieringsgraden jämfört med förra året men utifrån den senaste femårsperioden uppnås målet inte, se bilaga 2. Utifrån detta drar vi slutsatsen att kommunen delvis hanterat sina investeringar utifrån beslutade finansiella mål men vi noterar att trenden på lång sikt är negativ för både självfinansieringsgraden och soliditeten.

Bedömning

Vi konstaterar att genomförandegraden är relativt låg i förhållande till beslutade investeringar. Det finns olika och på många sätt motstridiga förklaringar till varför genomförandegraden ser ut som den gör, vilket är intressant. Huvudförklaringarna är antingen begränsad kapacitet hos tekniska förvaltningen eller att det är ett sätt för politiker att reglera investeringstakten utan att behöva prioritera bort investeringar i ett initialt beslut. Vi kan inte bedöma vad som är korrekt men vi kan konstatera att

genomförandetakten är mycket låg, enbart runt hälften av beslutade investeringar genomförs, och investeringsmedel omfördelas i hög utsträckning. Detta indikerar att styrningen av investeringar inte är fullt fungerande.

Eftersom investeringsbudgeten inte följs och inte harmonierar med investeringsprocessen förlorar den också i detta fall sin funktion som styrinstrument. I intervjuer beskrivs att den låga genomförandegraden har lett till att tekniska nämnden har varit den instans som i praktiken bestämt vad som ska prioriteras, vilket är problematiskt då tekniska nämnden inte har detta mandat.

Genomförandegraden har över tid varit låg utan att kommunstyrelsen har agerat. Vår uppfattning är att kommunstyrelsen har underlåtit sin uppsiktsplikt genom att inte agera när investeringar inte har genomförts som beslutat. Kommunen klarar ett av de två finansiella målen som är direkt relaterade till investeringstakten, det beror dock på att ambitionsnivån för soliditeten har sänkts avsevärt.

Den negativa trenden är viktig att beakta vid framtida investeringsbeslut då den indikerar att kommunen i dagsläget investerar mer än vad som över tid är förenligt med de finansiella målen.

Sammanfattningsvis har genomförandet av beslutade investeringar inte följt plan.

Hur fungerar investeringsprocessen i praktiken?

Stickprov för hur investeringsprocessen genomförs i praktiken gällande budget 2019-2021 samt två investeringsprojekt

Som en del av granskningen har vi analyserat två olika investeringsprojekt för att undersöka hur och om de har genomförts utifrån processbeskrivningen (Se bilaga 1).

Investeringsprojekten är socialnämndens ombyggnad av demenscentrum Hagen samt barn- och utbildningsnämndens nybyggnation av Horsby förskola/skolas.

Bedömningen av projektens följsamhet med beslutad processbeskrivning görs utifrån det underlag som Deloitte fått till sig angående de två projekten. Vi har begärt att få all information om investeringsprojekten.

Hagens demenscentrum

Investeringsprojektet för att förverkliga demenscentrumet är fortfarande i planeringsfasen. Utifrån dokumentationen är det oklart om processen hittills har genomförts i enlighet med beslutad processbeskrivning. Följande avvikelser och frågetecken har identifierats:

- Kommunfullmäktige har inte gett tekniska förvaltningen i uppdrag att påbörja projektet, det gjorde socialnämnden.
- Startbesked söktes också från tekniska nämnden inte kommunfullmäktige, detta kan dock bero på att projekteringen inte har ansetts vara del av det faktiska projektet utan enbart planering.
- Vi noterar att inget av socialnämndens beslut har fastställt en kostnadsram för projektet.
- Inga faktiska beräkningar på kostnaderna har gjorts förutom utifrån schablon och referensprojekt. Dessa beräknas bli 80-100 mnkr eller

20 000 kr/kvm. Den budget som faktiskt finns avsatt är 10 mnkr, alltså runt en tiondel av estimerad kostnad. Socialnämndens direktiv och förstudien fokuserade framförallt på lagstiftning kring lokalerna och vad man ville ha för funktioner i lokalerna.

- Det finns både ett projektdirektiv och ett projekteringsdirektiv. Projekteringsdirektiv återfinns inte som ett steg i processbeskrivningen.
- Vi noterar också att det inte finns beskrivet vilken information som rapporterades kring projektet i investeringbegäran. Det är oklart vad de i nuläget budgeterade resurserna på 10 mnkr är baserade på för kalkyl och information.

Sammanfattningsvis konstaterar vi att den ekonomiska information och budget som hittills har presenterats för projektet är mycket vag och oprecis. Spannet för var totalkostnaden kan stanna på är 20 mnkr (80-100 mnkr). Detta rimmar illa med de medel som faktiskt finns avsatta (10 mnkr).

I bilaga 3 beskrivs processflödet för Hagens demenscentrum.

Nybyggnation av Horsby förskola/skolan (etapp 1)

Under många år har investeringsprojektet diskuteras då brist på förskoleplatser och klassrum hade hanteras med temporära lokaler.

Genom en utredning fastslogs att det skulle vara mer ekonomiskt fördelaktigt att bygga nytt än hyra moduler. Denna beräkning har dock inte delgivits oss. Projektet har delats upp i 4 etapper varav första etappen nu är färdig och överlämnad till verksamheten. Granskningen avser dokumentation relaterat till etapp 1. Följande avvikelser och iakttagelser har framkommit vid granskningen:

- Det är oklart från dokumentationen hur behovet initierats och analyserats då diskussioner har pågått under längre tid.
- När fullmäktige ger initierar processen med tilläggsanslag i april 2016 är det oklart vad de 33 mnkr som är avsatta avser.

- Förstudien för projektet som refereras till förefaller inte vara ett sammanhållet dokument utan verkar innefatta många olika utredningar, planer mm som föregått beslutet. Framförallt innehåller dokument som refereras till som förstudie visualiseringar och möten med verksamheterna. Inga ekonomiska beräkningar har återfunnits som en del av förstudien.
- Summan som hela projektet beräknas kosta, 140 mnkr, återkommer ständigt i dokumentationen men det framkommer inte var denna summa kommer ifrån och hur den har beräknats. Vad ingår i totalsumman respektive delsummorna?
- Det verkar finnas oklarhet vad som anses vara ett startbeslut och vem som kan ge det. Här har bildningsnämnden, KF och bygg- och miljönämnden (för bygglov) alla gett startbesked. Enligt styrdokument är det enbart KF som beviljar det för stort projekt. Det blir otydligt när startbeskedet för bygglov också refereras till som startbeslut.
- Enligt projektdirektiv skulle etapp 1 varit färdigt hösten 2018. Det överlämnades till verksamheten i juni 2019. Upphandlingsprocessen försenades med ungefär sex månader pga av överprövning.
- Enligt den ekonomiska sammanställningen har etapp 1 hållt sig inom de ekonomiska ramarna.

- Utifrån dokumentation förefaller projektstrukturen ha fungerat. Stygruppsmöten, referensgruppsmöten och byggmöten har genomförts och dokumenterats.
- Under genomförandetiden finns ingen information som visar hur eller om projektet följts upp av beställande nämnd, utförande nämnd, kommunstyrelsen eller fullmäktige.
- Det finns ingen information som visar hur projektet utvärderats.

I bilaga 4 beskrivs processflödet för Nybyggnation av Horsby förskola/skolan (etapp 1).

Samnafattningsvis så har de båda investeringsprojekten varit svåra att följa då händelser investeringsprojekten inte gått att härleda till specifika beslut. Det är ofta långa processer som har haft olika skepnader och det är inte alltid lätt att se var processen börjat.

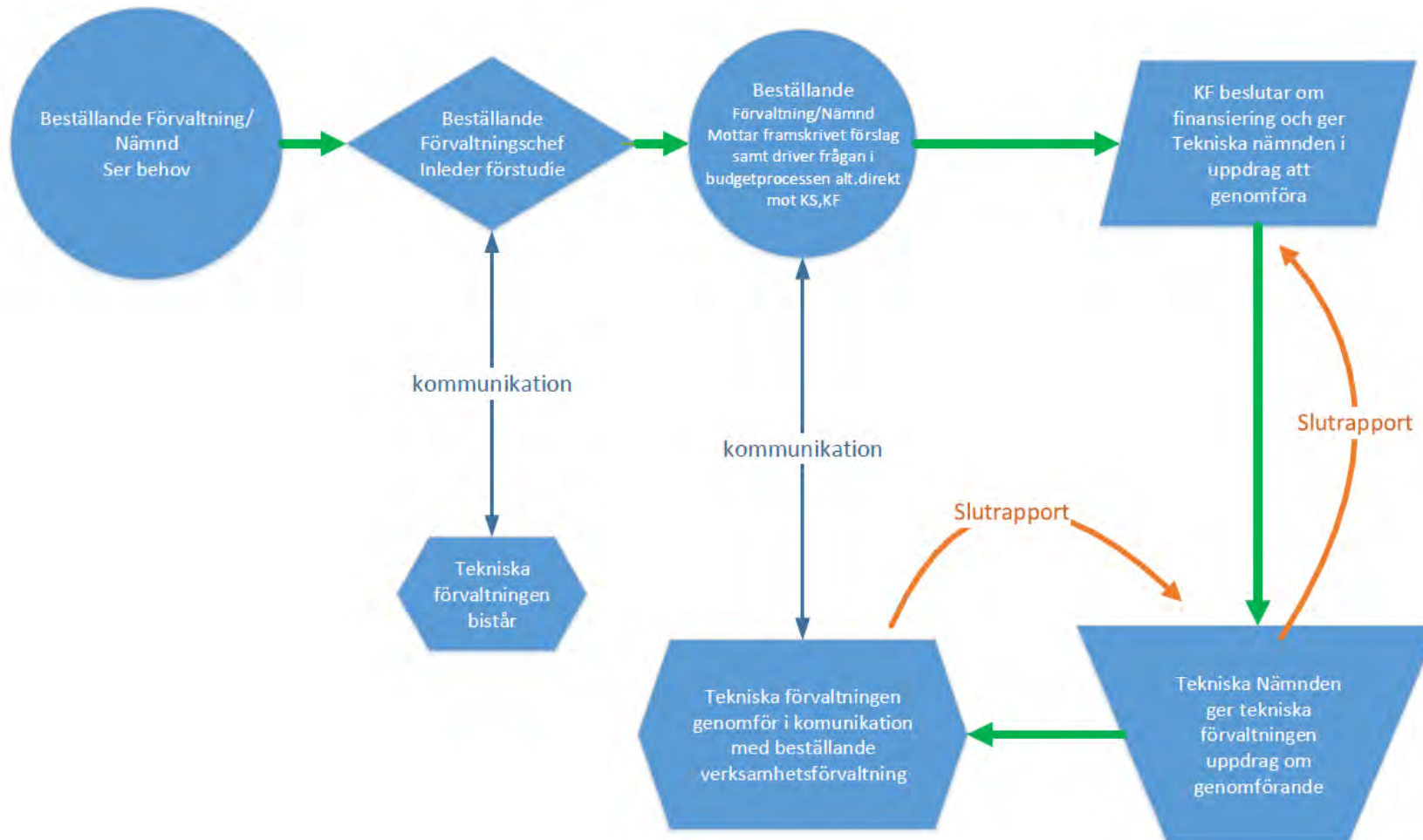
Då projekten delas upp på olika sätt i etapper och sedan vidare i olika faser så förekommer samma typ av beslut flera gånger i ett projekt.

Processbeskrivningen för investeringsprojekt är vag så det är svårt att avgöra huruvida de två granskade stickproven följt den men vår uppfattning är att de huvudsakligen inte har följt processbeskrivningen.

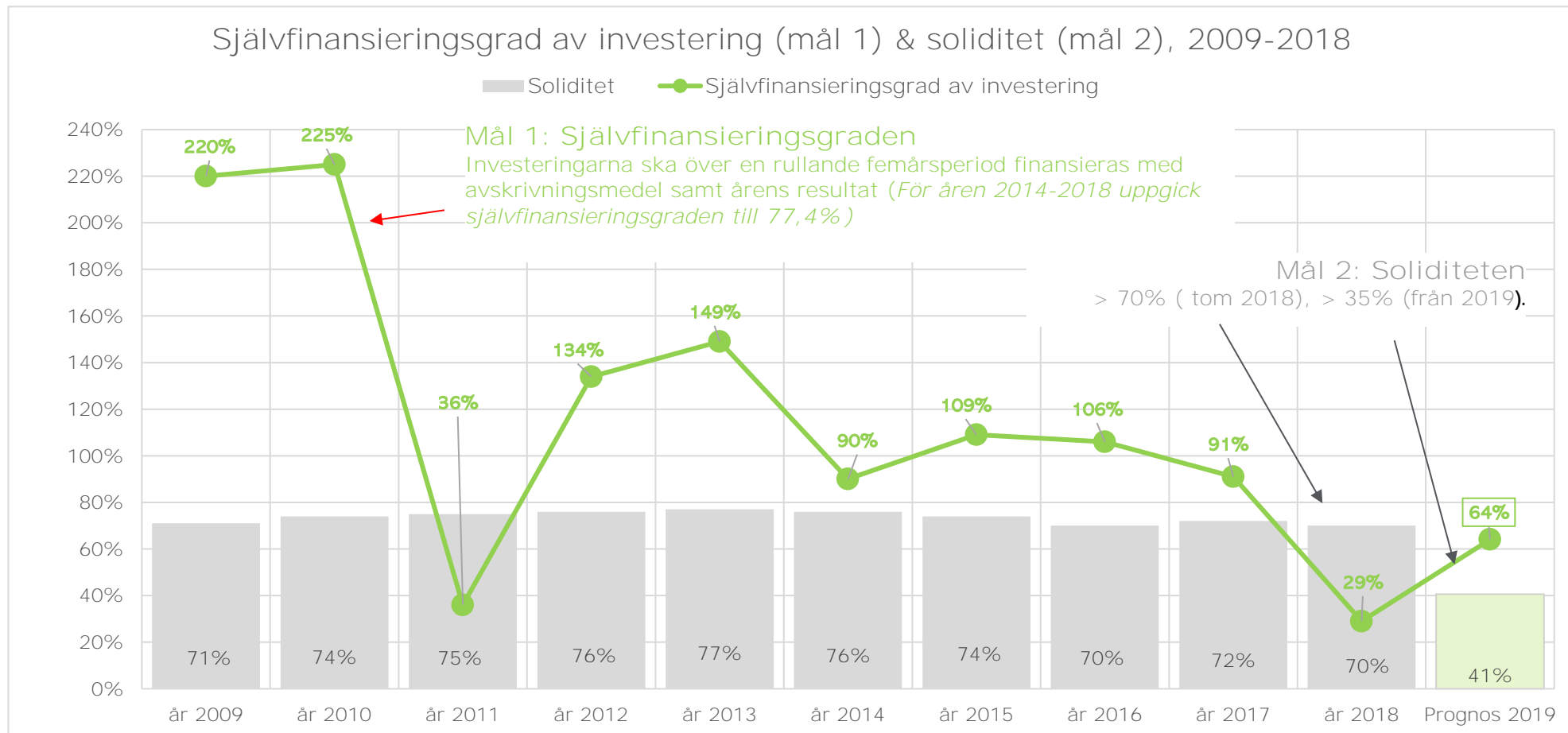
Flera olika nämnder har tagit beslut om startbeslut, exempelvis.

Bilagor

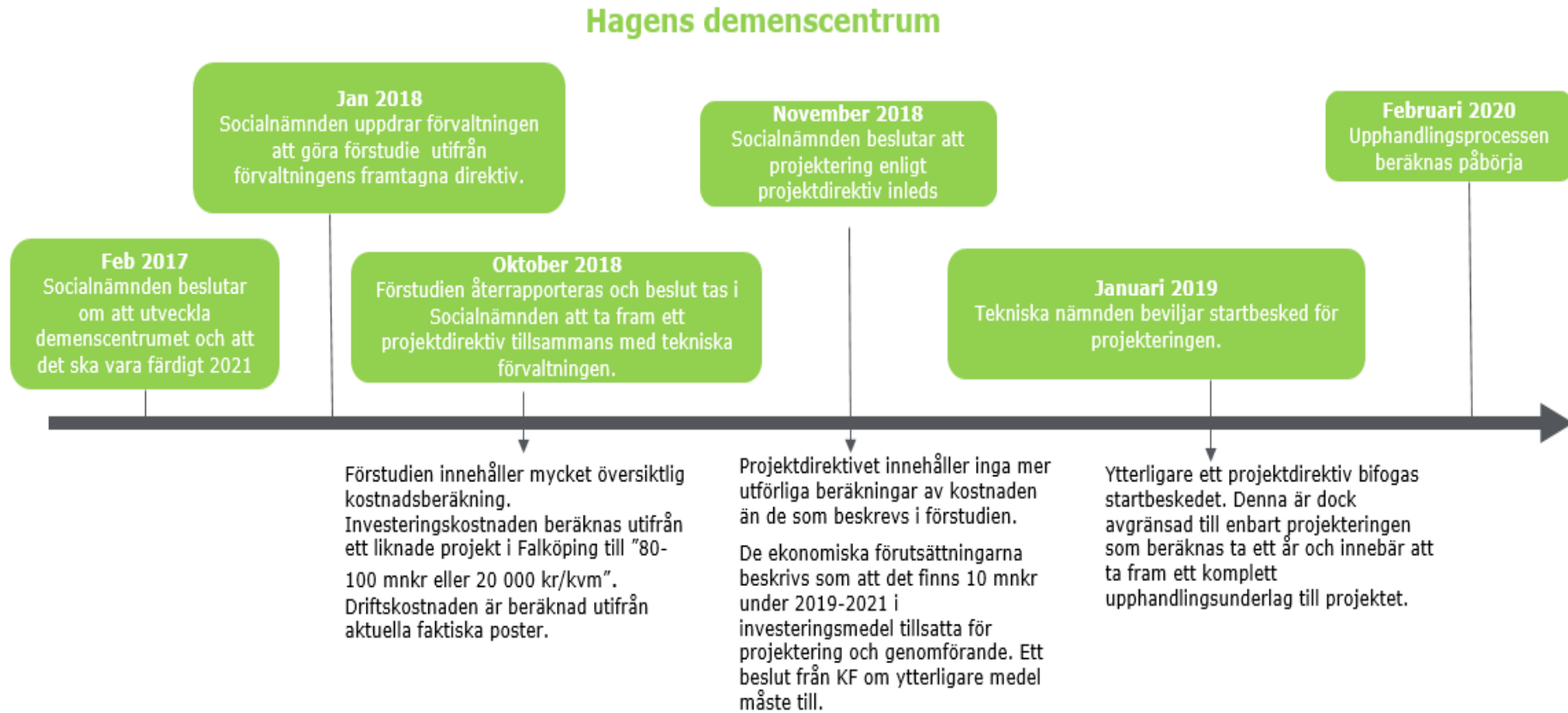
Bilaga 1 – Beslutat flödesschema för investeringsprocessen

Bilaga 2: Självfinansieringsgrad av investering (mål 1) & soliditet

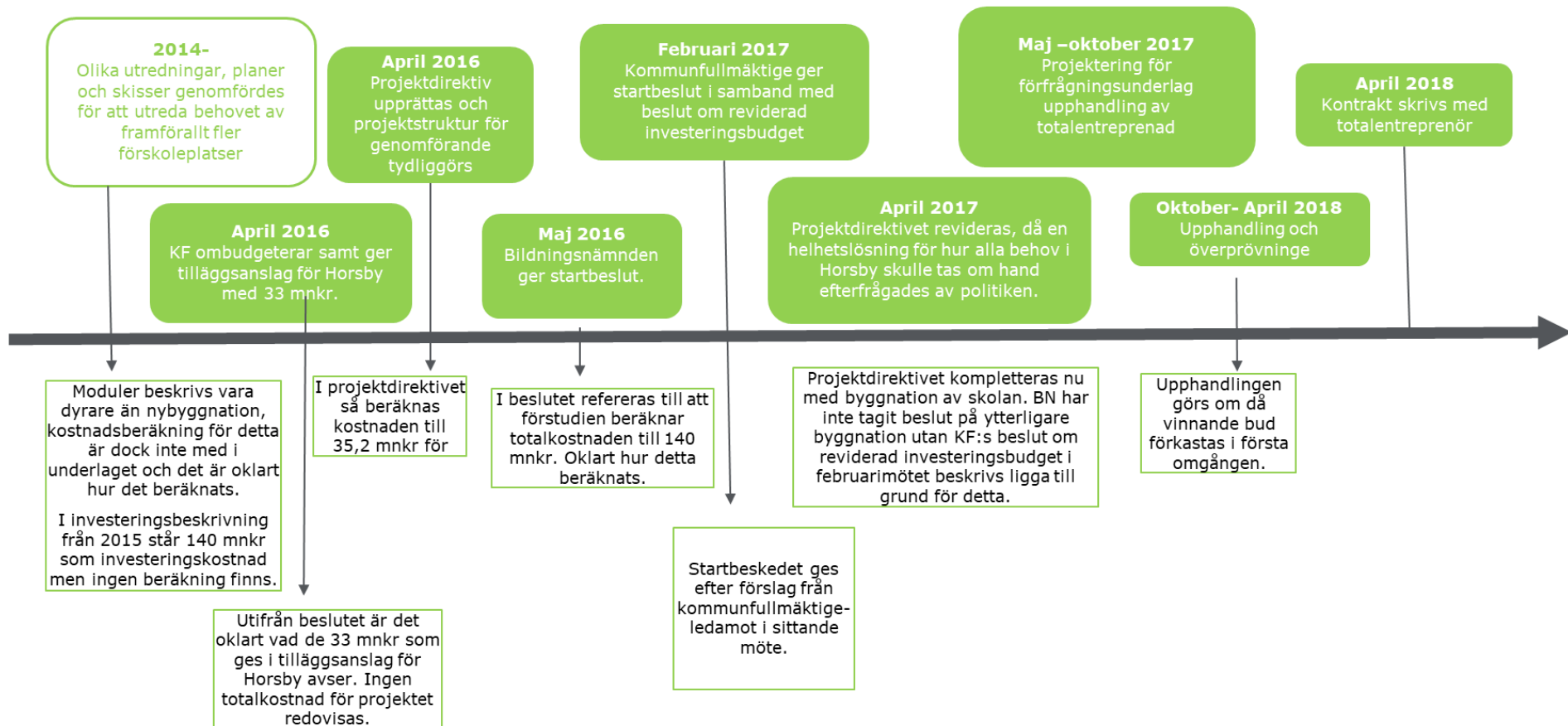

Bilaga 3: processflödet för Hagens demenscentrum visuellt

Bilaga 4: Processflödet för Nybyggnation av Horsby förskola/skolan (etapp 1)

Initiering och planering av Horsby skola/förskola

Bilaga 5: Sammanställning 5 största investeringar, 2015-2018, tekniska nämnden

PROJEKT 1		Initial budget	Tilläggsbudget	Total budget	Faktisk utfall	Avvikelse mot investeringsbudget		Självfinansierings-	
år	Tkr					%	grad	Soliditet	
Horsby skola/förskola	2015	200	0	200	94	-106	-53%	109%	74%
	2016	2950		2950	402	-2548	-86%	106%	70%
	2017	13000	0	13000	2822	-10178	-78%	91%	72%
	2018	35100		35100	22469	-12631	-36%	29%	70%
S:a		51250	0	51250	25787	-25463	-50%		

PROJEKT 2	år	Budget	Tillägg	Total budget	Utfall	Avvikele mot budget	Avvikele (%)	Självfinansiering	Soliditet
Tillbyggnad Mollaskola	2015	2600	4000	6600	63	-6537		109%	74%
	2016	13400		13400	8945	-4455	-33%	106%	70%
	2017	0		0	14097	14097	#DIV/0!	91%	72%
	2018	0		0	765	765	#DIV/0!	29%	70%
S:a		16000	4000	20000	23870	3870	19%		

PROJEKT 3	ÅR	Budget	Tillägg	Total budget	Utfall	Avvikele mot budget	Avvikele (%)	Självfinansiering	Soliditet
Ombyggnad hemgården	2015								
	2016	2650		2650		-2650	-100%		
	2017	2000	0	2000	3028	1028	51%	91%	72%
	2018	0		0	67	67	#DIV/0!	29%	70%
S:a		4650	0	4650	3095	-1555	-33%		

PROJEKT 4	ÅR	Budget	Tillägg	Total budget	Utfall	Avvikele mot budget	Avvikele (%)	Självfinansiering	Soliditet
Hagen - Etapp 4	2015								
	2016	11510	-4000	7510	0	-7510	-100%	106%	70%
	2017	0		0	4843	4843	#DIV/0!	91%	72%
	2018	0		0	1863	1863	#DIV/0!	29%	70%
S:a		11510	-4000	7510	6706	-804	-11%		

PROJEKT 5	ÅR	Budget	Tillägg	Total budget	Utfall	Avvikele mot budget	Avvikele (%)	Självfinansiering	Soliditet
Förskolan LYCKAN	2015								
	2016								
	2017	0	350	350	318	-32	-9%	91%	72%
	2018	1000	1025	2025	2046	21	1%	29%	70%
S:a		1000	1375	2375	2364	-11	0%		

KS § 59

DNR KS 23/2020 942

Hantering av nämndernas över- respektive underskott från 2019**Sammanfattning**

Enligt kommunens ekonomistyrningsprinciper ska nämndernas under- respektive överskott överföras till kommande år. Vid fastställande av belopp ska hänsyn tas till orsaker till över- eller underskott och om beslutad verksamhet uppnåtts. Om ett underskott överförs till nämnd ska detta inarbetas under kommande treårsperiod. Ett överfört överskott är inte nivåhöjande. Ovanstående regler tillämpas i den omfattning som det budgetmässiga läget tillåter. Ett överfört överskott får tas i anspråk först efter kommunstyrelsens godkännande.

Enligt upprättad årsredovisning för 2019 uppgår nämndernas avvikelser från budget till totalt plus 2 751 tkr. Korrigering har gjorts med totalt 6 603 tkr, varav avvikelse för kapitalkostnader står för 6 131 tkr, avräkning demografimodell 268 tkr och flyktingbuffert 204 tkr. Därutöver har korrigering gjorts med 1 810 tkr som avser avskrivningen av tekniska nämndens ackumulerade underskott. De totala korrigeringarna uppgår till 4 793 tkr.

Kommunfullmäktige beslutade i samband med avskrivningen av tekniska nämndens underskott från 2017 och 2018 att årlig redovisning av kostnader för vinterväghållning ska ske (kommunfullmäktige § 134/2019-09-16). En sådan redovisning har skickats med kallelsen till kommunstyrelsens sammanträde.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-02-27

Kostnader för vinterväghållning per år 2015-2019

Gemensam servicenämnd för IT, växel och telefoni § 5/2020-03-04

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunfullmäktige föreslås överföra korrigerat resultat från 2019 till överskottsredovisningen enligt sammanställningen nedan.

NÄMNDER	Korr avvikelse
Belopp netto (tkr)	2019
Kommunfullmäktige	-205
Kommunstyrelse exkl SeN	-442
Servicenämnder	40
Bildningsnämnd	-693
Socialnämnd	-2 469
Teknisk nämnd	1 776
Bygg- och miljönämnd	-50
Summa	-2 043

GA

K7

Fortsättning KS § 59

Överskottsredovisningen efter överföring av årets korrigerade resultat:

NÄMNDER	Korr avvikelse		
	IB 2019	2019	UB 2019
Belopp netto (tkr)			
Kommunfullmäktige	488	-205	282
Kommunstyrelse exkl SeN	356	-442	-86
Servicenämnder	1 317	40	1 357
Bildningsnämnd	2 705	-693	2 012
Socialnämnd	10 792	-2 469	8 323
Teknisk nämnd	-1 810	1 776	-34
Bygg- och miljönämnd	2 071	-50	2 021
Summa	15 919	-2 043	13 876

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Korrigerat resultat från 2019 enligt sammanställningen nedan överförs till överskottsredovisningen.

NÄMNDER	Korr avvikelse
Belopp netto (tkr)	2019
Kommunfullmäktige	-205
Kommunstyrelse exkl SeN	-442
Servicenämnder	40
Bildningsnämnd	-693
Socialnämnd	-2 469
Teknisk nämnd	1 776
Bygg- och miljönämnd	-50
Summa	-2 043

Överskottsredovisningen efter överföring av årets korrigerade resultat:

NÄMNDER	Korr avvikelse		
	IB 2019	2019	UB 2019
Belopp netto (tkr)			
Kommunfullmäktige	488	-205	282
Kommunstyrelse exkl SeN	356	-442	-86
Servicenämnder	1 317	40	1 357
Bildningsnämnd	2 705	-693	2 012
Socialnämnd	10 792	-2 469	8 323
Teknisk nämnd	-1 810	1 776	-34
Bygg- och miljönämnd	2 071	-50	2 021
Summa	15 919	-2 043	13 876

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Fortsättning KS § 59

Expedieras till: Kommunfullmäktige
För kännedom till: Samtliga nämnder

GA

KY

Hantering av nämndernas över- respektive underskott från 2019

Sammanfattning

Enligt kommunens ekonomistyrningsprinciper skall nämndernas under- respektive överskott överföras till kommande år. Vid fastställande av belopp skall hänsyn tas till orsaker till över/underskott och om beslutad verksamhet uppnåtts. Om ett underskott överförs till nämnd skall detta inarbetas under kommande treårsperiod. Ett överfört överskott är inte nivåhöjande. Ovanstående regler tillämpas i den omfattning som det budgetmässiga läget tillåter.

Ett överfört överskott får tas i anspråk först efter kommunstyrelsens godkännande.

Enligt upprättad årsredovisning för 2019 uppgår nämndernas avvikelser från budget till totalt plus 2 751 tkr. Korrigering har gjorts med totalt 6 603 tkr, varav avvikelse kapitalkostnader står för 6 131 tkr, avräkning demografimodell 268 tkr, flyktingbuffert 204 tkr. Därutöver har korrigering gjorts med 1 810 tkr som avser avskrivningen av Tekniska nämndens ackumulerade underskott, totala korrigeringar blir då 4 793 tkr.

Kommunfullmäktige beslutade i samband med avskrivningen av tekniska nämndens underskott att årlig redovisning av kostnader för vinterväghållning ska ske. Bilaga på detta bifogas.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-02-27

Policy Verksamhets och ekonomistyrningsprinciper Dnr 2019-150

Nämndernas verksamhetsberättelser

Årsredovisning 2019

Bilaga Kostnader vinterväghållning årsvis

Gemensam servicenämnd för IT, växel och telefoni § 5/2020-03-04

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Korrigerat resultat från 2019 enligt sammanställningen nedan överförs till överskottsredovisningen.

NÄMNDER	Korr avvikelse
Belopp netto (tkr)	2019
Kommunfullmäktige	-205
Kommunstyrelse exkl SeN	-442
Servicenämnder	40
Bildningsnämnd	-693

Socialnämnd	-2 469
Teknisk nämnd	1 776
Bygg- och miljönämnd	-50
Summa	-2 043

Överskottsredovisningen efter överföring av årets korrigerade resultat:

NÄMNDER	Korr avvikelse		
	IB 2019	2019	UB 2019
Belopp netto (tkr)			
Kommunfullmäktige	488	-205	282
Kommunstyrelse exkl SeN	356	-442	-86
Servicenämnder	1 317	40	1 357
Bildningsnämnd	2 705	-693	2 012
Socialnämnd	10 792	-2 469	8 323
Teknisk nämnd	-1 810	1 776	-34
Bygg- och miljönämnd	2 071	-50	2 021
Summa	15 919	-2 043	13 876

Överskott som överförs är inte nivåhöjande. Ett överskott överfört till överskottsredovisningen får användas först efter kommunstyrelsens godkännande. För servicenämnderna ska servicenämnden godkänna ett användande av överskott. Underskott ska inarbetas under de kommande tre åren. För bildningsnämnden samt socialnämnden räknas årets underskott av mot tidigare års överskott och därmed behöver inget inarbetas. Kommunstyrelsen samt tekniska nämnden har en negativ utgående balans som ska inarbetas under de tre kommande åren.

Linda Rudenwall
Ekonomichef

Expedieras till: Kommunfullmäktige
För kännedom Samtliga nämnder
till:

Bakgrund

Enligt kommunens ekonomistyrningsprinciper skall nämndernas under- respektive överskott överföras till kommande år. Vid fastställande av belopp skall hänsyn tas till orsaker till över/underskott och om beslutad verksamhet uppnåts. Om ett underskott överförs till nämnd skall detta inarbetas under kommande treårsperiod. Ett överfört överskott är inte nivåhöjande. Ovanstående regler tillämpas i den omfattning som det budgetmässiga läget tillåter.

Ett överfört överskott får tas i anspråk först efter kommunstyrelsens godkännande

Ekonomisk bedömning

Enligt upprättad årsredovisning för 2019 uppgår nämndernas avvikelser till totalt plus 2 751 tkr enligt följande:

NÄMNDER	År Utfall	År Budget	År avvikelse
Belopp netto (tkr)	2019	2019	2019
Kommunfullmäktige	2 016	1 811	-205
Kommunstyrelse exkl SeN	17 012	18 565	1 553
Servicenämnder	18 187	17 848	-339
Bildningsnämnd	242 424	243 606	1 182
Socialnämnd	206 147	202 764	-3 383
Teknisk nämnd	32 794	36 428	3 634
Bygg- och miljönämnd	14 052	14 361	309
Summa	532 632	535 383	2 751

Redovisat resultat korrigeras sedan utifrån om nämnderna erhållit kommunbidrag på grunder som inte uppfyllts. Avvikelse budget – utfall av kapitalkostnader, avräkning demografimodell, om nämnderna erhållit kommunbidrag för att utföra specifika uppdrag men dessa inte utförts. Socialnämnden har lyft tidigare års överskott från flyktingverksamheten. Dessa delar räknas bort vid beräkning av vilket belopp som ska föras över till nästkommande år.

NÄMNDER	Avvikelse	Korrigering	Korr avvikelse
Belopp netto (tkr)	2019	2019	2019
Kommunfullmäktige	-205		-205
Kommunstyrelse exkl SeN	-339	-103	-442
Servicenämnder	1 553	-1 513	40
Bildningsnämnd	1 182	-1 875	-693
Socialnämnd	-3 383	914	-2 469
Teknisk nämnd	3 634	-1 859	1 776
Bygg- och miljönämnd	309	-359	-50
Summa	2 751	-4 793	-2 043

Korrigerig har gjorts med totalt 4 793 tkr, varav avvikelse kapitalkostnader står för 6 131 tkr, avräkning demografimodell 268 tkr, flyktingbuffert 204 tkr samt avskrivning av tekniska nämndens underskott 1 810 tkr.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige gjorde under 2019 ett resultat på - 205 tkr. Ingen korrigerig görs av utfallet. Utfallet räknas av mot tidigare års överskott.

Kommunstyrelsen exklusive servicenämnder

Av kommunstyrelsens (ex servicenämnder) resultat på -339 tkr korrigeras 103 på grund av för mycket erhållet kommunbidrag för kapitalkostnader. Korrigerat resultat blir då -442 tkr. Underskottet räknas av mot tidigare års överskott. Kvar att återbetala blir 86 tkr.

Servicenämnd IT/Växel/Telefoni

Reglementet för servicenämnderna fastslår att ett eventuellt över- eller underskott överförs till följande verksamhetsår. Av servicenämnden ITs korrigerade resultat på -918 tkr förs därför hela beloppet över till över/underskottshanteringen.

Servicenämnd Ekonomi/Personal

Reglementet för servicenämnderna fastslår att ett eventuellt över- eller underskott överförs till följande verksamhetsår. Av servicenämnden Ekonomi/Personals resultat på 958 tkr förs därför hela beloppet över till över/underskottshanteringen.

Bildningsnämnden

Bildningsnämndens resultat på 1 182 tkr korrigeras med avvikelse kapitalkostnader -330 tkr, samt avräkning demografimodell -1 545 tkr. Korrigerat resultat -693 tkr. Underskottet avräknas mot tidigare års överskott.

Socialnämnden

Socialnämnden redovisar ett resultat på -3 383 tkr. Resultatet korrigeras med avvikelse kapitalkostnader 159 tkr, avräkning demografimodellen visar att nämnden fick 1 277 tkr för lite år 2019. Under 2019 har överskott för tidigare års flyktinggrupp lyfts med 204 tkr, detta belopp räknas bort från resultatet. Korrigerat resultat: -2 469 tkr. Underskottet avräknas mot tidigare års överskott.

Tekniska nämnden

Tekniska nämnden redovisar ett resultat på 3 634 tkr. Korrigerig görs med avvikelse kapitalkostnader 3 668 tkr. Därmed blir det korrigerade resultatet ett underskott på 34 tkr. Under året har tidigare års ackumulerade underskott skrivits av. Utgående balans blir därmed årets underskott på 34 tkr som ska återbetalas under perioden 2020-2022.

Bygg- och Miljönämnden

Bygg- och Miljönämndens resultat korrigeras med -359 tkr på grund av avvikelse kapitalkostnader. Korrigerat resultat: -50 tkr. Underskottet avräknas mot tidigare års överskott

Sammanställning ackumulerat över/underskott

NÄMNDER		Korr avvikelse	
Belopp netto (tkr)	IB 2019	2019	UB 2019
Kommunfullmäktige	488	-205	282
Kommunstyrelse exkl SeN	356	-442	-86
Service nämnder	1 317	40	1 357
Bildningsnämnd	2 705	-693	2 012
Socialnämnd	10 792	-2 469	8 323
Teknisk nämnd	-1 810	1 776	-34
Bygg- och miljönämnd	2 071	-50	2 021
Summa	15 919	-2 043	13 876

Samverkan
CSG 12 mars.

Kostnader för vinterväghållning per år

Tätort	2015	2016	2017	2018	2019	Ack	Snitt
Budget*	1 372	1 230	2 234	1 936	2 015	8 787	
Utfall	1 231	2 964	1 728	2 680	1 623	10 226	
Netto	141	-1 734	506	-744	392	-1 439	-288

Enskilda	2015	2016	2017	2018	2019	Ack	Snitt
Budget*	1 000	1 000	1 247	1 271	1 310	5 828	
Utfall	905	1 280	802	2 142	1 152	6 281	
Netto	95	-280	445	-871	158	-453	-91

Gata/Park (Tätort + enskilda vägar)

	2015	2016	2017	2018	2019	Ack	Snitt
Budget	2 372	2 230	3 481	3 207	3 325	14 615	
Utfall	2 136	4 244	2 530	4 822	2 775	16 507	
Netto	236	-2 014	951	-1 615	550	-1 892	-378

Fastighet

	2015	2016	2017	2018	2019	Ack	Snitt
Budget**	0	0	5	127	862	994	
Utfall	644	1 228	954	1 348	963	5 137	
Netto	-644	-1 228	-949	-1 221	-101	-4 143	-829

S:a kostnader för snö- och halkbekämpning Teknisk förvaltning

	2015	2016	2017	2018	2019	Ack	Snitt
Budget	2 372	2 230	3 486	3 334	4 187	15 609	
Utfall	2 780	5 472	3 484	6 170	3 738	21 644	
Netto	-408	-3 242	2	-2 836	449	-6 035	-1 207

*För gata park var budget 2015 inte uppdelad i tätort och enskilda vägar, en fördelning har gjorts i denna redovisning.

**För fastighet har det åren 2015-2018 inte funnits budget för snö- och halkbekämpning separat i redovisningen.

ITVT § 5

DNR ITVT 7/2020

Hantering av över- och underskott 2019**Sammanfattning**

Enligt Överenskommelse om gemensam servicenämnd om verksamhetsstödjande funktioner ekonomi/personal samt IT/växel/telefoni, daterad 2014-05-06, ska över- och underskott för servicenämnderna hanteras genom att i sin helhet överförs till följande verksamhetsår. Det är Herrljunga och Vårgårda kommunfullmäktige som beslutar om över- och underskottshantering i respektive kommun.

Nedanstående tabell visar över- och underskottshantering för alla tre verksamheter som ingår i de båda servicenämnderna.

(Tkr)	IB 2019	Utfall 2019	UB 2019
Ekonomi	3 981	1 207	5 188
Personal	- 737	654	- 83
IT, växel, telefoni	1 797	1 381	3 178
TOTALT UB			8 283

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-02-07

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Över- och underskottshantering för 2019 års verksamhet godkänns.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Gemensam servicenämnd för IT, växel och telefoni förslag till Herrljunga kommunfullmäktige

1. Över- och underskottshantering för 2019 års verksamhet godkänns.

Expedieras till: Herrljunga kommunfullmäktige
För kännedom
till:

KS § 60

DNR KS 16/2020 942

Ombudgetering av investeringar 2019 för Herrljunga kommun**Sammanfattning**

I bokslutet för 2019 framgår att av tillgängliga investeringsmedel om totalt 140 185 tkr förbrukades 42 367 tkr. Av de 97 819 tkr outnyttjade investeringsmedlen föreslås 70 555 tkr ombudgeteras till 2020 års investeringsbudget.

I rapporten Ombudgetering investeringar 2019-12-31 redovisas samtliga projekt vars investeringsmedel föreslås ombudgeteras samt orsaker till den föreslagna ombudgeteringen. Det vanligaste skälet till att ombudgetering föreslås är att projekten är påbörjade men inte färdigställda. I rapporten förekommer även projekt som inte påbörjats.

Kommunfullmäktige beslutar årligen om ombudgetering av investeringsmedel.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-02-25
Ombudgeteringar investeringar 2019-12-31

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunfullmäktige föreslås godkänna ombudgetering av 2019 års investeringsmedel till 2020.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Ombudgetering av 2019 års investeringsmedel till 2020 godkänns (bilaga 1, KS § 60/2020-03-16).

Expedieras till: Kommunfullmäktige
För kännedom Samtliga nämnder som begärt medel ombudgeterade till:

GA

KX

Ombudgetering av investeringar 2019 för Herrljunga kommun

Sammanfattning

I bokslutet för 2019 framgår att av tillgängliga investeringsmedel om totalt 140 185 tkr förbrukades 42 367 tkr. Av de 97 819 tkr outnyttjade investeringsmedlen föreslås 70 555 tkr att ombudgeteras till 2020 års investeringsbudget.

Det kan vara projekt som ännu ej är påbörjade eller projekt som inte är avslutade. Kommunfullmäktige beslutar slutligen årligen om ombudgetering av investeringsmedel

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2019-02-25
Ombudgeteringar investeringar 2019-12-31

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:
Ombudgetering av 2019 års investeringsmedel till 2020 godkänns.

Linda Rudenwall
Ekonomichef

Expedieras till: Kommunfullmäktige
För kännedom Samtliga nämnder som begärt medel ombudgeterade
till:

Bakgrund

För investeringsprojekt som är beslutade finns möjlighet att begära medel överflyttade till nästkommande år.

Ekonomisk bedömning

Pågående projekt bör slutföras med de budgetmedel som finns anslagna. I några projekt planeras större åtgärder än 2020 års budget tillåter, därför begärs medel överflyttade från 2019.

Samverkan

CSG 12 mars.

DIARIENUMMER: 2020-16
FASTSTÄLLD/INSTANS: KS/2020-03-16
VERSION: 1
SENAST REVIDERAD: 2020-03-08
GILTIG TILL: -----
DOKUMENTANSVAR: Ekonomichef

Ombudgetering Investeringar 2019-12-31

Herrljunga kommun

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

Innehåll

Sammanställning	3
Projektbeskrivning.....	4
Kommunstyrelsen.....	4
Projekt 5200 Markköp.....	4
Projekt 5201 Genomförande IT strategi	4
Projekt 5209 IT strategi + trådlöst nätverk Herrljunga	4
Projekt 5221 Kommunal Ledningsförmåga Brandstation	4
Bildningsnämnd.....	5
Projekt 5300 Inventarier/IT BN.....	5
Projekt 5302 Lekplatser.....	5
Projekt 5309 Förstudie Altorpskolan.....	5
Projekt 5311 Inventarier Horsby	5
Socialnämnd	5
Projekt 5420 Inventarier SN	5
Projekt 5428 Hemgården larm.....	6
Teknisk nämnd	6
Projekt Ställplatser Husbilar	6
Projekt Gatubelysning, mindre gatanläggningar samt reinvestering gata	6
Projekt Upprustning lekplatser	6
Projekt Södra Horsby etapp 1	6
Projekt Horsby förskola/skola	6
Projekt Ombyggnad Hagen	7
Projekt Ombyggnad Hemgården	7
Projekt Ombyggnad Mörlanda skola.....	7
Projekt EPC B.....	7
Projekt Hudene tillbyggnad av kök	7
Projekt Ombyggnad Od.....	7
Projekt Köksredskap och tunneldisk	7

Ärende 4

Projekt Anpassning omklädningsrum Simhall	7
Projekt Vattenrutschkana.....	8
Projekt Ombyggnad ÅVC Annelund.....	8

Sammanställning

Projekt (tkr)	Ursprungsbudget 2019	Tillägg/ombudg 2019	Summa Budget 2019	Utfall 2019	Avvikelse	Äskat till 2020
Kommunstyrelsen						
Markköp	2 000	925	2 925	213	2 713	2 713
Genomf IT-strategi	4 000	0	4 000	2 722	1 278	1 278
ITstrategi + trådlöst ntv Hrja	2 000	144	2 144	1 932	212	212
IT kapacitetsutökn. Hrja + VGA	0	71	71	11	60	0
KL Teknik	475	75	550	538	12	0
KL Brandstation	1 161	0	1 161	426	735	735
KL Tillträdesskydd	125	0	125	166	-41	0
KL IT-säkerhet	150	0	150	105	45	0
Bildning						
Inventarier/IT BN	1 000	342	1 342	671	671	671
Lekplatser	300	-108	192	-61	253	253
Förstudie förskola Herrljunga	0	300	300	0	300	0
Förstudie Altorpskolan	0	300	300	0	300	300
Inventarier Horsby	750	965	1 715	760	955	955
Förstudie Od skola/förskola	0	200	200	0	200	0
Förstudie förskola Eggvena	200	0	200	0	200	0
Socialnämnden						
Inventarier SN	500	260	760	479	281	281
Hemgården larm	0	1 000	1 000	45	955	955
VIVA-app	300	0	300	132	168	0
Tekniska						
Ställplatser husbilar	0	100	100	0	100	100
VA-anlutningar	0	0	0	-274	274	0
Gatubelysning	300	0	300	0	300	300
Mindre gatuanslagningar	1 000	198	1 198	415	783	783
Reinvestering Gata	2 000	49	2 049	1 957	92	92
Industriväg Öltorp	0	800	800	798	2	0
Upprustning lekplatser	200	142	342	299	43	43
Södra Horsby etapp 1	0	692	692	646	46	46
Horsby förskola/skola	32 700	22 809	55 509	19 920	35 589	35 589
Ombyggnad Hagen	10 000	0	10 000	465	9 535	1 535
Ombyggnad Hemgården	2 500	0	2 500	0	2 500	2 500
Ombyggnad Mörlanda skola/fsk	10 000	0	10 000	70	9 930	9 930
Verksamhetsanpassningar	900	375	1 275	594	681	0
EPC B	0	2 170	2 170	881	1 289	1 289
Säkerhetshöjande åtgärder	900	307	1 207	978	229	0
Hagen etapp 4	0	804	804	61	743	0
Hagen tak	0	0	0	24	-24	0
Reinvest fastighet	9 000	1 787	10 787	3 560	7 227	1 400
Tillbyggnad Molla skola	0	0	0	7	-7	0
Maskiner fastighetsskötsel	200	141	341	189	152	0
Ventilation Eggvena	0	1 082	1 082	942	140	0
Hagens soprum	0	0	0	-18	18	0
Tillgänglighetsanpassningar	300	0	300	0	300	0
Hudene tillbyggnad av kök	2 300	0	2 300	30	2 270	2 270
Ombyggnad Od	4 000	0	4 000	130	3 870	3 870

Ombyggnad Altorp	10 000	0	10 000	0	10 000	0
Köksredskap och tunneldisk	355	0	355	0	355	355
Städmaskiner	200	0	200	76	125	0
Idrottsmat/redskap simhall	125	0	125	133	-8	0
Skyltning	0	0	0	8	-8	0
Anpassning omklädningsrum	300	0	300	184	116	116
Löparspår Annelund	300	0	300	416	-116	0
Skateboardpark	250	0	250	228	22	0
Utegyms	200	0	200	138	62	0
Vattenrutschkana	0	1 334	1 334	0	1 334	1 334
Ombyggnad ÅVC	0	650	650	0	650	650
Bygg och miljö						
Inventarier BMN	80	0	80	70	10	0
Räddningsmaterial	200	0	200	312	-112	0
Vatten/skumtank	1 000	0	1 000	986	14	0
TOTALT	102 271	37 914	140 185	42 367	97 819	70 555

Projektbeskrivning

Kommunstyrelsen

Projekt 5200 Markköp

Investeringsmedel för köp av strategisk mark.

Skäl för ombudgetering

Under 2019 har handpenning erlagts på industrimark i Herrljunga; Vreta, Ölltorp samt Ljung. Därav ses ett större investeringsbehov under 2020.

Projekt 5201 Genomförande IT strategi

Investeringsmedel för ny IT-plattform Caterpillar, byte från Novell till Microsoft.

Skäl för ombudgetering

Projektet är påbörjat men inte färdigställt. Projektet försköts fram till 2020 med plan om att vara färdigställt vid halvårsskiftet 2020.

Projekt 5209 IT strategi + trådlöst nätverk Herrljunga

Investeringsmedel för trådlöst nätverk.

Skäl för ombudgetering

Projektet är påbörjat men inte färdigställt.

Projekt 5221 Kommunal Ledningsförmåga Brandstation

Investeringsmedel för nytt elverk.

Skäl för ombudgetering

Projektet är påbörjat men inte färdigställt.

Bildningsnämnd

Projekt 5300 Inventarier/IT BN

Inventarier/IT är till för att både förnya och utöka befintligt möblemang inom skolan. Investeringen är till för att säkerställa en funktionell och trivsamt skolmiljö för både personal och elever. Huvudsakligen av investeringarna går till att upprätthålla goda standarder inom undervisningssalar och korridorer.

Skäl för ombudgetering

Behovet är större än investeringsbudgeten, ett överskott tyder inte på att behovet inte finns utan att rektorer i många fall uppskattat kostnaden fel i början av året. Detta resulterar till att investeringsbudgeten får en positiv avvikelse när beställningar väl sker.

Projekt 5302 Lekplatser

Många skolgårdar och dess lekplatser behöver idag förnyas eller rustas upp.

Skäl för ombudgetering

Det finns behov av upprustning av skol och lekplatser i anslutning till de pågående byggnationerna, samt Lyckan.

Projekt 5309 Förstudie Altorpskolan

Förstudie för start av ombyggnation av Altorpskolan 2021.

Skäl för ombudgetering

Bildningsförvaltningen föreslår att projekt 5309 - förstudie för Altorp flyttas över till 2020, så att bildningsförvaltningen tillsammans med tekniska förvaltningen kan ta fram ett projektdirektiv för Altorpskolan, med målsättningen om start av ombyggnation av Altorpskolan 2021. Projektdirektiv får precisera vilket investeringsbehov Altorpskolan har för perioden 2021-2023.

Projekt 5311 Inventarier Horsby

Inventarier till Horsby.

Skäl för ombudgetering

Byggprojektet är inte klart och stora delar av inventarieinköpen kommer i slutet på byggprocessen.

Socialnämnd

Projekt 5420 Inventarier SN

Inköp av inventarier mm för socialnämndens räkning.

Skäl för ombudgetering

Under 2019 har det beslutats om att byta ut låskolvar i TB-huset och införa taggsystem för läkemedelsrummen på Hagen, Hemgården och Stationsvägen, Ljung samt i TB-huset. Arbetet är påbörjat under 2019, men har blivit försenat av orsaker utanför socialförvaltningens kontroll. Därav äskas resterande investeringsmedel för att finansiera slutförandet av installationen.

Projekt 5428 Hemgården larm

Larmsystem på hela Hemgården.

Skäl för ombudgetering

Under hösten har upphandlingen avseende ny larmoperatör på Hemgården blivit klar. Arbetet är påbörjat 2019, men installationen beräknas vara slutförd först i februari 2020. Därav äskas resterande projektmedel för att kunna slutföra installationen.

Teknisk nämnd

Projekt Ställplatser Husbilar

KSbeslut att göra iordning plats på Orraholmen för ställplats husbilar

Skäl för ombudgetering

Beslutet är ej verkställt

Projekt Gatubelysning, mindre gatuanläggningar samt reinvestering gata

Anläggande och reinvestering i gator och gång- och cykelvägar i kommunens gatunät.

Skäl för ombudgetering

Styrning av gatubelysning kommer att genomföras 2020.

Medel för mindre gatuanläggningar kommer att användas till fortsatt genomförande av upprustning GC-vägar.

Reinvestering gata, för fortsatta beläggningsåtgärder 2020, enligt beläggningsplan.

Projekt Upprustning lekplatser

Löpande upprustning av kommunens allmänna lekplatser inkl lekutrustning, mark och tillfarter

Skäl för ombudgetering

Behov av att tillföra 2020 års budget med resterande medel för större åtgärd planerad på lekplats i Ljung 2020.

Projekt Södra Horsby etapp 1

Exploatering av nytt bostadsområde med gator

Skäl för ombudgetering

Projektet är pågående

Projekt Horsby förskola/skola

Ny och ombyggnad av Horsby skola

Skäl för ombudgetering

Projektet är pågående

Projekt Ombyggnad Hagen

Om- och tillbyggnad av äldreboende Hagen

Skäl för ombudgetering

Projektet är pågående. Avsatt 2 000 tkr till förprojektering medel för att slutföra förprojekteringen begärs överflyttade till 2020. Övriga investeringsmedel begärs på nytt i investeringsäskanden för 2021-2023.

Projekt Ombyggnad Hemgården

Ombyggnad av äldreboende

Skäl för ombudgetering

Medel begärs ombudgeterade till år 2022 då de är avhängiga av Hagens ombyggnad

Projekt Ombyggnad Mörlanda skola

Om- och tillbyggnad av Mörlanda skola

Skäl för ombudgetering

Projektet är pågående

Projekt EPC B

Energieffektivisering i kommunens fastigheter

Skäl för ombudgetering

Projektet är pågående

Projekt Hudene tillbyggnad av kök

Om- och tillbyggnad av köket i Hudene skola

Skäl för ombudgetering

Projektet är pågående

Projekt Ombyggnad Od

Om- och tillbyggnad av Od skola. 1 400 tkr begärs även ombudgeterade från projekt reinvesteringar till detta projekt

Skäl för ombudgetering

Projektet är pågående

Projekt Köksredskap och tunneldisk

Måltidsservice inventarier

Skäl för ombudgetering

Behov av att tillföra 2020 års budget med 2019 års medel för större inköp.

Projekt Anpassning omklädningsrum Simhall

Uppsättning av duschväggar

Skäl för ombudgetering

Duschväggar är inköpta men ej uppsatta.

Projekt Vattenrutschkana

Ny vattenrutschkana

Skäl för ombudgetering

Behov av att renovera ytskikt i simhallen har fördröjt inköpet av rutschkana.

Projekt Ombyggnad ÅVC Annelund

Medel ombudgeterades i oktober till att användas till Återvinningscentralen i Annelund

Skäl för ombudgetering

Med anledning av att beslutet togs så sent under 2019 har man inte hunnit genomföra ombyggnaden. Projektet är pågående.

KS § 61

DNR KS 51/2020 942

**Årsredovisning 2019 för Stiftelsen Herrljunga industrilokaler
(org.nr. 864000-0892)****Sammanfattning**

Årsredovisning 2019 för Stiftelsen Herrljunga industrilokaler är upprättad. Kommunfullmäktige ska, enligt Stiftelsen Herrljunga industrilokalers stadgar, årligen fatta beslut om stiftelsens årsredovisning. Enligt årsredovisningen genererade stiftelsen ett positivt resultat för 2019 efter skatt med 737 tkr (1 081 tkr föregående år). Resultatet läggs till det egna kapitalet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-02-28
Årsredovisning 2019 Herrljunga industrilokaler

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunfullmäktige föreslås godkänna Stiftelsen Herrljunga industrilokalers årsredovisning för 2019.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Stiftelsen Herrljunga industrilokalers (org.nr. 864000-0892) årsredovisning för 2019 godkänns (bilaga 1, KS § 61/2020-03-16).

Expedieras till: Kommunfullmäktige, Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler
För kännedom
till:

GA

KJ

Årsredovisning Stiftelsen Herrljunga industrilokaler

Sammanfattning

Årsredovisning för Stiftelsen Herrljunga industrilokaler är upprättad. Kommunfullmäktige skall, enligt stiftelsen Herrljunga industrilokalers stadgar, årligen fatta beslut om stiftelsens årsredovisning. Enligt årsredovisningen genererade stiftelsen ett positivt resultat för 2019 efter skatt med 737 tkr (1 081 tkr föregående år). Resultatet läggs till det egna kapitalet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-02-28
Årsredovisning 2019 Herrljunga Industrilokaler

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige föreslås godkänna Stiftelsen Herrljunga industrilokalers årsredovisning för 2019.

Linda Rudenwall
Ekonomichef

Expedieras till: Kommunfullmäktige, Stiftelsen Herrljunga industrilokaler
För kännedom
till:

Årsredovisning för

Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler

864000-0892

Räkenskapsåret

2019-01-01 - 2019-12-31

Upprättad av:

Lagwiks Redovisningsbyrå AB

Auktoriserade redovisningskonsulter

Hudene Stommen 1

524 92 HERRLJUNGA

0513-231 00

e-post: info@lagwiks.se

Innehållsförteckning:

Sida

Förvaltningsberättelse	1
Resultaträkning	2
Balansräkning	3-4
Noter	5-7
Underskrifter	8

Förvaltningsberättelse

Styrelsen för Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler, 864000-0892, med säte i Herrljunga Kommun, får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2019.

Verksamheten

Allmänt om verksamheten

Stiftelsens ändamål är att inom Herrljunga Kommun tillgodese hantverks och industrins behov av arbetslokaler.

Styrelsen som utsetts av Herrljunga Kommun är vald för perioden 2019-2022 och har följande sammansättning. Ordförande Bengt Ottosson. Övriga ledamöter Per-Olof Gustavsson, Mikael Källström, Alf Sanfridsson och Ronny Andreasson.

Revisorer valda av Herrljunga Kommun är Roland Oscarsson och Göte Olsson. Biträde vid revisionen har lämnats av godkände revisorn Anders Bergman.

Stiftelsen förvaltar 24 fastigheter för ett sammanlagt bokfört värde av 167 780 tkr.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Nybyggnation har under 2019 färdigställts på fastigheterna Herrljunga Sågen 1 och Herrljunga Ljung 1:206. Tillbyggnation pågår på fastigheten Herrljunga Borren 1. Fastigheten Herrljunga Filen 1 och ett markområde på fastigheten Herrljunga Herrljunga 13:1 har under 2019 förvärvats.

Flerårsöversikt

	2019	2018	2017	Belopp i kr 2016
Nettoomsättning	15 367 512	14 725 160	12 811 214	11 313 122
Resultat efter finansiella poster	1 481 969	1 694 472	845 094	1 232 025
Soliditet, %	6	5	5	4

Förändringar i eget kapital

	Grund- fond	Reserv- fond	Balanserat resultat	Årets resultat
Vid årets början	500 000	100 000	6 588 069	1 018 427
Omföring av föreg års vinst			1 018 427	-1 018 427
Årets resultat				736 654
Vid årets slut	500 000	100 000	7 606 496	736 654

Resultatdisposition

	Belopp i kr
Styrelsen föreslår att fritt eget kapital, kronor 8 343 150, disponeras enligt följande:	
Balanseras i ny räkning	8 343 150
Summa	8 343 150

Vad beträffar resultat och ställning i övrigt, hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande noter.

✓

Resultaträkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2019-01-01- 2019-12-31</i>	<i>2018-01-01- 2018-12-31</i>
Rörelseintäkter, lagerförändring m.m.			
Nettoomsättning		15 367 512	14 725 160
Övriga rörelseintäkter		122 618	-
Summa rörelseintäkter, lagerförändring m.m.		15 490 130	14 725 160
Rörelsekostnader			
Övriga externa kostnader	2	-3 849 546	-3 378 619
Personalkostnader		-168 633	-187 029
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar		-9 520 482	-9 206 162
Summa rörelsekostnader		-13 538 661	-12 771 810
Rörelseresultat		1 951 469	1 953 350
Finansiella poster			
Ränteintäkter		91 178	10 185
Räntekostnader		-560 678	-269 063
Summa finansiella poster		-469 500	-258 878
Resultat efter finansiella poster		1 481 969	1 694 472
Bokslutsdispositioner			
Förändring av periodiseringsfonder		-450 000	-400 000
Summa bokslutsdispositioner		-450 000	-400 000
Resultat före skatt		1 031 969	1 294 472
Skatter			
Skatt på årets resultat		-295 315	-276 045
Årets resultat		736 654	1 018 427

Balansräkning

Belopp i kr	Not	2019-12-31	2018-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark	3,4,6	167 064 841	165 127 666
Inventarier och installationer	5	715 438	975 169
Summa materiella anläggningstillgångar		167 780 279	166 102 835
Summa anläggningstillgångar		167 780 279	166 102 835
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		37 500	10 185
Övriga fordringar		108 602	1 712 543
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		184 992	78 170
Summa kortfristiga fordringar		331 094	1 800 898
<i>Kassa och bank</i>			
Kassa och bank		883 363	9 017
Summa kassa och bank		883 363	9 017
Summa omsättningstillgångar		1 214 457	1 809 915
SUMMA TILLGÅNGAR		168 994 736	167 912 750

R

Balansräkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2019-12-31</i>	<i>2018-12-31</i>
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Eget kapital</i>			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Grundfond		500 000	500 000
Reservfond		100 000	100 000
Summa bundet eget kapital		600 000	600 000
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserat resultat		7 606 496	6 588 069
Årets resultat		736 654	1 018 427
Summa fritt eget kapital		8 343 150	7 606 496
Summa eget kapital		8 943 150	8 206 496
<i>Obeskattade reserver</i>			
Periodiseringsfonder	7	1 070 000	620 000
Summa obeskattade reserver		1 070 000	620 000
<i>Långfristiga skulder</i>			
Checkräkningskredit	8	-	1 145 725
Övriga skulder till kreditinstitut	9	99 800 000	102 300 000
Summa långfristiga skulder		99 800 000	103 445 725
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Övriga skulder till kreditinstitut	9	56 500 000	54 000 000
Leverantörsskulder		246 031	492 660
Skatteskulder		433 207	313 009
Övriga skulder		1 572 260	83 078
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		430 088	751 782
Summa kortfristiga skulder		59 181 586	55 640 529
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		168 994 736	167 912 750

3

Noter

Belopp i kr om inget annat anges.

Not 1 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med Årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2016:10 Årsredovisning i mindre företag.

Avskrivningsprinciper för anläggningstillgångar

Avskrivningar enligt plan baseras på ursprungliga anskaffningsvärden och beräknad nyttjandeperiod. Följande avskrivningstider tillämpas:

<i>Anläggningstillgångar</i>	<i>År</i>
Immateriella anläggningstillgångar:	
Materiella anläggningstillgångar:	
-Byggnader	25-33
-Markanläggningar	20
-Inventarier och installationer	10-15

Definition av nyckeltal*Nettoomsättning*

Rörelsens huvudintäkter, fakturerade kostnader, sidointäkter samt intäktskorrigeringar.

Resultat efter finansiella poster

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, men före extraordinära intäkter och kostnader.

Soliditet

Eget kapital och obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatt (22 %) i förhållande till balansomslutningen.

Not 2 Övriga rörelsekostnader

	<i>2019-01-01- 2019-12-31</i>	<i>2018-01-01- 2018-12-31</i>
Taxebundna kostnader	1 043 604	1 083 325
Reparation o underhåll	1 099 527	695 019
Fastighetsskatt	583 700	413 577
Försäkringar	314 447	325 058
Övrigt	808 268	861 641
Summa	3 849 546	3 378 620

Not 3 Byggnader och mark

	2019-12-31	2018-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden:		
-Vid årets början	231 085 423	221 337 390
-Nyanskaffningar	14 034 371	9 748 033
	<u>245 119 794</u>	<u>231 085 423</u>
Akkumulerade avskrivningar enligt plan:		
-Vid årets början	-76 350 707	-67 615 306
-Årets avskrivning enligt plan	-8 973 949	-8 735 401
	<u>-85 324 656</u>	<u>-76 350 707</u>
Redovisat värde vid årets slut	159 795 138	154 734 716

Not 4 Markanläggningar

	2019-12-31	2018-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden:		
-Vid årets början	4 934 815	4 493 473
-Nyanskaffningar	3 995 502	441 342
	<u>8 930 317</u>	<u>4 934 815</u>
Akkumulerade avskrivningar enligt plan:		
-Vid årets början	-1 373 811	-1 162 782
-Årets avskrivning enligt plan	-286 803	-211 029
	<u>-1 660 614</u>	<u>-1 373 811</u>
Redovisat värde vid årets slut	7 269 703	3 561 004

Not 5 Inventarier och installationer

	2019-12-31	2018-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden:		
-Vid årets början	6 179 157	6 179 157
Vid årets slut	<u>6 179 157</u>	<u>6 179 157</u>
Akkumulerade avskrivningar enligt plan:		
-Vid årets början	-5 203 988	-4 944 257
-Årets avskrivning anskaffningsvärden	-259 731	-259 731
Vid årets slut	<u>-5 463 719</u>	<u>-5 203 988</u>
Redovisat värde vid årets slut	715 438	975 169

Not 6 Pågående nyanläggningar materiella anläggningstillgångar

	2019-12-31	2018-12-31
Investeringar	-	6 831 946
Redovisat värde vid årets slut	-	6 831 946

R

Not 7 Periodiseringsfonder

	2019-12-31	2018-12-31
Periodiseringsfond, avsatt vid beskattningsår 2016	100 000	100 000
Periodiseringsfond, avsatt vid beskattningsår 2017	120 000	120 000
Periodiseringsfond, avsatt vid beskattningsår 2018	400 000	400 000
Periodiseringsfond, avsatt vid beskattningsår 2019	450 000	
	<u>1 070 000</u>	<u>620 000</u>

Av periodiseringsfonder utgör 232 960 (136 400) uppskjuten skatt.

Not 8 Checkräkningskredit

	2019-12-31	2018-12-31
Beviljad kreditlimit	2 250 000	2 250 000
Outnyttjad del	-2 250 000	-1 104 275
Utnyttjat kreditbelopp	-	1 145 725

Not 9 Övriga skulder till kreditinstitut

	2019-12-31	2018-12-31
Belopp varmed skuldposten förväntas betalas efter mer än fem år efter balansdagen	-	10 200 000
	<u>-</u>	<u>10 200 000</u>

Underskrifter

Herrljunga 2020-01-27

Bengt Ottosson
Styrelseordförande

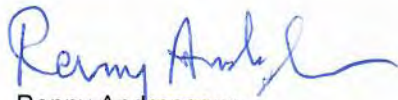
Mikael Källström

Alf Sanfridsson

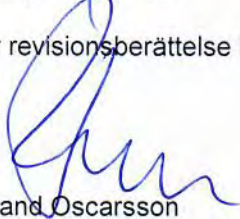

Per-Olof Gustavsson

Ronny Andreasson

Vår revisionsberättelse har lämnats 2020-02-04

Roland Oscarsson

Göte Olsson

Anders Bergman
Godkänd revisor

Revisionsberättelse

Till styrelsen i Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler
Org.nr 864000-0892

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler för räkenskapsåret 2019.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av stiftelsens finansiella ställning per den 2019-12-31 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om beslut har fattats om att avveckla verksamheten.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisorssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfälskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av stiftelsens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en stiftelse inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i

årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler för räkenskapsåret 2019.

Enligt vår uppfattning har styrelseledamoten inte handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisorssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen enligt stiftelselagen och stiftelseförordnandet.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

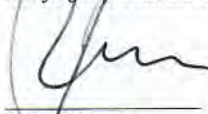
- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen eller om det finns skäl för entledigande, eller

- på något annat sätt handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisorssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen.

Som en del av en revision enligt god revisorssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaper. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelse skulle ha särskild betydelse för stiftelsens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande.

Herrljunga den 4 februari 2020

Roland Oscarsson
Revisor

Göte Olsson
Revisor

Anders Bergman
Auktoriserad revisor

Styrelsen i
Stiftelsen Herrljunga
Industrilokaler

STIFTELSEN HERRLJUNGA INDUSTRILOKALER

Med anledning av vårt uppdrag har vi medverkat vid genomgång av årsredovisningen för Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler avseende verksamhetsåret 2019.

Vi har tagit del av räkenskapshandlingar, bokslut med förvaltningsberättelse samt styrelsens protokoll.

För fastigheterna Ölltorp 1:18, Ölltorp 1:21, Stenunga 7:6, Hammaren 1, Herrljunga 26:1, Ljung 2:57 Kryddhuset, Remmene-Tokatorp 1:18, Sleipner 20, Herrljunga Lättorp 1:30, Herrljunga Ölltorp 1:17, Herrljunga Timotejen 14, Herrljunga Cider, Vreta 18:2 kontor, Herrljunga Ölltorp 1:23, Herrljunga Ölltorp 1:16, Herrljunga Sågen 1, Del av Herrljunga 13:1 och Herrljunga Filen 1 finns särskilda hyrköpsavtal. Innebörden av dessa avtal är att hyresgästen äger förvärva fastigheten under kontraktstiden till ett pris som motsvarar låneskulden i fastigheten. Samtliga fastigheter är fullvärdeförsäkrade i Länsförsäkringar.

Efter finansiella intäkter och kostnader, bokslutsdispositioner och skatt redovisas ett överskott med 736 654 kronor. Som enligt styrelsens förslag överförs i ny räkning att sammanläggas till ett balanserat resultat under fritt eget kapital på 8 343 150 kr. Summa eget kapital är 8 943 150 kr.

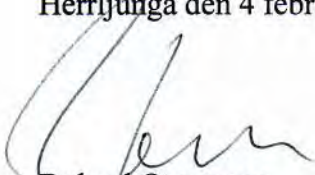
Tillbyggnationer pågår på fastigheten Borren 1. Fastigheterna Herrljunga Sågen 1 (Bema) och Herrljunga Ljung 1:206 har färdigställts under året. Förvärv har gjorts av fastigheterna Herrljunga Filen 1 och del av Herrljunga 13:1 för 2 190 000 kr.

Stiftelsen redovisar en vinst på 736 654 kr. Periodiseringsfonden har förstärkts med 450 000 kr och uppgår till 1 070 000 kr.

Soliditeten dvs. det egna kapitalet och obeskattade reserver i förhållande till balansomslutningen uppgår till 6 %. En förbättring med 1 %

I samband med genomgång av årsredovisningen har avstämning gjorts av balanserade tillgångs- och skuldposter. Stickprovsmässig granskning av verifikationerna har utförts.

Herrljunga den 4 februari 2020

Roland Oscarsson
Revisor

Göte Olsson
Revisor

Anders Bergman
Revisor

KS § 55

DNR KS 59/2020 910

Överenskommelse om samverkansregler för offentlig hälso- och sjukvård och medicinindustrin

Sammanfattning

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har tillsammans med Läkemedelsindustriföreningens Service AB, Swedish Medtech och Swedish Labtech uppdaterat och moderniserat de samverkansregler för den offentligt finansierade hälso- och sjukvården, läkemedelsindustrin, medicintekniska och laborietekniska industrin. Reglerna föreskriver hur medarbetare och chefer inom hälso- och sjukvård och industri ska samverka och interagera med varandra. De nuvarande samverkansreglerna antogs av kommunfullmäktige den 21 januari 2014 (§ 3).

SKR:s styrelse beslutade den 13 december 2019 att godkänna en reviderad version av samverkansreglerna samt rekommendera kommuner och regioner att för sin del anta den nya överenskommelsen. Inga större förändringar har föreslagits, mer än förtydliganden och förenklingar för att göra reglerna mer kommunicerbara. Den största förändringen är att samverkansreglerna föreslås delas upp och bestå av två delar varav den första utgörs av en gemensamt överkommen policy med bärande principer och regler av långsiktig karaktär, vilka utgör grunden för samverkan. Den andra delen består av en bilaga med specificerade samverkanssituationer, vilken kommer uppdateras mer löpande för största möjliga aktualitet. Förutom att för sin del anta överenskommelsen förväntas regioner och kommuner verka för en god följsamhet till samverkansreglerna och att deras medarbetare och chefer har kunskap om dem.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-03-06

Meddelande från styrelsen för Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) daterat 2019-12-13

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunfullmäktige föreslås anta överenskommelsen om samverkansregler för den offentligt finansierade hälso- och sjukvården, läkemedelsindustrin, medicintekniska industrin och laborietekniska industrin.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Fortsättning KS § 55

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Överenskommelsen om samverkansregler för den offentligt finansierade hälso- och sjukvården, läkemedelsindustrin, medicintekniska industrin och laboratorietekniska industrin antas.

Expedieras till: Kommunfullmäktige, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)
För kännedom Socialnämnden, bildningsnämnden
till:

GA

Kj

Överenskommelse om samverkansregler för offentlig hälso- och sjukvård och medicinindustrin

Sammanfattning

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har tillsammans med Läkemedelsindustriföreningens Service AB, Swedish Medtech och Swedish Labtech uppdaterat och moderniserat de samverkansregler för den offentligt finansierade hälso- och sjukvården, läkemedelsindustrin, medicintekniska och laborietekniska industrin. Reglerna föreskriver hur medarbetare och chefer inom hälso- och sjukvård och industri ska samverka och interagera med varandra. De nuvarande samverkansreglerna antogs av kommunfullmäktige den 21 januari 2014 (§ 3).

SKR:s styrelse beslutade den 13 december 2019 att godkänna en reviderad version av samverkansreglerna samt rekommendera kommuner och regioner att för sin del anta den nya överenskommelsen. Inga större förändringar har föreslagits, mer än förtydliganden och förenklingar för att göra reglerna mer kommunicerbara. Den största förändringen är att samverkansreglerna föreslås delas upp och bestå av två delar varav den första utgörs av en gemensamt överenskommen policy med bärande principer och regler av långsiktig karaktär, vilka utgör grunden för samverkan. Den andra delen består av en bilaga med specificerade samverkanssituationer, vilken kommer uppdateras mer löpande för största möjliga aktualitet. Förutom att för sin del anta överenskommelsen förväntas regioner och kommuner verka för en god följsamhet till samverkansreglerna och att deras medarbetare och chefer har kunskap om dem.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-03-06

Meddelande från styrelsen för Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) daterat 2019-12-13

Förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige föreslås anta överenskommelsen om samverkansregler för den offentligt finansierade hälso- och sjukvården, läkemedelsindustrin, medicintekniska industrin och laborietekniska industrin.

Ior Berglund
Kommundirektör

Expedieras till: Kommunfullmäktige, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)
För kännedom
till:

Bakgrund

Sedan många år finns det gemensamt överenskomna regler, kallade Samverkansreglerna, om vad som gäller när hälso- och sjukvårdens och industrins medarbetare och chefer ska samverka med varandra inom olika områden. Parter är Sveriges Kommuner och Regioner, Läkemedelsindustriföreningen, Swedish Medtech och Swedish Labtech.

Kärnan i Samverkansreglerna rör fortbildning och information av olika slag men även stipendier, donationer, konsultationer, utvecklingsprojekt med mera. Samverkan runt kvalitetsregister, kliniska prövningar och biobanker omfattas inte, men hänvisning till Samverkansreglerna finns med i dessa regelverk, som överenskomms med industriorganisationerna i särskild ordning.

Information om vid varje tidpunkt gällande samverkansregler återfinns på SKR:s webbplats, skr.se. Förutom att för sin del anta överenskommelsen förväntas regioner och kommuner verka för en god följsamhet till samverkansreglerna och att deras medarbetare och chefer har kunskap om dem.

Ekonomisk bedömning

Ärendet har ingen ekonomisk påverkan.

2019-12-13

Regionstyrelserna
Kommunstyrelserna

Meddelande från Styrelsen Rekommendation om överenskommelse om samverkansregler för den offentligt finansierade hälso-och sjukvården, läkemedelsindustrin, medicintekniska industrin och laborietekniska industrin fr.o.m. 2020

Ärendenr: 19/01386

Förbundsstyrelsens beslut

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har vid sammanträde den 13 december 2019 beslutat

att godkänna överenskommelsen om samverkansregler för den offentligt finansierade hälso-och sjukvården, läkemedelsindustrin, medicintekniska industrin och laborietekniska industrin,

att rekommendera regioner och kommuner att för sin del anta överenskommelsen, samt

att informera regioner och kommuner om beslutet.

Bakgrund

Sedan många år finns gemensamt överenskomna regler, kallade *Samverkansreglerna*, om vad som gäller när hälso- och sjukvårdens och industrins medarbetare och chefer ska samverka med varandra inom olika områden. Parter är Sveriges Kommuner och Regioner, Läkemedelsindustriföreningen, Swedish Medtech och Swedish Labtech.

Kärnan i *Samverkansreglerna* rör fortbildning och information av olika slag men även stipendier, donationer, konsultationer, utvecklingsprojekt m.m. Samverkan runt kvalitetsregister, kliniska prövningar och biobanker omfattas inte, men hänvisning till *Samverkansreglerna* finns i dessa regelverk, som överenskomms med industriorganisationerna i särskild ordning.

Samverkansreglerna reviderades senast för sex år sedan. Nu behöver de moderniseras och uppdateras till dagens kontext. Inga förändringar av större dignitet föreslås, mer än förtydliganden och förenklingar för att göra dem mer kommunicerbara. Trots

att *Samverkansreglerna* funnits länge behöver kunskapen om dem förbättras i hälso- och sjukvården. Det förekommer såväl ”beröringskräck” som alltför vidlyftig samverkan. Båda är exempel på bristande kunskap om reglerna och dess intentioner och är signaler om behov av ökad förståelse, dels för vikten av samverkan med industrin, men också om de yttre ramarna för den. Förtroendet för det offentliga får inte riskera att skadas och roller och ansvar måste därför vara tydliga för alla inblandade parter vid samverkan.

SKR erfar att medlemmarna generellt har otillräcklig överblick och kontroll över vilka industrisamarbeten som förekommer i sina verksamheter, vilket också stöds av rapporten *Sponsring med eftertanke?* från Myndigheten för vård- och omsorgsanalys 2018. En större samordning över industrirelationer från sjukvårdshuvudmännens sida med transparens, ger bättre förutsättningar för en tillitsfull samverkan och utveckling för både hälso- och sjukvård som industrin.

Den största förändringen inför 2020 är att *Samverkansreglerna* föreslås delas upp och bestå av två delar: En gemensamt överenskommen policy med bärande principer och regler av långsiktig karaktär, vilka utgör grunden för samverkan. En klok och insiktsfull tillämpning av dessa kan vara fullt tillräcklig för att samverkan sker på ett förtroendefullt sätt. Som stöd för samverkan finns även en bilaga med specificerade samverkanssituationer, vilken kommer uppdateras mer löpande för största möjliga aktualitet. Både överenskommelse och bilaga är styrande för samverkan.

Information om vid varje tidpunkt gällande samverkansregler återfinns på SKR:s webbplats, skr.se.

Förutom att för sin del anta överenskommelsen förväntas regioner och kommuner verka för en god följsamhet till samverkansreglerna och att deras medarbetare och chefer har kunskap om dem.

Överenskommelse om samverkansregler med bilaga redovisas i **bilaga 1a och 1b**.

Sveriges Kommuner och Regioner

Anders Knappe
Ordförande

ÖVERENSKOMMELSE OM SAMVERKANSREGLER

FÖR DEN OFFENTLIGT FINANSIERADE HÄLSO- OCH SJUKVÅRDEN, LÄKEMEDELSINDUSTRIN, MEDICINTEKNISKA INDUSTRIN OCH LABORORIETEKNISKA INDUSTRIN

Sveriges Kommuner och Regioner, Läkemedelsindustriföreningens Service AB, Swedish Medtech och Swedish Labtech har kommit överens om gemensamma regler för hur medarbetare och chefer inom hälso- och sjukvård och industri ska samverka och interagera med varandra.

Parterna anser att samverkan mellan hälso- och sjukvård och industri är en viktig del för utvecklingen av såväl hälso- och sjukvård som näringsliv och vill med reglerna värna om att samarbetet kan fortsätta att utvecklas på ett förtroendefullt sätt.

Samverkansreglerna är gemensamt framtagna utifrån omvärldens krav på ökad transparens, måttfullhet i samverkan och behovet av tydlig ansvarsfördelning mellan hälso- och sjukvård och industri, bl.a. avseende sjukvårdshuvudmannens ansvar för fortbildningen.

Reglerna består av två delar: En gemensamt överenskommen policy med bärande principer och regler av långsiktig karaktär, vilka utgör grundförutsättningarna för samverkan. En klok och insiktsfull tillämpning av dessa kan vara fullt tillräcklig för att samverkan sker på ett förtroendefullt sätt. Som stöd för samverkan finns även bilagt en specifikation med konkreta samverkanssituationer, vilken parterna uppdaterar mer kontinuerligt för största möjliga aktualitet. Både överenskommelse och bilaga är styrande för samverkan.

Det åligger parterna att verka för att respektive parts medlemmar har väl fungerande egenåtgärdssystem för att kunna upprätthålla en god följsamhet till samverkansreglerna och att deras medarbetare och chefer har kunskap om dem.

Parterna är överens om att gemensamt följa upp reglerna en gång per år.

Denna överenskommelse gäller fr.o.m. 1 januari 2020 tills vidare och ersätter tidigare överenskomna samverkansregler.

Anders Knappe

Malin Parkler

Sveriges Kommuner och Regioner

Läkemedelsindustriföreningens
Service AB

Helena Bragd

Peter Simonsbacka

Swedish Medtech

Swedish Labtech

Allmänna förutsättningar

I Sverige förekommer sedan länge en värdefull samverkan mellan hälso- och sjukvården, forskningen och industrin som har lett till en betydande utveckling. Samverkan har under många år varit en förutsättning för framtagande och utvärdering av nya metoder och behandlingar.

Industrin är en kunskapsintensiv bransch som är av stor betydelse för Sverige men för att effektivt kunna utveckla metoder och produkter behövs en nära och förtroendefull samverkan mellan företagen i sektorn och hälso- och sjukvården. En god samverkan mellan hälso- och sjukvård, forskning och industri skapar ömsesidigt engagemang för snabbare kunskapsinsamling, utvärdering och introduktion av nya behandlingsmetoder samt utfasning av äldre behandlingsmetoder. På så sätt ges förutsättningar för en ständigt förbättrad hälso- och sjukvård som är av stor vikt för samhället.

Utgångspunkten för all god samverkan är att ge patienterna en ändamålsenlig, evidensbaserad, kostnadseffektiv och säker vård.

Samverkan med industrin kan utgöra ett viktigt led i hälso- och sjukvårdspersonalens fortbildning och kompetensutveckling, vilket i sig är nödvändigt för att kunna förbättra metoder och behandling samt för att säkerställa en hög patient- och användarsäkerhet.

Hälso- och sjukvården står under kontinuerlig förändring samtidigt som efterfrågan på säkrare och effektivare behandlingar ökar. Parterna måste därför uppdatera reglerna återkommande så att de är anpassade till sin samtid.

Vården ska flytta närmare patienterna vilket innebär att den i större omfattning ska ske i primärvården, i hemmet eller på distans. Hälso- och sjukvården digitaliseras också i snabb takt. Nya sätt att möta eller monitorera patienten utvecklas. Läkemedel, medicin- och laborietechnik blir också allt mer integrerade, bland annat genom utveckling av nya diagnostiska metoder, mjukvaror och appar som stöd för den medicinska behandlingen.

Hälso- och sjukvårdens behov av kompetensförsörjning och kunskapsstöd ställer krav på nya arbetssätt där digitaliseringen och kunskapsstyrningen ger möjligheter till andra typer av mötesplatser. Resfria möten på distans kan möjliggöra kunskapsinhämtning eller dialog, där tid eller ekonomi utgör hinder. Regioner och kommuners gemensamma system för kunskapsstyrning kan medverka till informationsspridning av kunskap.

I alla situationer är det viktigt att hälso- och sjukvårdens medarbetare och företagen upprätthåller ett oberoende förhållningssätt gentemot varandra och i enlighet med de regler som finns i lagstiftningen, detta gäller särskilt vid upphandling.

Samverkansreglernas omfattning

Alla medarbetare och chefer i hälso- och sjukvården och industrin omfattas av dessa regler.

Oavsett om företag tillhör en branschorganisation eller inte ska hälso- och sjukvården tillämpa dessa regler på samtliga företag inom branscherna läkemedel, medecinteknik och laborietechnik som agerar på eller riktar sig mot den svenska marknaden.

Medlemmar i Läkemedelsindustriföreningen, Swedish Medtech och Swedish Labtech inklusive moderbolag och systerbolag, ska tillämpa reglerna vid samverkan med alla medarbetare och chefer inom offentligt finansierad hälso- och sjukvård.

Medarbetare och chefer inom hälso- och sjukvård och industri ska förutom dessa regler och gällande lagstiftning följa de regler för resor, representation, bisysslor och övriga policys och affärs- och uppförandekoder som respektive arbetsgivare upprättat för sin egen verksamhet.

Bärande principer och regler

Utgångspunkten är att all samverkan ska vara dokumenterad, öppen för granskning, rimlig och ska tillföra alla samverkande parter nytta.

Följande principer gäller vid all form av samverkan

Förtroendepincipen

Samverkan mellan hälso- och sjukvård och industri ska inte innebära otillbörlig påverkan och får inte äventyra eller uppfattas äventyra, hälso- och sjukvårdens oberoende.

Förutsättningen för en sund samverkan är en god följsamhet till gällande lagstiftning, exempelvis avseende mutor, upphandling och beskattning. Detta för att säkerställa att skatte-medlen används korrekt, att patienter och användare kan försäkras om bästa möjliga hälso- och sjukvård, samt att samarbetet upprätthåller allmänhetens förtroende. Samverkan ska tåla granskning och prövning utifrån risken att äventyra förtroendet.

Nyttoprincipen

Samverkan mellan hälso- och sjukvård och industri ska utgå från hälso- och sjukvårdens verksamhet och patientens behov och vara tydligt kopplad till företagets verksamhet. Det ska alltså finnas ett ömsesidigt nyttoperspektiv.

Transparensprincipen

Samverkan mellan hälso- och sjukvård och industri ska vara öppen och transparent samt i enlighet med dessa regler, författningar, affärs- och uppförandekoder och policys.

För läkemedelsföretag finns via den europeiska läkemedelsindustriföreningen EFPIA ytterligare krav på transparens. Värdeöverföringar till såväl enskilda medarbetare som verksamheter i hälso- och sjukvården ska årligen öppet redovisas i Läkemedelsindustriföreningens samarbetsdatabas.

Proportionalitetsprincipen

Vid samverkan mellan hälso- och sjukvård och industri ska respektive parts eventuella förpliktelser stå i rimligt förhållande till den andres. Vidare ska all form av ersättning vara proportionerlig, rimlig och motsvara marknadsvärdet av den tjänst som utförs.

Måttfullhetsprincipen

Arrangemang som på något sätt stöds eller arrangeras av industrin ska genomsyras av måttfullhet. Kravet på måttfullhet innebär att förmånen inte får framstå som beteendepåverkande för mottagaren.

Dokumentationsprincipen

All form av samverkan mellan hälso- och sjukvård och industri där någon form av ersättning eller kostnadstäckning förekommer ska vara skriftligt dokumenterad t.ex. via beslut, avtal eller överenskommelse. Relevant dokumentation som avtalet, relaterade rapporter, fakturor m.m. måste bevaras minst 2 år från avslutat projekt. Detta gäller vare sig den rör enskilda eller grupper av medarbetare eller är på verksamhetsnivå.

Följande regler gäller vid all form av samverkan

<i>Grundregel</i>	Industrin får inte erbjuda och medarbetare och chefer inom hälso- och sjukvården får inte begära eller motta förmåner eller annan ersättning, eller kräva åtgärder som strider mot dessa regler eller dess intentioner.
<i>Godkännande av deltagande</i>	Den som deltar i en sammankomst ansvarar för att arbetsgivarens godkännande för deltagande är inhämtat.
<i>Måltider</i>	Vid sammankomster arrangerade av eller i samarbete med industrin får industrin erbjuda en måttfull måltid i anslutning till sammankomsten. Vid distansdeltagande får måltid inte erbjudas. Fri måltid kan, beroende på sammankomstens karaktär och frekvens, innebära en skattepliktig förmån.
<i>Alkohol</i>	Alkoholförtäring i samband med sammankomst ska ske restriktivt och enbart i samband med måltid. Sprit får aldrig erbjudas. Alkohol fria alternativ ska alltid finnas.
<i>Sociala aktiviteter</i>	Varken i samband med sammankomster eller umgänget i övrigt får sociala aktiviteter eller fritidsaktiviteter finansieras av industrin eller efterfrågas av medarbetare inom hälso- och sjukvården.
<i>Resor</i>	Resor ska planeras så att ankomst och avresa sker i så nära anslutning till uppdraget som praktiskt möjligt. Vid flygresor ska ekonomiklass väljas. Väl motiverade undantag kan göras för resor (> 6h) utanför Europa.
<i>Medföljande</i>	Endast deltagare i arrangemang får bjudas in. Medföljande får inte delta.
<i>Sponsring</i>	Industrin kan mot en rimlig motprestation sponsra yrkesmässiga delar av specifika aktiviteter eller sammankomster som har en koppling till det egna verksamhetsområdet. Med koppling menas att företaget har produkter eller bedriver forskning inom ett visst terapiområde. Sponsring får endast avse faktiska kostnader för enstaka tydligt avgränsad aktivitet-/sammankomst. Sponsring av ordinarie verksamhet, deltagaravgifter samt resor och logi får inte ges av företagen eller begäras av hälso- och sjukvården.
<i>Val av ort och lokal</i>	Industrin får endast arrangera eller sponsra sammankomster utanför Sverige eller Öresundsregionen om majoriteten av deltagarna inte är från Sverige eller om motsvarande kunskap eller erfarenhet inte kan inhämtas här. Valet av ort och lokal för arrangemangs genomförande ska vara rimligt i relation till syftet med arrangemanget. Fritidsorter under säsong och platser som är kända för sin exklusivitet ska undvikas, till exempel vintersportorter under skidsäsong. Samma gäller för orter där större internationella evenemang pågår samtidigt eller i anslutning till arrangemanget - till exempel idrottstävlingar.

Definitioner

<i>Bisyssla</i>	Varje syssla, tillfällig eller stadigvarande, som utövas vid sidan av anställningen och som inte är hänförlig till privatlivet.
<i>Hälso- och sjukvård</i>	All offentligt finansierad hälso- och sjukvård i landsting, regioner och kommuner samt privat verksamhet med vårdavtal eller enligt LOV (Lagen om Valfrihetssystem).
<i>Industri</i>	Alla företag inom branscherna läkemedel, medicinteknik och laboratorieteknik som agerar på eller riktar sig mot den svenska marknaden.
<i>Medarbetare</i>	Anställd, student under utbildning eller praktik, uppdragstagare eller konsult.
<i>Ordinarie verksamhet</i>	Ordinarie verksamhet i dessa regler avser aktiviteter inom den löpande verksamheten som en enhet inom hälso- och sjukvården bestämt att den ska utföra, förutom författningsreglerade arbetsuppgifter.
<i>Sjukvårdshuvudman</i>	Region eller kommun med ansvar för hälso- och sjukvård.
<i>Verksamhetschef</i>	Inom all hälso- och sjukvård ska det finnas en verksamhetschef som svarar för verksamheten och som har det samlade ledningsansvaret.
<i>Produktinformation</i>	Med produktinformation avses sammankomst med syfte att informera om en produkts specifika egenskaper eller handhavande i marknadsföringssyfte.
<i>Sponsring</i>	Med sponsring menas ekonomiskt eller annat stöd och det innefattar en marknadsmässig motprestation såsom t.ex. utställningsplats, möjlighet till produkt demonstration eller annan form av exponering. Sponsring skiljer sig från en donation, där en motprestation saknas.
<i>Sammankomst</i>	Alla former av möten där hälso- och sjukvårdens medarbetare och chefer och industrin interagerar med varandra. Sammankomst kan även ske på distans.
<i>Konsultation</i>	Medarbetare och chefer inom hälso- och sjukvård som utför uppdrag åt företag. Konsultation kan t.ex. röra uppdrag inom forskning, utbildning, konferenser, produktutveckling och rådgivande organ s.k. advisory boards.

SPECIFIKATION AV SAMVERKANSSITUATIONER

BILAGA TILL ÖVERENSKOMMELSEN OM SAMVERKANSREGLER FÖR DEN OFFENTLIGT FINANSIERADE HÄLSO- OCH SJUKVÅRDEN, LÄKEMEDELSINDUSTRIN, MEDICINTEKNISKA INDUSTRIN OCH LABORATORIETEKNISKA INDUSTRIN

Överenskommelsen om samverkansregler är en av parterna undertecknad policy med bärande principer och regler av långsiktig karaktär, vilka utgör grundförutsättningarna för samverkan.

Som stöd för mer löpande samverkan har parterna utarbetat denna bilaga med specifika samverkanssituationer, vilken parterna uppdaterar mer kontinuerligt för största möjliga aktualitet. Aktuell version publiceras på respektive parts webbplats och integreras i förekommande fall i egna etiska regelverk.

Både överenskommelse och bilaga är styrande för samverkan mellan hälso- och sjukvården och industrin.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1)	Särskild information och åtgärder i syfte att säkerställa korrekt och säkert handhavande och funktion.....	2
a)	Serviceinformation för Medicinteknik- och IVD-företag	2
b)	Riskminimeringsinformation (RMI) för läkemedelsföretag	2
2)	Produktinformation	3
3)	Övriga sammankomster.....	3
a)	Sammankomster arrangerade av industrin	4
b)	Sammankomster gemensamt arrangerade av hälso-och sjukvården och industrin	4
c)	Sammankomster arrangerade av hälso- och sjukvården eller tredje part	4
4)	Konsultation och uppdrag för industrin	5
5)	Stipendier.....	5
6)	Donationer.....	6
7)	Utvecklingsprojekt där hälso-och sjukvården och läkemedelsföretag samverkar	6
8)	Referenskund.....	7
9)	Marknadsundersökningar.....	7

1) Särskild information och åtgärder i syfte att säkerställa korrekt och säkert handhavande och funktion

a) Serviceinformation för Medicinteknik- och IVD-företag

Med serviceinformation avser parterna den genom EU:s förordning för medicintekniska produkter, (MDR 2017/745 och IVDR 2017/746), stadgade skyldigheten att tillhandahålla information där en produktspecialist instruerar om patientsäkert och korrekt handhavande av produkten, samt följer upp på produktens användning. Informationen ges på produkter som redan är upphandlade eller på annat sätt inköpts av hälso- och sjukvården och gäller även för produktuppdateringar och ersättningsprodukter.

Serviceinformation avser instruktion och rådgivning om daglig drift och hantering av medicintekniska produkter, samt uppföljningen av dessa, på den enhet där de används eller ska användas.

Informationen ska ges till de medarbetare som av säkerhets- eller handhavandeskäl behöver ta del av den. Informationen ges under arbetstid och på arbetsplatsen och ska utgå från lagkrav samt hälso- och sjukvårdens behov och efterfrågan. Avsteg från detta ska vara välmotiverat och kunna redovisas, t.ex. för tung utrustning som inte kan flyttas, simulatorverksamhet eller träning hos speciellt utbildningscenter eller liknande situationer som omöjliggör adekvat träning på den normala arbetsplatsen.

Serviceinformationen och uppföljningen av denna ska tillföra medarbetarna i hälso- och sjukvården nytta i den dagliga yrkesutövningen. Företag får inte benämna information eller besök serviceinformation i syfte att marknadsföra andra produkter än de redan införskaffade. Den får heller inte användas för att möjliggöra finansiering av annan samverkan eller sammankomst. Detta är särskilt viktigt att beakta om serviceinformationen ges utanför arbetsplatsen.

Utöver vad som anges i upphandlingskontraktet kan den som tillhandahåller serviceinformation stå för samtliga relevanta kostnader för att serviceinformationen ska kunna genomföras. Detta ska i sådana fall dock ske i enlighet med de bärande principerna i samverkansreglerna.

Tillhandhållande av serviceinformation påverkas inte av pågående inköpsprocess.

b) Riskminimeringsinformation (RMI) för läkemedelsföretag

Med riskminimeringsinformation (RMI) avses den information som innehavare av marknadsföringstillstånd är ålagd att kommunicera till hälso- och sjukvårdspersonal (eller patient via hälso- och sjukvårdspersonal) enligt särskilda villkor i produktens godkännande (2001/83/EG) eller som ålagts efter godkännande pga. uppkommen säkerhetssignal.

RMI är avsedd att säkerställa korrekt och säker användning av ett läkemedel och är beskriven i produktens riskhanteringsplan.

RMI utgår från patientsäkerhetsaspekter och ges till de medarbetare som av säkerhets- eller handhavandeskäl behöver ta del av den. Informationen ges under arbetstid och på arbetsplatsen. Avsteg från detta ska vara välmotiverat och kunna redovisas.

Företag får inte i samband med besök eller sammankomst rubricerad som RMI marknadsföra berörd produkt och/eller andra produkter. RMI får inte heller innebära finansiering av annan samverkan eller sammankomst. Detta är särskilt viktigt att beakta om informationen ges utanför arbetsplatsen.

Utöver vad som anges i eventuella upphandlingskontrakt kan företaget stå för samtliga relevanta kostnader för att RMI ska kunna genomföras, dock i enlighet med de bärande principerna i detta regelverk.

Tillhandhållande av RMI påverkas inte av pågående inköpsprocess.

2) Produktinformation

En sammankomst avseende produktinformation ska ge deltagarna aktuell och relevant information om egenskaper, funktioner och handhavande av specifika läkemedel eller medicin- och laboratorietekniska produkter. För medicin- och laboratorietekniska produkter ges produktinformation när det avser produkter som inte är upphandlade eller finns upptagna i läkemedelsförmånen och som ännu inte används i hälso- och sjukvården, det vill säga en aktivitet i marknadsföringssyfte.

Inbjudan skickas till relevanta medarbetare, det vill säga den huvudsakliga målgruppen för sammankomsten, med kopia till verksamhetschef eller den person denne utsett.

Av inbjudan ska framgå innehåll, tidsmässig omfattning och, om möjligt, tid och plats. I rubriken ska det anges att det handlar om produktinformation. Inbjudans utformning ska ske så att det tydligt framgår att informationen inte är produktneutral.

Produktinformation ska företrädesvis ske till grupp av medarbetare på mottagarens arbetsplats och under arbetstid.

3) Övriga sammankomster

Övriga sammankomster avser olika former av kompetensutveckling, t.ex. terapiinriktad utbildning, seminarier, vetenskaplig sammankomst, kongresser och symposier.

Arbetsgivaren har ansvar för medarbetarnas fortbildning och kompetensutveckling och ska stå för eventuella kostnader för deltagande i sådana aktiviteter.

Nedan redogörs för olika huvudtyper av sammankomster (a, b, c) varefter mer detaljerade regler för dessa specificeras.

Innehåll: industrin får endast erbjuda sammankomster och sponsring av event som har en koppling till företagets egna verksamhetsområden. Det vetenskapliga och yrkesinriktade programmet ska utgöra den dominerande delen av och syftet med den aktuella sammankomsten.

Kostnader: industrin får bidra till kostnader för lokal, föredragshållare, studiematerial, måttfulla måltider och liknande som är nödvändigt för sammankomstens genomförande.

Resor och logi: får inte bekostas av industrin eller begäras av enskilda deltagare. Bokning av resa och logi får ombesörjas av industrin. Om bokning och betalning görs av industrin ska företagen fakturera deltagarna fullt ut. För möten enligt c) nedan får inte heller bokning av resa eller hotell göras.

Arvodering: deltagare i sammankomster får inte erbjudas arvode av företag och deltagare har inte rätt att motta eller begära arvode för sitt deltagande.

a) Sammankomster arrangerade av industrin

Typexempel: ett terapimöte som industrin finansierar själv eller med deltagaravgifter, hälso- och sjukvårdens deltagare bekostar själva resa och hotell.

Industrin kan själva arrangera, bekosta och stå som avsändare för sammankomster riktade till i huvudsak medarbetare i hälso- och sjukvården.

Inbjudan: inbjudan skickas till relevanta medarbetare, det vill säga den huvudsakliga målgruppen för sammankomsten med kopia till verksamhetschef.

Läkemedelsföretag ska också skicka kopia på inbjudan för kännedom till berörda läkemedelskommittéer. Medicintekniska företag ska, om relevant, skicka kopia till berörda medicintekniska chefer.

Vid öppen annonsering av fysiska sammankomster i tryckt eller webbaserad media riktade till en större målgrupp, behöver inbjudningsförfarande enligt ovan inte följas. Samma gäller för deltagande på distans till sådana sammankomster eller distansdeltagande för andra sammankomster som riktar sig till stor målgrupp. Typexempel: Större utbildningstillfälle, kongress eller symposium som annonseras i medicinsk facktidskrift eller dess webbversion och som alla berörda medarbetare kan förutsättas ha åtkomst till.

I inbjudan ska anges syfte och innehåll, den tidsmässiga omfattningen av den planerade sammankomsten, plats, de kostnader företaget eventuellt avser stå för, samt eventuella sidoarrangemang.

Om produktinformation förekommer ska detta tydligt framgå av inbjudan.

Mötesplats: sammankomsten ska normalt tillhandahållas på deltagarens arbetsplats, eller på samma ort som deltagarnas arbetsplats är belägen, eller så nära denna ort som möjligt, om inte särskilda skäl motiverar annat.

b) Sammankomster gemensamt arrangerade av hälso- och sjukvården och industrin

Typexempel: möte anordnat av hälso- och sjukvården, inklusive dess professioner, och industrin där parterna delar på ansvar och kostnader.

Industrin kan i samarbete med hälso- och sjukvården delbekosta och stå som avsändare för sammankomster riktade till i huvudsak medarbetare i hälso- och sjukvården.

Ingen sponsringssituation föreligger eftersom alla parterna är arrangörer.

Mötesplats, inbjudningsförfarande och innehåll: Samma regler som vid 3a) ovan.

Båda parter förväntas bidra till sammankomstens genomförande. Gemensamma kostnader som är nödvändiga för sammankomstens genomförande fördelas mellan parterna, dvs lokal, föredragshållare, studiematerial, måttfulla måltider och liknande. Hälso- och sjukvården står för kostnader för egen personal, som exempel interna föreläsare, kurssekreterare och liknande.

c) Sammankomster arrangerade av hälso- och sjukvården eller tredje part

Typexempel: sammankomst arrangerad av eller på uppdrag av hälso- och sjukvården eller en intresseförening som organiserar medarbetare inom hälso- och sjukvården.

Intäkter från sponsringen får enbart täcka faktiska, dokumenterade, skäliga och direkta kostnader. Vilka som är sponsorer ska kommuniceras i god tid innan sammankomsten.

Sponsring av sammankomster där måltiden utgör den enda faktiska kostnaden får inte begäras eller erbjudas.

Sponsring av hälso- och sjukvårdens interna aktiviteter får inte förekomma t.ex. enskild verksamhets utbildning, planeringskonferens eller personalfest. Inte heller får sådan sponsring begäras eller erbjudas.

Hälso- och sjukvården står för kostnader för egen personal, som exempel interna föreläsare, kurssekreterare och liknande.

Vid förfrågan om sponsring ska arrangören tillhandahålla en fullständig budget för aktiviteten som beslutsunderlag, där samtliga kostnader preciseras. Inom tre månader efter avslutad aktivitet ska uppföljning av budgeten ske där det ekonomiska utfallet redovisas för berörda sponsorer, inklusive utställare. När sponsorintäkterna går jämnt upp med kostnaderna så räcker en enkel skriftlig kommunikation att så är fallet. Om sponsorintäkterna genererar ett överskott ska återbetalning som huvudregel ske till sponsorerna.

4) Konsultation och uppdrag för industrin

Medarbetare och chefer inom hälso- och sjukvården utgör många gånger ett viktigt inslag i olika aktiviteter, till exempel forskning, utbildning, konferenser, produktutveckling och rådgivande organ, så kallade advisory boards.

Medverkan bör normalt vara ett uppdrag i tjänsten. Om uppdraget är av konsultativ karaktär ska den betraktas som bisyssla. I sådana sammanhang ska gällande bisyssleregler tillämpas.

Uppdraget ska vara skriftligt överenskommet mellan medarbetaren, medarbetarens arbetsgivare och företaget. Hos en offentlig arbetsgivare utgör överenskommelsen allmän handling. Ersättning för utfört arbete ska vara skälig i förhållande till arbetets innehåll och nedlagd tid. Utöver kostnadstäckning för resor, kost och logi får inga andra ersättningar, förmåner eller gåvor förekomma. Ersättning för uppdrag i tjänsten ska utbetalas till arbetsgivaren.

Konsulten ska i överenskommelsen uppmanas att i relevanta situationer som t ex vid uppdrag för myndigheter eller expertorgan vara transparent med uppdraget och inkludera detta i aktuell jävsdeklaration.

Att medverka i ett advisory board är ett uppdrag där industrin engagerar och arvoderar medarbetare i hälso- och sjukvården för att ge oberoende råd och bidra med kunskap inom ett särskilt område där kunskapen inte kan erhållas inom företaget och företaget avser att vidta åtgärder utifrån den information som inhämtats.

Ett advisory board utgör därmed en mindre grupp med ett fåtal deltagare och antalet medarbetare som anlitas ska inte vara högre än vad som är nödvändigt för att uppnå det identifierade målet. Urvalskriterierna vid val av medarbetare ska vara baserade på det identifierade behovet och ansvariga personer från industrin ska ha den erfarenhet som krävs för att kunna utvärdera om en viss person inom hälso- och sjukvården uppfyller dessa krav.

Ett advisory board är en aktivitet som inte får syfta till att påverka deltagarna.

5) Stipendier

Industrin får finansiera stipendium som riktas till hälso- och sjukvården. Ett stipendium delas ut efter nominering till personer för att främja ett visst ändamål. Företag får endast ge stipendium inom ett område som har koppling till företagets egna verksamhetsområden.

Stipendiet ska vara av yrkesförkovrande natur, till exempel framtida utbildning och forskning eller liknande och ska ge mervärde till hälso- och sjukvården. Urvalskriterier, ändamål, stipendiekommitté, motiv till val av stipendiat samt stipendiegivare ska vara offentligt och transparent.

Givaren av stipendiet ska inhämta godkännande av stipendiats arbetsgivare. Stipendium får inte utgöra ersättning för arbete för arbetsgivarens räkning.

Stipendium i form av resa eller deltagande vid kongress får inte utges till hälso- och sjukvårdens medarbetare för att kringgå intentionerna med dessa samverkansregler.

6) Donationer

Donationer får inte ges till hälso- och sjukvårdens interna aktiviteter eller ordinarie verksamhet. Industrins donationer får aldrig begäras eller erbjudas för att finansiera sociala aktiviteter.

Industrins donationer till hälso- och sjukvården får endast ges till forskning och utveckling (FoU) och under förutsättning att donationen är transparent, väldokumenterad, samt i enlighet med denna överenskommelse och dess intentioner.

Donationer får dock inte på något sätt kopplas till tidigare, nuvarande eller potentiellt framtida användning, rekommendation, försäljning eller förskrivning av givarens produkter eller tjänster.

7) Utvecklingsprojekt där hälso- och sjukvården och läkemedelsföretag samverkar

Samverkan mellan hälso- och sjukvården och läkemedelsföretag kan se ut på olika sätt och ha olika syften.

Med utvecklingsprojekt avses samverkan i projektform kring områden och ämnen med naturlig koppling till de ingående parternas verksamhetsområden. Utvecklingsprojekt får inte startas i syfte att finansiera eller på annat sätt stödja hälso- och sjukvårdens ordinarie verksamhet.

Projektförslag avseende utvecklingsprojekt ska skickas till verksamhetschefen som informerar eventuella relevanta instanser. Ett avtal ska alltid tecknas som reglerar projektets innehåll och omfattning. Ett utvecklingsprojekt får inte utgöra ett personligt uppdrag med en enskild medarbetare, utan avtal ska tecknas mellan läkemedelsföretaget och en enhet inom hälso- och sjukvården.

Avtalet får inte innebära exklusivitet för läkemedelsföretaget att träffa avtal om samarbeten med en eller flera enheter inom hälso- och sjukvården. Avtalet skall tydliggöra sjukvårdens respektive industrins roller och ansvar (t.ex. beträffande hantering av personuppgifter, patientansvar och hur resultaten från ett utvecklingsprojekt får användas).

Såväl hälso- och sjukvården som företaget ska bidra till projektet med resurser såsom ekonomiska medel, material och/eller arbetstid. Fördelningen mellan parternas bidrag ska vara balanserad. Hälso- och sjukvården ska alltid bära sina egna administrativa kostnader förknippade med projektet, t.ex. medarbetares tid eller resor som utförs inom ramen för utvecklingsprojektet.

Det ska finnas en detaljerad projektplan som även ska reglera hur projektet ska utvärderas och erfarenheterna tillvaratas och spridas/offentliggöras. En budget ska alltid biläggas.

Projektet skall vara avgränsat i tid (som regel max 1 år) och inte vara längre eller mer omfattande än vad som är motiverat för att uppnå syftet med projektet. Projektet skall avslutas efter projekttiden.

Samarbetet ska redovisas öppet, för läkemedelsföretag innebär det att de ska tillhandahållas i Läkemedelsindustriföreningens samarbetsdatabas.

Aktiviteter som inte definieras som utvecklingsprojekt i dessa regler är:

- samverkan för att utveckla kommersiella produkter åt företag. Sådana projekt ska utföras inom ramen för konsultavtal,
- erbjudanden till vården kopplade till ett företags läkemedel genom avtal eller upphandling regleras inom ramen för sedvanlig affärsverksamhet, på central regional eller nationell nivå för att upprätthålla en sund konkurrens. Exempel på områden är ordnat införande och exempel på produkter och tjänster som kan omfattas är tester, diagnostik eller avancerade patientstödsprogram.

8) Referenskund

Med referenskund avses en enhet inom hälso- och sjukvården där medicintekniska produkter, tjänster och behandlingsmetoder görs tillgängliga för kunder och intressenter i syfte att utveckla och sprida kunskap om produkter eller tjänsters funktion i daglig drift.

För att ett företag ska kunna ange en enhet som referenskund ska ett avtal som reglerar alla delar av relationen upprättas mellan parterna. I avtalet ska det anges på vilket sätt företaget får använda referenskunden i marknadsföringssyfte.

9) Marknadsundersökningar

Marknadsundersökningar är enkäter, intervjuer och fokusgrupper med olika mål och upplägg och får endast ha som syfte att inhämta information, åsikter och attityder. Undersökningar får inte syfta till att påverka respondent eller förmedla säljbefrämjande kontakter. När företag som omfattas av dessa samverkansregler låter genomföra marknadsundersökningar ska den som utför undersökningen följa de etiska riktlinjerna för marknadsundersökningar enligt ICC/ESOMAR.

Förfrågan om deltagande i marknadsundersökning får endast ske via e-post eller brev om inte annat överenskommit i det enskilda fallet.

Andelen respondenter får inte överskrida det antal som är nödvändigt för att uppnå rimlig säkerhet i resultatet. Respondenters svar ska behandlas strikt konfidentiellt och i enlighet med vid var tid gällande dataskyddslag.

Ersättning för deltagande får inte överskrida vad som är rimligt i förhållande till tidsinsatsen. För snabbt genomförda marknadsundersökningar via telefon eller enkät ska ingen eller endast en symbolisk ersättning utgå. För mer tidsomfattande marknadsundersökning, till exempel med djupintervju, kan en ersättning utgå som motsvarar tidsåtgången, dock högst 2,5 procent av gällande prisbasbelopp/KPI.

Respondenten ansvarar för att vid behov inhämta arbetsgivarens samtycke. Vid ekonomisk ersättning för deltagande i marknadsundersökning som har koppling till yrkesutövningen, bör alltid arbetsgivarens samtycke inhämtas.

KS § 37

DNR KS 53/2020 910

Kommunikationspolicy för Herrljunga kommun

Sammanfattning

Enligt Herrljunga kommuns riktlinjer för kommunövergripande styrdokument ska en policy ses över minst en gång per mandatperiod. Nu gällande kommunikationspolicy antogs 2016 (kommunfullmäktige § 11/2016-12-15) och har sedan dess inte uppdaterats.

Förslag till ny kommunikationspolicy har upprättats och i den har hänsyn tagits till webbtillgänglighetsdirektivet (lagen om tillgänglighet till digital offentlig service) samt användningen av och närvaron i sociala medier. Kommunikationspolicyn bör därför ersätta Herrljunga kommuns policy för sociala medier. Den bör istället konkretiseras i en riktlinje som anger vad som ska uppnås med närvaro i sociala medier och hur samt också fungera som en handbok för förvaltningarna.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-02-21

Kommunfullmäktige § 11/2016-12-15

Herrljunga kommuns riktlinjer för kommunövergripande styrdokument
Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunikationspolicyn för Herrljunga kommun antas.
- Herrljunga kommuns policy för sociala medier upphävs.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Kommunikationspolicyn för Herrljunga kommun antas (bilaga 1, KS § 37/2020-03-16).
2. Herrljunga kommuns policy för sociala medier upphävs.

Expedieras till:
För kännedom till:

Kommunfullmäktige
Emelie Cergic Boberg, administration- och kommunikationschef under kommunstyrelsens förvaltning,
Dokumentkontroller

Kommunikationspolicy för Herrljunga kommun

Sammanfattning

Enligt Herrljunga kommuns riktlinjer för kommunövergripande styrdokument ska en policy ses över minst en gång per mandatperiod. Nu gällande kommunikationspolicy antogs 2016 (KF §11/2016-12-15) och har sedan dess inte uppdaterats.

Förslag till ny kommunikationspolicy har upprättats och i den har hänsyn tagits till webbtillgänglighetsdirektivet (lagen om tillgänglighet till digital offentlig service) samt användningen av och närvaron i sociala medier. Kommunikationspolicyn bör därför ersätta Herrljunga kommuns policy för sociala medier. Den bör istället konkretiseras i en riktlinje, vilken anger vad och hur som ska uppnås med närvaro i sociala medier samt också fungera som en handbok för förvaltningarna.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-02-21

Kommunfullmäktige §11/2016-12-15

Herrljunga kommuns riktlinjer för kommunövergripande styrdokument
Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service

Förslag till beslut

1. Kommunikationspolicyn för Herrljunga kommun antas
2. Herrljunga kommuns policy för sociala medier upphävs

Emelie Cergic Boberg
Administration- och kommunikationschef

Expedieras till: Kommunfullmäktige
För kännedom till: Emelie Cergic Boberg, administration- och kommunikationschef under kommunstyrelsens förvaltning

Bakgrund

Enligt Herrljunga kommuns riktlinjer för kommunövergripande styrdokument ska en policy ses över minst en gång per mandatperiod. Nu gällande kommunikationspolicy antogs 2016 (KF §11/2016-12-15) och har sedan dess inte uppdaterats.

Förslag till ny kommunikationspolicy har upprättats och i den har hänsyn tagits till webbtillgänglighetsdirektivet (lagen om tillgänglighet till digital offentlig service) samt användningen av och närvaron i sociala medier. Kommunikationspolicyn bör därför ersätta Herrljunga kommuns policy för sociala medier. Den bör istället konkretiseras i en riktlinje, vilken anger vad och hur som ska uppnås med närvaro i sociala medier samt också fungera som en handbok för förvaltningarna.

Ekonomisk bedömning

Ärendet påverkar inte verksamhetens ekonomi eller kommunens totala budget.

Juridisk bedömning

Kommunikationspolicyn har anpassats till lagen om tillgänglighet till digital offentlig service, som stipulerar att offentliga myndigheter ska tillse att den digitala servicen och dokument på hemsidan är tillgänglig. Information och tjänster som tillhandahålls på webbplatser och i mobila applikationer ska vara möjlig att uppfatta, hanterbar, begriplig och robust. Herrljunga kommuns webbplats, som offentliggjordes innan 23 september 2018, ska leva upp till lagkravet senast den 23 september 2020.

Samverkan

Ärendet är inte aktuellt för facklig samverkan.

Motivering av förslag till beslut

Se bakgrundsbeskrivningen

DIARIENUMMER: xxxx
FASTSTÄLLD: åååå-mm-dd
VERSION: xxxx
SENAST REVIDERAD: åååå-mm-dd
GILTIG TILL: åååå-mm-dd
DOKUMENTANSVAR: funktion

Policy

Kommunikationspolicy för Herrljunga kommun

Dokumentet antas av kommunfullmäktige och gäller för kommunens samtliga förvaltningar.

Innehåll

Ledord för kommunikation.....	2
Mål för vår kommunikation.....	3
Kommunikationsansvar	3
Extern kommunikation	4
Herrljunga.se	4
Sociala medier	4
Bilden av Herrljunga	4
Intern kommunikation	5
Komnet	5
Kriskommunikation.....	5

Ledord för kommunikation

I det här styrdokumentet kan du läsa om hur vi kommunicerar i Herrljunga kommun. Det kan till exempel vara extern kommunikation, hur vi pratar med kommuninvånare. Eller intern kommunikation, vilka kanaler vi har för att nå varandra inom organisationen. Kommunikation är ingen isolerad del av kommunens verksamhet utan ett viktigt strategiskt verktyg för att uppfylla våra övergripande mål.

Kommunikationspolicyn beskriver våra mål för informationen och kommunikationen i kommunen, ansvarsfördelningen i kommunikationsfrågor och genom vilka kanaler vi kommunicerar.

Ledord för vår kommunikation och därmed god kommunikation är:

- Begriplig
- Sann
- Proaktiv
- Tydlig

Begriplig

Vi anpassar vår kommunikation till mottagarens behov, kunskaper och förutsättningar. Vi undviker förkortningar och facktermer. Vår information är lätt att nå och förstå.

Sann

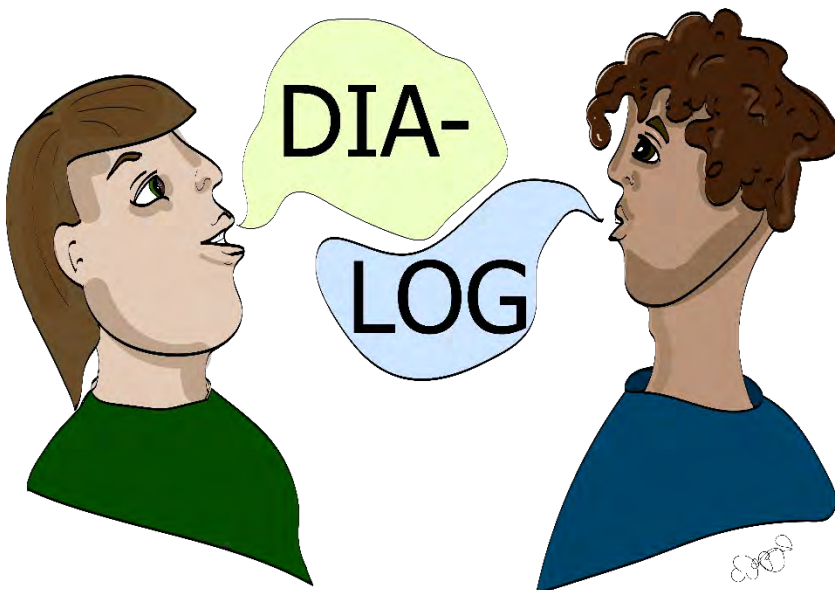
Vår information och kommunikation är korrekt och aktuell. Vi ska säga som det är, även det handlar om information som kan uppfattas som negativ. Kommuninvånaren ska kunna lita på den information som kommer från Herrljunga kommun.

Proaktiv

Vi är proaktiva samt tar initiativ och ser till att äga våra frågor. Vår kommunikation planeras och följs upp. Kommunikationen ska inte fördröjas.

Tydlig

Det ska alltid vara tydligt när Herrljunga kommun är avsändare. Vår kommunikation och information är relevant. Vi är samstämmiga i vår kommunikation och i våra informationsinsatser. På så vis blir andras bild av oss tydligare och Herrljunga kommuns varumärke blir starkare.

Mål för vår kommunikation

Ett av våra grunduppdrag är att förse kommuninvånare med god kommunal service och tjänster och vår kommunikation ska bidra till att förverkliga detta. Det gör vi bland annat genom att:

Vi berättar vår historia och ger kommuninvånaren en inblick i vad vi gör i våra verksamheter. Vi tänker oss in i andra människors situationer och anpassar vår kommunikation till dem. Vi är goda ambassadörer för kommunen och är medmänskliga i vårt bemötande samt gör oss tillgängliga. När vi kommunicerar är vi tydliga och i linje med Herrljunga kommuns varumärke. Vår kommunikation är ”sanningen väl berättad”.

Kommunikationsansvar

Alla i Herrljunga kommun har ett kommunikationsansvar, men för vissa är ansvaret särskilt uttalat. Kommunfullmäktige beslutar om kommunikationspolicy, vårt övergripande styrdokument för kommunikation. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för kommunikationsfrågor i Herrljunga kommun.

Politiker

Beslut och nyheter från kommunfullmäktige, nämnder och styrelser publiceras i Herrljunga kommuns olika kanaler, till exempel herrljunga.se och Komnet (intranät). Politiker ansvarar själva för den partipolitiska kommunikationen med väljarna, som inte har en plats i kommunens egna kanaler.

Chefer

I varje chefsuppdrag ingår ett kommunikationsansvar mot medarbetare, kommunledning, kommuninvånare, media och andra aktörer. Som chef ska du se till att kommunikationsfrågorna ingår både i verksamhetsplaneringen och i det dagliga arbetet. Till exempel genom att informera om förändringar, samverka med andra förvaltningar och bjuda in till dialog.

Medarbetare

Som medarbetare ansvarar du för att ta del av den information som krävs för att du ska kunna göra ett bra jobb. Det kan till exempel handla om att känna till nya rutiner eller ta ansvar för att hålla dig uppdaterad. Viktig information finns på Komnet, därför ska du regelbundet läsa nyheterna där. Du ska också dela med dig av information när du vet något som andra behöver veta för att kunna göra ett bra jobb eller för att kommuninvånare ska kunna ta del av våra tjänster eller information.

Kommunikationsenheten

Kommunikationsenheten ansvarar för kommunens övergripande interna och externa kommunikation. Kommunikatörerna är en resurs för hela organisationen. Hit vänder du dig med frågor om exempelvis grafisk profil, kanalval, mediakontakter, kommunikationsstrategi, sociala medier, webbplatsen herrljunga.se och intranätet Komnet.

Extern kommunikation

Extern kommunikation handlar om alla former av kontakt med kommuninvånare och med alla andra som har ett intresse för Herrljunga kommun. Det kan vara näringsliv, föreningar, myndigheter eller media.

Lagar som till exempel Offentlighetsprincipen och Förvaltningslagen ställer höga krav på vår externa information och kommunikation. Informationen ska skapa möjligheter för invånarna att delta i den demokratiska processen samt ta del av den service som kommunen erbjuder.

Alla vi i Herrljunga kommun är med och påverkar hur vår organisation uppfattas. Det är genom vår externa kommunikation vi kan tydliggöra för kommuninvånarna och andra målgrupper vad Herrljunga kommun erbjuder och står för.

Våra främsta externa kommunikationskanaler är:

- Webbplatsen herrljunga.se
- Herrljunga kommuns centrala sociala mediekonton
- Trycksaker
- Annonsering
- Telefon och fysiska möten

Våra främsta målgrupper är:

- Kommuninvånare
- Företag
- Föreningar och organisationer i Herrljunga kommun
- Potentiella kommuninvånare
- Besökare

Herrljunga.se

Herrljunga.se är kommunens externa webbplats vars syfte är att modernisera och göra information samt kommunal service tillgänglig för så många som möjligt. Webbplatsens mål är att: informera, ge service och tillgängliggöra. Vidare ska den hållas aktuell och anpassas till webbplatsens målgrupper. Läs mer om vad som gäller för Herrljunga kommuns webbplats i vår *Webbriktlinje för Herrljunga kommuns externa webbplats*.

Sociala medier

Vi strävar att vara där våra kommuninvånare är. Därför kommunicerar Herrljunga kommun i sociala medier. Sociala medier gör det möjligt för oss att nå ut med information om kommunens verksamhet på ett snabbt och lättbegripligt sätt. Detta även till kommuninvånare som kanske inte annars tar del av våra mer traditionella informationskanaler.

Bilden av Herrljunga

Hur vi kommunicerar har stor betydelse för andras bild av Herrljunga kommun. Allt i vårt bemötande och i våra tjänster spelar in. Till exempel hur vi svarar på frågor, hur begripliga våra blanketter och e-tjänster är, hur tillgängliga våra webbsidor är samt om vi vänliga eller inte. Medarbetare, chefer och förtroendevalda har därför ett gemensamt ansvar för bilden av Herrljunga kommun. Vi följer även vår gemensamma grafiska profil, för att kommunicera en enhetlig och professionell bild av kommunen.

Intern kommunikation

Den interna kommunikationen ska stödja det dagliga arbetet i vår organisation, bidra till ett bra arbetsklimat, skapa engagemang och delaktighet. Allt det här stärker känslan av att vi ingår i en och samma organisation, Herrljunga kommun.

Vår kommunikation ska planeras och följas upp. I Herrljunga kommun ska kommunikationen ses som en naturlig del i verksamhetsplanering och beslut. Den interna kommunikationen ska bidra till gränsöverskridande kommunikation mellan våra förvaltningar, verksamheter, enheter och kommunala bolag.

För att kunna nå ut med budskap och vara begriplig för våra medarbetare måste kommunikationen anpassas till verksamheten och våra anställda.

Våra främsta interna kommunikationskanaler är:

- Komnet (intranät)
- E-post
- Arbetsplatsträffar
- Teams

Målgrupper för den interna kommunikationen är:

- Anställda
- Förtroendevalda

Komnet

Vårt intranät ska vara den primära kanalen för information till Herrljunga kommuns anställda. För att alla anställda ska känna sig delaktiga och hålla sig informerade ska intranätet vara tillgänglig för alla.

Kriskommunikation

Vid en kris, samhällsstörning eller extraordinär händelse är god kommunikation, enligt våra ledord, A och O för att kunna hantera en händelse på bästa sätt och nå målen för Herrljunga kommuns krisberedskap. Läs mer om vad som gäller för Herrljunga kommuns riskkommunikation i *Riktlinje för hantering av samhällsstörningar och extraordinära händelser*.

KS § 56

DNR KS 71/2020 679

Nationaldagsfirande 2020

Sammanfattning

Efter möte med Herrljunga hembygdsförening har framkommit att föreningen och kommunen önskar att även 2020 organisera firandet av 6 juni tillsammans. Kommunen ska varje år hälsa nya medborgare välkomna med någon form av ceremoni.

Beslutsunderlag

Ordförandeskrivelse i ärendet daterad 2020-03-04

Förslag till beslut

Ordförandens förslag till beslut:

- Kommunfullmäktiges presidium och kommunstyrelsens presidium ges i uppdrag att organisera firandet av nationaldagen 2020 tillsammans med Herrljunga hembygdsförening.
- Firandet får maximalt kosta 75 tkr och medlen tas från kommunstyrelsens konto för utvecklingsmedel.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om ordförandens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Kommunfullmäktiges presidium och kommunstyrelsens presidium ges i uppdrag att organisera firandet av nationaldagen 2020 tillsammans med Herrljunga hembygdsförening.
2. Firandet får maximalt kosta 75 tkr och medlen tas från kommunstyrelsens konto för utvecklingsmedel.

Expedieras till: Kommunfullmäktige
För kännedom
till:

Nationaldagsfirande 2020

Sammanfattning

Efter möte med Herrljunga hembygdsförening har framkommit att föreningen och kommunen önskar att även 2020 organisera firandet av 6 juni tillsammans. Kommunen ska varje år hälsa nya medborgare välkomna med någon form av ceremoni.

Beslutsunderlag

Ordförandeskrivelse i ärendet daterad 2020-03-04

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktiges presidium och kommunstyrelsens presidium ges i uppdrag att organisera firandet av nationaldagen 2020 tillsammans med Herrljunga hembygdsförening.
2. Firandet får maximalt kosta 75 tkr och medlen tas från kommunstyrelsens konto för utvecklingsmedel.

Gunnar Andersson (M)
Kommunstyrelsens ordförande

KS § 62

DNR KS 67/2020 942

Antagande av taxa för tillsyn av sprängämnesprekursorer

Sammanfattning

Enlig Lag om sprängämnesprekursorer (2014:799) ska kommunerna utöva tillsyn över verksamheter där försäljning av sprängämnesprekursorer över vissa koncentrationsgränser sker. Sprängämnesprekursorer är kemiska ämnen som finns tillgängliga på marknaden och som tillsammans med andra kemiska ämnen kan användas för tillverkning av hemgjorda sprängämnen. Kommunen ska kontrollera att försäljningen endast sker till personer med tillstånd. I tillsynen ingår även att kontrollera att de förpackningar som innehåller sprängämnesprekursorer, och som omfattas av restriktioner, är märkta på ett korrekt sätt.

För att inte tillsynen ska betunga kommunens ekonomi behöver även ett beslut om taxa för tillsyn av sprängämnesprekursorer fattas. Enligt 11 § och 19 § andra stycket i lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer får avgift tas ut för tillsyn enligt lagen, och kommunen får meddela föreskrifter om avgiftens storlek.

I nuläget finns ingen taxa för tillsyn av sprängämnesprekursorer, vilket behöver åtgärdas skyndsamt. I bygg- och miljönämndens förslag till taxa för tillsyn av sprängämnesprekursorer föreslås avgift tas ut som en timavgift genom att den faktiska nedlagda handläggningstiden multipliceras med timavgiften. Timavgiften föreslås vara densamma som för tillsyn inom miljöbalkens område och handläggningstiden beräknas på samma sätt som tillsyn enligt miljöbalken.

Beslutsunderlag

Bygg- och miljönämnden § 17/2020-02-26
Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-02-10

Förslag till beslut

Bygg- och miljönämndens förslag till beslut:

- Kommunfullmäktige föreslås anta taxa för tillsyn av sprängämnesprekursorer (bilaga 1, BMN § 17/2020-02-27).

Beslutsgång

Ordföranden frågar om bygg- och miljönämndens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Taxa för tillsyn av sprängämnesprekursorer antas (bilaga 1, BMN § 17/2020-02-27).

Expedieras till: Kommunfullmäktige
För kännedom
till:

Justerandes sign

GA

KF

Utdragsbestyrkande

BMN § 17

DNR M 49/2020 MIL

Antagande av taxa för tillsyn av sprängämnesprekursorer

Sammanfattning

Enlig Lag om sprängämnesprekursorer (2014:799) så ska kommunerna utöva tillsyn över verksamheter där försäljning av sprängämnesprekursorer över vissa koncentrationsgränser sker. Sprängämnesprekursorer är kemiska ämnen som finns tillgängliga på marknaden och som tillsammans med andra kemiska ämnen kan användas för tillverkning av hemgjorda sprängämnen. Kommunen ska kontrollera att försäljningen endast sker till personer med tillstånd. I tillsyn ingår även att kontrollera att de förpackningar som innehåller sprängämnesprekursorer och som omfattas av restriktioner är märkta på ett korrekt sätt.

För att inte tillsynen ska betunga kommunens ekonomi behöver även ett beslut om taxa för tillsyn av sprängämnesprekursorer tas. Enligt 11 § och 19 § andra stycket lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer får avgift tas ut för tillsyn enligt lagen, och kommunen får meddela föreskrifter om avgiftens storlek.

I nuläget finns ingen taxa för tillsyn av Sprängämnesprekursorer; vilket behöver ordnas skyndsamt. I förvaltningens förslag till taxa för tillsyn av sprängämnesprekursorer föreslås avgift tas ut som en timavgift genom att den faktiska nedlagda handläggningstiden multipliceras med timavgiften. Timavgiften föreslås vara densamma som för tillsyn inom miljöbalkens område och handläggningstiden beräknas så som den gör för tillsyn inom miljöbalkens område.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-02-10
Bilaga 1, Förslag till taxa för sprängämnesprekursorer
Bilaga 2, SKL Cirkulär sprängämnesprekursorer

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut

- Kommunfullmäktige föreslås anta taxa för tillsyn av sprängämnesprekursorer.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Bygg- och miljönämndens förslag till kommunfullmäktige

1. Taxa för tillsyn av sprängämnesprekursorer antas (bilaga 1, BMN § 17/2020-02-27).

Expedieras till: Kommunfullmäktige

DN

[Signature]

DIARIENUMMER: M-2020-49
FASTSTÄLLD: 2020-XX-XX
VERSION: 1
SENAST REVIDERAD: -
GILTIG TILL: Tillsvidare
DOKUMENTANSVAR: Förvaltningschef

Taxa

Bygg- och miljöenhetens taxa för tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer

Taxa beslutad av kommunfullmäktige i Herrljunga kommun.

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

RW

Innehåll

Taxa enligt lagen om sprängämnesprekursorer	2
Inledande bestämmelser	2
Avgiftsskyldig	2
Timtaxa.....	2
Nedsättning av avgift.....	2
Avgiftens betalning	2
Verkställighetsfrågor	2

Taxa enligt lagen om sprängämnesprekursorer

Enligt 11 § och 19 § andra stycket lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer får avgift tas ut för tillsyn enligt lagen, och kommunen får meddela föreskrifter om avgiftens storlek. Denna taxa gäller från och med den 1 maj 2020.

Inledande bestämmelser

1 § Avgift enligt denna taxa erläggs för Bygg- och miljönämndens verksamhet enligt lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 98/2013 av den 15 januari 2013 om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer.

Avgiftsskyldig

2 §. Avgiftsskyldiga är ekonomiska aktörer enligt förordningen EU/98/2013 som tillhandahåller sprängämnesprekursorer till enskilda.

Timtaxa

3 § Avgift tas ut som en timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden multipliceras med timtaxan. Timtaxan är 886 kr (enligt 2020-års nivå) per heltimme handläggningstid. Med handläggningstid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteman vid Bygg- och miljönämnden har använt för inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, provtagning och kontroller i övrigt, beredning och åtgärder i övrigt samt föredragning och beslut. Sådan avgift tas ut för varje halv timme nedlagd handläggningstid. Om den sammanlagda handläggningstiden understiger en halv timme per år tas ingen timavgift ut. För inspektioner och annan tillsyn med platsbesök som utförs vardagar mellan klockan 19.00 och 07.00, lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, midsommarafton och andra helgdagar, ska avgift tas ut med 1,5 gånger ordinarie timtaxa.

4 § För varje kalenderår (avgiftsår) räknas de i denna taxa antagen timavgift upp med en procentsats som motsvarar de tolv senaste månadernas förändring i konsumentprisindex räknat fram till den 1 oktober året före avgiftsåret. Basmånad för indexuppräknning är oktober månad 2020.

Nedsättning av avgift

5 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens art och omfattning, tillsynsbehovet, nedlagd handläggningstid och övriga omständigheter, får avgifter i ett enskilt fall enligt denna taxa sättas ned eller efterskänkas.

6 § Beslut om avgift eller nedsättning eller efterskänkande av avgiften fattas av Bygg- och miljönämnden.

Avgiftens betalning

7 § Betalning av avgift enligt denna taxa ska ske till Herrljunga kommun. Betalning ska ske inom tid som anges i beslutet om avgift eller i faktura.

Verkställighetsfrågor

8 § Av 17 § andra stycket lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer följer att Bygg- och miljönämndens beslut får överklagas hos länsstyrelsen.

Taxa för tillsyn av sprängämnesprekursorer

Sammanfattning

Enlig Lag om sprängämnesprekursorer (2014:799) så ska kommunerna utöva tillsyn över verksamheter där försäljning av sprängämnesprekursorer över vissa koncentrationsgränser sker. Sprängämnesprekursorer är kemiska ämnen som finns tillgängliga på marknaden och som tillsammans med andra kemiska ämnen kan användas för tillverkning av hemgjorda sprängämnen. Kommunen ska kontrollera att försäljningen endast sker till personer med tillstånd. I tillsyn ingår även att kontrollera att de förpackningar som innehåller sprängämnesprekursorer och som omfattas av restriktioner är märkta på ett korrekt sätt.

För att inte tillsynen ska betunga kommunens ekonomi behöver även ett beslut om taxa för tillsyn av sprängämnesprekursorer tas. Enligt 11 § och 19 § andra stycket lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer får avgift tas ut för tillsyn enligt lagen, och kommunen får meddela föreskrifter om avgiftens storlek.

I nuläget finns ingen taxa för tillsyn av Sprängämnesprekursorer; vilket behöver ordnas skyndsamt. I förvaltningens förslag till taxa för tillsyn av sprängämnesprekursorer föreslås avgift tas ut som en timavgift genom att den faktiska nedlagda handläggningstiden multipliceras med timavgiften. Timavgiften föreslås vara densamma som för tillsyn inom miljöbalkens område och handläggningstiden beräknas så som den gör för tillsyn inom miljöbalkens område.

Beslutsunderlag

Bilaga SKL Cirkulär sprängämnesprekursorer
Förslag till taxa för sprängämnesprekursorer

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige föreslås anta taxa för tillsyn av sprängämnesprekursorer.

Carola Adolfsson

T.F. Miljöchef

Expedieras till: Namn namn, titel, organisatoriskt tillhörighet
För kännedom Namn namn, titel, organisatoriskt tillhörighet
till:

Bakgrund

I ett led i Europeiska unionens strategi för kampen mot terrorism antogs 2014 en lag om sprängämnesprekursorer (2014:799). Kommunerna ska enligt lagen utöva tillsyn av verksamheter där försäljning av väteperoxid, nitrometan och salpeter över vissa koncentrationsgränser sker. Kommunen ska då kontrollera att försäljningen endast sker till personer med tillstånd. I tillsyn ingår även att kontrollera att de förpackningar som innehåller sprängämnesprekursorer och som omfattas av restriktioner är märkta på ett korrekt sätt.

Enligt 11 § och 19 § andra stycket lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer får avgift tas ut för tillsyn enligt lagen, och kommunen får meddela föreskrifter om avgiftens storlek.

Ekonomisk bedömning

För att tillsynen inte ska betunga kommunens ekonomi behöver ett beslut om taxa för tillsyn av sprängämnesprekursorer tas. I förvaltningens förslag till taxa för tillsyn av sprängämnesprekursorer föreslås avgift tas ut som en timavgift genom att den faktiska nedlagda handläggningstiden multipliceras med timavgiften. Timavgiften föreslås vara densamma som för tillsyn inom miljöbalkens område eftersom handläggningstiden beräknas som den gör för tillsyn inom miljöbalkens område. Tillsynen kan även utföras i samband med övrig tillsyn inom miljöbalkens område.

Samverkan

Ej aktuellt.

Motivering av förslag till beslut

För att inte tillsynen av sprängämnesprekursorer ska betunga kommunens ekonomi eller skattebetalaren behöver ett beslut om taxa för tillsyn av sprängämnesprekursorer tas.

KF § 33
KS § 28

DNR KS 189/2019 101

**Organisationsförändring, bildande av
samhällsbyggnadsförvaltning****Sammanfattning**

Kommundirektören har en drivande roll för att utveckla och effektivisera kommunens organisation och verksamheter. Detta innebär att utvärdera och vid behov genomföra omstruktureringar av kommunens organisation på ett sådant sätt som gör att kommunens uppdrag kan fortsätta levereras effektivt och ändamålsenligt.

I dagsläget har Herrljunga kommun fyra förvaltningar; socialförvaltningen, bildningsförvaltningen, bygg- och miljöförvaltningen samt tekniska förvaltningen. Herrljunga kommun är i ett skede då visionsarbetet förnyas med fortsatt fokus på tillväxt och utvecklingen av ett hållbart samhälle för att kommunen ska fortsätta vara en bra plats att leva, bo och verka i. För att underlätta för samhällsbyggnadsprocessen och skapa en strategisk plattform för det här arbetet föreslår kommundirektören en sammanslagning av nuvarande tekniska förvaltningen och bygg- och miljöförvaltningen till en samhällsbyggnadsförvaltning som omfattar dagens uppdrag.

Kommundirektören föreslår vidare att en fullmäktigeberedning tillsätts med uppdrag att föreslå de förändringar i Herrljunga kommuns politiska organisation och struktur, som en sammanslagning av tekniska förvaltningen och bygg- och miljöförvaltningen till en samhällsbyggnadsförvaltning, kräver.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2020-02-14

Protokoll från Central samverkansgrupp (CSG) daterat 2020-02-13

Risk- och konsekvensanalys daterad 2020-02-07

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Förslaget att genomföra en sammanslagning av tekniska förvaltningen och bygg- och miljöförvaltningen till en samhällsbyggnadsförvaltning godkänns och kommundirektören ges i uppdrag att påbörja arbetet.
2. En fullmäktigeberedning tillsätts med uppdrag att till kommunfullmäktige föreslå de förändringar i Herrljunga kommuns politiska organisation och struktur, som en sammanslagning av tekniska förvaltningen och bygg- och miljöförvaltningen till en samhällsbyggnadsförvaltning, kräver. Förslagen ska uppfylla de krav som ställs i 3 kap. kommunallagen.
3. Fullmäktigeberedningen ska föreslå hur nämnderna, efter organisationsförändringen som avses i punkterna 1-2, ska organiseras och vilka uppgifter varje nämnd ska ha.

Fortsättning KS § 28

4. Fullmäktigeberedningens förslag ska behandlas i kommunfullmäktige senast den 10 november 2020 i syfte att säkerställa att organisationsförändringen träder i kraft innan mandatperioden 2023-2026 inleds.
5. Fullmäktigeberedningen ska bestå av en ledamot från varje parti som är representerat i kommunfullmäktige. Bland dessa ska kommunfullmäktige utse en ordförande och en vice ordförande.
6. Fullmäktigeberedningens ledamöter ersätts i enlighet med Reglemente om arvoden, ersättningar och bestämmelser för förtroendevalda i Herrljunga kommun.
7. Fullmäktigeberedningens ordförandes årsarvode bestäms till 0,85 procent av riksdagens grundarvode för ledamöter på årsbasis. Årsarvodet för fullmäktigeberedningens vice ordförande bestäms till 0,43 procent av riksdagens grundarvode för ledamöter på årsbasis.
8. 125 500 kr för arvodes- och administrationskostnader tas från kommunstyrelsens konto för utvecklingsmedel. Övriga kostnader associerade med omorganisationen hanteras i den ordinarie budgetprocessen.
9. Under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt punkterna 1-8 ovan ges kommunledningen i uppdrag att tillsätta och leda ett genomförandeprojekt.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Förslaget att genomföra en sammanslagning av tekniska förvaltningen och bygg- och miljöförvaltningen till en samhällsbyggnadsförvaltning godkänns och kommundirektören ges i uppdrag att påbörja arbetet.
2. En fullmäktigeberedning tillsätts med uppdrag att till kommunfullmäktige föreslå de förändringar i Herrljunga kommuns politiska organisation och struktur, som en sammanslagning av tekniska förvaltningen och bygg- och miljöförvaltningen till en samhällsbyggnadsförvaltning, kräver. Förslagen ska uppfylla de krav som ställs i 3 kap. kommunallagen.
3. Fullmäktigeberedningen ska föreslå hur nämnderna, efter organisationsförändringen som avses i punkterna 1-2, ska organiseras och vilka uppgifter varje nämnd ska ha.
4. Fullmäktigeberedningens förslag ska behandlas i kommunfullmäktige senast den 10 november 2020 i syfte att säkerställa att organisationsförändringen träder i kraft innan mandatperioden 2023-2026 inleds.
5. Fullmäktigeberedningen ska bestå av en ledamot från varje parti som är representerat i kommunfullmäktige. Bland dessa ska kommunfullmäktige utse en ordförande och en vice ordförande.

Fortsättning KF § 33
Fortsättning KS § 28

6. Fullmäktigeberedningens ledamöter ersätts i enlighet med Reglemente om arvoden, ersättningar och bestämmelser för förtroendevalda i Herrljunga kommun.
7. Fullmäktigeberedningens ordförandes årsarvode bestäms till 0,85 procent av riksdagens grundarvode för ledamöter på årsbasis. Årsarvodet för fullmäktigeberedningens vice ordförande bestäms till 0,43 procent av riksdagens grundarvode för ledamöter på årsbasis.
8. 125 500 kr för arvodes- och administrationskostnader tas från kommunstyrelsens konto för utvecklingsmedel. Övriga kostnader associerade med omorganisationen hanteras i den ordinarie budgetprocessen.
9. Under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt punkterna 1-8 ovan ges kommunledningen i uppdrag att tillsätta och leda ett genomförandeprojekt.

I kommunfullmäktige föreslår Gunnar Andersson (M) följande tillägg till beslutspunkt 5;

- Till nästkommande fullmäktige ska namn inkomma från partier och fullmäktigeberedning för organisationsförändringen tillsätts.

Ajournering!

Mats Palm (S) föreslår följande ändring på beslutspunkt 4;

- Fullmäktigeberedningens förslag ska behandlas i kommunfullmäktige senast 19 oktober 2020.

Ordföranden ställer kommunstyrelsens förslag mot Mats Palms (S) ändringsförslag och finner att kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag till beslut.

Omröstning begärs!

Ordföranden ställer följande propositionsordning:

Ja = i enlighet med kommunstyrelsens förslag

Nej = i enlighet med Mats Palms (S) ändringsförslag

Med 16 ja-röster och 12 nej-röster finner ordförande att kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag till beslut (omröstningsbilaga 1, KF § 33/2020-03-09).

Ordföranden frågar sedan om Gunnar Anderssons (M) tilläggsförslag till beslutspunkt 5 antas och finner att så sker.

Fortsättning KF § 33

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Förslaget att genomföra en sammanslagning av tekniska förvaltningen och bygg- och miljöförvaltningen till en samhällsbyggnadsförvaltning godkänns och kommundirektören ges i uppdrag att påbörja arbetet.
2. En fullmäktigeberedning tillsätts med uppdrag att till kommunfullmäktige föreslå de förändringar i Herrljunga kommuns politiska organisation och struktur, som en sammanslagning av tekniska förvaltningen och bygg- och miljöförvaltningen till en samhällsbyggnadsförvaltning, kräver. Förslagen ska uppfylla de krav som ställs i 3 kap. kommunallagen.
3. Fullmäktigeberedningen ska föreslå hur nämnderna, efter organisationsförändringen som avses i punkterna 1-2, ska organiseras och vilka uppgifter varje nämnd ska ha.
4. Fullmäktigeberedningens förslag ska behandlas i kommunfullmäktige senast den 10 november 2020 i syfte att säkerställa att organisationsförändringen träder i kraft innan mandatperioden 2023-2026 inleds.
5. Till nästkommande fullmäktige 7 april 2020, ska namn inkomma från partier och fullmäktigeberedning för organisationsförändringen tillsätts. Fullmäktigeberedningen ska bestå av en ledamot från varje parti som är representerat i kommunfullmäktige. Bland dessa ska kommunfullmäktige utse en ordförande och en vice ordförande.
6. Fullmäktigeberedningens ledamöter ersätts i enlighet med Reglemente om arvoden, ersättningar och bestämmelser för förtroendevalda i Herrljunga kommun.
7. Fullmäktigeberedningens ordförandes årsarvode bestäms till 0,85 procent av riksdagens grundarvode för ledamöter på årsbasis. Årsarvodet för fullmäktigeberedningens vice ordförande bestäms till 0,43 procent av riksdagens grundarvode för ledamöter på årsbasis.
8. 125 500 kr för arvodes- och administrationskostnader tas från kommunstyrelsens konto för utvecklingsmedel. Övriga kostnader associerade med omorganisationen hanteras i den ordinarie budgetprocessen.
9. Kommunedningen ges i uppdrag att tillsätta och leda ett genomförandeprojekt.

 | |

Omröstning

LEDAMÖTER	NÄRVARO		Omröstning KF § 33/2020-03-09, Kommunstyrelsens förslag mot Mats Palms (S) förslag											
	TJG	§	JA	NEJ	AV-STÅR	JA	NEJ	AV-STÅR	JA	NEJ	AV-STÅR	JA	NEJ	AV-STÅR
C														
Johnny Carlsson	X		X											
Simon Fredriksson	X		X											
Jessica Pehrson	X		X											
Andreas Molin	X		X											
Cecilia Frändberg	X		X											
Torbjörn Holgersson														
Ersättare:														
Brita Hårsmar														
Christer Amnehammar														
Susanne Marstorp	X		X											
KD														
Ingemar Kihlström	X		X											
Fredrik Svensson														
Ersättare:														
Staffan Setterberg														
Ove Severin	X		X											
KV														
Ronnie Rexwall	X		X											
Christina Glad														
Börje Aronsson	X		X											
Ersättare:														
Gun Carlsson														
Lennart Ottosson														
L														
Inger Gustavsson	X			X										
Håkan Körberg	X			X										
Charlotta Norén	X			X										
Ersättare:														
Anette Aleryd														
Jan-Olof Brorson														
Summa denna sida	13		10	3										

M A BA

LEDAMÖTER	TJG	§	Omröstning §			JA	NEJ	AV-STÄR	JA	NEJ	AV-STÄR	JA	NEJ	AV-STÄR
			JA	NEJ	AV-STÄR									
M														
Christina Abrahamsson	X		X											
Gunnar Andersson	X		X											
Karin Carlsson	X		X											
Ersättare:														
Osborn Eklundh														
Carin Martinsson														
S														
Mats Palm	X			X										
Anette Rundström	X			X										
Björn Wilhelmsson	X			X										
Kerstin Johansson	X			X										
Bert-Åke Johansson	X			X										
Lise-Lotte Hellstadius	X			X										
Jan Bengtsson	X			X										
Ersättare:														
Marie Frost														
Tomas Svennberg														
Kari Hellstadius														
Kurt Hallberg														
SD														
Jacob Brendelius														
Tommy Thulin	X		X											
Jimmie Stranne	X		X											
Auli Karnehed														
Ersättare:														
Marco Glad														
Peter Müller														
Summa denna sida	12		5	7										

M K BA

LEDAMÖTER	NÄRVARO		Omröstning §											
	TJG	§	JA	NEJ	AV-STÄR	JA	NEJ	AV-STÄR	JA	NEJ	AV-STÄR	JA	NEJ	AV-STÄR
V														
Terese Eneman	X			X										
Magnus Jonsson	X			X										
Ersättare:														
Bo Naumburg														
Lillemor Fritioff														
Ordförande			X											
Andreas Johansson	X													
Summa denna sida	3		1	2										
Totalt samtliga sidor	28		16	12										

M & BA

KS § 63

DNR KS 122/2019 730

Rapportering av ej verkställda gynnande beslut enligt SoL och LSS 2019-12-31

Sammanfattning

Socialnämnden rapporterar ej verkställda gynnande beslut kvartalsvis till kommunfullmäktige enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Rapporten är en statistikrapport och innehåller kortfattad information om redovisade siffror. I rapporten nämns att bristande resurser ofta är en anledning till ej verkställda beslut.

Rapporten omfattar tre beslut om särskilt boende, ett beslut om kontaktfamilj, fyra beslut om kontaktperson, två beslut om korttidsvistelse, ett beslut om ledsagarservice samt ett beslut om boende för funktionsnedsatta barn och unga.

Beslutsunderlag

Socialnämnden § 35/2020-02-25

Rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL och LSS 2019-12-31

Förslag till beslut

Socialnämndens förslag till beslut:

- Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige att lägga rapporten av ej verkställda gynnande beslut enligt SoL och LSS per 2019-12-31 till handlingarna.

Ordföranden föreslår att kommunstyrelsen av socialchefen efterfrågar mer information om Rapportering av ej verkställda gynnande beslut enligt SoL och LSS per 2019-12-31 vid kommunstyrelsens sammanträde den 20 april 2020 om inte sekretess föreligger.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om ordförandens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Ordföranden frågar om socialnämndens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Rapporten av ej verkställda gynnande beslut enligt SoL och LSS per 2019-12-31 läggs till handlingarna (bilaga 1, SN § 35/2020-02-25).

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsen efterfrågar av socialchefen mer information om Rapportering av ej verkställda gynnande beslut enligt SoL och LSS per 2019-12-31 vid kommunstyrelsens sammanträde den 20 april 2020 om inte sekretess föreligger.

GA

KJ

Fortsättning KS § 63

Expedieras till: Kommunfullmäktige
För kännedom Kommunrevisorerna
till:

SN § 35

SN 49/2019

Rapportering av ej verkställda gynnande beslut enligt SoL och LSS 2019-12-31

Sammanfattning

Socialnämnden rapporterar ej verkställda gynnande beslut kvartalsvis till kommunfullmäktige enligt Socialtjänstlagen (SoL) och Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Rapporten är en statistikrapport och innehåller kortfattad information om redovisade siffror. I rapporten nämns att bristande resurser ofta är en anledning till ej verkställda beslut.

Beslutsunderlag

Presidieskrivelse i ärendet daterad 2020-02-14

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-02-04

Rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL och LSS 2019-12-31

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige att lägga rapporten av ej verkställda gynnande beslut enligt SOL och LSS per 2019-12-31 till handlingarna.

Presidiets förslag till beslut:

- Förvaltningen får i uppdrag att utföra en analys av redovisade brister och om det finns en koppling till bristande resurser ta fram förslag till åtgärder.
- Redovisning sker senast på nämndens möte i juni.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Ordföranden frågar om presidietts förslag till beslut antas och finner att så sker.

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige att lägga rapporten av ej verkställda gynnande beslut enligt SOL och LSS per 2019-12-31 till handlingarna.
2. Förvaltningen får i uppdrag att utföra en analys av redovisade brister och om det finns en koppling till bristande resurser ta fram förslag till åtgärder.
3. Redovisning sker senast på nämndens möte i juni.

Expedieras till: Kommunfullmäktige
För kännedom till: Revisorerna

Justerandes sign

EL

AA

Utdragsbestyrkande

2020-02-04

Rapportering av ej verkställda gynnande beslut¹ enligt SOL och LSS 2019-12-31

SOCIALTJÄNSTLAGEN – SOL

Äldreomsorg

Typ av bistånd	Datum för beslut	Datum för avbrott	Individ	Kön	Verk/avs ² .
Särskilt boende	2019-01-10		Vuxen	Man	
Särskilt boende	2019-08-21		Vuxen	Kvinna	
Särskilt boende	2019-04-17		Vuxen	Man	2019-12-17

Funktionshinderomsorg

Typ av bistånd	Datum för beslut	Datum för avbrott	Individ	Kön	Verk/avs.
----------------	------------------	-------------------	---------	-----	-----------

Individ och familjeomsorg

Typ av bistånd	Datum för beslut	Datum för avbrott	Individ	Kön	Verks/avs.
Kontaktfamilj	2019-03-06		Ungdom	Pojke	
Kontaktperson	2019-06-10		Vuxen	Man	2019-10-31
Kontaktperson	2019-06-20		Vuxen	Man	2019-10-16

LAG OM STÖD OCH SERVICE TILL VISSA FUNKTIONSHINDRADE – LSS

Handikappomsorg

Typ av bistånd	Datum för beslut	Datum för avbrott	Individ	Kön	Verks/avs.
Korttidsvistelse	2018-11-05		Ungdom	Pojke	
Ledsagarservice	2019-02-28		Vuxen	Kvinna	
Kontaktperson	2019-03-19		Vuxen	Kvinna	2020-01-31
Korttidsvistelse	2019-06-14		Ungdom	Pojke	2019-11-01
Kontaktperson	2019-06-18		Ungdom	Flicka	
Boende barn-unga	2019-10-01		Ungdom	Pojke	

I tjänsten

Heléne Backman Carlsson
SAS/Kvalitetssamordnare

¹ Beslut är, per definition, verkställda om verkställighet har skett inom 3 (tre) månader från beslutsdatum.

² Datum för verkställt beslut eller avslutat av annan orsak vid datum för rapportering till Inspektionen för vård och omsorg, IVO.

Ärende 12

HERRLJUNGA 2020 03 10

HERRLJUNGA KOMMUN	
Kommunstyrelsen	
2020-03-10	
Dnr	Beteckning
5/2020	111

AVSÄGELSE AV UPPDRAG

JAG AVSÄGER MÅ HÄRMED MITT
UPPDRAG SOM ERSÄTTARE FÖR
LEDAMOT/LEDAMÖTER AV KOMMUNFULLMÄKTIGE.

PARTI: LIBERALERNA

ANETTE ALEKMO

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

MEG VÄNLIGA HÄLSNINGAR

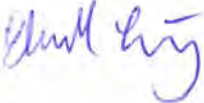
Anette Alekmo

Ärende 13

Från: [REDACTED]
Till: <herrljunga.kommun@admin.herrljunga.se>
Datum: 2019-10-28 09:29
Ärende: Säga upp min plats som reserv i bildningsnämnden

Hej. Jag vill avsäga mig min reservplats i bildningsnämnden omgående av personliga skäl.

Mvh Elenor Esping

HERRLJUNGA KOMMUN	
Kommunstyrelsen	
2020-03-11	
Dnr	Beteckning
5/2020	111

HERRLJUNGA KOMMUN	
Kommunstyrelsen	
2020-03-13	
Dnr	Beteckning
83/2020	760

Motion.

2020-03-13

En fallolycka är ofta större än själva fallet.

Vid t.ex. ett lårbensbrott är risken stor att livet så som det var, inte efteråt blir detsamma.

Vid sidan om det personliga lidandet, följer en inläggning på sjukhus, ofta med en operation.

En tids rehabilitering följs ofta av en kortare eller längre tid på korttidsboende, under tiden den egna kapaciteten tränas upp igen och en eventuell anpassning av det egna hemmet sker.

Sammantaget en för alla mycket dyr olycksform, såväl personligt som samhällsekonomiskt.

En del kommuner har kopplat sin version av vår "Fixartjänst" till ett beslutat bistånd. Den äldre med beslutad hemtjänst får i de kommunerna gratis "Fixartjänst".

Då får man t. ex. bytt gardinerna, tvättat fönster och bytt taklampan utan kostnad.

En sammantagen vinst i dessa kommuner.

Jag yrkar att:

Herrljunga kommun inför gratis "Fixartjänst" för de personer med biståndsbedömd hemtjänst.

Mats Palm (S).

HerrljungaBOstäder

556508-0909

ÅRSREDOVISNING

2019

Handwritten signature

Förvaltningsberättelse

Affärsidé

Herrljungabostäder AB ska erbjuda hyresgäster i Herrljunga kommun ett brett urval av attraktiva bostäder med olika typer av upplåtelseform. Med en hög service, genomgripande miljöfokus och ett omsorgsfullt underhåll ska Herrljungabostäder vara förstahandsvalet för ett tryggt och långsiktigt boende.

Företagets fastigheter med lägenheter finns i Herrljunga, Ljung, Annelund och Od i Herrljunga kommun.

Uthyrning/Hyror

Uthyrningspolicy

Alla hyressökande skall för att erhålla ett eget hyreskontrakt kunna uppvisa en god och långsiktig betalningsförmåga med en varaktig försörjningsmöjlighet.

Detta krav bekräftas i första hand med en fast inkomst i proportion till utgående hyra och om så erfordras av ekonomiska säkerheter.

Marknad-Hyror

Hyresdebitering i flertalet fastigheter består av varmhyra med individuell värmemätning samt i några fastigheter även varmvattenmätning. Årsvis avräknas kundens värme- och varmvattenförbrukning, mot under året preliminärt inbetald energidebitering.

Genomsnittshyran för bostadsbeståndet är 912 kronor (905 kronor) per kvadratmeter och år.

Hyresförhandling

Hyresförhandlingar för 2019 genomfördes under februari månad. Förhandlingarna var påkallade av Herrljungabostäder AB som yrkade på en höjning på 3,91 procent på utgående totalhyror. Efter gemensamma och enskilda överläggningar med Hyresgästföreningen blev det en överenskommelse om en höjning på 2,5 procent från och med den 1 april.

En ytterligare förhandling med Hyresgästföreningen påkallades under juni månad. Den gällde åtta fastigheter (150 lgh) där en bruksvärdering utfördes. Herrljungabostäder AB yrkade på en hyreshöjning på 10 % på dessa fastigheter. Detta på grund av att hyresnivåerna låg mycket lågt gentemot övriga hyresnivåer i beståndet hos Herrljungabostäder AB. Efter besiktningar av lägenheter och bruksvärdesförhandling blev höjning av hyran under en 3-årsperiod 7,5 % på fem av fastigheterna samt 9 % på tre av fastigheterna.

Uthyrningsgraden har varit god under året med en uthyrningsgrad på 99,3% (99,1%). Uthyrningsgrad för enbart bostäder har varit 99,7%. Ett visst behov av bostäder finns men efterfrågan begränsas kraftigt av de hyressökandes ekonomiska förutsättningar.

I vårt kundregister återfinns sökande från alla grupper i vårt samhälle såväl i kommunen som utanför. Idag finns det ca 450 sökande i hyreskö. En tendens är att när det finns lediga lägenheter i de nybyggda fastigheterna är det mycket svårt att hitta hyresgäster som kan klara av de högre hyresnivåer som dessa fastigheter medför.

Herbos målsättning att skapa boende för alla grupper är även i fortsättningen mycket viktig att upprätthålla.

Fastighetsförvaltning

All inre fastighetsskötsel och administrativa tjänster sker med egen personal. Serviceanmälan, besiktningar och underhållsplanering administreras och styrs genom handdatorer.

Yttre grönyte- och vinterskötsel anlitas av entreprenör som kompletteras av vår egen personal. Personal har genomgått fortbildning inom aktuella arbetsområden avseende arbetsmiljö, fastighetsförvaltning, besiktningar och kundtjänstfrågor. Systematiskt arbetsmiljöarbete har skett under året.

Utveckling-Utbildning

Ett uppdaterat system för teknisk support har också införts under året som ska underlätta arbetet med vår fastighetsförvaltning.

Styrelsen och personal har under året ökat kompetensen genom deltagande på utbildningsdagar och olika konferenser.

Herrljungabostäder AB deltar i två nätverk. Nätverk Sjuhärad och Västra Regionen Skaraborg där samverkan sker beträffande kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte.

Miljö

Miljövinster

Huvuddelen av alla fastigheter är anslutna till fjärrvärmenätet som inom Herrljunga tätort produceras till 98 % av biobränsle.

I de flesta bostadsområden finns miljöhus där källsorterade sopor lämnas. Allt matavfall läggs i separata påsar som blir biogas och biogödsel. I hyresavtalet förbinder sig hyresgästen att källsortera enligt erhållen information och föreskrifter. Alla produkter som används i fastighetsverksamheten är miljöcertifierade. Två av våra bilar är elbilar. Energibesparande vvs - utrustning installeras alltid vid nyproduktion och utbyte. Alla förbrukningsutgifter avseende fjärrvärme och vatten dokumenteras och följs upp fastighetsvis varje månad.

Införandet av individuell mätning av värme- och varmvatten har skapat ett incitament för kunden att minska sin förbrukning och därmed även sin miljöpåverkan. Under 2019 har ytterligare 78 lägenheter försetts med IMD (individuell mätning och debitering) varmvatten. Ista A/S ansvarar för insamling och redovisning av förbrukningsuppgifter av värme och vatten.

Nöjd kund index (NKI) utför under året (görs vart tredje år).

Visar på ett fortsatt gott betyg från kunderna. Betygen är genomgående höga, med små förändringar sedan föregående undersökning (2016). Betygen för miljöinsatser är höga och har ökat trendmässigt över tid.

Underhållsätgärder

Invändiga byggnadsarbeten

Totalt har 38 (35) lägenheter renoverats under året varav 23 (22) är helrenoverade.

Standardhöjning/Kök	Vetet 1, Ljung 16:2
Stambyte	Violen 12
Tvättstugor/Bokningssystem	Annelund 6:5, Ljung 16:2
Säkerhetsdörrar	Violen 12, Köpmannen 1, Boken 7

Målning

Tvättning/Utvändig målning	Tisteln/Rödklinten, Mörlanda 7:36, garage.
Källare/trapphus	Ljung 16:2, Mörlanda 7:36, Violen 12-13
Tvättstugor	Ljung 16:2, Annelund 6:5
Kompl. fönster/dörrar	Annelund 6:4, Ljung 16:2

Utvändiga byggnadsarbeten

Garageportar	Vetet 1, Tisteln/Rödklinten
Fönster/fönsterdörrar	Annelund 6:5
Takavvattningssystem	Flugsnapparen 1
Snörasskydd	Mörlanda 2:64
Terassavdelare	Ljung 16:2, Vingen 1, Styrbjörn 1
Plåtarbeten, beslagning	Mossen 3, Enen 17
Fasadpanel	Tisteln/Rödklinten, Violen 13
Trappor/entrétek	Annelund 6:5

Övrigt

Hisstelefoner	Slöjdaren 5, Styrbjörn 6, Hagen 16
Taktvätt	Vingen 1, Falken 3, Mimer 19, Slöjdaren 5
Låssystem	Annelund 6:4, Annelund 6:5
Markarbeten/utemiljö	Annelund 6:5, Sötbäret/Syrénen, Ljung 16:2
Kulvert	Ljung 1:201, Ljung 1:202
Trygghetsbelysning	Flugsnapparen 1

Därutöver har ca 1589 (1420) insatser utförts i form av serviceanmälningar och besiktningsarbeten under 2019.

Ekonomi/Måluppfyllelse

Avskrivning på inventarier utöver plan uppgår till 341 000 kronor vid årets slut. Amortering av lån har skett under 2019 med 3 073 670 kronor. Företagets ränte- och lånepolicy samt ränteutveckling har inneburit att snitträntan för 2019 är 0,59 % (0,54 %).

Vår kundtidning "Hemmaplan" som utkommer varje kvartal har skickats ut till alla våra hyresgäster.

En extern marknadsvärdering av bolagets fastigheter gjordes under 2018 som indikerade ett övervärde på 245 mkr och som för 2019 i all väsentligt bedöms vara oförändrat.

Finansiella mål enligt särskilt ägardirektiv;

- Soliditet: Minst 15 %
Soliditet år 2019 för Herrljungabostäder AB är 14,8 % (13,5 %)
- Direktavkastningen (driftnetto/fastigheternas samlade marknadsvärde) ska långsiktigt, i genomsnitt, vara 3%. Driftnettet är resultatet före central administration, avskrivningar och finansiella poster. Eventuella reavinster från fastighetsförsäljningar får inte medräknas i driftnetto. Fastigheternas samlade marknadsvärde bestäms med utgångspunkt för det totala fastighetsinnehavets taxeringsvärden och att taxeringsvärdet utgör 75 % av ett marknadsvärde.
(Taxeringsvärde 275 518 tkr (212 892 tkr))

Direktavkastning år 2019 för Herrljungabostäder AB är 3,5 % (5,2%)

Nyckeltal

- Flyttrotationen 16 % (20 %)
- Vakansgraden är idag 0,60 % (0,90%)
- Underhållskostnad i kronor per kvadratmeter är 176 (100)

Borgensavgift är reglerad till ägarna under 2019 med 429 293 kronor.

Flerårsjämförelse tkr

Kolumn1	2019	2018	2017	2016
Nettoomsättning	41 413	39 592	38 497	38 083
Resultat efter finansiella poster	3 865	4 955	-9 796	6 025
Driftsnetto	13 032	14 758	16 447	14 423
Balansomslutning	200 470	198 045	200 476	188 127
Soliditet %	14,8	13,5	11,6	16,4
Antal anställda	10	8	8	8

Nyckeltalsdefinitioner

Soliditet: Eget kapital och obeskattade reserver (med avdrag för uppskjuten skatt) i förhållande till balansomslutningen

Driftsnetto: Driftsresultat före avdrag för av och nedskrivningar

Året som gått -2019

Ombyggnation av vårt kontor/reception har skett under våren för att få en bättre välkomnande reception för våra hyresgäster men också en bättre arbetsmiljö och säkerhet i våra kundkontakter.

Under våren har vi påbörjat med utskick/information till våra leverantörer där vi (enligt lag), vill ha leverantörsfaktura via e-faktura.

Under hösten har vi också erbjudit våra hyresgäster att få avi (hyresfaktura) via e-faktura. 30 hyresgäster har i dagsläget anmält om att få e-faktura.

Nytt uppdaterat hyresprogram med helt ny layout installerades under våren.

Arbetet med nya hemsidan är klar. Där förhoppningsvis det blir en tydligare information ut till hyresgäster och andra intressenter.

Aktuellt 2020

Stambyten på fastigheter är en prioriterad underhållsåtgärd.

6

Förslag till vinstdisposition

Till Bolagstämman förfogande står följande vinstmedel:

Balanserade vinstmedel	8 015 257
Årets resultat	2 805 092
	10 820 349

Styrelsen och verkställande direktör förslår att vinstmedlen disponeras så:

Att i ny räkning balanseras **10 820 349**

Upprättad årsredovisning innehåller ett givet koncernbidrag på 200 000 kronor till moderbolaget.

Företagets resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat och balansräkning med noter.

Resultaträkning

Verksamhetsåret 1/1-31/12 2019

	Not	2019	2018
Nettoomsättning			
Hysesintäkter	1	40 553 285	38 867 804
Övriga förvaltningsintäkter		859 803	724 686
Summa nettoomsättning		41 413 088	39 592 490
Fastighetskostnader			
Driftskostnader	2	-19 820 022	-19 730 429
Underhållskostnader		-7 745 995	-4 415 748
Fastighetsskatt		-814 766	-688 306
Avskrivningar	3	-4 117 039	-4 018 518
Nedskrivningar		0	0
Summa fastighetskostnader		-32 497 822	-28 853 001
BRUTTORESULTAT		8 915 266	10 739 489
Central administration- och försäljningskostnader			
Övriga kostnader		-3 747 631	-4 489 514
RÖRELSERESULTAT		5 167 635	6 249 975
Finansiella kostnader			
Övriga ränteintäkter		39 818	11 228
Räntekostnader och liknande resultatposter		-912 940	-868 318
Borgensavgifter och ränteskillnadsersättning		-429 293	-438 334
Summa finansiella poster		-1 302 415	-1 295 424
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER		3 865 220	4 954 551
Bokslutsdispositioner	12	-364 906	-840 611
Resultat före skatt		3 500 314	4 113 940
Skatt på årets resultat	13	-695 222	-1 148 181
ÅRETS RESULTAT		2 805 092	2 965 759

Balansräkning

Verksamhetsåret 1/1-31/12 2019

	Not	2019	2018
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och Mark	5	183 111 884	184 161 947
Pågående nybyggnad	6	301 934	550 000
Inventarier	7	576 034	559 184
Summa materiella anläggningstillgångar		183 989 852	185 271 131
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga värdepappersinnehav		40 000	40 000
Uppskjutna skattefordringar	11	2 217 485	2 730 949
Summa anläggningstillgångar		186 247 337	188 042 080
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Hyses- och kundfordringar		195 404	64 139
Övrig kortfristig fordran		797 442	0
skattefordran		759 900	
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	15	1 651 227	338 759
Fordran koncernbolag	17	10 809 298	9 599 545
Kassa och bank		8 983	30
Summa omsättningstillgångar		14 222 254	10 002 473
SUMMA TILLGÅNGAR		200 469 591	198 044 553

Balansräkning

Verksamhetsåret 1/1-31/12 2019

SKULDER

	Not	2019	2018
Eget kapital och skulder			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		14 800 000	14 800 000
Reservfond		262 254	262 254
Summa bundet eget kapital		15 062 254	15 062 254
Fritt eget kapital			
Balanserade vinstmedel		8 015 257	5 049 498
Årets resultat		2 805 092	2 965 759
Summa fritt eget kapital		10 820 349	8 015 257
SUMMA EGET KAPITAL		25 882 603	23 077 511
Obeskattade reserver	4	4 833 633	4 668 727
Långfristiga skulder	8		
Skulder till koncernföretag		13 200 000	13 200 000
Övriga långfristiga skulder		2 300 000	2 300 000
Skulder till kreditinstitut		139 750 085	142 846 680
Summa långfristiga skulder		155 250 085	158 346 680
Kortfristiga skulder			
Kortfristig del av långfristig skuld	8	3 137 720	3 114 795
Skuld Koncernbolag		1 155 413	1 947 645
Skuld till Herrljunga kommun		432 412	440 084
Leverantörsskulder		4 269 364	1 482 785
Skatteskuld		0	208 200
Övriga kortfristiga skulder		519 633	473 400
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	14	4 988 728	4 284 726
Summa kortfristiga skulder		14 503 270	11 951 635
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		200 469 591	198 044 553

diff

Eget kapital

	Aktiekapital	Reservfond	Balanserade vinstmedel	Årets resultat	Totalt
Belopp vid årets ingång	14 800 000	262 254	5 049 498	2 965 759	23 077 511
Omföring av fg års vinst			2 965 759	-2 965 759	
Vinstdisposition					
Årets resultat				2 805 092	2 805 092
Belopp vid årets utgång	14 800 000	262 254	8 015 257	2 805 092	25 882 603

 11

Tilläggsuplysningar

Allmän information

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens allmänna råd BFN 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Redovisningsprinciper och värderingsprinciper

Intäkter

Hysesintäkter redovisas i den period uthyrning avser. Förskottsbetalda hyresintäkter redovisas som upplupna kostnader och förutbetalda intäkter.

Leasingavtal

Leasingavtal där bolaget är leasegivare avser främst hyresavtal på bostäder. Bolagets hyresavtal redovisas som operationella leasingavtal.

Lånekostnader

De låneutgifter som uppkommer då företaget lånar kapital kostnadsförs i resultaträkningen i den period till vilken de hänförs till.

Skatt

Aktuell skatt beräknas o på det skattepliktiga resultatet för perioden. Skattepliktigt resultat skiljer sig från det redovisade resultatet i resultaträkningen då det har justerats för ej skattepliktiga intäkter och ej avdragsgilla kostnader samt för intäkter och kostnader som är skattepliktiga eller avdragsgilla i andra perioder. Aktuell skatteskuld beräknas enligt de skattesatser som gäller per balansdagen.

Uppskjuten skatt redovisas på temporära skillnader mellan det redovisade värdet på tillgångar och skulder i de finansiella rapporterna och det skattemässiga värdet som används vid beräkning av skattepliktigt resultat. Uppskjuten skatt redovisas enligt den s k balansomräkningsbetoden. Uppskjutna skatteskulder redovisas för i princip alla skattepliktiga temporära skillnader och uppskjutna skattefordringar redovisas i princip för alla avdragsgilla temporära skillnader i den omfattning det är sannolikt att beloppen kan utnyttjas mot framtida skattepliktiga överskott.

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar.

Riktlinjer för komponentavskrivning

Bakgrund

Från och med 2014 gäller Bokföringsnämndens K-regelverk. Herrljungabostäder AB klassas som ett mindre bolag men omfattas som dotterbolag till Nossan Förvaltnings AB av regelverket i K3, och därmed krav på komponentavskrivning

Med komponentredovisning menas att man delar upp en tillgång (t.ex. en byggnad) i ett antal komponenter som sedan skrivs av var för sig utifrån den enskilda komponentens bedömda livslängd (Nyttjandeperiod).

Anläggningstyper och nivåer där komponentavskrivning ska tillämpas

Bedömning kring huruvida komponent ska läggas upp eller ej, ska göras vid varje tillfälle. Vid nyproduktion redovisas samtliga delar av investeringen som komponenter. Vid tillkommande komponenter på befintlig fastighet har företaget 2 kriterier för hur vi bedömer åtgärden.

1. Åtgärden överstiger 7,5 prisbasbelopp inkl. moms. För 2019 motsvarar detta 356 250 kr.
2. Åtgärdens omfattning överstiger 25 % av den ursprungliga komponenten räknat i omfattning och inte i kronor. Det kan exempelvis vara fler än 25 av 100 fönster eller mer än 25 % av ursprungligt antal kvadratmeter fasad. *Om något av dessa kriterier uppnås bör det redovisas som komponent. Om åtgärden inte når upp till något av dessa kriterier bör åtgärden redovisas som underhåll (kostnad).*

Komponenter

Stomme	100 år	1,0%
Värme/Sanitet	50 år	2,0%
El	40 år	2,5%
Fönster	40 år	2,5%
Fasad	60 år	1,7%
Yttertak	60 år	1,7%
Innerväggar	30 år	3,3%
Ventilation	25 år	4,0%
Sanitet	50 år	2,0%
Hiss	25 år	4,0%
Markanläggningar	20 år	5%
Inventarier	10 år	10%
Datorer	3 år	33%

Not 1	Hysesintäkter (netto)	2019	2018
	Bostäder	38 778 323	36 965 662
	Lokaler	1 272 776	1 490 592
	Garage	502 186	411 550
	Summa	40 553 285	38 867 804
	Hysesbortfall		
	Bostäder	133 718	280 393
	Lokaler	17 103	39 610
	Garage	121 117	135 612
	Summa	271 938	455 615
Not 2	Driftskostnader		
	Reparationer	3 373 502	4 860 196
	Skötselkostnader	4 901 652	3 782 931
	Uppvärmning, el	6 607 423	6 424 088
	Vatten och avlopp	1 959 698	1 950 318
	Renhållning	1 033 483	1 027 798
	Lokal administration	1 944 264	1 685 098
	Summa	19 820 022	19 730 429
Not.3	Avskrivningar/Nedskrivningar		
	Immateriella anläggningstillgångar	0	0
	Byggnader	3 507 248	3 477 013
	Markanläggningar	482 891	429 837
	Inventarier	126 900	111 668
	Nedskrivning byggnader (Marknadsvärdering av fastigheter på grund av införandet av nytt regelverk, K3)	0	0
	Summa	4 117 039	4 018 518

Not 4	Obeskattade reserver	2019	2018
	Periodiseringsfond		
	Tax 2014	0	37 094
	Tax 2015	99 479	99 479
	Tax 2016	381 366	381 366
	Tax 2017	1 520 788	1 520 788
	Tax 2018	1 609 000	1 609 000
	Tax 2019	599 000	599 000
	Tax 2020	283 000	0
	Inventarier avskrivning utöver plan	341 000	422 000
	Summa	4 833 633	4 668 727
Not 5	Byggnader och mark		
	Ingående anskaffningsvärden	213 039 618	190 274 000
	Anskaffning under året	2 940 076	22 921 618
	Försäljning och uttrangeringar	0	-156 000
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	215 979 694	213 039 618
	Ingående ackumulerade avskrivningar	35 647 402	32 258 207
	Försäljningar och uttrangeringar	0	-87 818
	Årets avskrivningar	3 507 248	3 477 013
	Utgående ackumulerade avskrivningar	39 154 650	35 647 402
	Ingående nedskrivningar	18 100 000	14 800 000
	Årets nedskrivning/omklassificering	0	3 300 000
	Utgående ackumulerade nedskrivningar	18 100 000	18 100 000
	Utgående bokfört värde byggnader	158 725 044	159 292 216
	Mark		
	Ingående anskaffningsvärden	17 093 788	16 847 988
	Anskaffning under året	0	245 800
	Försäljning	0	0
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärde	17 093 788	17 093 788
	Utgående bokfört värde byggnad o mark	175 818 832	176 386 004
Not 5	Markanläggning		
	Ingående anskaffningsvärden	9 437 973	7 775 262
	Anskaffning under året	0	1 662 711
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	9 437 973	9 437 973
	Ingående avskrivningar	1 662 030	1 232 193
	Årets avskrivningar enligt plan	482 891	429 837
	Utgående ackumulerade avskrivningar	2 144 921	1 662 030
	Utgående bokfört värde markanläggningar	7 293 052	7 775 943
	Utgående bokfört värde byggnader,mark,markanläggning	183 111 884	184 161 947

Not.10 Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

Medelantalet styrelse/anställda män/ kvinnor	styrelse		anställda	
	2019	2018	2019	2018
antal anställda	5	5	10	8
varav kvinnor	1	1	3	3
varav män	4	4	7	5

Sjuktal (jämförelse 2018 SKR, i Västra Götaland 7,6% , i landet 3,9%) **0,74%** 0,76%

	2019	2018
Löner och andra ersättningar		
Styrelse o Vd	812 432	735 955
Tjänstemän	784 487	892 104
Fastighetspersonal	2 107 473	1 855 758
	3 704 392	3 483 817
Sociala kostnader (inkl pensionskostnader)		
Styrelse o Vd	254 045	190 076
Tjänstemän	418 072	593 519
Fastighetspersonal	793 069	714 099
	1 465 186	1 497 694
Summa löner,andra ersättningar och sociala kostnader	5 169 578	4 981 511

Not. 11 Uppskjuten skatt

Avvikelse mellan skattemässigt restvärde och bokförda värden på fastigheter. 2 217 485 2 730 949

Not. 12 Bokslutsdispositioner

Inventarier avskrivning utöver plan	-81 000	98 611
Återföring periodiseringsfond tax 2012	-37 094	-57 000
koncernbidrag	200 000	200 000
Periodiseringsfond Tax 2020, år2019	283 000	599 000
Summa	364 906	840 611

	2019	2018
Not.13 Skatt på årets resultat		
Uppskjuten skatt	513 464	747 898
Årets skatt	181 758	400 283
Summa	695 222	1 148 181
Not 14 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		
Upplupna sociala avgifter	169 015	151 744
Upplupna semesterlöner	544 751	482 954
Övriga upplupna kostnader	1 076 911	637 953
Förskottsbetalda hyror	3 150 477	2 957 295
Upplupna kostnadsräntor	47 574	54 780
Summa upplupna kostnader förutbetalda intäkter	4 988 728	4 284 726
Not 15 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		
Försäkringar	822 532	1 103
Licenskostnader	365 604	980
Förvaltningsavtal	170 000	235 000
Husbyggnadsvaror	236 871	45 455
Övrig förutbetald kostnad/upplupna intäkter	56 220	56 220
Summa förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	1 651 227	338 758
Not 17 Fordran Koncernbolag/Skuld Koncernbolag		
Avräkningskonto Nossans Förvaltnings AB	10 809 298	9 599 545
Koncernkredit	15 000 000	15 000 000
Eventuella förpliktelser		
Ansvarsförbindelser Fastigo	61 808	61 808

2019

2018

Not 18 Transaktioner med närstående

Uppgifter om moderföretaget

Moderföretag i den största koncern där Herrljungabostäder AB är dotterföretag och koncernredovisning upprättas är Herrljunga kommun 212000-1520, Herrljunga.

Moderföretag i den minsta koncern där Herrljungabostäder AB är dotterföretag och koncernredovisning upprättas är Nossan Förvaltnings AB, 556637-5746 Herrljunga.

Not 19 Operationella leasingavtal

Leasingavgift bilar

		2019
Skall betalas inom 1 år	(2 bilar)	23 068
Skall betalas inom 2 år	(2 bilar)	108 932
Skall betalas inom 3 år	(1 bil)	86 240

Av bolagets lokalkontrakt per 2019-12-31 är 69 % uppsägningsbara inom ett år. 23 % senare än ett år upp till fem år. 8 % a lokalkontrakt inom 10 år. Bostadshyresavtal och garage/bilplatser löper normalt med en uppsägningstid om tre till 9 månader.

Not 20 Lån från närstående

Lån från Nossan Förvaltnings AB

Ingående balans	13 200 000	13 200 000
Erhållna lån	0	0
Amortering	0	0
Utgående balans	13 200 000	13 200 000

Ränta på lånet från Nossans Förvaltnings AB har utgått med 64 680 kr.
Lånet har ingen fastställd återbetalningstid.

Not 21 Väsentliga händelser

Det har inte inträffat några händelser av betydelse för företaget efter räkenskapsårets slut

Meddelande 1

Årsredovisning 2019-12-31
Herrljungabostäder AB

Fastighetsbilaga
Bilaga till not 6,7

556508-0909

Fastighet	Byggår	Anskaffn. värde Byggnad	Anskaffn. mark- anlägg.	Anskaffn. värde Mark	Ack. avskr. Byggnad	Ack. avskr. markantl.	Bokf. värde Byggn.	Bokf. värde Markantl.	Bokf. värde
Boken 7	1957	3 182	677	160	403	203	2 779	474	3 413
Styrbjörn 6-7	1962	9 073	0	1 185	2 094	0	6 979	0	8 164
Violen 12-13	1965	5 156	908	520	808	364	4 348	544	5 412
Vetet 1	1978	12 463	4 852	1 867	2 474	880	9 989	3 972	15 828
Flugsnapparen 1	1965	2 367	0	287	547	0	1 820	0	2 107
Falken 3	1964	620	0	33	83	0	537	0	570
Sötbäret/Syrene	1964	677	0	102	186	0	491	0	593
Enen 11	1969	1 638	0	265	362	0	1 276	0	1 541
Lönnen 3	1983	4 233	0	520	1 120	0	3 113	0	3 633
Mossen 3	1949	2 969	0	575	975	0	1 994	0	2 569
Vingen 1	1992	5 146	0	783	1 127	0	4 019	0	4 802
Blåklinten 5, 1	1977	1 108	384	468	284	134	824	250	1 542
Herrljunga 3:15!	1987	5 268	0	1 901	1 193	0	4 075	0	5 976
Ugglan 10,14.15	2011	14 510	0	776	2 128	0	12 382	0	13 158
Oxeln 8	2014	7 430	0	737	1 050	0	6 380	0	7 117
Ugglan 9	2015	3 050	0	146	343	0	2 707	0	2 853
Linden 2	2016	23 371		219	1 834	0	21 537	0	21 756
Ljung 16:2	1971	367	0	53	99	0	268	0	321
Ljung 1:202	1965-67	5 592	0	516	1 256	0	4 336	0	4 852
Annelund 7:36-3	1970	4 985	778	270	808	54	4 177	724	5 171
Annelund 6:5	1964	965	0	47	97	0	868	0	915
Mörlanda 2:64	1972	4 964	0	383	1 001	0	3 963	0	4 346
Mörlanda 2:65	1983	4 772	0	546	1 083	0	3 689	0	4 235
Ljung 1:187	1982	1 653	0	723	322	0	1 331	0	2 054
Mörlanda 2:66-3	1987	3 062	0	488	861	0	2 201	0	2 689
Mörlanda 2:80	1990	2 438	0	774	662	0	1 776	0	2 550
Annelund 5:1	1963	0	0	31	0	0	0	0	31
Annelund 6:4	1957	2 647	0	290	401	0	2 246	0	2 536
Od 1:11	1985	452	0	117	103	0	349	0	466
Od 1:12	1987	381	0	186	125	0	256	0	442
Od 13:2	2011	152	0	0	0	0	152	0	152
Slöjdaren 5	1991	16 543	0	732	5 524	0	11 019	0	11 751
Enen 7	1991	1 579	0	81	560	0	1 019	0	1 100
Enen 17	1989	2 210	0	120	786	0	1 424	0	1 544
Köpmannen 1+4	1990	6 847	523	647	1 640	163	5 207	360	6 214
H-a Mimer 19	1989	7 561	123	300	2 585	74	4 976	49	5 325
Hagen 16	2004	7 146	308	0	2 055	214	5 091	94	5 185
Ljung 1:20: 162	2005	4 760	0	0	1 440	0	3 320	0	3 320
Styrbjörn 1	2018	16 543	885	246	763	59	15 780	826	16 852
		197 880	9 438	17 094	39 182	2 145	158 698	7 293	183 085

Handwritten signature and initials

Fastighet	Adress	Byggå	Antal lgh					Summa lgh	Lgh yta	2 019	
			Ettor	Tvåor	Treor	Fyror	Fem			Snitt hyra	Lokaler yta
Boken 7	Parkgatan 13	1957	8	17		1		26	1422	876	71
Styrbjörn 6-7	Nästegårdsgatan 4	1962	7	11				18	1001	1 269	
	Torggatan 5			18	3	3		24	1555	852	
Violen 12-13	Torget 3	1965			34	8		42	3362	846	
	Korsgatan 1							0	0		
	Västergårdsgatan 51							0	0		
Vetet 1	Östergårdsgatan 2-4	1978	23	29	24	1		77	4948	855	
	Åkerstigen 1,3,5							0	0		
Flugsnapparen	Ringvägen 19 a,b,c,21 osv	1965				17		17	1609	819	
	Andrérgatan 17, 19,21							0	0		
Falken 3	Villagatan 6	1964	2		4			6	340	858	
Sötbäret/Syren	Änggatan 2-16	1964		9		4		13	943	828	
Enen 11	Torggatan 10	1969	6	18	2			26	1616	875	
	Nästegårdsgatan 8							0	0		
Lönnen 3	Östra Parkgatan 2	1983		6	4			10	702	927	491
	Storgatan 20							0	0		
Mossen 3	Arvidsgårdsgatan 6	1949		11				11	694	882	
Vingen 1	Stenbyvägen 1.3.5,7,9	1992		11	12	2		25	1916	795	125
Blåklinten	Västergårdsgatan 56-62	1977	6	6				12	660	1 117	
Herrljunga 3:15	Gustavsbergsgatan	1987		14	2			16	1145	1 122	
	Västergårdsgatan 50							0	0		
Ugglan 22-25	Berguvsgatan 2,4,6,8,10 ...	2010				4		7	404	1 317	
Ugglan 14	Berguvsgatan 2,4,6,8,10 ...	2011				1		0	101	0	
Ugglan 15,16	Berguvsgatan 2,4,6,8,10 ...	2012				2		0	202	0	
Oxeln 8	Bigatan 1,3,5	2014			6			6	426	1 231	
Ugglan 9	Berguvsgatan 15 A+ B	2015			2			2	180	1 104	
Linden 2	Sturegatan 1	2016		10	10			20	1193	1 523	
Ljung 16:2	Radhusvägen 4	1971	2	2	1			5	297	881	
Ljung 1:103,11	Ringvägen 4-10,16-26	1965-6:	18			3	3	24	1375	1 005	397
Annelund 7:36-	Mörlandavägen 1,3,5	1970	8	10	3	2	1	24	1595	918	
Annelund 6:5	Armaturvägen 2-8	1964	8					8	360	876	
	Nypon/Lingon/blåbär/Vinbärsvägen										
Mörlanda 2:64	genvägen	1972	8	14	6			28	1706	871	
Mörlanda 2:65	Krusbärsvägen	1983		7	8			15	1061	933	
Mörlanda 2:65	Hallonvägen							0			
Ljung 1:187	Elvägen 1,3,5,7,9	1982		8	4			12	840	606	
Mörlanda 2:66-	Tornvägen 2,4,18	1987		6	6			12	846	553	
Mörlanda 2:80	Tornvägen 27,29,31	1990			6			6	456	582	
Annelund 6:4	Armaturvägen 12-20	1957	4		5			9	467	939	
Od 1:11	Stenlyckan 3	1985			2			2	180	512	
Od 1:12	Stenlyckan 4	1987			2			2	180	512	
Od 13:2	Lärbostaden	2011				1		1	89	677	
Slöjdaren 5	Hantverksgatan 2-4	1991	0	20	17	7		44	3371	891	545
Enen 7	Torggatan 6	1991	0	3	3	0		6	398	939	0
Enen 17	Torggatan 8	1989	0	4	2	2		8	644	872	0
Köpmannen 4	Storgatan 44/Torget 2	1990	0	2	9	6	1	18	1586	861	1348
Herrljunga Mir	Storgatan 74-78	1989	2	16	6	2		26	1688	888	0
Hagen 16	Sveagatan 16	2004	4	8	2	0		14	948	1 018	0
Ljung 1:201	Stationsvägen 16	2005	1	3	3	0		7	466	1 056	0
Styrbjörn 1	Torggatan 3	2018		8	8			16	1060	1 383	
			107	271	196	66	5	645	44 032	912	2 977

Årsredovisning 2019-12-31
Herrljungabostäder AB
556508-0909

Herrljunga 2020-03-02

Karin Carlsson

Bert-Åke Johansson

Styrelseordförande

Ragnar Emanuelsson

Kent Johansson

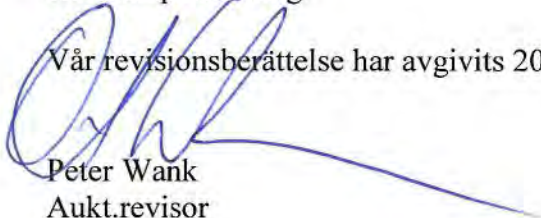
Finn Svensson

Christer Johansson
Vd

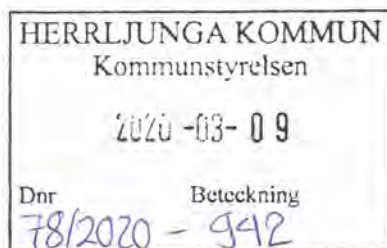
Revisorspåteckning

Vår revisionsberättelse har avgivits 2020-03-10.

Peter Wank
Aukt.revisor

Meddelande 1

Till styrelse och årsstämman för
Herrljungabostäder AB
org. nr. 556508 – 0909

Till kommunfullmäktige i Herrljunga kommun

Granskningsrapport för år 2019

Vi av fullmäktige i Herrljunga kommun utsedd lekmannarevisor, har granskat Herrljungabostäder AB :s verksamhet under räkenskapsåret 2019.

Styrelse och VD ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter, kommunala ändamål och befogenheter som gäller för verksamheten.

Lekmannarevisorns ansvar är att granska verksamhet och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, god revisions sed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente samt utifrån av års/bolagsstämman fastställda ägardirektiv. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Samtal om bolagets verksamhet, organisation, interna kontroll, resultat, nuvarande och kommande utmaningar och planer har genomförts med VD.

Bolaget uppnår ägarens krav om minst 3 % i direktavkastning (3,1 %) och minst 15 % i soliditet (15%).

Vi noterar att bolaget har upprättat och arbetat med internkontrollplan. Vi anser dock att arbetssättet för riskbedömning samt val av kontrollmoment kan utvecklas.

Bedömning

Vi bedömer sammantaget att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt sätt utifrån det syfte som uttrycks i bolagsordning och ägardirektiv.

Bolagets verksamhet har bedrivits från ekonomisk synpunkt på ett tillfredsställande sätt.

Vi bedömer därtill att bolagets interna kontroll i allt väsentligt har varit tillräcklig.

Herrljunga, 2020 - 02 - 28

Roland Oscarsson

Göte Olsson

Av kommunfullmäktige i Herrljunga kommun utsedda lekmannarevisorer

KS § 45

DNR KS 14/2020 942

Månadsuppföljning per 2020-02-29 för Herrljunga kommun**Sammanfattning**

Ekonomiavdelningen har sammanställt en rapport över budget och prognos för helåret 2020.

Prognosen för året pekar mot ett resultat på 8 606 tkr, vilket är 2 554 tkr lägre än budgeterat. I förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag uppgår prognostiserat resultat till 1,5 procent, vilket är under det finansiella målet om 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Skatteintäkter och generella statsbidrag beräknas bli 3 208 högre än budgeterat, nämnderna prognostiserar ett underskott på 8 873 tkr och gemensamma kostnader beräknas bli 3 110 tkr lägre än budgeterat, det senare främst på grund av intäkter för försäljning av mark.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-03-10

Rapport Månadsuppföljning per 2020-02-29 för Herrljunga kommun

Socialnämnden § 39/2020-02-25

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunstyrelsen godkänner månadsrapporten och lägger den till handlingarna.

Ordföranden yrkar bifall till förvaltningens förslag och föreslår följande tillägg:

- Kommunstyrelsen kallar socialchef och socialförvaltningens controller till kommunstyrelsens sammanträde den 20 april 2020 för att mer ingående presentera planerade och genomförda åtgärder för att få budgeten i balans.
- Kommunfullmäktige informeras om socialnämndens befarade underskott för 2020.

Mats Palm (S) föreslår att socialnämndens ordförande bereds möjlighet att närvara under presentationen.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Ordföranden frågar om ordförandens tilläggsförslag antas och finner att så sker.

Ordföranden frågar om Mats Palms (S) tilläggsförslag antas och finner att så sker.

Fortsättning KS § 45

Kommunstyrelsens beslut

1. Månadsrapporten godkänns och läggs till handlingarna (bilaga 1, KS § 45/2020-03-16).
2. Socialchef och socialförvaltningens controller kallas till kommunstyrelsens sammanträde den 20 april 2020 för att mer ingående presentera planerade och genomförda åtgärder för att få budgeten i balans.
3. Socialnämndens ordförande bereds möjlighet att närvara under presentationen.
4. Kommunfullmäktige informeras om socialnämndens befarade underskott för 2020.

För kännedom till: Kommunfullmäktige, socialnämnden

Meddelande 2
Bilaga 1, KS § 45/2020-03-16

DIARIENUMMER: KS 2020-14
FASTSTÄLLD/INSTANS: Kommunstyrelsen
VERSION:
SENAST REVIDERAD:
GILTIG TILL:
DOKUMENTANSVAR: Ekonomichef

Månadsrapport

per den 2020-02-28

Med prognos för 2020-12-31

Herrljunga kommun

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

GA KF

Meddelande 2

Bilaga 1, KS § 45/2020-03-16

Månadsuppföljning februari

Prognosen för året pekar mot ett resultat på 8 606 tkr vilket är 2 554 tkr lägre än budgeterat. Jämfört med skatteintäkter och generella statsbidrag uppgår prognostiserat resultat till 1,5 % vilket är under det finansiella målet om 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag. Skatteintäkter och generella statsbidrag beräknas bli 3 208 högre än budgeterat, nämnderna prognostiserar ett underskott på 8 873 tkr och gemensamma kostnader beräknas bli 3 110 tkr lägre än budgeterat, främst på grund av intäkter för försäljning av mark.

1. Resultaträkning

	Budget 2020	Prognos helår	Avvikelse helår
Verksamhetens intäkter	120 381	122 926	2 545
Verksamhetens kostnader	-645 804	-654 111	-8 307
Avskrivningar	-27 154	-27 154	0
Verksamhetens nettokostnader	-552 578	-558 340	-5 762
Skatteintäkter	435 879	433 865	-2 014
Utjämning o gen statstbidrag	126 759	132 126	5 367
Finansiella intäkter	1 500	1 440	-60
Finansiella kostnader	-400	-485	-85
Finansposter	563 738	566 946	3 208
Resultat före extraord.poster	11 160	8 606	-2 554
RESULTAT	11 160	8 606	-2 554

Not 1.

Specifikation av verksamhetens nettokostnader	Budget 2020	Prognos helår	Avvikelse helår
Nämndernas nettokostnader	-553 704	-562 576	-8 872
Gemensamma kostnader och intäkter	-6 560	-3 450	3 110
Återföring kapitalkostnader	34 840	34 840	0
Avskrivningar	-27 154	-27 154	0
Totalt	-552 578	-558 340	-5 762

Meddelande 2

Bilaga 1, KS § 45/2020-03-16

Verksamhetens nettokostnader

Verksamhetens nettokostnader består av nämnder och styrelsens nettokostnad samt gemensamma nettokostnader under gemensamma intäkter och kostnader/finansien.

Gemensamma kostnader prognostiseras ha en positiv avvikelse mot budget med 3 110 tkr. Den främsta orsaken är det prognostiserade överskottet av försäljning av mark och exploateringsfastigheter om 2 000 tkr. För 2019 har Herrljunga kommun valt att föra in de pensionsförpliktelser om 185 357 tkr som tidigare låg som en ansvarsförbindelse i balansräkningen som en avsättning. Kommen kommer därav inte redovisa kostnader för pensionsutbetalningarna som avser dessa pensionsförpliktelser utan redovisar istället finansiella kostnader för avsättningen med tillhörande löneskatt. Pensionskostanden för fullfondering prognostiseras ha en positiv avvikelse med 1 060 tkr.

De gemensamma kostnaderna prognostiseras ha ett överskott av personalomkostnader (PO) på 700 tkr. Detta framförallt på grund av högre intäkter ifrån verksamheten för personalomkostnader. Övriga pensionskostnader prognostiseras till 400 tkr. Semesterlöneskulden prognostiseras ha en negativ avvikelse mot budget om 250 tkr. Prognosen för renhållningens affärsverksamhet är för helåret enligt budget. Prognosen för övriga intäkter och kostnader prognostiseras ta ut varandra.

	Budget	Prognos	Avvikelse
Gemensamma kostnader	2020	helår	helår
Deponi Tumberg	200	200	0
Försäljning mark + exploatering	0	2 000	2 000
Övriga intäkter	0	150	150
Semesterlöneskuld	-1 000	-1 250	-250
Överskott/underskott PO	0	700	700
Pensionskostnader fullfondering	-5 760	-4 700	1 060
Övriga pensionskostnader	0	-400	-400
Övriga kostnader	0	-150	-150
Gemensamma kostnader	-6 560	-3 450	3 110

*Finansiell kostnad för införd pensionsskuld redovisas under gemensamma kostnader istället för under finansiella kostnader.

Avskrivningar

Prognos enligt budget.

Skatteintäkter och generella statsbidrag

Baseras på skatteprognos per 2020-02-13.

Skatteintäkter och generella bidrag beräknas enligt SKL:s prognos ha en positiv avvikelse mot budget på sammanlagt 3 353 tkr. Den positiva avvikelsen beror på prognosen för extra välfärdsmiljarder enligt Regeringens vårandringsbudget motsvarande 4 823 tkr för Herrljunga kommun. Det som minskar den positiva prognosen är att skatteintäkterna per invånare i den nya prognosen är lägre än vad som budgeterats likaså blev antal invånare den 1/11 2019 lägre än vad som budgeterats.

Meddelande 2

Bilaga 1, KS § 45/2020-03-16

Finansiella intäkter och kostnader

Den totala avvikelserna mot budget för finansiella intäkter och kostnader visar på en negativ avvikelse på 145 tkr. I prognosen finns medräknat en lägre utdelning ifrån Kommuninvest och en kostnad för indexering av E20 baserat på utfallet 2019.

2. Driftsredovisning

Prognos för nämndernas verksamheter uppgår -10 173 tkr och fördelas enligt nedanstående tabell.

	Budget 2020	Prognos helår	Avvikelse helår
Kommunfullmäktige	1 673	1 673	0
Kommunstyrelse	37 684	39 704	-2 020
Bildningsnämnd	244 306	244 160	146
Socialnämnd	205 592	212 442	-6 850
Teknisk nämnd-skattefin	38 252	38 252	0
Bygg och Miljönämnd	13 874	14 022	-148
Utvecklingsmedel	1 265	1 265	0
Kapitalkostnadspott	5 367	5 368	-1
Lönepott	5 690	5 690	0
Summa skattefinansierat	553 704	562 576	-8 873
Teknisk nämnd -renhållning	1 954	1 954	0
Summa avgiftsfinansierat	1 954	1 954	0

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen prognostiserar totalt ett underskott mot budget om 2 020 tkr. Underskottet beror till största del på ökade kostnader under IT, växel och telefoni.

Kommunledning prognostiserar ett underskott om 400 tkr. Överförmynderi/gode män prognostiserar ett underskott mot budget om 200 tkr. Efter kommunledningens genomlysning av överförmynderi/gode män och dess ökade kostnader, framgick det att det främst är arvodeskostnaden som ökar. Svårigheten med att rekrytera gode män och behovet att justera arvodet i nivå med omkringliggande kommuner har varit den största anledningen till de höjda arvoden samt att kommunen i särskilda fall behöver ta in en extern part för hantering på grund av ärendets svårighetsgrad. Kostnader för försäkringspremier ses överskrida budget om 200 tkr.

IT/Växel/Telefoni prognostiserar ett underskott om 2 100 tkr. Då projekt ny plattform, byte från Novell till Microsoft, blev framflyttat medförde detta bland annat dubbla licenskostnader och viruskydd för budgetåret 2020 om 1 200 tkr. Projektet medför även ökande övriga kostnader mot budget om 450 tkr, där bland annat arbetsplats som tjänst ingår. Minskade intäkter avseende datorer och användare om 450 tkr ses.

Ekonomiavdelningen prognostiserar ett överskott om 300 tkr. Tjänstledighet bland medarbetare innebär lägre personalkostnader om 130 tkr. Utöver detta ses minskade system- och konsultkostnader som beräknas uppgå till 170 tkr.

Meddelande 2

Bilaga 1, KS § 45/2020-03-16

Personalavdelningen prognostiserar ett överskott om 180 tkr. Under året prognostiseras ökade system- och konsultkostnader mot budget om 220 tkr. Dock genererar vakanta tjänster ett överskott mot budget om 400 tkr.

Bildningsnämnden

Bildningsnämnden redovisar totalt en positiv avvikelseprognos mot budget om 146 tkr för helåret. Innerby förskola prognostiserar ett överskott om 80 tkr på grund av lägre övriga kostnader men också lägre intäkter för riktat statsbidrag mindre barngrupper. De kooperativa förskolorna samt pedagogisk omsorg prognostiserar totalt ett överskott om 650 tkr på grund av lägre kostnader och högre intäkter från avgifter än budgeterat. Fritids och grundskolan Horsby år 4-6 prognostiserar totalt ett underskott om 234 tkr på grund av högre personalkostnader och högre kostnader för internhyra och internstädning än budgeterat men också ett överskott från riktat statsbidrag för specialpedagogik för lärande. Gymnasieskolan Kunskapskällan prognostiserar ett underskott om 1 400 tkr på grund av högre kostnader för lärlingsplatser än budgeterat. Gymnasieskolan interkommunalt prognostiserar ett underskott om 400 tkr på grund av att man netto köper fler gymnasieplatser än vad man säljer än budgeterat. Gymnasiesärskolan prognostiserar ett överskott om 1 400 tkr på grund av lägre placeringskostnader än budgeterat. Biblioteket prognostiserar ett litet överskott om 50 tkr på grund av lägre personalkostnader än budgeterat.

Socialnämnden

Socialnämnden redovisar en negativ prognos om 6 850 tkr. I denna prognos ingår resultatföring av de flyktingmedel avseende 2015 års nyanlända som ska resultatföras år 2020 med 1 200 tkr. Övriga verksamheter redovisar på totalen ett underskott på 8 050 tkr. Det är framför allt placeringar av barn och unga och inhyrda konsulter på myndighet som står för merparten av underskottet. I den prognosen som ligger gällande placeringar så visar prognosen på hur det ser ut i dagsläget. Det finns viss buffert för tillkommande placeringar under året under vuxen, ej under barn och familj. Under februari och början av mars så har det beslutats om att två externa placeringar avslutas och istället utförs på hemmaplan. Den ena flytten är redan utförd och den andra kommer att flyttas under sommaren. Detta innebär en kostnadsminskning motsvarande 1 450 kr för 2020. Dessa kostnadsjusteringar är medtagna i prognosen. Förvaltningen kommer att se över samtliga externa placeringar för att undersöka ifall det är någon mer som istället kan utföras i egen regi. Även färdtjänsten visar på en negativ prognos med 500 tkr.

Utöver detta visar även vård och omsorg på en negativ prognos om 1 500 tkr i och med utökat hemtjänstbehov samt behov av inhyrd sommarpersonal inom hälso- och sjukvård. Prognosen för hemtjänsten visar ett underskott på 1000 tkr. Om behovet av hemtjänststimmar fortsätter i samma takt under året, som per februari, pekar detta mot ett underskott på 2 200 tkr. Förvaltningen jobbar med att se över schemaläggning och personalplanering inom dessa enheter. En genomlysning av hemtjänstbesluten planeras och det faktum att kameratillsyn bör användas i största möjliga mån istället för fysiska tillsynsbesök, där det är möjligt, leder till att prognosen som presenteras per februari endast visar ett underskott på 1000 tkr.

Socialt stöd visar en negativ prognos på 350 tkr (bortsett från med resultatföringen av flyktingbufferten), som grundas i att ett arbete har påbörjats för att avsluta externa placeringar och istället utföra dem på hemmaplan.

Meddelande 2

Bilaga 1, KS § 45/2020-03-16

Inom förvaltningen är det fortsatt stort fokus på ekonomin och det sker kontinuerliga uppföljningar och analys av både ekonomiskt utfall, men också arbetade timmar, för att komma till rätta med det prognostiserade underskottet.

Tekniska nämnden

Tekniska förvaltningens skattefinansierade del prognostiserar en budget i balans. Tvätten befaras fortsatt gå med underskott men detta får täckas upp av övriga verksamheter. Gata/park har tex möjlighet till överskott om resterande 2020 blir lika mild.

Den taxefinansierade renhållningen prognostiseras gå med 1 954 tkr i underskott. Detta enligt budget för att betalda tillbaka den ackumulerade skulden som finns mot taxekollektivet genom tidigare års överskott. Med årets underskott kommer den ackumulerade skulden att ersättas med en fordran på kollektivet..

Bygg- och miljönämnden

Bygg- och miljönämnden redovisar totalt en negativ avvikelseprognos mot budget om 148 tkr. Nämnden prognostiserar ett underskott om 20 tkr på grund av högre arvodeskostnader än budgeterat. Räddningstjänsten prognostiserar ett underskott om 128 tkr på grund av högre internhyra för Annelundsstationen än budgeterat. Miljö och plan- och byggenheten följer budget.

Meddelande 2

Bilaga 1, KS § 45/2020-03-16

3. Investeringsredovisning

INVESTERINGAR	Urspr. Budget	Ombudg	S:a budget	Prognos	Avvikelse
Belopp netto (tkr)	2020	2020	2020	helår	helår
Kommunstyrelse	6 400		6 400	6 400	0
Bildningsnämnd	2 050		2 050	2 050	0
Socialnämnd	1 800		1 800	1 800	0
Teknisk nämnd –skattefinans	31 050	6 900	37 950	37 950	0
Teknisk nämnd -renhållning	0		0	0	0
Bygg- och miljönämnd	750		750	750	0
Summa	42 050	6 900	48 950	48 950	0
varav					
Reinvesteringar	9 000		9 000	9 000	0
Exploatering	6 000	6 900	12 900	12 900	0
Summa varavposter	15 000	6 900	21 900	21 900	0

Kommentarer till nämndernas prognoser:

Kommunstyrelsen

Prognos enligt budget.

Bildningsnämnden

Prognos enligt budget.

Socialnämnden

Prognos enligt budget.

Tekniska nämnden

Prognos enligt budget.

Bygg- och Miljönämnden.

Prognos enligt budget.

GA KP

Meddelande 2

Bilaga 1, KS § 45/2020-03-16

Bilaga 1

Utvecklingsmedel 2020

Beslut		Budget 2020	Prognos 2020	Avvikelse
Nattkoll	KS §182 2019	115	115	0
Marknadsföring Fokus	KS §229 2017	100	100	0
Sponsring IK Frisco	KS §51 2019	20	20	0
Summa		235	235	0
Budget		1 500	1 500	
Kvar av att förfoga över		1 265	1 265	

För 2020 har avsatts 1 500 tkr till politikens utvecklingsmedel och finns under gemensamma kostnader. Beslutade medel blir tilläggsbudgeterade löpande efter beslut.

BESLUT

2020-03-25

Dnr: 201-13082-2020

Ny ledamot i kommunfullmäktige

Länsstyrelsen utser ny ledamot i kommunfullmäktige från och med den 9 mars 2020 till och med den 14 oktober 2022.

Kommun: Herrljunga

Parti: Sverigedemokraterna

Ny ledamot: Marco Glad

Avgående ledamot: Auli Karnehed

Någon ny ersättare kunde inte utses.

För information om hur Länsstyrelsen i Västra Götaland behandlar personuppgifter, se <https://www.lansstyrelsen.se/vastra-gotaland/om-lansstyrelsen-i-vastra-gotaland/om-webbplatsen/sa-hanterar-vi-dina-personuppgifter.html>

Den som berörs av beslutet har markerats med en asterisk (*) i följande sammanställning.

Herrljunga

Ledamot

Ersättare

Tommy Thulin

Jimmie Stranne

Marco Glad *

Jacob Brendelius

1. Peter Müller

Bevis utfärdas för de som berörs av beslutet.

Den som vill överklaga detta beslut ska göra det skriftligen hos Valprovsnämnden.

Skrivelsen ska ha kommit in till beslutsmyndigheten Länsstyrelsen, 403 40 GÖTEBORG inom tio dagar efter dagen för detta beslut.

David Forsberg

Kopia till
Herrljunga kommun
Ny ledamot
Sverigedemokraterna